

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS MIŠKŲ ĮSTATYMO NR. I-671
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-3933 IR LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ĮSTATYMO NR. I-446 9, 25, 45 IR 46
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-3939“ PROJEKTO (TOLIAU – PROJEKTAS)
DERINIMO PAŽYMA**

Institucijos pavadinimas	Pastabos ir pasiūlymai	Argumentai, kodėl neatsižvelgta į institucijų pastabas ir pasiūlymus
Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė	2. Nutarimo projekto 1 ir 2 punktuose išdėstyta Vyriausybės pozicija – iš esmės pritarti MĮ projektui ir ŽĮ projektui, tačiau siūlyti Seimui įstatymų projektus tobulinti – nedera su šiuose punktuose siūlomų pakeitimų turiniu. Nutarimo projekto 1 ir 2 punktuose išdėstyti siūlymai suponuoja nepritarimą įstatymų projektuose siūlomam teisiniam reguliavimui, nes pagal juose išdėstytus pasiūlymus būtų ne tobulinamas, o iš esmės keičiamas, įstatymų projektuose numatytas teisinis reguliavimas.	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Projektas patikslintas siūlant pritarti Miškų įstatymo projekto ir Žemės įstatymo projekto tikslams ir pateikti pastabas ir pasiūlymus dėl įstatymų projektuose siūlomo teisinio reguliavimo priemonių tobulinimo. Pažymėtina, kad Projektu siūlomi pakeitimai papildo ir patikslina Miškų įstatymo naujos redakcijos projektą siekiant juo užsibrėžtų tikslų, šiame etape naujų siūlomų pakeitimų projektui nėra, todėl netikslinga rengti naujų įstatymų projektų ir pritariame Seime esančiam Miškų įstatymo naujos redakcijos projektui ir jį lydinčiųjų įstatymų projektams kartu su Projekte siūlomomis įstatymų korekcijomis.</p> <p>Pažymėtina, kad Projektu siūlomi pakeitimai papildo ir patikslina Miškų įstatymo naujos redakcijos projektą siekiant tų pačių juo užsibrėžtų tikslų, o šiame etape naujų siūlomų pakeitimų projektui ministerija neturi, todėl netikslinga rengti naujo įstatymo projekto.</p> <p>Suinteresuotų asmenų prieštaringos nuomonės išryškėjo tiek Nacionalinio susitarimo dėl miškų proceso metu, tiek derinant Miškų įstatymo naujos redakcijos įstatymo projektą, tiek Vyriausybės išvados projektą. Tikėtina, kad rengiant naują Miškų įstatymo</p>

		<p>projektą suinteresuotų asmenų pastabos kartosis, kartosis ir ministerijos pozicija į jas. Vien šiemet išvados projektas su visuomene buvo derintas 2 kartus, dalis pastabų kartojasi jau nuo pirmojo įstatymo projekto derinimo dar 2023 m.</p> <p>Visuomenė, socialiniai partneriai labai laukia permainų miškų srityje, reikalingi konkretūs politiniai sprendimai, todėl manome, kad diskusijos, svarstymai dėl šių įstatymų projektų turi būti kuo greičiau tęsiami Seime.</p> <p>Rengiant naujus įstatymų projektus ir atliekant teisėkūros procedūras iš naujo, reikėtų daugiau laiko, didėtų administracinė našta, o, tikėtina, būtų gaunamas tas pats rezultatas.</p> <p>Siekiant atliepti visuomenės lūkesčius, nekurti papildomos administracinės naštos, nematome prasmės rengti naujo Miškų įstatymo projekto ir jį teikti derinimui, ir siūlome ministerijos parengtą Projektą nedelsiant teikti Vyriausybės svarstymui.</p> <p>Atkreipiame dėmesį, kad atliepiant Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas, buvo atliktas numatomo teisinio reguliavimo vertinimas ir antikorporaciniai vertinimai.</p>
Susisiekimo ministerija (VšĮ „Plačiąjuostis internetas“)	Šiuo metu galiojančio Lietuvos Respublikos miškų įstatymo 22 straipsnis numato Inžinerinių tinklų, dviračių ir pėsčiųjų takų įrengimo galimybę miško žemėje tiesti inžinerinius tinklus (įskaitant laikomus kilnojamaisiais daiktais), jei tai nedaro esminio poveikio miško ekosistemai ir numato sąlygas, kurioms esant inžineriniai tinklai (įskaitant laikomus kilnojamaisiais daiktais) laikomi nedarančiais esminio poveikio miško ekosistemai, viena kurių – inžineriniai tinklai gali būti įrengiami tik IIB, III ar IV grupės miškuose.	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>I ir IIA grupės miškai šiuo metu užima tik 3,4 proc. šalies teritorijos. I miškų grupės funkcinė paskirtis leisti vykti natūraliems procesams miškuose, formuoti sengirėms. Su rezervatų steigimo tikslais šviesolaidinio kabelio tiesimas būtų absoliučiai nesuderinamas, nes tai nieko bendro neturi su natūralių gamtinių procesų eiga, didintų miško fragmentaciją, darytų poveikį miškų, pievų, pelkių buveinėms. Be to, rezervatuose nėra gyvenamųjų</p>

	<p>Šviesolaidinių tinklų įrengimas nėra galimas I ir IIA grupių miškuose, kurie 2024 m. duomenimis Lietuvoje sudaro 223,8 tūkst. ha¹. Atsižvelgus į tai, kas išdėstyta, siūlome išplėsti galimybę kloti inžinerinius tinklus (įskaitant laikomus kilnojamaisiais daiktais), jei tai nedaro esminio poveikio miško ekosistemai, ir I bei IIA miškų grupėse, taip prisidedant prie Europos Sąjungos ir Lietuvos junglumo tikslų įgyvendinimo. Prašome atsižvelgiant į pateiktą pasiūlymą į Pakeitimą įtraukiant Lietuvos Respublikos miškų įstatymo 22 straipsnio pakeitimą arba Lietuvos Respublikos miškų įstatyme numatyti kitą būdą leisti kloti šviesolaidinius tinklus I ir IIA grupės miškuose:</p> <p>„22 straipsnis. Inžinerinių tinklų tiesimas miško žemėje, dviračių ir pėsčiųjų takų įrengimas miško žemėje</p> <p>1. Miško žemėje galima tiesti inžinerinius tinklus (įskaitant laikomus kilnojamaisiais daiktais), taip pat įrengti dviračių ir pėsčiųjų takus nepaverčiant miško žemės kitomis naudmenomis, jei tai nedaro esminio poveikio miško ekosistemai.</p> <p>2. Inžineriniai tinklai (įskaitant laikomus kilnojamaisiais daiktais) laikomi nedarančiais esminio poveikio miško ekosistemai, jei atitinka visas šias sąlygas:</p> <p>1) Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme nustatytas inžinerinių tinklų (įskaitant laikomų kilnojamaisiais daiktais) apsaugos zonos plotis neviršija 10 metrų ir šioje apsaugos zonoje leidžiama auginti želdinius;</p> <p>2) įrengiami medynu neapaugusioje miško žemėje arba įrengiami požeminiai inžineriniai tinklai (įskaitant laikomus kilnojamaisiais daiktais) nevykdant miško kirtimo;</p> <p>3) įrengiami IIB, III ar IV grupės miškuose.</p> <p>3. Dviračių ir pėsčiųjų takai laikomi nedarančiais esminės įtakos miško ekosistemai, jei įrengiami IIB, III ar IV grupių miškuose nevykdant miško kirtimo arba šių grupių miškuose medynu neapaugusioje miško žemėje.“</p>	<p>vietovių, sodybų, žemė išimtinai valstybės nuosavybė, o jei kelias kerta rezervatą, tai šviesolaidis turėtų būti tiesiamas kelio apsaugos juostoje, jei nėra daugiau kelių iki gyvenamųjų vietovių. Pvz., Smiltynė-Nida kelias kerta Naglių gamtinį rezervatą, tai šviesolaidis turėtų būti klojamas kelio juostoje arba aukštos įtampos laidų palei jūrą elektros tinklų apsaugos zonoje.</p> <p>IIA miškų grupės funkcinė paskirtis išsaugoti arba atkurti gyvybingas miško ekosistemas ar atskirus jų komponentus su įvairiaamžiais, įvairiarūšiais arba gamtinę brandą pasiekusiais medynais, sengirėmis. IIA grupės miškai – tai gamtos draustiniai, kuriuose gali būti pavienių sodybų, draustiniai gali būti didesnio ploto ir gali pareikalauti brangesnių šviesolaidžio klojimo alternatyvų, nes tektų aplenkti didesnę teritoriją arba naudoti belaidės perdavimo technologijas. Šiuose miškuose ribojami kirtimai, ribojamas lankymasis, todėl taip pat ir dviračių takų įrengimas negalimas.</p> <p>Be to, Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 65 straipsnyje nustatyta, kad gamtiniuose rezervatuose draudžiama ūkinė ir (ar) kitokia veikla, išskyrus inžinerinių tinklų demontavimą, 69 ir 84 straipsniuose nustatyta, kad gamtiniuose ir kompleksiniuose draustiniuose bei valstybiniuose parkuose draudžiama naikinti ar žaloti reljefo formas, tiesti antžeminius tranzitinius inžinerinius tinklus, išskyrus tinklus, tiesiamus įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus arba tiesiamus esamų kelių trasose ir kitus tos pačios rūšies tinklus inžinerinių tinklų trasose,</p>
--	--	--

1 Valstybinės miškų tarnybos skelbiama Oficialioji Lietuvos miškų statistika <https://amvmt.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/misko-naudojimas-ir-statistika/oficialioji-statistika/>

	Atkreiptinas dėmesys, kad nesant galimybės įrengti šviesolaidinio tinklo, dalis Lietuvos teritorijos liks „baltosiomis“ teritorijomis plačiajuosčio interneto aprėpties prasme, kas kelia grėsmę Europos Sąjungos ir Lietuvos iškeltų skaitmeninio junglumo tikslų įgyvendinimui. Siekiant padengti šias teritorijas turės būti naudojamos aplinkai mažiau draugiškos bevielio ryšio technologijos, kurios ir kokybine prasme yra mažiau patrauklios. Svarbu tai, kad šviesolaidinio tinklo technologija laikoma labiausiai draugiška aplinkai – „žaliausia“ – iš visų ryšio technologijų: šviesolaidiniai kabeliai neskleidžia jokių elektromagnetinių bangų, tinklas sunaudoja mažiau elektros energijos, geba perduoti itin didelius duomenų kiekius, tarnauja ilgiau, todėl sunaudojama mažiau išteklių ir išmetama mažiau atliekų.	73 straipsnyje nustatyta, kad specialiosios žemės naudojimo sąlygos pedologiniuose draustiniuose draudžiama ardyti natūralią dirvožemio dangą ir miško paklotę.
Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerija	Nepritariame, kad Projekte siūloma Miškų įstatymo projekto 8 str. 8 d. privačios saugomos vietovės miškai priskiriami I–IV miškų grupėms. Manome, kad netikslinga nustatyti privačią saugomą vietovę, jei joje lieka, gali likti III ar net IV miškų grupė, t. y. faktiškai ūkiniai miškai. Taip pat tokia įstatymo nuostata nepakankama, neužtikrina Projekto lydraštyje deklaruojamos siektinos nuostatos, kad siūlomais pokyčiais numatoma sudaryti galimybę privačias saugomas vietoves priskirti I miškų grupei – taip ateityje didinant I miškų grupės miškų plotus. Be to, lieka neaišku, kokių dokumentu šiai vietovei bus nustatyta (pakeista) miškų grupė. Vadovaujantis Saugomų teritorijų įstatymo 10 str. 1 d. privačiai saugomai teritorijai įsteigti rengiama apsaugos sutartis ir ribų planas, kuris nėra teritorijų planavimo dokumentas.	Atsižvelgta iš dalies. Apsaugos sutartis gali būti sudaroma dėl labai skirtingo spektro gamtosauginių interesų – pradedant nuo rekreacijai galimybių sudarymo, pavienių medžių išsaugojimo iki visiško miško ūkio naudojimo atsisakymo. IV grupės miškuose privatus miško savininkas gali siūlyti įsteigti privačią saugomą vietovę joje apribojęs veiklą, kuri yra leidžiama, tačiau nebūtina tam tikslui keisti miškų grupės, jei nėra poreikio.
	Siūlome patikslinti Projekto 1.2 p., numatant aiškius kriterijus, kuriais vadovaujantis draustinių miškų dalys būtų priskiriami I miškų grupei – rezervatiniams miškams. Siūlome I miškų grupei priskirti draustinių dalis, kuriose yra inventorizuotos saugomos natūralios buveinės, itin retos rūšys ir pan. I grupė – rezervatiniams miškams siūloma priskirti ir draustinių miškų dalis. Turėtų būti aišku, kokios draustinių miškų dalys galėtų, turėtų būti jiems priskiriamos, turi būti aiškūs kriterijai (pvz. kuriose saugomos natūralios buveinės, rūšys ir jų buveinės ar pan.). Jei tai nebus įvardyta, tai teritorijų	Neatsižvelgta. Projektu nustatoma, kad draustinių miškų dalys vadovaujantis saugomų teritorijų specialiojo teritorijų planavimo dokumentais gali būti priskiriamos skirtingoms miškų grupėms. Pagal planavimo dokumentus I miškų grupei galės priskirti draustinių dalis, kuriuose yra buveinės. Teritorijų planavimo proceso metu bus vertinamos teritorijos, kuriose reikia numatyti tinkamiausią ūkininkavimo režimą.

	<p>planavimo metu bus tolygu beprasmėms diskusijoms ir rezultatas nebus pasiektas.</p> <p>8 straipsnio 7 dalyje teigiama, kad draustinių miškų dalys, vadovaujantis saugomų teritorijų specialiojo teritorijų planavimo dokumentais, gali būti priskirtos skirtingoms miškų grupėms. Tam pasiekti reikalingi aiškūs kriterijai, teisiniai argumentai, teisinis pagrindas teritorijų planavimo dokumentų sprendiniams. Jei jo nebus, tai miškų priskyrimas griežtesnei grupei taip ir liks derybų objektas. Siūlant griežtesnę klasę, dokumentai tikėtina nebus suderinti, patvirtinti. Tokių atvejų turime pakankamai daug. Ekosistemų apsaugos miškams (IIA grupė) siūloma priskirti kraštovaizdžio, telmologinių, pedologinių, botaninių, zoologinių, botaninių-zoologinių draustinių miškus ar jų dalis, priešerozinius miškus, Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijų dalis, svarbias jose nustatytoms Europos Bendrijos svarbos natūralioms buveinėms ir rūšių buveinėms išsaugoti ar atkurti, kiti didelės gamtinės vertės saugomų teritorijų miškai, bet nėra aišku, kuo remiantis (kokiais kriterijais remiantis) tai bus, galės būti daroma. Jei nebus aiškių teisinių argumentų, kriterijų, jei nebus aiškaus pagrindo, tai galimybės bus tik teorinės, t. y. neįgyvendinamos.</p> <p>Siūlome lygiagrečiai keisti miškų priskyrimo miško grupėms normatyvus, pagal kuriuos to paties draustinio dalys, kuriose yra buveinių ar saugomų rūšių, būtų priskiriamos IIA grupei. Būtų geriausia visą draustinį priskirti IIA grupei arba turi būti labai aiškūs kriterijai. Siūlome tai numatyti pačiame įstatyme, o ne poįstatyminiame teisės akte.</p>	<p>Baigtinio kriterijų sąrašo įstatymo lygiu nustatyti negalima. Šiuos miškus miškų grupėms bus galima priskirti vadovaujantis Vyriausybės tvirtinamais miškų grupių normatyvais ir miškų priskyrimo miškų grupėms tvarka, atsižvelgiant į saugomų teritorijų steigimo tikslus, kaip tai numatyta Projekte.</p>
	<p>Siūlome papildyti Projekto 1.14.1 p. teikiamą siūlymą dėl Projekto 2 straipsnio 10 dalies (po pernumeravimo 11 dalies) ir jį išdėstyti taip: “11. Kompleksinė miškų ūkio veikla - veikla, apimanti miškų įveisimą, atkūrimą, priežiūrą, apsaugą, racionalų miško išteklių naudojimą, medienos ruošą ir prekybą mediena, miško ištekliais ir biokuru, taip pat miško ekosistemų funkcijų vykdymą, gamtos vertybių apsaugą, gamtotvarkos priemonių miškuose įgyvendinimą, miško rekreacinės ir kitos infrastruktūros įrengimą ir priežiūrą.”;</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Miškų įstatymo projekte miško infrastruktūra apibrėžiama kaip miško medelynų infrastruktūra, miško keliai, melioracijos statiniai, miško priešgaisrinei saugai skirti inžineriniai statiniai ir įrenginiai, kiti inžineriniai statiniai ir įrenginiai, skirti miško aplinkosauginėms, rekreacinėms, mokslinių tyrimų, socialinėms, kultūrinėms ir dvasinėms funkcijoms įgyvendinti ir laukiniams gyvūnams nelaisvėje laikyti. Todėl netikslinga išskirti tik</p>

		rekreacijai skirtą miškų infrastruktūrą ir kitą infrastruktūrą, kuri neapibrėžiama.
	<p>Atsižvelgiant į tai, kad būtina išsaugoti atviras buveines, siūlome papildyti projekto 1.20.2 p. ir jį išdėstyti taip:</p> <p>“1.20.2. pakeisti Projekto 12 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:</p> <p>„4. Medžių savaiminukais apaugusi ne miško žemė inventorizuojama ir registruojama Miškų registro informacinėje sistemoje kaip miško žemės taksacinis sklypas aplinkos ministro nustatyta tvarka. Valstybinė medžių savaiminukais apaugusi ne miško žemė registruojama Miškų registro informacinėje sistemoje, kai medžių savaiminukų vidutinis amžius – ne mažesnis kaip 10 metų, privati – kai to prašo žemės savininkas. Miškų registro informacinėje sistemoje neregistruojama medžių savaiminukais apaugusi ne miško žemė, kurioje yra inventorizuotos Europos Sąjungos svarbos atviros buveinės arba naujų miškų įveisimas yra draudžiamas pagal saugomos teritorijos planavimo dokumentus.“</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Medžių savaiminukų inventorizacija atliekama vadovaujantis tai teritorijai patvirtintais teisės aktais, o atlikus medžių savaiminukų inventorizaciją, ji tikrinama ir tikslinama teisės aktų nustatyta tvarka. Jei medžių savaiminukais apaugusioje teritorijoje teisės aktais nustatytas kitoks (ne miško) režimas, jie nebus įtraukiami į miško žemės apskaitą. Analogiškai dėl ne miško žemės įtraukimo į miško žemės apskaitą priimami sprendimai dėl miško įveisimo vadovaujantis galiojančiais teisės aktais, priimant sprendimą dėl miško įveisimo galimybės, vadovujamasi teisės aktais ir patvirtintais teritorijų planavimo dokumentais ir kreipiamasi į saugomos teritorijos direkcią dėl miško įveisimo galimybės arba reikšmingumo nustatymo saugomai teritorijai arba vertybėms, todėl siūloma nuostata yra perteklinė – tai reglamentuoja procedūras nustatantys poįstatyminiai teisės aktai.</p> <p>Medžių savaiminukais apaugusios ne miško žemės inventorizacijos ir įtraukimo į miško žemės apskaitą tvarka nustatoma poįstatyminiu teisės aktų - aplinkos ministro tvirtinamu Medžių savaiminukais apaugusios ne miško žemės inventorizacijos ir įtraukimo į miško žemės apskaitą tvarkos aprašu. Dabar galiojančiame minėtame teisės akte nustatyta, kai į miško žemės apskaitą norima įtraukti iki 20 metų vidutinio amžiaus medžių savaiminukais apaugusius plotus (tai atitinka jaunuolynų amžių), Valstybinė miškų tarnyba inventorizacijos duomenys pateikia suinteresuotoms institucijoms ir infrastruktūros valdytojams, iš jų – ir</p>

		<p>saugomų teritorijų direkcijoms. Tokie plotai į miško žemės apskaitą traukiami tik tada, kai tam pritaria visos institucijos ir infrastruktūros valdytojai. Jeigu medžių savaiminukų amžius didesnis kaip 20 metų ir atitinka susiformavusio medyno amžių, ši procedūra neatliekama. Teikiamame įstatymo projekte medžių savaiminukų, kuriuos bus galima įtraukti į miško žemės apskaitą, amžius mažinamas 2 kartus (10 metų), keičiasi ir kitos nuostatos, todėl priėmus įstatymo projektą, bus tikslinama ir minėta medžių savaiminukais apaugusių ne miško žemės plotų įtraukimo į miško žemės apskaitą tvarka. Planuojama nustatyti, kad Valstybinė miškų tarnyba, gavusi bet kokio amžiaus medžių savaiminukų inventorizacijos duomenis, prieš priimdama sprendimą dėl jų įtraukimo į miško žemės apskaitą galimybės, juos pateiks derinti ne tik Valstybinei saugomų teritorijų tarnybai, bet ir kitoms suinteresuotoms institucijoms ir infrastruktūros valdytojams (savivaldybėms dėl melioracijos įrenginių apsaugos ir kt.). Ši problema, kaip ir dabar, bus sprendžiama poįstatyminiu teisės aktu po įstatymo projekto priėmimo.</p>
	<p>Rekreaciniams miškams (IIB grupei) siūloma priskirti kultūrinių draustinių ir kultūrinių rezervatų miškus ar jų dalis. Kultūrinių draustinių, tuo labiau kultūrinių rezervatų miškai negali būti priskiriami IIB grupei, nes jie yra konservacinio prioriteto teritorijos, nėra skirti rekreacijai, tai ne rekreacinės zonos (būtų įvestas teisinis prieštaravimas), tad jų miškai negali būti formuojami pagal rekreacinėms teritorijoms taikomus reikalavimus. Būtų galima aiškiai susieti tik su kitais kultūriniais ir dvasiniais poreikiais. Bet šiems poreikiams tenkinti, kol kas reikalavimų neteko matyti. Jie turi skirtis nuo rekreaciniams miškams taikomų reikalavimų.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>IIB grupei priskirtų miškų paskirtis siejama ne tik su rekreacija. Šių miškų pagrindinė funkcinė paskirtis – formuoti ir išsaugoti geriausiai rekreacinius ar kitus socialinius, kultūrinius ir dvasinius visuomenės poreikius tenkinančius miškus ir miško aplinką. Todėl teisinio prieštaravimo neįžvelgiame.</p>
	<p>Dėl sąvokų. Siūlome redaguoti sengirės sąvoką, nes dabartinė jos sąvoka apima tik dalį esmės, tik medynus, jų amžių. Nėra jokios nuostatos apie</p>	<p>Neatsižvelgta.</p>

	<p>negyvą medieną, kt. Visai netinkamai įvardyta sąvoka “pirmykštis miškas”. Tai ne atkurtas, tai visą laiką toje pačioje teritorijoje nepertraukiamai augęs ir augantis miškas.</p>	<p>Atkreipiamas dėmesys, kad Lietuvoje nėra miškų, kurie nebūtų buvę atkurti (ar atsikūrę) dirbtiniu ar savaiminiu būdu, kas apima tą pačią „atkūrimo“ sąvoką (Ažvinčių giria, Labanoro, Punios šilo miškai ir kt. yra žmogaus veiklos padarinys, žr. A. Bruko ir G. Mozgerio leidinį „Lietuvos didžiagirės“), todėl manyti, kad sengirė yra pirmykštis miškas, yra neteisinga. Miškas neauga nepertraukiamai - jis, kaip ir kiekvienas gyvas organizmas, turi pradžią ir pabaigą - viena miško sukcesija (medžių ar krūmų rūšis) keičia kitą, kai ji pasiekia gamtinę brandą. Tai akivaizdu pvz., Ažvinčių girioje, kurioje pušynus keičia vešlūs eglės jaunuolynai. Lietuvos sąlygomis miškai vien tik griežtai dirbtiniu būdu neatkuriami – juose visada augimo eigoje susiformuoja savaiminių rūšių dalis, kas vadinama mišriuojų miško atkūrimo būdu.</p>
	<p>Atsižvelgiant į tai, kad Saugomų teritorijų įstatymo 30 str. 1 d. nurodyti bendri valstybinių (nacionalinių ir regioninių) parkų tikslai, teisiškai nuoseklu būtų juose taikyti ir vienodą miškų naudojimo reglamentavimą, t. y. numatyti, kad</p> <p>“5. III grupė – apsauginiai miškai: genetinių, geologinių, geomorfologinių, hidrografinių, draustinių ar jų dalių, kultūrinių draustinių ar jų dalių, kultūrinių rezervatų miškai, atkuriamųjų ir genetinių sklypų, miško sėklinių medynų, laukų apsauginiai, apsaugos zonų miškai, nacionalinių valstybinių parkų miškai, nepriskirti I ir II miškų grupėms. Pagrindinė funkcinė paskirtis – formuoti aplinkos sąlygoms atsparius ir reproduktyvius medynus, galinčius geriausiai atlikti dirvožemio, oro, vandens, žmogaus gyvenamosios aplinkos apsaugos funkcijas.”</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Pažymėtina, kad Saugomų teritorijų įstatymo 30 straipsnis reglamentuoja saugomų teritorijų apsaugos ir tvarkymo finansavimą, o ne parkų steigimo tikslus. Saugomų teritorijų įstatymo 13 straipsnyje nustatyta, kad valstybiniai parkai skiriami pagal reikšmę. Siekiant pabrėžti nacionalinių parkų svarbą (reikšmę), siūlome nacionalinių parkų miškus priskirti I-III miškų grupėms, tuo pačiu sugriežtinant ūkininkavimą juose.</p>
Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos	<p>1. Nauja redakcija dėstomo Lietuvos Respublikos miškų įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad valstybės įmonė Miškų urėdija vykdo kompleksinę miškų ūkio veiklą jai Vyriausybės nutarimais perduotuose valstybinės žemės sklypuose, skirtuose miškui veisti ir (ar) kuriuose yra</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Projektu siūloma, kad miškų urėdija vykdytų kompleksinę miškų ūkio veiklą jai patikėjimo teise Vyriausybės nutarimais perduotuose valstybinės</p>

	<p>miško žemė, Vyriausybės nustatyta tvarka kariniuose poligonuose, karinio mokymo teritorijose esančioje miško žemėje, kai juose nevyksta mokymai ar pratybos, ir valstybinės reikšmės miškų plotuose.</p> <p>Pagal naują redakciją dėstomo Miškų įstatymo 2 straipsnio 58 punkto apibrėžimą valstybinių miškų valdytojas – miškų urėdija, saugomų teritorijų direkcija, savivaldybė ar kitas subjektas, valdantis patikėjimo teise valstybinę miško žemę. Nauja redakcija dėstomame Miškų įstatyme nustatytos atitinkamos miškų valdytojų teisės ir pareigos. Pavyzdžiui, minėto įstatymo 17 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad valstybinio miško valdytojai privalo atkurti mišką, prižiūrėti ir saugoti želdinius ir želinius; 24 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad valstybinio miško valdytojai privalo saugoti mišką ir jo išteklius nuo neteisėtų veiksmų: savavališko miško kirtimo, miško naudojimo tvarkos pažeidimų, miško išteklių grobstymo, miško teršimo, šiukšlinimo, miško padegimo, ūkinių gyvūnų daromos žalos; saugoti mišką nuo laukinių gyvūnų daromos žalos, gaisrų, medžių ligų, miško kenkėjų ir miškų stichinių nelaimių, miško dirvožemio ir medžių mechaninių pažeidimų. Vadovaujantis nurodytu teisiniu reglamentavimu, Nacionalinė žemės tarnyba patikėjimo teise valdomoje valstybinėje miško žemėje turėtų vykdyti šias anksčiau nurodytas funkcijas.</p> <p>Pažymime, kad tais atvejais, kai numatyta vykdyti specialiuosius kirtimus, miško žemės sklypas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu perduodamas valdyti patikėjimo teise Miškų urėdijai. Tai prailgina specialiojo miško kirtimo įgyvendinimą. Todėl siūlytina apsvastyti, ar nebūtų tikslinga numatyti galimybę specialųjį kirtimą vykdyti neperduodant valstybinės miškų paskirties žemės Miškų urėdijai.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad pagal Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos nuostatus, patvirtintus Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. gruodžio 8 d. įsakymu Nr. D1-393 „Dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos nuostatų patvirtinimo“, anksčiau nurodytos funkcijos nėra priskirtos Nacionalinei</p>	<p>žemės sklypuose, skirtuose miškui veisti ir (ar) kuriuose yra miško žemė, Vyriausybės nustatyta tvarka kariniuose poligonuose, karinio mokymo teritorijose, kai juose nevyksta mokymai ar pratybos, esančioje valstybinėje miško žemėje ir kituose valstybinės miško žemės plotuose, kuriuose Vyriausybės nutarimais pavesta vykdyti kompleksinę miškų ūkio veiklą, taip pat atlieka šias valstybines funkcijas:“. Tad miškų urėdija gali vykdyti kompleksinę miškų ūkio veiklą tik tuose žemės sklypuose, kuriuose Vyriausybės nutarimais pavesta tai vykdyti.</p> <p>Atkreipiamas dėmesys, kad Vilniaus apygardos administracinio teismas 2023 m. spalio 19 d. nutarimu administracinėje byloje Nr. eI3-1586-561/2023 pasisakė, kad „Nesutinka su pareiškėjos (Nacionalinės žemės tarnybos (NŽT) argumentais, kad Valstybinių miškų urėdija yra atsakinga už miškų (jų išteklių), neperduotų savivaldybėms apsaugą nuo teršimo ir šiukšlinimo. Miškų urėdija – valstybės įmonė, patikėjimo teise valdanti, naudojanti valstybinius miškus ir jais disponuojanti įstatymų nustatyta tvarka, taip pat vykdanči juose kompleksinę miškų ūkio veiklą ir kitą įmonės įstatuose numatytą veiklą (Miškų įstatymo 2 straipsnio 22 dalis). Byloje aptariamos valstybinės žemės Valstybinių miškų urėdija patikėjimo teise nevaldo, nevykdo joje kompleksinės miškų ūkio veiklos. Vadovaujantis Miškų įstatymo 2 straipsnio 34 dalimi Valstybinių miškų apsaugos pareigūnas – miškų urėdijos darbuotojas, atliekantis miškų urėdijos patikėjimo teise valdomų valstybinių miškų apsaugą ir turintis šio įstatymo nustatytus</p>
--	--	--

	<p>žemės tarnybai, Nacionalinė žemės tarnyba neturi atitinkamos srities specialistų, taip pat nėra skiriamas biudžeto finansavimas.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta siūlytina papildyti Nutarimo projektą ir nustatyti, kad Nacionalinės žemės tarnybos patikėjimo teise valdomoje valstybinėje miško žemėje visas valdytojo funkcijas, susijusias su ūkine, apsaugine veikla, apibrėžtas Miškų įstatyme, vykdo Miškų urėdija, t. y. siūlome Miškų įstatymo 4 straipsnio 2 dalies 6 punkte nustatyti, kad: „Miškų urėdija Nacionalinės žemės tarnybos patikėjimo teise valdomoje valstybinėje miško žemėje vykdo specialiuosius, sanitarinius miško kirtimus, pavojų keliančių medžių kirtimą, atkuria mišką ir įgyvendina profilaktines miško priešgaisrines saugos priemones, taip pat atlieka kitas funkcijas, susijusias su ūkine, apsaugine veikla“.</p>	<p>įgaliojimus. Pagal Miškų įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktų reglamentavimą valstybinių miškų apsaugos pareigūnai: 32.1. „organizuoja ir vykdo miškų urėdijos patikėjimo teise valdomų valstybinių miškų apsaugą nuo neteisėtų veiksmų – atliekų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų pažeidimo“; 32.2. gavę pranešimą apie aukščiau nurodytą pažeidimą, šie pareigūnai privalo imtis visų priemonių, kad pažeidimas būtų išaiškintas ir nustatyti pažeidėjai, o jeigu patys to padaryti negali, informuoti kompetentingą valstybės instituciją, kad ši imtųsi priemonių pažeidimui išaiškinti ir pažeidėjui nustatyti. Valstybinių miškų urėdija Miškų įstatymo 5 straipsnio 5 dalies 6 punkte nurodytą valstybinę funkciją organizuoti ir vykdyti prevencinę veiklą, siekiant užtikrinti šio įstatymo 17 straipsnyje įtvirtinto miško apsaugos uždavinio – saugoti mišką ir jo išteklius nuo teršimo, šiukšlinimo – įgyvendinimą vykdo būtent jos patikėjimo teise valdomuose valstybiniuose miškuose. Nagrinėjamu atveju Valstybinių miškų urėdija nėra patikėtinė. Būtent Nacionalinė žemės tarnyba turi Žemės įstatymo 21 straipsnio 3, 4 punktuose, 12 punkte (galiojo iki 2023 m. sausio 3 d.), 32 straipsnio 3 dalies 16 punkte, Miškų įstatymo 9 straipsnio 2 dalyje nurodytas pareigas, apimančias ir jos patikėjimo teise valdomos valstybinės žemės apsaugą nuo užteršimo atliekomis. Atliekų tvarkymo įstatymo 25 straipsnio, 28 straipsnio 7 dalies, Lietuvos Respublikos savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 1 punkto, atsiliepimo 40 punkte nurodytų Vilniaus rajono savivaldybės atliekų</p>
--	---	--

		tvarkymo taisyklių nuostatų analizė leidžia teigti, kad, Nacionalinė žemės tarnyba prireikus gali kreiptis į Vilniaus rajono savivaldybę dėl pagalbos organizuojant Nacionalinės žemės tarnybos patikėjimo teise valdomoje valstybinėje žemėje rastų atliekų sutvarkymą.“
	<p>2. Nauja redakcija dėstomo Miškų įstatymo 5 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad Miškų urėdija vykdo kompleksinę miškų ūkio veiklą laisvos valstybinės žemės fonde esančioje nepanaudotoje nuosavybės teisėms atkurti valstybinėje miško žemėje, kuri ribojasi su valstybinės reikšmės miškais, nepriklausomai nuo miško žemės ploto, miško žemėje, patenkančioje į saugomas teritorijas, miško žemės plotuose, kuriuose yra žinomos Europos Bendrijos svarbos buveinės ir saugomų rūšių radavietės, taip pat rekreacinių zonų teritorijose pagal Vyriausybės įgaliotos institucijos parengtas šių miško žemės plotų schemas. Siūlytina apsvarstyti galimybę nustatyti, kad Miškų urėdija vykdo kompleksinę miškų ūkio veiklą laisvos valstybinės žemės fonde esančioje nepanaudotoje nuosavybės teisėms atkurti valstybinėje miško žemėje, patenkančioje į saugomas teritorijas, miško žemės plotuose, kuriuose yra žinomos Europos Bendrijos svarbos buveinės ir saugomų rūšių radavietės, taip pat rekreacinių zonų teritorijose pagal Vyriausybės įgaliotos institucijos parengtas šių miško žemės plotų schemas, kuri ribojasi ne tik su valstybinės reikšmės miškais, bet ir visoje laisvos valstybinės žemės fonde esančioje miško žemėje, kuri ribojasi su Miškų urėdijos patikėjimo teise valdomais miško žemės sklypais.</p>	<p>Neatsižvelgta. Projektu siūloma, kad miškų urėdija vykdytų kompleksinę miškų ūkio veiklą laisvos valstybinės žemės fonde esančioje nepanaudotoje nuosavybės teisėms atkurti tik toje valstybinėje miško žemėje, kuri perduodama patikėjimo teise valdyti miškų urėdijai, o kituose sklypuose tą vykdyti netikslinga.</p>
	<p>3. Nauja redakcija dėstomo Miškų įstatymo 7 straipsnio 2 dalies 11 punkte nustatyta, kad bendrosioms miško reikmėms skirtos lėšos naudojamos savivaldybių patikėjimo teise valdomų miškų miškotvarkos projektams rengti. Pažymėtina, kad miškotvarkos projekto iniciatorius yra miško savininkas ar valstybinio miško valdytojas. Todėl svarstytina, ar miškotvarkos projektai, kuriuos inicijuoja savivaldybės, turėtų būti rengiami valstybės biudžeto ar savivaldybių biudžeto lėšomis.</p>	<p>Neatsižvelgta. Savivaldybės, patikėjimo teise valdančios miestų ir miestelių teritorijų ribose esančius miškus, atlieka valstybinę funkciją – prižiūri, saugo ir tvarko joms patikėjimo teise perduotą valstybinę miško žemę, kurioje taikomas griežtas miesto miško naudojimo ribojimas. Todėl ir ekonominė nauda, gaunama iš miško, skiriasi lyginat miesto miškų valdytojus su ne</p>

		<p>miesto miškų valdytojais. Atkreiptinas dėmesys, kad nėra numatoma pilnai kompensuoti miškotvarkos projektų parengimo, tačiau numatoma skirti dotacijas savivaldybėms, kaip kad ir šiuo metu Miškų įstatyme nustatytoms bendrosioms miško reikmėms finansuoti savivaldybėms skiriamos dotacijos, kurių dydis apskaičiuojamas pagal Lėšų savivaldybėms priskirtos valstybinės žemės ir kito valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo patikėjimo teise valstybinei (valstybės perduotai savivaldybėms) funkcijai atlikti apskaičiavimo metodiką, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2023 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. D1-444 „Dėl Lėšų savivaldybėms priskirtos valstybinės žemės ir kito valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo patikėjimo teise valstybinei (valstybės perduotai savivaldybėms) funkcijai atlikti apskaičiavimo metodikos patvirtinimo“. Pažymėtina, kad bendrųjų miško reikmių finansavimo sistema yra konstruojama taip, kad tenkintų ne atskirus miško valdytojų interesus, bet valstybės interesus visų nuosavybės formų miškuose.</p>
	<p>4. Siekiant aiškumo, siūlytina patikslinti nauja redakcija dėstomo Miškų įstatymo 12 straipsnio 3 dalies 2 punktą nustatant, kad miškų sklypų, kuriuos patikėjimo teise valdo Nacionalinė žemės tarnyba, inventorizacija atliekama Miškų urėdijos lėšomis.</p>	<p>Neatsižvelgta. Miškų urėdija, kaip ir kiekvienas miško valdytojas, gali vykdyti (organizuoti, finansuoti) tik savo valdomų miškų sklypų inventorizaciją.</p>
	<p>5. Nauja redakcija dėstomo Miškų įstatymo 4 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad valstybinės žemės sklypus, skirtus miškui veisti ir (ar) kuriuose yra miško žemė, patikėjimo teise valdo miškų urėdija, saugomų teritorijų direkcijos, savivaldybės, Nacionalinė žemės tarnyba prie Aplinkos ministerijos (toliau – Nacionalinė žemės tarnyba) ir kiti juridiniai asmenys. Šiems subjektams (išskyrus Nacionalinei žemės tarnybai) valstybinės žemės sklypai, skirti miškui veisti ir (ar) kuriuose yra miško žemė,</p>	<p>Neatsižvelgta. Neįžvelgiama jokios prieštaros tarp Žemės įstatymo ir Miško įstatymo, nes Žemės įstatymo 32 straipsnyje yra nurodyta išimtis dėl miškų urėdijos.</p>

	<p>patikėjimo teise perduodami Vyriausybės nutarimais valstybinėms funkcijoms įgyvendinti Žemės įstatyme nustatyta tvarka arba miškų urėdija veikia valstybės vardu valstybei įsigyjant privačius žemės sklypus miškui įveisti valstybės nuosavybėn šiame įstatyme nustatytoms funkcijoms vykdyti.</p> <p>Pažymėtina, kad pagal Lietuvos Respublikos žemės įstatymo 32 straipsnio 3 dalies 5 punktą</p> <p>Nacionalinė žemės tarnyba veikia valstybės vardu įsigyjant privačią žemę valstybės nuosavybėn, išskyrus atvejus, kai centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojas veikia valstybės vardu įsigyjant privačią žemę valstybės nuosavybėn Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatyme nustatyto administracinės paskirties valstybės nekilnojamojo turto atnaujinimo projektams įgyvendinti.</p> <p>Siekiant išvengti teisės normų kolizijos, turi būti tikslinama nauja redakcija dėstomo Miškų įstatymo 4 straipsnio 1 dalis, nustatant, kad valstybės nuosavybėn įsigyjant privačią miško žemę, valstybės vardu veikia Nacionalinė žemės tarnyba.</p>	
	<p>6. Siūlytina patikslinti nauja redakcija dėstomo Miškų įstatymo 5 straipsnio 4 dalį, kad įsiterpę miško žemės plotai, suformuoti atskirais žemės sklypais, privačion nuosavybėn be aukciono parduodami besiribojančių miškų ūkio paskirties žemės sklypų savininkams, kadangi gali būti sujungiami tik tos pačios paskirties žemės sklypai.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Įsiterpę miško žemės plotai, suformuoti atskirais žemės sklypais, privačion nuosavybėn be aukciono gali būti parduodami žemės sklypų savininkams, tačiau šie žemės sklypai nebūtinai turi būti miškų ūkio paskirties.</p>
Lietuvos savivaldybių asociacija	<p>Siūlome keisti Lietuvos Respublikos miškų įstatymo 23 straipsnio 2 ir 3 dalių nuostatas, suvienodinti ir aiškiai nustatyti, kad miško žemės pavertimas kitomis naudmenomis galimas remiantis ir savivaldybių bendraisiais planais, taip pat kitais teritorijų planavimo dokumentais, jeigu jie atitinka Miškų įstatymo 11 straipsnyje nustatytus kriterijus.</p> <p>Dabartinė Lietuvos Respublikos miškų įstatymo 23 straipsnio redakcija sukuria prieštaravimą: 2 dalyje reikalaujama, kad sprendiniai būtų numatyti tik bendruosiuose planuose ar valstybei svarbių projektų teritorijų planavimo dokumentuose, o 3 dalyje nėra įvardijami</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Ižvelgiamo galimas piktnaudžiavimo sprendimų priėmimo skaidrumo, interesų konfliktų rizikas. Savivaldybės dažnai yra suinteresuotos miestų ir priemiesčių plėtra, infrastruktūros plėtra, kas neretai prieštarauja miškingumo didinimo tikslams. Be to, savivaldybės bendraisiais planais projektuojami sprendiniai gali turėti rizikos ir korupcinių požymių</p>

	<p>savivaldybės lygmens bendrieji planai, o tik vietovės lygmens bendrieji planai, specialiojo teritorijų planavimo dokumentai, detalieji planai bei žemės valdos projektai. Kai kuriose savivaldybėse miško žemės pavertimas atskiraisiais želdynais buvo suplanuotas savivaldybės bendrojo plano sprendiniais. Pagal galiojantį Teritorijų planavimo įstatymą savivaldybės bendrasis planas yra aukštesnio nei vietovės lygmens planavimo dokumentas, todėl manome, kad jo sprendiniai turi būti laikomi pagrindu miško žemės pavertimui kitomis naudmenomis, atsisakant perteklinių ir dubliuojančių planavimo dokumentų rengimo. Siūlome tokią Lietuvos Respublikos miškų įstatymo 23 straipsnio 2 ir 3 dalies redakciją:</p> <p><i>„2. Šio straipsnio 1 dalies 3–5, 7–10 punktuose nurodyti atvejai turi būti numatyti savivaldybių lygmens bendruosiuose planuose ar vietovės lygmens bendruosiuose planuose, ar valstybei svarbių projektų teritorijų planavimo dokumentuose.</i></p> <p><i>3. Miško žemės pavertimas kitomis naudmenomis turi būti suplanuotas savivaldybės lygmens bendruosiuose planuose arba vietovės lygmens bendruosiuose planuose, arba specialiojo teritorijų planavimo dokumentuose, arba detaliuosiuose planuose, arba žemės valdos projektuose.“</i></p> <p>Pasiūlymas užtikrintų teisės aiškumą, sudarytų galimybę efektyviai taikyti įstatymą praktikoje, neprieštarautų Miškų įstatymo 11 straipsnyje nustatytiems apribojimams.</p>	<p>miškų planavimo atžvilgiu, silpnėtų ir bendruomenių įtraukimas į sprendimų priėmimą.</p>
<p>Lietuvos miško ir miško pramonės darbuotojų profesinių sąjungų federacija</p>	<p>Kadangi Projekto 7 str. 2 p. 9 papunktyje minima sąvoka „Miško sektoriaus darbuotojai“, be to atsižvelgiant, kad į Projektą įtrauktos tokios aiškos sąvokos kaip „Miško savininkai“, „Nepriklausomas medienos matuotojas“, tikslinga, kad ir sąvoka „Miško sektoriaus darbuotojai“ būtų įtraukta į Projekto 2 str.:</p> <p>2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos</p> <p><i>Miško sektoriaus darbuotojai – fiziniai asmenys, dirbantys miško sektoriaus įmonėse, įstaigose ir institucijose.</i></p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Projekte įtvirtinti sąvoką „Miško sektoriaus darbuotojai“ netikslinga, kadangi Miškų įstatyme neplanuojama nustatyti atskirų reikalavimų miško sektoriaus darbuotojams.</p> <p>Pirminėse pastabose Miškų įstatymo naujos redakcijos projektui buvo siūloma įtvirtinti nuostatas dėl miško sektoriaus darbuotojų socialinių garantijų,</p>

		tačiau atsižvelgus į Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos specialistų argumentus, to atsisakyta (kadangi minėtos nuostatos bendrai reglamentuotos Lietuvos Respublikos darbo kodekse), todėl ir atskiros sąvokos nutarta neįvedinėti.
	<p>Miškų urėdija – didžiausia šalies miškų valdytoja, tačiau Projekte visiškai nėra apibrėžta jos statusas, įmonės teisinė valdymo forma, struktūra, neminima pagrindinė jos funkcija – patikėto valstybės turto apsauga bei nekalbama apie pajamų šaltinių diversifikavimą, o LRV Nutarimo projekte siūloma veiklos ir pajamų diversifikavimo formuluotė „užtikrina valstybinių miškų ekosistemų atliekamų funkcijų įvairovę ir plėtrą prioritetais teikiant ekologinėms ir socialinėms funkcijoms atlikti“ yra abstrakti ir nekonkreči, todėl siūlome papildyti Projekto 4 str. 2 p. bei įtraukti papildomus 8 ir 9 šio punkto papunkčius:</p> <p>4 straipsnis. Valstybinio miško valdytojai</p> <p>2. Valstybės įmonė miškų urėdija yra valstybinės reikšmės įmonė, turi teritorinę struktūrą (regioninius padalinius ir girininkijas) ir vykdo kompleksinę miškų ūkio veiklą jai Vyriausybės nutarimais perduotuose valstybiniuose miškuose, Vyriausybės nustatyta tvarka kariniuose poligonuose ir karinio mokymo teritorijose esančiuose miškuose, kai nevyksta mokymai ar pratybos, taip pat atlieka šias valstybines <i>bei kitas</i> funkcijas:</p> <p>8. diversifikuojant pajamų šaltinius vykdo šias ekologines ir socialines veiklas:</p> <p>a) b) c)....</p> <p>9. vykdo jai patikėjimo teise perduoto valstybės turto (valstybinių miškų, jų infrastruktūros ir kito turto) apsaugą nuo neteisėtų veiksmų, žvėrių daromos žalos, medžių ligų bei kenkėjų ir gamtinių bei stichinių nelaimių padarinių. Funkcijos vykdymui Miško apsaugos pareigūno statusas suteikiamas šiems Miškų urėdijos darbuotojams:</p> <p>a)</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Miškų įstatymo naujos redakcijos projekto 2 straipsnio 39 dalyje apibrėžta, kas yra miškų urėdija – „39. Miškų urėdija – valstybės įmonė, patikėjimo teise valdanti, naudojanti valstybinę miško žemę ir jais disponuojanti įstatymų nustatytais sąlygomis ir tvarka, taip pat vykdanči juose kompleksinę miškų ūkio veiklą ir kitą įmonės įstatuose numatytą veiklą.“; 4 straipsnio 2 dalyje apibrėžiamos miškų urėdijos valstybinės funkcijos. Pažymėtina, kad ekonominis valstybinių miškų reguliavimas pakankamai detalai reglamentuojamas Miškų įstatyme ir kituose teisės aktuose (<i>valstybės įmonei taikomas Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įmonių įstatymas</i>). Miškų įstatymo pakeitimo projekto rengimo motyvai ir priežastys išdėstyti aiškinamajame rašte. Valstybinių miškų apsaugos pareigūnų instituto atsisakymo priežastys išdėstytos naujos redakcijos Miškų įstatymo naujos redakcijos projekto aiškinamajame rašte - vykdomos funkcijos nederėtų su valstybės įmonės veikla ir funkcijomis. Be to, valstybinių miškų apsaugos pareigūnų funkcijos iš esmės dubliuojasi su Aplinkos ministerijos Aplinkos apsaugos departamento pareigūnų vykdomomis miškų kontrolės funkcijomis, todėl neteisėtos veiklos užkardymas valstybiniuose miškuose liktų būtent Aplinkos apsaugos departamento kompetencijoje, o valstybinių miškų apsaugoje ir pažeidimų</p>

	<p>b) c)...</p> <p>Atkreipiame dėmesį, kad Projekto 24 str. įpareigoja Miškų urėdiją, kaip valstybinių miško valdytoją, saugoti mišką nuo neteisėtų veiksmų, o 4 str. 2 d. 1 p. įpareigoja Miškų urėdiją organizuoti bendrą valstybinę miško priešgaisrinės apsaugos sistemą, todėl šiuo Projektu atitinkamiems Miškų urėdijos darbuotojams nesuteikiant Miškų apsaugos pareigūno statuso, jiems atimami įrankiai šiuose Projekto straipsniuose pavestoms funkcijoms atlikti. Miškų urėdijos darbuotojai neturės teisės tikrinti medienos dokumentų, stabdyti automobilių, sulaikyti ir pristatyti pažeidėjus į policiją, surašyti administracinių pažeidimų protokolus ir kita. Jie neturės pareigūnų socialinių garantijų. Tikėtis, kad šias funkcijas laiku ir tinkamai atliks kitos aplinkosaugos struktūros, yra klaidinga, žinant jų apkrovimą bei nuolatinį darbuotojų trūkumą. Net žinia, kad Miškų urėdijos darbuotojai neturi pareigūnų statuso, gali skatinti pažeidėjus atlikti neteisėtus veiksmus ar miško priešgaisrinių taisyklių pažeidimus. LMPF pasiūlymai pateikti pritaikant prie šios Projekto struktūros. Tačiau atsižvelgiant, kad Projekte numatyti detalūs ir išsamūs reikalavimus Miškotvarkos projektui (14 str.), Miško dauginamosios medžiagos tiekėjams (16 str.) ir Nepriklausomiems medienos matuotojams (21 str.), būtų dar tikslingiau Miškų urėdijai, kaip patikėjimo teise perduotuose valstybiniuose miškuose kompleksinę miškų ūkio veiklą bei kitas valstybines funkcijas atliekančiam valstybinių miškų valdytojui skirti atskirą Miškų įstatymo straipsnį, jame apibrėžiant kokiais teisės aktais vadovaujantis vykdomas e k o n o m i n i s valstybinio miško ūkio reguliavimas, išdėstant visas Miškų urėdijos bei jos struktūrinių padalinių valdymo, struktūros, veiklos, turto naudojimo ir kitas funkcijas. Pvz. Estijos Miškų įstatyme valstybinių miškų valdymui yra skirta net keli straipsniai. https://www.riigiteataja.ee/akt/106072017004</p>	<p>prevencijoje ir toliau veiktų už konkrečių miško plotų priežiūrą ir apsaugą atsakingi miškų urėdijos darbuotojai neturėdami pareigūno statuso.</p>
	<p>Atsižvelgiant į Projekte išplėstą bendrųjų lėšų panaudojimo priemonių skaičių bei siekiant išlaikyti ilgametės tradicijas turinčio, nuo 1929 m. leidžiamo miškininkų žurnalo „Mūsų girios“ leidybą, siūlome papildyti 7 str. 2 p. 14 punktį:</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Atsakymas, kodėl nepritariame išskirti periodinių leidinių, kaip finansuotinos atskiros bendrosios miško reikmės, buvo pateiktas derinimo pažymoje, teikiant</p>

	<p>7 straipsnis. Privalomieji atskaitymai iš pajamų už parduotą žaliavinę medieną ir nenukirstą mišką ir bendrųjų miško reikmių finansavimas</p> <p>2. Bendrosioms miško reikmėms skirtos lėšos naudojamos:</p> <p>14) informacijai apie miškus viešinti, šviesti visuomenę miškų tematika, <i>specializuotiems miškininkystės periodiniams leidiniams remti</i>;</p>	<p>Vyriausybei naujos redakcijos Miškų įstatymo naujos redakcijos projektą – „Profesiniams žurnalams - ši reikmė iš dalies patenka po jau esančia reikme (projekto 7 straipsnio 2 dalies 14 punkte - informacijai apie miškus viešinti, šviesti visuomenę miškų tematika). Svarbiausias tikslas – šviesti visuomenę miškų tematika, o tai daryti galima per įvairiausių šaltinius, įvairiomis žiniasklaidos priemonėmis ir instrumentais (tarp jų ir per profesinius žurnalus), siekiant kuo platesnės auditorijos, todėl profesiniai žurnalai neturėtų būti išskiriami iš kitų informacijos sklaidos šaltinių.“</p>
	<p>Pastaruoju metu susiduriama su darbuotojų trūkumu visame Miškų sektoriuje. Nuolat vykdomos struktūrinės ir kitokios pertvarkos tiek miškų urėdijoje, tiek kitose miškų sektoriaus įmonėse ir įstaigose jau šios problemos nesprendžia. Tai labai siejasi su darbuotojų socialiniais interesais. Primename, kad visos Nacionalinio susitarimo dėl miškų rengimo procese dalyvavusios suinteresuotos grupės vieningai pritarė pasiektiems sutarimams dėl darbuotojų socialinių garantijų ir apsaugos, tačiau rengiant Projektą į šiuos sutarimus visiškai neatsižvelgta. Ankstesni LMPF siūlymai šia tema buvo atmesti, motyvuojant, kad socialiniai klausimai negali būti šio Projekto objektu. Kaip įrodymą, kad specifinės socialinės darbuotojų garantijos gali būti reglamentuojamos Miškų įstatyme, pateikiame <i>Lenkijos Respublikos Miškų įstatymo</i> (Ustawa o lasach) ištrauką apie miško darbuotojų socialinius reikalus: https://lexlege.pl/ustawa-o-lasach/art-46/ (Google vertimas) 46 str. miškai Miškų tarnybos darbuotojų apsauga ir teisės</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Siūlymas išnagrinėtas rengiant pirminį Miškų įstatymo naujos redakcijos projektą kartu su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija bei Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija. Gauti svarūs šių ministerijų specialistų argumentai, kuriuose atkreipiamas dėmesys, kad daug kas nustatyta kituose teisės aktuose bendrai (pvz. Darbo kodekse, Lietuvos Respublikos profesinių sąjungų įstatyme) ir susidarytų teisės aktų prieštaravimai įtvirtinant besidubliuojančias nuostatas Projekte, taip pat išskirti vien miškų sektorių visų kitų sektorių atžvilgiu būtų nekorektiška.</p> <p>Darbuotojų atstovavimas šiuo metu jau reglamentuotas kituose teisės aktuose – Darbo kodekse (165 straipsnio 3 dalis), Profesinių sąjungų įstatyme (11 straipsnis). Juose nustatytos bendrosios taisyklės, todėl išskirti darbuotojų atstovavimą specialiajame Miškų įstatyme – netikslinga. Specialiame Miškų įstatyme išskyrus miško</p>

	<p>1. Miškų tarnybos darbuotojai, eidami tarnybines pareigas, naudojami baudžiamojo įstatymo nuostatose valstybės pareigūnams numatyta teisine apsauga, taip pat turi teisę:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) nemokamai gauti uniformas ir tarnybinius ženklus, įpareigojant juos dėvėti atliekant tarnybines pareigas; 2) nemokamas būstas, jei pareigos ir darbo pobūdis reikalauja gyventi darbo vietoje; 3) ne ilgiau kaip šešis mėnesius mokamos sveikatos priežiūros atostogos, jeigu jie ne trumpiau kaip trejus metus dirbo visą darbo dieną Valstybiniuose miškuose; 4) (panaikinta) 5) trijų kartų dydžio vienkartinė išeitinė išmoka išstarnavus senatvės ar invalidumo pensiją (šiuo metu: invalidumo pensija), o už daugiau nei 20 metų išdirbtą valstybiniuose miškuose - šešių kartų už paskutinį darbo mėnesį gautą atlyginimą. <p>2. (panaikinta)</p> <p>3. Nesant Valstybinių miškų valdomų butų poreikiams, nurodytiems skyriuje 1 punktas 2, darbuotojas turi teisę į pinigų ekvivalentą.</p> <p>4. Už aplinkos reikalus atsakingas ministras reglamentu nustatys pareigybes Miškų tarnyboje, kuriose darbuotojai turi teisę į nemokamą būstą ar piniginių ekvivalentą, nurodytą 2005 m. 3 d., bei šių butų suteikimo ir išleidimo, pinigų ekvivalento nustatymo ir sumokėjimo būdą ir tvarką, atsižvelgiant į tinkamą Miškų tarnybos darbuotojams pavestų užduočių atlikimą.</p> <p>Kadangi miškų sektoriui nėra jokio kito vieningo dokumento, išskyrus Miškų įstatymą, kuriuo būtų galima realizuoti Nacionalinio miškų susitarime pasiektus sutarimus dėl sektoriaus darbuotojų interesų ir socialinių garantijų apsaugos, primygtinai siūlome įtraukti, taip, kaip įtraukti kai kurie kiti Nacionalinio miškų susitarimo metu pasiekti sutarimai, į Lietuvos Respublikos Miškų įstatymo Nr. I-671 pakeitimo įstatymą papildoma naują straipsnį, parengtą Nacionalinio susitarimo dėl miškų pagrindu:</p> <p>xx straipsnis. Miško sektoriaus darbuotojų socialinės garantijos</p>	<p>sektoriaus darbuotojų atstovavimą galimai atsirastų prieštaravimas Darbo kodeksui, Profesinių sąjungų įstatymui, Lietuvos Aukščiausiojo Teismo formuojamai praktikai.</p> <p>Miško sektoriaus įmonių, įstaigų ir institucijų valdymo formos keitimas, reorganizavimas ir struktūros ar veiklos optimizavimas šiuo metu vykdomas dalyvaujant profesinėms sąjungoms visose proceso stadijose, vadovaujantis kituose teisės aktuose įtvirtintais reikalavimais:</p> <p>Darbo kodekso 208 straipsnis numato bendrą taisyklę apie darbuotojų atstovų informavimą ir konsultavimą reorganizavimo atveju. Išskirti miškų sektorių atskirai nėra pagrindo. Darbo kodekso 208 straipsnio 1 dalis numato, kad prieš priimdamas sprendimą dėl įmonės reorganizavimo, restruktūrizavimo, verslo ar jo dalies perdavimo ir kitus sprendimus, galinčius turėti esminės įtakos darbo organizavimui įmonėje ir darbuotojų teisei padėčiai, darbdavys privalo informuoti darbo tarybas ir konsultotis su jomis dėl tokio sprendimo priežasčių bei teisinių, ekonominių ir socialinių padarinių darbuotojams ir dėl numatytų priemonių galimiems neigiamiems padariniams išvengti arba jiems sušvelninti.</p> <p>Pažymėtina, kad atskiri įstatymai nereguliuoja atskirų sektorių, įskaitant miškų sektorių, sprendimų dėl darbo užmokesčio. Tai yra susitarimo klausimas tarp darbuotojų ir darbdavių ar jų atstovų.</p> <p>Profesinių sąjungų narių ir profesinių sąjungų valdymo organų garantijos, atleidimai, nuobaudų skyrimas numatyti Profesinių sąjungų įstatyme ir Darbo kodekse (168 straipsnis), todėl išskirti miško sektoriaus profesinių sąjungų narių garantijas,</p>
--	--	---

	<p>1. <i>Miško sektoriaus darbuotojų kolektyvinis socialinių reikalų atstovavimas organizuojamas per profesines sąjungas; (Pagrindimas</i> – miškų sektoriuje, ypatingai miško darbų rangos įmonės yra smulkios, t. y. turi mažiau 20 darbuotojų, todėl pagal DK joms neprivalu turėti Darbo tarybas. Be to, Darbo tarybos neturi teisės jungtis į susivienijimus, kad turėti didesnę derybinę galią, todėl kolektyviniai darbuotojų saugos ir sveikatos, darbo užmokesčio ir kiti socialiniai interesai atstovaujami silpnai arba visai neatstovaujami. Smulkių įmonių savininkai ar vadovai nesuinteresuoti, kad jose susikurtų profesinės sąjungos. Įteisinus tokią įstatymo nuostatą, darbuotojams būtų paprasčiau steigti profesines sąjungas bei jų susivienijimus arba jungtis prie jau veikiančių profesinių sąjungų. Sustiprėtų darbuotojų kolektyvinis atstovavimas, tuo pačiu gerėtų darbuotojų socialinės ir darbo sąlygos.)</p> <p>2. <i>Miško sektoriaus įmonių, įstaigų ir institucijų valdymo formos keitimas, reorganizavimas ir struktūros ar veiklos optimizavimas vykdomas dalyvaujant profesinėms sąjungoms visose proceso stadijose; (Pagrindimas</i> – iš esmės visų vykdomų reorganizacijų tikslas yra maksimalus darbuotojų skaičiaus sumažinimas, darbo krūvių likusiems padidinimas, ne visada tai kompensuojant atitinkamu atlygio padidinimu. Be to, daugumoje atvejų mažėja darbo vietų regionuose, darbuotojams darbo vieta nutolsta, atsiradusios papildomos kelionės ir laiko sąnaudos nekompensuojamos, todėl darbuotojų atstovavimas šiuose procesuose nuo pat pradžios yra labai svarbus, kad būtų pasiektas teigiamas reorganizacijos rezultatas.)</p> <p>3. <i>Valstybės valdomose miško sektoriaus įmonėse, įstaigose ir institucijose nustatomos subalansuotos atlygio sistemos, kuriose atlyginimų skirtumai ne didesni kaip 3-4 kartai, vidutinis darbo užmokestis ne mažiau 110 proc. vidutinio šalies darbo užmokesčio, kasmet indeksuojamas ne mažiau kaip infliacijos lygiu; (Pagrindimas</i> – visų Nacionalinio miškų susitarimo dalyvių nuomone, šiuo metu visose sektoriaus įmonėse ir įstaigose per didelė atlygio atskirtis tarp vadovaujančių ir eilinių darbuotojų. Ši nuostata įstatyme sustiprintų</p>	<p>nuobaudų skyrimą ir pan. į atskirą įstatymą netikslinga.</p> <p>Pažymėtina, kad darbuotojų apsauga (vakcinavimas) nuo biologinių profesinės rizikos veiksnių, profesinių ligų tyrimo tvarka nepatenka į Miškų įstatymo reguliavimo sritį. Minėti klausimai yra reglamentuojami Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymu ir poįstatyminiais teisės aktais (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 28 d. nutarimu Nr. 487 „Dėl profesinių ligų tyrimo ir apskaitos nuostatų patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. birželio 21 d. įsakymu Nr. 80/353 „Dėl darbuotojų apsaugos nuo biologinių profesinės rizikos veiksnių poveikio darbe nuostatų patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos 2004 m. spalio 14 d. sveikatos apsaugos ministro įsakymu Nr. V-716 „Dėl darbuotojų, kurie skiepijami darbdavio lėšomis, profesijų ir pareigybių sąrašo patvirtinimo, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. lapkričio 30 d. nutarimu Nr. 1198 „Dėl profesinių ligų sąrašo ir Lietuvos Respublikos profesinių ligų valstybės registro nuostatų patvirtinimo“).</p> <p>Laimo liga įtraukta į profesinių ligų sąrašą vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. lapkričio 30 d. nutarimu Nr. 1198 „Dėl profesinių ligų sąrašo ir Lietuvos Respublikos profesinių ligų valstybės registro nuostatų patvirtinimo“.</p> <p>Minėti Laimo ligos ir erkinio encefalito klausimai reglamentuojami Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymu ir poįstatyminiais teisės</p>
--	---	---

	<p>darbuotojų derybines galias derybose dėl teisingesnių darbo užmokesčio sistemų, leistų susitarti dėl darbų minimalių tarifinių atlygių ir kita.)</p> <p>4. <i>Valstybės valdomose miško sektoriaus įmonėse, įstaigose ir institucijose profesinių sąjungų nariams suteikiama pirmumo teisė pasilikti dalies darbuotojų atleidimo atveju, jų nuobaudai ar atleidimui reikalingas profesinės sąjungos valdymo organo sutikimas;</i></p> <p>(Pagrindimas – įstatymo nuostata skatintų darbuotojus jungtis į profesines sąjungas, jos stiprėtų, derybiniai rezultatai dėl socialinių ir darbo sąlygų būtų geresni.)</p> <p>5. <i>Miško sektoriaus darbuotojams vakcinavimas nuo erkinio encefalito ir kraujo tyrimai dėl Laimo ligos atliekami įmonių, įstaigų ir institucijų lėšomis;</i> (Pagrindimas – tokią įstatymo nuostatą taikyti būtų ypač aktualu smulkių miško darbų rangos ir medienos apdirbimo įmonių darbuotojams.)</p> <p>6. <i>Miško sektoriaus darbuotojams Laimo liga pripažįstama profesine liga.</i> (Pagrindimas - kiekvienais metais sektoriuje šia liga suserga dešimtys darbuotojų, kai kuriems pasekmės ypatingai sunkios.)</p>	<p>aktais (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. lapkričio 30 d. nutarimu Nr. 1198 „Dėl profesinių ligų sąrašo ir Lietuvos Respublikos profesinių ligų valstybės registro nuostatų patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 28 d. nutarimu Nr. 487 „Dėl profesinių ligų tyrimo ir apskaitos nuostatų patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. birželio 21 d. įsakymu Nr. 80/353 „Dėl darbuotojų apsaugos nuo biologinių profesinės rizikos veiksnių poveikio darbe nuostatų patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. spalio 14 d. sveikatos apsaugos ministro įsakymu Nr. V-716 „Dėl darbuotojų, kurie skiepijami darbdavio lėšomis, profesijų ir pareigybių sąrašo patvirtinimo“).</p> <p>Profesinių ligų tyrimo tvarka, darbuotojų apsauga nuo biologinių profesinės rizikos veiksnių nepatenka į Miškų įstatymo reguliavimo sritį.</p>
	<p>Kadangi miškų sektoriui nėra jokio kito vieningo dokumento, išskyrus Miškų įstatymą, kuriuo būtų galima realizuoti Nacionalinio miškų susitarime pasiektus sutarimus dėl sektoriaus darbuotojų interesų ir socialinių garantijų apsaugos, primygtinai siūlome įtraukti, taip, kaip įtraukti kai kurie kiti Nacionalinio miškų susitarimo metu pasiekti sutarimai, į Lietuvos Respublikos Miškų įstatymo Nr. I-671 pakeitimo įstatymą papildomą naują straipsnį, parengtą Nacionalinio susitarimo dėl miškų pagrindu:</p> <p><i>xx straipsnis. Miško sektoriaus darbuotojų socialinės garantijos</i></p> <p>7. <i>Miško sektoriaus darbuotojų kolektyvinis socialinių reikalų atstovavimas organizuojamas per profesines sąjungas;</i> (Pagrindimas – miškų sektoriuje, ypatingai miško darbų rangos įmonės yra smulkios, t. y. turi mažiau 20 darbuotojų, todėl pagal DK joms neprivalu turėti Darbo</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Siūlymas išnagrinėtas rengiant pirminį Projektą kartu su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija bei Sveikatos apsaugos ministerija. Gauti svarūs šių ministerijų specialistų argumentai, kuriuose atkreipiamas dėmesys, kad daug kas nustatyta kituose teisės aktuose bendrai (pvz. Darbo kodekse, Profesinių sąjungų įstatyme) ir susidarytų teisės aktų prieštaravimai įtvirtinant besidubliuojančias nuostatas Projekte, taip pat išskirti vien miškų sektorių visų kitų sektorių atžvilgiu būtų nekorektiška.</p> <p>Minėti Laimo ligos ir erkinio encefalito klausimai reglamentuojami Lietuvos Respublikos darbuotojų</p>

	<p>tarybas. Be to, Darbo tarybos neturi teisės jungtis į susivienijimus, kad turėti didesnę derybinę galią, todėl kolektyviniai darbuotojų saugos ir sveikatos, darbo užmokesčio ir kiti socialiniai interesai atstovaujami silpnai arba visai neatstovaujami. Smulkių įmonių savininkai ar vadovai nesuinteresuoti, kad jose susikurtų profesinės sąjungos. Įteisinus tokią įstatymo nuostatą, darbuotojams būtų paprasčiau steigti profesines sąjungas bei jų susivienijimus arba jungtis prie jau veikiančių profesinių sąjungų. Sustiprėtų darbuotojų kolektyvinis atstovavimas, tuo pačiu gerėtų darbuotojų socialinės ir darbo sąlygos.)</p> <p>8. <i>Miško sektoriaus įmonių, įstaigų ir institucijų valdymo formos keitimas, reorganizavimas ir struktūros ar veiklos optimizavimas vykdomas dalyvaujant profesinėms sąjungoms visose proceso stadijose; (Pagrindimas – iš esmės visų vykdomų reorganizacijų tikslas yra maksimalus darbuotojų skaičiaus sumažinimas, darbo krūvių likusiems padidinimas, ne visada tai kompensuojant atitinkamu atlygio padidinimu. Be to, daugumoje atvejų mažėja darbo vietų regionuose, darbuotojams darbo vieta nutolsta, atsiradusios papildomos kelionės ir laiko sąnaudos nekompensuojamos, todėl darbuotojų atstovavimas šiuose procesuose nuo pat pradžios yra labai svarbus, kad būtų pasiektas teigiamas reorganizacijos rezultatas.)</i></p> <p>9. <i>Valstybės valdomose miško sektoriaus įmonėse, įstaigose ir institucijose nustatomos subalansuotos atlygio sistemos, kuriose atlyginimų skirtumai ne didesni kaip 3-4 kartai, vidutinis darbo užmokestis ne mažiau 110 proc. vidutinio šalies darbo užmokesčio, kasmet indeksuojamas ne mažiau kaip infliacijos lygiu; (Pagrindimas – visų Nacionalinio miškų susitarimo dalyvių nuomone, šiuo metu visose sektoriaus įmonėse ir įstaigose per didelė atlygio atskirtis tarp vadovaujančių ir eilinių darbuotojų. Ši nuostata įstatyme sustiprintų darbuotojų derybines galias derybose dėl teisingesnių darbo užmokesčio sistemų, leistų susitarti dėl darbų minimalių tarifinių atlygių ir kita.)</i></p> <p>10. <i>Valstybės valdomose miško sektoriaus įmonėse, įstaigose ir institucijose profesinių sąjungų nariams suteikiama pirmumo teisė pasilikti dalies darbuotojų atleidimo atveju, jų nuobaudai ar atleidimui</i></p>	<p>saugos ir sveikatos įstatymu ir poįstatyminiais teisės aktais (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 28 d. nutarimu Nr. 487 „Dėl profesinių ligų tyrimo ir apskaitos nuostatų patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. birželio 21 d. įsakymu Nr. 80/353 „Dėl darbuotojų apsaugos nuo biologinių profesinės rizikos veiksnių poveikio darbe nuostatų patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. spalio 14 d. įsakymu Nr. V-716 „Dėl darbuotojų, kurie skiepijami darbdavio lėšomis, profesijų ir pareigybių sąrašo patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. lapkričio 30 d. nutarimu Nr. 1198 „Dėl profesinių ligų sąrašo ir Lietuvos Respublikos profesinių ligų valstybės registro nuostatų patvirtinimo“).</p> <p>Profesinių ligų tyrimo tvarka, darbuotojų apsauga nuo biologinių profesinės rizikos veiksnių nepatenka į Miškų įstatymo reguliavimo sritį.</p>
--	--	--

	<p>reikalingas profesinės sąjungos valdymo organo sutikimas; (Pagrindimas – įstatymo nuostata skatintų darbuotojus jungtis į profesines sąjungas, jos stiprėtų, derybiniai rezultatai dėl socialinių ir darbo sąlygų būtų geresni.)</p> <p>11. Miško sektoriaus darbuotojams vakcinavimas nuo erkinio encefalito ir kraujo tyrimai dėl Laimo ligos atliekami įmonių, įstaigų ir institucijų lėšomis; (Pagrindimas – tokią įstatymo nuostatą taikyti būtų ypač aktualu smulkių miško darbų rangos ir medienos apdirbimo įmonių darbuotojams.)</p> <p>12. Miško sektoriaus darbuotojams Laimo liga pripažįstama profesine liga. (Pagrindimas - kiekvienais metais sektoriuje šia liga suserga dešimtys darbuotojų, kai kuriems pasekmės ypatingai sunkios.)</p>	
Medienos perdirbėjų asociacija	<p>1. Siekiant skatinti funkcinę paskirtį geriau atitinkančių medynų formavimą, jų tinkamą atkūrimą II miškų grupės miškuose, ypač kai šių miškų plotai bus išplečiami tiek gamtosaugos, tiek ir rekreacijos tikslams, siūlome ne visiškai uždrausti visus pagrindinius miško kirtimus šioje miškų grupėje, bet IIA ir IIB grupėse leisti atrankinius pagrindinius miško kirtimus, kurie sudarytų sąlygas nuolatinei miško dangai ir įvairiaamžių medynų formavimui, tuo pačiu užtikrintų reikiamą miško kartų pasikeitimą, o rekreaciniuose miškuose ir leistų išvengti lankytojams pavojų keliančių medžių gausos. Tokiu pakeitimu būtų išlaikytas siekis II miškų grupėje išvengti plynųjų ir atvejinių pagrindinių miško kirtimų, bet praplėstos galimybės greta specialiųjų miško kirtimų vykdyti ir minėtus atrankinius miško kirtimus. Siūloma pakeitimo formuluotė Vyriausybės išvados projekto papildymui: Pakeisti Įstatymo projekto 18 straipsnio 4 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip: „2) IIA ir IIB grupių miškuose – plynieji ir atvejiniai pagrindiniai miško kirtimai;“</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Įgyvendinant Vyriausybės programos 630 ir 632 punktų nuostatas, kuriomis siekiama apriboti plynuosius kirtimus saugomose teritorijose ir priemiestiniuose bei miesto teritorijoje esančiuose miškuose, atliepian visuomenės lūkesčius dėl plynųjų miško kirtimų mažinimo ir įvertinus, kad didėjant plynųjų miško kirtimų plotui, intensyvesni mikroklimato sąlygų pakitimai kirtavietėje labiau neigiamai veikia naujos miško kartos augimą, Projekte siūloma užtikrinti miškų apsaugą ir apriboti pagrindinius miško kirtimus saugomose teritorijose esančiuose miškuose (II miškų grupėje), išskyrus atrankinius ir grupinius atvejinius miško kirtimus.</p>
	<p>2. Siekiant skatinti miško savininkus ir valdytojus dažniau rinktis neplynuosius atrankinius miško kirtimus ir tokiu būdu sudaryti realias sąlygas klimato kaitai atsparesnių įvairiaamžių mišrių medynų formavimui ūkiniuose miškuose, taip pat racionaliau panaudoti sukauptą medieną</p>	<p>Neatsižvelgta. Manome, kad galiojantis neplynųjų miško kirtimų reglamentavimas suteikia tinkamas galimybes klimato</p>

	<p>didelio derlingumo augavietėse ūkiniuose miškuose esančiuose medynuose vykdant plynuosius ar atvejinius pagrindinius miško kirtimus, pakeisti pagrindinių miško kirtimų sampratą, šiuos kirtimus susiejant ne vien su minimaliu kirtimų amžiumi (vadinamu brandos amžiumi), bet ir su vyraujančios medžių rūšies vidutiniu medžių skersmeniu. Su miško atkūrimu sietiniams pagrindiniams atrankiniams miško kirtimams toks medžių skersmuo galėtų būti mažesnis – taip skatinant iš anksčiau pradėti vienaamžių medynų transformaciją į įvairiamžių, o pagrindiniams medienos perdirbimo technologiniais poreikiais, kartu įvertinant ir kitų Europos šalių patirtį. Kaip ir minimalus pagrindinių miško kirtimų (brandos) amžius, minėtas medžių skersmuo konkrečioms medžių rūšims būtų nustatomas aplinkos ministro tvirtinamose Miško kirtimų taisyklėse. Kadangi Įstatymo projektu pagrindiniai miško kirtimai būtų leidžiami tik III ir IV grupių miškuose, tai toks pakeitimas netrukdytų geresnei gamtinių vertybių apsaugai saugomuose miškuose, neturėtų įtakos miestų ar kitiems didelės socialinės vertės miškams, bet padėtų iš dalies kompensuoti medienos tiekimo praradimus, kurie atsiras sugriežtinus miško kirtimų apribojimus IIA ir IIB miškų grupių miškuose, taip pat padidinus šių miškų grupių miškų plotus ūkinių ir apsauginių miškų sąskaita. Siūloma pakeitimo formuluotė Vyriausybės išvados projekto papildymui: Pakeisti Įstatymo projekto 2 straipsnio 43 dalį ir ją išdėstyti taip: „43. Pagrindinis miško kirtimas – brandžių ir bręstančių (retų ar įsiterpusių į kertamus brandžius medynus) medynų ar miško kirtimų taisyklėse nustatytą vyraujančios medžių rūšies vidutinį medžių skersmenį pasiekusių medynų, taip pat brandžių medžių kirtimas siekiant racionaliai ir tolygiai naudoti miško išteklius, formuoti ar atkurti našius ir atsparius tikslinius medynus. Pagrindinio miško kirtimo būdai yra šie: atrankinis, atvejinis ir plynasis.“ Pakeisti Įstatymo projekto 18 straipsnio 43 dalį ir ją išdėstyti taip: „3. Miško žemėje gali būti vykdomi pagrindiniai, ugdomieji, sanitariniai, specialieji, lydimos ir laisvieji miško kirtimai. Miško kirtimo būdai, kirtimų amžius, vyraujančios medžių rūšies vidutinis medžių skersmuo, biržių atrėžimo reikalavimai, gamtiškosios miškininkystės principų</p>	<p>kaitai atsparesnių įvairiamžių mišrių medynų formavimui ūkiniuose miškuose. Nepritariame siūlymui ankstinti plynųjų ir atvejinių pagrindinių miško kirtimų amžių didelio derlingumo augavietėse ūkiniuose miškuose esančiuose medynuose, tokie pakeitimai turi būti atliekami tik mokslinių tyrimų, skaičiavimų, analizių pagrindu, argumentuoti. Šiuo metu Lietuvoje nėra pakankamai mokslinių tyrimų ir įvertinimų kaip praktiškai galėtų veikti toks mechanizmas.</p>
--	---	---

	įgyvendinimo, aplinkosaugos ir technologiniai reikalavimai nustatomi aplinkos ministro tvirtinamose miško kirtimų taisyklėse.“	
	<p>3. Siekiant formuoti įvairesnius ir miško savininko poreikius labiau atitinkančius miškus, kartu ugdyti miško savininkų atsakomybę priimant sprendimus dėl savo miškų ateities, taip pat didinti miško savininkų ir valstybės pajamas iš medienos, galiausiai mobilizuoti daugiau medienos iš privačių miškų, tuo pačiu skatinti neplynuosius miško kirtimus, iki 0,5 sumažinti paliekamo skalsumo reikalavimą laisviesiems miško kirtimams, kurie pagal Įstatymo projektą turėtų būti leidžiami tik III ir IV grupių privačiuose miškuose. Siūloma pakeitimo formuluotė Vyriausybės išvados projekto papildymui:</p> <p>Pakeisti Įstatymo projekto 2 straipsnio 11 dalį ir ją išdėstyti taip:</p> <p>„11. Laisvasis miško kirtimas – neplynasis miško kirtimas privataus miško savininko reikmėms III ar IV grupės miškuose, kurį atlikus medyno skalsumas lieka ne mažesnis kaip 0,70,5, miško valdos ribinių linijų kirtimas, medžių kirtimas grioviuose, 5 metrų pločio žemės juostoje nuo griovio šlaito briaunos, kai prie griovio nėra miško kelio, proskynose, taip pat sausuočių ir vėjavartų, pavojų keliančių medžių kirtimas.“</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Medyno išretinimas iki žemesnio nei 0,7 skalsumo gali reikšmingai įtakoti medyno stabilumą ir atsparumą abiotiniams ir biotiniams veiksniams, kadangi tokie medynai pasidaro neatsparūs vėjui. Iki 0,5 sumažinus paliekamo skalsumo reikalavimą laisviesiems miško kirtimams, miškai galimai bus išretinti, neatkuriami ir mažo skalsumo, kas lemtų miškų alinimą ir netvarų naudojimą.</p>
	<p>4. Siekiant mažinti administracinę naštą, didinti miško valdytojų sprendimų laisvę ir ugdyti atsakomybę, kartu mažinti valstybės institucijų apkrovą menkos pridėtinės vertės veikla, taip pat paspartinti miškininkavimo veiksmus stichinių nelaimių ar kenkėjų pažeistų miškų tvarkymo atvejais bei paskatinti mišką formuojančių ugdomųjų miško kirtimų vykdymą, siūlome atsisakyti leidimų kirsti mišką, išskyrus pagrindinius, lydimos ir specialiuosius miško kirtimus. Tokiu atveju leidimų kirsti mišką nereikėtų ugdomiesiems, neplyniams sanitariniams, taip pat laisviesiems miško kirtimams. Visi šie kirtimai iš esmės yra nedidelio intensyvumo, po jų lieka įprasta miško ekosistema ir nėra reikalingas miško atkūrimas. Tokie kirtimai ūkiniuose ir apsauginiuose miškuose iš esmės nedaro neigiamos įtakos biologinei įvairovei, tam tikrais atvejais prisideda prie formuluotė Vyriausybės išvados projekto papildymui:</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Ugdomieji miško kirtimai vykdomi nebrandžiuose medynuose. Juos atlikus nesilaikant miško naudojimo principų, galima sumažinti medyno stabilumą ir atsparumą abiotiniams ir biotiniams veiksniams. Todėl labai svarbu sudaryti galimybę įvertinti numatomus vykdyti ugdomuosius ir sanitarinius miško kirtimus dar prieš pradėdant darbus.</p>

	<p>Pakeisti Įstatymo projekto 19 straipsnio 1 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:</p> <p>„2) III ir IVA grupės miškuose atliekamas laisvasis miško kirtimas (išskyrus neplynąjį miško kirtimą privataus miško savininko reikmėms, po kurio liks ne mažesnis kaip 0,7 medyno skalsumas, miškuose, esančiuose saugomose teritorijose, „Natura 2000“ teritorijose ar kultūros paveldo teritorijose), jaunuolynų ugdymo, ugdomasis miško kirtimas, atrankinis sanitarinis miško kirtimas;“</p>	
	<p>5. Atsižvelgiant į kitų Europos Sąjungos valstybių patirtį apibrėžiant plynuosius miško kirtimus, įvertinant visapusiškai padidėjusį dėmesį plyniesiems miško kirtimams ir Lietuvoje, suprantant Vyriausybės siekius riboti plynuosius kirtimus saugomose ir kitose jautriose teritorijose, kartu siekiant aiškiai ir nedviprasmiškai įstatymo lygmeniu įtvirtinti mažiausią biržės plotą, nuo kurio pagrindinis miško kirtimas būtų laikomas plynuoju, tokiu būdu suvienodinant supratimą, kad šviesiamėgėms medžių rūšims atkurti ir neplynųjų miško kirtimų atveju reikalingas didesnis nei 0,1 ha plotas, taip pat atsižvelgiant į tai, kad ir šiuo metu atrankinių pagrindinių miško kirtimų atveju leidžiama iškirsti didesnes nei 0,1 ha plotą užimančias medžių grupes ir tai nelaikoma plynuoju kirtimu, siūlome pagrindinius miško kirtimus iki 0,5 ha plote nelaikyti plynaisiais. Tokiu atveju medžių iškirtimas mažesniame nei 0,5 ha plote būtų priskiriamas atrankiniams pagrindiniams miško kirtimams. Siūloma pakeitimo formuluotė Vyriausybės išvados projekto papildymui: Pakeisti Įstatymo projekto 2 straipsnio 48 dalį ir ją išdėstyti taip: „48. Plynasis pagrindinis miško kirtimas – pagrindinis miško kirtimas, kai 0,5 ha ir didesnio ploto biržėje iškertami visi medžiai, išskyrus sėklinius, biologinei įvairovei svarbius medžius, saugomo pomiškio grupes, siekiant racionaliai naudoti miško išteklius. Po kirtimo likę medžiai nesudaro medyno.“</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Plynojo pagrindinio miško kirtimo plotas sietinas su minimaliu medyno (miško) plotu (0,1 ha), nurodytu „miško“ sąvokos apibrėžtyje. Todėl mažesnio nei 0,5 ha ploto medyno nukirtimas turėtų būti irgi laikomas plynu miško kirtimu. Pvz. viso atskirai augančio, mažesnio nei 0,5 ha ploto, miškelio nukirtimas <i>de facto</i> būtų plynasis miško kirtimas.</p>
	<p>6. Siekiant IIB miškų grupės statusą papildomai suteikti būtent tiems miškams, kurie labiausiai svarbūs visuomenei poilsiui užtikrinti bei kitoms socialinėms vertybėms puoselėti, netikslinga šabloniškai prisirišti prie 1 km atstumo nuo miesto ribos, nes atskirais atvejais gali būti reikalinga</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Įgyvendinant Vyriausybės programos 630 ir 632 punktų nuostatas, kuriomis siekiama apriboti plynuosius kirtimus saugomose teritorijose ir</p>

	<p>ties didesniu, tiek ir mažesniu atstumu esančio miško priskyrimas rekreaciniams. Tokią galimybę suteikia Įstatymo projekte jau esanti formuluotė „ir kiti poilsui ar kitoms socialinėms, kultūrinėms ir dvasinėms vertybėms puoselėti skirti miškai“. Konkretūs kriterijai pastarosios nuostatos taikymui vis vien turės būti nustatyti Vyriausybės tvirtinamuose Miškų priskyrimo miškų grupėms normatyvuose. Todėl siūlome atitinkamai patikslinti Vyriausybės išvados projektą išbraukiant nuostatą „1 km atstumu nuo miestų ribos“.</p>	<p>priemiestiniuose bei miesto teritorijoje esančiuose miškuose, , Projekte numatyta įtraukti priemiesčių miškus, t. y. nuo miesto teritorijos ribos iki 1 km atstumu IIB miškų grupei priskiriami miškai. Jei bus poreikis IIB miškų grupei priskirti daugiau už šios ribos esančių miškų, priskyrimui galės būti taikomi kiti rekreacinių miškų kriterijai. nuo miesto ribos pasirinktas kaip minimalus atstumas, o ne maksimali riba. Šis pasirinkimas grindžiamas 2024 m. atliktos studijos „Rekomendacijos dėl rekreaciniams miškams taikomo miškininkavimo modelio parengimas“ rezultatais, kuriais IIB grupei priskiriamus miškus rekomenduojama planuoti taip, kad būtų užtikrinamas jų prieinamumas bendruomenėms: įtraukiami visi miškai esantys gyvenvietėse (100%) bei 70-80% su jomis besiribojančių (gyvenvietės kontaktinėje teritorijoje esančių miškų); kuo mažesnė gyvenvietė tuo kontaktinės teritorijos, priemiesčio ir nutolusių rekreacinių teritorijų atstumas mažesnis; rekomenduojami zonų plotai: 50-500 m kontaktinės zonos, 50-1500 m priemiesčio, 20 – 100 km nutolusios nuo gyvenviečių zonomis; gyvenviečių priemiesčių teritorijose rekomenduojama rekreacinį prioritetą suteikti 20-30% miškų; nutolusiose nuo gyvenviečių teritorijose – iki 10% gausiausiai lankomų ir tam pritaikytų miškų.</p>
	<p>13. Įvertinus Vyriausybės išvados projekte jau siūlomus reikšmingus papildomus plynųjų miško kirtimų apribojimus saugomų teritorijų ūkiniuose (IV miškų grupės) ir apsauginiuose (III miškų grupės) miškuose – sumažinant leistiną plynojo pagrindinio miško kirtimo biržės plotą iki 1 ha, taip pat Įstatymo projekte jau esantį 3 ha plyno kirtimo apribojimą visuose likusiuose apsauginiuose (III miškų grupės) miškuose ir kartu siekiant atsverti šiuos papildomus apribojimus racionaliu medienos išteklių</p>	<p>Neatsižvelgta. Moksliniais tyrimais nustatyta, kad vykdant didelio ploto plynuosius kirtimus, dauguma miško biogenocenosės elementų kinta neigiamai kryptimi. Didelio ploto plynieji miško kirtimai (4-8 ha) neigiamai veikia ne tik mikroklimatą, hidrologinį, temperatūrų režimą kirtavietėje bet ir aplinkinius</p>

	<p>panaudojimu ne saugomų teritorijų ūkiniuose (IVA miškų grupės) miškuose, siūlome nekeisti dabartiniame Miškų įstatyme, taip pat Įstatymo projekte nustatyto 8 ha plynųjų pagrindinių miško kirtimų biržės ploto apribojimo IVA grupės miškuose. Toks reguliavimas padėtų taikliau fokusuoti plynųjų kirtimų apribojimus ten, kur jie turi didžiausią prasmę, kartu leistų racionaliau panaudoti tikslingai medienos gavybai augintų miškų išteklius.</p> <p>Tuo tikslu siūlome atsisakyti Vyriausybės išvados projekto 1.11 papunkčio, kuriuo pasiūlyta mažinti maksimalų leistiną plynųjų pagrindinių miško kirtimų plotą IVA miškų grupės miškuose iki 4 ha.</p>	<p>medynus, keičiasi vietos miško ekosistemos būklė. Tokiose kirtavietėse pablogėja miško atkūrimo ir atsikūrimo, jaunuolynų formavimosi sąlygos.</p> <p>Atsižvelgdami į gautas pastabas, visuomenės kreipimuisi, vidutinį pagrindinių plynųjų miško kirtimų plotą, (kuris nesiekia 1,5 ha ir tai, kad 8 ha siekiančių pagrindinių plynųjų kirtimų Lietuvoje fiksuojami tik pavieniai atvejai, manome, kad tikslinga šį plotą mažinti iki 4 ha.</p>
	<p>Vyriausybės išvados projekte nurodoma, kad „preliminariais skaičiavimais lėšų poreikis kompensacijoms, išmokamoms už nustatytus pagrindinių miško kirtimų apribojimus, būtų 264,5 mln. Eur (vietoj planuotų 314,1 mln. Eur). Kompensacijos būtų išmokamos įsigaliojimus įstatymui“, tačiau neatskleidžiama iš kokių šaltinių būtų mokamos šios kompensacijos.</p> <p>Įstatymo projekto aiškinamajame rašte buvo nurodyta, kompensacijoms galėtų būti panaudojamos Laisvos valstybinės žemės fonde esančių miško žemės plotų pardavimo pajamos, kurios iš viso sudarytų 130,6 mln. Eur per dešimtį metų. Tai yra tik pusė nurodytos kompensacijoms reikiamos sumos. Be to, šiandieninių geopolitinių grėsmių akivaizdoje ieškant papildomų finansavimo šaltinių padidintam krašto apsaugos ir gynybos poreikiui jau artimiausiais metais, menkai tikėtina, kad už valstybinės žemės pardavimą gautos papildomos pajamos būtų nukreipiamos ne gynybos stiprinimo reikmėms, o kompensacijoms už miškų ūkio veiklos apribojimus.</p> <p>Nors Vyriausybės išvados projekto 1.12 papunktyje siūloma kompensacijas išmokėti privačių miškų savininkams, kurių miško žemėje uždraudžiami pagrindiniai miško kirtimai nepriklausomai nuo to, ar tai susiję su miškų grupės pakeitimu, tačiau siūlomas Įstatymo projekto 11 straipsnio 3 dalies formuluočių tekstas ir ypač šios formuluočių sakinyje „Prašymą privataus miško savininkas gali pateikti ne anksčiau kaip metais, kai medynas pasiekia pagrindinių miško kirtimų amžių, taikytą iki miškų grupės pakeitimo.“ tam prieštarauja. Be to, susiejus kompensacijų</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Įgyvendinant Vyriausybės programos 629 ir 632 punktų nuostatas, kuriomis siekiama nustatyti sąžiningą ir tinkamą kompensavimo privačių miškų savininkams mechanizmą, Miškų įstatymo naujos redakcijos projekte ir Nutarimo projekte patikslintos kompensacijos už nustatytus veiklos apribojimus. Planuojama išmokėti kompensacijas, kai pasikeičia miškų grupė ir dėl to visiškai uždraudžiami plynieji pagrindiniai miško kirtimai. Kompensacijos būtų apskaičiuojamos taikant diskontuotų pinigų srautų metodiką, kuri leistų apskaičiuoti dabartinę nuostolių vertę atsižvelgiant į laiką, infliaciją ir būsimus finansinius srautus (diskonto norma – 3,26 proc., nustatyta pagal Vyriausybės obligacijų vidutinį pelningumą; kirtimų atidėjimas 5 metams; skaičiuojama konkrečiam galimam plynai iškirsti miško plotui; išskaičiuojamos miško ruošos ir atkūrimo sąnaudos). Vienkartinės kompensacijos būtų išmokamos per vieną kartą, jei kompensacijos dydis yra iki 10000,00 Eur, ar per 5 metus, jei kompensacijos dydis 10000,00 Eur ir daugiau.</p>

	<p>išmokėjimą tik su pagrindinių miško kirtimų uždraudimu, kompensacijas reikėtų mokėti už visus ūkiniam miškams nustatytą kirtimų amžių pasiekusius privačius miškus, kurie jau dabar patenka į IIA ir IIB miškų grupę, nes pagal šiuo metu galiojantį Miškų įstatymą net ir gamtinės brandos nepasiekusiuose miškuose leidžiamo atrankinio pagrindinio miško kirtimo uždraudimas atsirastų būtent nuo priimto Įstatymo projekto įsigaliojimo. Atitinkamai reikėtų perskaičiuoti lėšų poreikį kompensacijoms, ir pastarasis reikšmingai didėtų lyginant su Vyriausybės išvados projekte nurodomu (264,5 mln. Eur).</p>	<p>Projekte patikslintas lėšų poreikis kompensacijoms. Finansavimo šaltiniai: Bendrųjų miškų ūkio reikmių finansavimo programos lėšos ir 2022–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos aplinkos apsaugos ir klimato kaitos valdymo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 02-001-06-08-01 „Išsaugoti biologinę įvairovę“ apraše numatytos Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšos (iš viso 2025-2029 m. numatyta 24,75 mln. Eur)</p>
	<p>Vyriausybės išvados projekto 1.17 papunktyje siūloma bendrosioms miško reikmėms skirtas lėšas leisti naudoti ir miškų monitoringui. Tam visiškai pritariame, tik atkreipiame dėmesį, kad tokiu atveju reikia suvienodinti Įstatymo projekte tam pačiam dalykui apibūdinti naudojamas skirtingas sąvokas „stebėseną“ ir „monitoringą“, nes pvz., Įstatymo projekto 3 straipsnio 4 dalies 2 punkte nurodyta viena iš Aplinkos ministerijos funkcijų: „2) koordinuoja nacionalinę miškų inventorizaciją ir miškų būklės stebėseną;“, taip pat to paties straipsnio 5 dalies 9 punkte nurodyta Vyriausybės įgaliotos institucijos, vykdančios miškų valstybinį valdymą, funkcija: „9) vykdo miškų būklės stebėseną, seka, prognozuoja medžių ligų ir miško kenkėjų pažeidimus, koordinuoja miško sanitarinės apsaugos priemonių taikymą;“.</p>	<p>Neatsižvelgta. Monitoringas yra plačiau nei stebėseną, nes papildomai dar apima vertinimą ir prognozes. Lietuvos Respublikos aplinkos monitoringo įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje pateiktas toks apibrėžimas: „Aplinkos monitoringas – sistemingas gamtinės aplinkos bei jos elementų būklės kitimo ir antropogeninio poveikio stebėjimas, vertinimas ir prognozė.“</p>
Asociacija „Investors‘ Forum“	<p>Dabartiniame įstatymo projekte numatytas kompensavimo mechanizmas, problematiškas dėl kelių aspektų:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nors projekte numatyta, kad savivaldybės rengs miškų priskyrimo grupėms planus, su kuriais visuomenė galės susipažinti ir teikti pasiūlymus, privačių miškų savininkai apie jiems taikomus apribojimus individualiai sužino tik po to, kai sprendimai jau būna priimti. Tai reiškia, kad jie neturi realios galimybės iš anksto dalyvauti sprendimų priėmimo procese ar pateikti prieštaravimų prieš miško grupės keitimą. 2. Projekte nėra aiškiai įtvirtinta, ar apribojimai įsigalioja anksčiau, nei savininkams būtų išmokėtos kompensacijos. Tai sudaro riziką, kad miškų savininkai bus priversti prarasti teisę į ūkinę veiklą savo miškuose, bet 	<p>Atsižvelgta iš dalies. Miškų grupių planus rengs Valstybinė miškų tarnyba. Miškų priskyrimo miškų grupėms plano projektas skelbiamas Vyriausybės įgaliotos institucijos, savivaldybės interneto svetainėse, informuojant, kada ir kokių adresu galima teikti pasiūlymus dėl miškų priskyrimo miškų grupėms. Jei pakeitus miško grupę, atsirastų papildomi veiklos ribojimai miške, apie tai privačių miškų savininkai informuojami individualiai. Veiklos apribojimai miškuose įsigalioja įsigaliojus apribojimus nusakančioms nuostatoms ir tik tuomet</p>

	<p>negavę jiems priklausančių išmokų. Tokia situacija gali sukelti didelių finansinių nuostolių tiek smulkiesiems miško savininkams, tiek įmonėms, kurios investavo į miškininkystę ir priklauso nuo stabilaus medienos tiekimo.</p> <p>3. Ribojant privačių miškų savininkų teises, būtina numatyti aiškų ir tikslų kompensavimo mechanizmą, kuris teisingai atlygintų dėl apribojimų patiriamus nuostolius. Šiuo metu projekte įtvirtintas kompensavimo mechanizmas yra pernelyg bendras ir turėtų būti detalizuotas vyriausybės nutarimu. Be to, nėra numatyta galimybė miškų savininkams apskūsti jiems priskirtą kompensacijos dydį.</p> <p>4. Preliminariais skaičiavimais, lėšų poreikis kompensacijoms už nustatytus pagrindinių miško kirtimų apribojimus sudarytų apie 264,5 mln. eurų. Atsižvelgiant į dabartinius valstybės finansinius prioritetus, manome, kad šios lėšos turėtų būti skiriamos pirmiausia gynybos poreikiams, o ne papildomiems apribojimams miškų sektoriuje.</p>	<p>privatus miško savininkas gali teikti prašymą kompensacijai už nustatytus veiklos apribojimus jo miške, o kompensacija bus išmokama Vyriausybės nustatyta tvarka. Šioje Vyriausybės nustatytoje tvarkoje taip pat bus numatyta galimybė apskūsti priskirtą kompensacijos dydį.</p> <p>Įgyvendinant Vyriausybės programos 629 ir 632 punktų nuostatas, kuriomis siekiama nustatyti sąžiningą ir tinkamą kompensavimo privačių miškų savininkams mechanizmą, Miškų įstatymo naujos redakcijos projekte ir Projekte patikslintos kompensacijos už nustatytus veiklos apribojimus. Planuojama išmokėti kompensacijas, kai pasikeičia miškų grupė ir dėl to visiškai uždraudžiami plynieji pagrindiniai miško kirtimai. Kompensacijos būtų apskaičiuojamos taikant diskontuotų pinigų srautų metodiką, kuri leistų apskaičiuoti dabartinę nuostolių vertę atsižvelgiant į laiką, infliaciją ir būsimus finansinius srautus (diskonto norma – 3,26 proc., nustatyta pagal Vyriausybės obligacijų vidutinį pelningumą; kirtimų atidėjimas 5 metams; skaičiuojama konkrečiam galimam plynai iškirsti miško plotui; išskaičiuojamos miško ruošos ir atkūrimo sąnaudos).</p>
<p>Miškininkų senjorų klubas „Giriūnai“</p>	<p>1.Dėl miško grupių.</p> <p><...></p> <ul style="list-style-type: none"> - nepritariame, kad geologiniai, geomorfologiniai, hidrografiniai draustiniai būtų priskirti II miškų grupei, - nepritariame, kad būtų uždraustas pagrindinis miško naudojimas antros grupės miškuose, - siūlome miško žemės plotų paskirstymą miškų grupėmis praktikoje taikyti tik atlikus tokio 	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Įgyvendinant Vyriausybės programos 630 ir 632 punktų nuostatas, kuriomis siekiama apriboti plynuosius kirtimus saugomose teritorijose ir priemiestiniuose bei miesto teritorijoje esančiuose miškuose, Projekte numatyta įtraukti priemiesčių miškus, t. y. nuo miesto teritorijos ribos 1 km atstumu IIB miškų grupei priskiriami miškai. Jei bus poreikis IIB miškų grupei priskirti daugiau už šios ribos</p>

	<p>skirstymo kaštų ir naudos analizę.</p> <p><...> - nepritariame siūlymui IIB miškų grupei aklai priskirti miškus, esančius 1 km atstumu nuo miesto ribos. III- os grupės – apsauginiai miškai projekte apibrėžti „kaip itin svarbūs atliekant dirvožemio, oro, vandens, infrastruktūros, žmogaus gyvenamosios aplinkos apsaugos funkcijas ir formuojant tvarius, produktyvius miškus, didinantys miškų atsparumą“, pagal funkcinę paskirtį yra artimi IVA grupės miškams, kadangi miškų tvarumas- produktyvumas yra tamptariai tarpusavyje susiję medyno vertybės. Taip jie buvo traktuojami ir galiojančiame miškų įstatyme. Siekiant pagrindinių tikslų įgyvendinimo III grupės miškų spygliuočiams ir kietiesiems lapuočiams buvo taikoma padidinta auginimo trukmė. Ryšium su tuo: - siūlome patikslinti III grupės miškų ūkininkavimo režimą, formuojant aplinkos sąlygoms atsparius, tvarius ir produktyvius medynus, galinčius geriausiai atlikti dirvožemio, oro, vandens, žmogaus gyvenamosios aplinkos apsaugos bei medienos tiekimo funkcijas.</p>	<p>esančių miškų, priskyrimui galės būti taikomi kiti rekreacinių miškų kriterijai. Nuo miesto teritorijos ribos iki 1 km atstumu pasirinktas kaip minimalus atstumas, o ne maksimali riba. Šis pasirinkimas grindžiamas 2024 m. atliktos studijos „Rekomendacijos dėl rekreaciniams miškams taikomo miškininkavimo modelio parengimas“ rezultatais, kuriais IIB grupei priskiriamus miškus rekomenduojama planuoti taip, kad būtų užtikrinamas jų prieinamumas bendruomenėms: įtraukiami visi miškai esantys gyvenvietėse (100%) bei 70-80% su jomis besiribojančių (gyvenvietės kontaktinėje teritorijoje esančių miškų); kuo mažesnė gyvenvietė tuo kontaktinės teritorijos, priemiesčio ir nutolusių rekreacinių teritorijų atstumas mažesnis; rekomenduojami zonų plotai: 50-500 m kontaktinės zonos, 50-1500 m priemiesčio, 20 – 100 km nutolusios nuo gyvenviečių zonom; gyvenviečių priemiesčių teritorijose rekomenduojama rekreacinį prioritetą suteikti 20-30% miškų; nutolusiose nuo gyvenviečių teritorijose – iki 10% gausiausiai lankomų ir tam pritaikytų miškų.</p>
	<p>2. Dėl miško naudojimo</p> <p>1.Nepritariame siūlymui kad visuose IIA ir IIB grupių miškuose bei visuose Nacionaliniuose parkuose ir draustiniuose būtų uždrausti pagrindiniai miško kirtimai, o medynuose pasiekusiuose gamtinės brandos amžių būtų vykdomi tik specialieji kirtimai. Tai sudarytų virš 20% Lietuvos miškų. Suprantame Įstatymo kūrėjų mintį, kad terminas pagrindiniai kirtimai yra susijęs su ekonominės naudos iš miško gavimu, todėl, jeigu šis terminas kai kam yra nepriimtinas savo laiku II gr miškuose gamtinės brandos amžių pasiekusiuose terminas pagrindiniai kirtimai buvo pakeistas terminu atkuriamieji kirtimai. Tą padaryti esame siūlę ir dabar, tačiau Įstatymo rengėjai į tai nereagavo. Reikalo esmė tame, kad visa kas</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Projektu siūloma II miškų grupėje uždrausti visus pagrindinius miško kirtimus, išskyrus atrankinius ir grupinius atvejinius miško kirtimus. Tai reiškia kad šioje miškų grupėje galės būti vykdomi kirtimai, tik reikės pasirinkti kitus kirtimo būdus (ne plynuosius miško kirtimus), o vėliau miškas atkuriamas. Miško kirtimo būdai turi būti parenkami atsižvelgiant į miško atkūrimo sąlygas ir galimybes, t. y. vykdomi taip, kad būtų užtikrintas miško atkūrimas arba atsikūrimas, todėl netikslinga įvesti naują kirtimo rūšį, kuri iš</p>

	<p>gyva, tame tarpe ir miškai, turi savo pradžią ir pabaigą, t. y. senąją kartą turi pakeist naują kartą. Rezervatuose, kur žmogaus įtaka yra griežtai apribota, tą atlieka pati gamta, tačiau kitų miško grupių miškuose brandūs medynai atkuriami įsikišant žmogui, taikant vienokius ar kitokius kirtimus (plynus, atvejinius, atrankinius). Suprantama saugomų teritorijų miškuose plyni kirtimai yra kategoriškai draudžiami, bet galima taikyti vienokius ar kitokius neplynų kirtimų būdus ir vadinti juos atkuriamaisiais kirtimais. Beje, visi pagrindiniai kirtimai yra miško atkuriamieji kirtimai. Įstatymo rengėjų siūlymas saugomų teritorijų brandžiuose miškuose taikyti specialiuosius kirtimus nėra priimtinas dėl šių priežasčių:</p> <p>a) šiame miškų Įstatymo projekte pateikta specialiųjų kirtimų sąvoka ir jos išaiškinimas neakcentuoja, kad šiais kirtimais būtų siekiama gamtinę brandą pasiekusius medynus palaipsniui pakeisti nauja karta,</p> <p>b) siūlymas saugomose teritorijose taikyti specialiuosius kirtimus gali įnešti daug painiavos, nes šių kirtimų esmės išdėstymas yra labai nekonkretus, todėl kiekvienas girininkas tame pačiame miške gali elgtis skirtingai Tuo tarpu taikant neplynus atrankinius ar atvejinius kirtimus kiekvienam girininkui yra aišku kaip tai reikia atlikti.</p>	<p>esmės apims tuos pačius miško kirtimo būdus – plynąjį, atrankinį ir atvejinį.</p>
	<p>3. 2 str. reikia papildyti "Atkuriamojo miško kirtimo" termino apibrėžimu. Tokie kirtimai yra reikalingi II-ros grupės miškuose, kur pagrindiniai kirtimai draudžiami, o perbrendusiuose, viršijančiuose gamtinės brandos amžių, irstančiuose ir nebeatliekančiuose apsauginio vaidmens medynuose, jų atkūrimas reikalingas. Priskirti tokius kirtimus specialiesiems miško kirtimams netinka. Atkuriamojo miško kirtimo terminas yra naudojamas miško kirtimų klasifikacijoje. Jis buvo ir teisės aktuose, tik prieš kurį laiką dėl neaiškių priežasčių išbrauktas.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Projektu siūloma II miškų grupėje uždrausti visus pagrindinius miško kirtimus, išskyrus atrankinius ir grupinius atvejinius miško kirtimus. Tai reiškia kad šioje miškų grupėje galės būti vykdomi kirtimai, tik reikės pasirinkti kitus kirtimo būdus (ne plynuosius miško kirtimus), o vėliau miškas atkuriamas. Miško kirtimo būdai turi būti parenkami atsižvelgiant į miško atkūrimo sąlygas ir galimybes, t. y. vykdomi taip, kad būtų užtikrintas miško atkūrimas arba atsikūrimas, todėl netikslinga įvesti naują kirtimo rūšį, kuri iš esmės apims tuos pačius miško kirtimo būdus – plynąjį, atrankinį ir atvejinį.</p>
	<p>1. Didesnių nei 4 ha plyno kirtimo biržių pasitaiko retai, todėl tokiomis, vos ne išimtimis apkrauti miškų įstatymą neverta. Biržių ploto mažinimas</p>	<p>Neatsižvelgta.</p>

	<p>reiškia atėjimų į kertamą plotą skaičiaus didinimą, tuo pačiu anglies pėdsako didinimą. Labai mažo (1 ha) ploto biržės be to bus sunkiai įgyvendinamos dėl šliejimų ribojimų, dėl fragmentuotos lajų dangos sukūrimo, o tuo pačiu medyno stabilumo, tvarumo mažėjimo.</p> <p>Biržių ploto mažinimas žemiau 2-3 ha nėra pateisinamas ir saugomose teritorijose. Todėl</p> <p>- siūlome IVA ir III miškų grupėse palikti šiuo metu galiojančius plyno kirtimo plotus, o saugomose teritorijose nustatyti ne mažesnę nei 2 ha plotą.</p>	<p>Moksliniais tyrimais nustatyta, kad vykdant didelio ploto plynuosius kirtimus, dauguma miško biogenocenozės elementų kinta neigiama kryptimi. Didelio ploto plynieji miško kirtimai (4-8 ha) neigiamai veikia ne tik mikroklimatą, hidrologinį, temperatūrų režimą kirtavietėje bet ir aplinkinius medynus, keičiasi vietos miško ekosistemos būklė. Tokiose kirtavietės pablogėja miško atkūrimo ir atsikūrimo, jaunuolynų formavimosi sąlygos.</p> <p>Atsižvelgdami į gautas pastabas, vidutinį pagrindinių plynųjų miško kirtimų plotą (nesiekia 1,5 ha), siūloma III-IVA miškų grupių miškuose, esančiuose regioniniuose parkuose, biosferos rezervatuose ir draustiniuose leistiną biržės plotą didinti iki 1,5 ha, t. y. nustatyti didesnę nei esamas vidutinis plynųjų miško kirtimų plotas. Pažymėtina, kad mažesnio ploto plynose kirtavietėse – geresnės sąlygos miško atkūrimui, nes mažiau pažeidžiamas miško mikroklimatas, didesnės galimybės atželti miškui savaime nuo darančių šalia esančių medynų. Atkreiptinas dėmesys, kad teiginys, kad biržių ploto mažinimas mažiau kaip 2-3 ha nepateisinamas, neturi jokio pagrindo, nepateikti tai pagrindžiantys argumentai.</p>
	<p>2. Projekte siūloma atsisakyti saugomų teritorijų ženklinimo sklypo ribomis, tačiau kaip jas ženklinėti nenurodoma. Manome, kad praktika skirti mažo ploto saugomus objektus yra ydinga jų išsaugojimo požiūriu. Maži objektai galėtų būti tik išimties, tuomet atsirastų galimybė ribas nustatyti pagal linijinius objektus, ilgesnį laiką nekeičiančius savo padėties. Ryšium su tuo</p> <p>- siūlome išskiriamoms saugomoms teritorijoms, buveinėms griežtai laikytis minimalaus ploto reikalavimo, nustatyto 2001-04-20 Nr.219 Aplinkos ministro įsakymu „Dėl buveinių apsaugai</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Nei Miškų įstatymo naujos redakcijos projekte, nei Projekte pasiūlymai dėl saugomų teritorijų ribų nustatymo principų neteikiami, tai ne Miškų įstatymo reguliavimo sritis.</p>

	svarbių teritorijų atrankos kriterijų aprašo“ patvirtinimo.	
	<p>3. Manome, jog apibrėžiant Miškų įstatyme miškų inventorizacijos tikslus nėra reikalo pabrėžti, jog miškų inventorizacijai yra naudotini antžeminiai ir nuotoliniai metodai. Inventorizacijos metodų taikymas yra atitinkamų metodikų, instrukcijų dalykas, kitaip reiktų įvardinti ir daugybę kitų metodų, naudojamų miškų inventorizacijoje. Nuotoliniai metodai miškų inventorizacijoje naudojami jau daugiau kaip 70 metų, kartu su aeronuotraukų atsiradimu ir tai nėra jokia naujiena. Kur kas svarbiau daugybę su miškais susijusių duomenų bazių, bei reguliariai permatuojamų miškų duomenų bazes surišti tarpusavyje, panaudojant miškų georeferencinį pagrindą.</p> <ul style="list-style-type: none"> - paliekant siūlomą formuluotę dėl antžeminių ir nuotolinių metodų naudojimo būtina nurodyti, jog nuotolinių matavimų duomenys turi būti patvirtinti tiesioginiais matavimais; - siūlome įteisinti Įstatyme, jog miškų inventorizacijos, tuo pačiu ir miškų registro bei su juo susijusių daugybės kitų registrų pagrindas yra georeferencinis miškų pagrindas. 	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Suprantama, kad siūloma, jog Miškų valstybės kadastro žemės naudmenų informacijos šaltiniu turėtų būti naudojamas Georeferencinio pagrindo kadastras (GRPK). Pažymėtina, kad jis ir dabar yra naudojamas žemės naudmenų duomenų nustatymui pagal Miškų valstybės kadastrą (MVK). Tačiau GRPK nekaupia daugelio duomenų, kurie reikalingi miško būklės vertinimui, ir būtent tie papildomai reikalingi duomenys (medžių rūšis, amžius, skersmuo ir kt.) surenkami miškų inventorizacijos procesuose. GRPK negali būti traktuojamas MVK pakaitalu. GRPK yra tik vienas iš MVK naudojamų duomenų šaltinių. GRPK duomenų tikslumo didinimo bus siekiama peržiūrint Miškotvarkos darbų vykdymo instrukcijoje nustatytus miškų georeferencinio pagrindo tvarkymo principus.</p>
	<p>Visumoje norime pasakyti, kad keisti Miškų įstatymą derėtų tik turint patvirtintą miškų strategiją ir atlikus pakeitimų kaštų ir naudos analizę.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Atsižvelgiant į Nacionalinio susitarimo dėl miškų proceso intensyvumą ir trukmę, interesų grupių prieštaringas nuomones, tikėtina, kad ilgalaikės miškų politikos strateginio planavimo dokumento rengimas ir derinimas užsitęs, todėl, siekiant greitesnių pokyčių miškų sektoriuje, priimtas politinis sprendimas nestabdyti Miškų įstatymo naujos redakcijos projekto svarstymų bei priėmimo ir 2025 m. pradėti rengti strateginį planavimo dokumentą. Atsižvelgiant į patvirtintą strateginį planavimo dokumentą, Miškų įstatymo nuostatos bus peržiūrimos ir pagal poreikį inicijuojami reikalingi jų pakeitimai.</p> <p>Projekto įgyvendinimo kaštų ir naudos analizė pateikta lydraštyje.</p>

Šimonių girios bendruomenė	Siūlymas apsaugoti tik 1 km nuo miestų ribų esančius miškus ignoruoja miestelių ir gyvenviečių rekreacinius poreikius.	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Igyvendinant Vyriausybės programos 630 ir 632 punktų nuostatas, kuriomis siekiama apriboti plynuosius kirtimus saugomose teritorijose ir priemiestiniuose bei miesto teritorijoje esančiuose miškuose, Projekte numatyta įtraukti priemiesčių miškus, t. y. nuo miesto teritorijos ribos iki 1 km atstumu IIB miškų grupei priskiriami miškai. Jei bus poreikis IIB miškų grupei priskirti daugiau už šios ribos esančių miškų, priskyrimui galės būti taikomi kiti rekreacinių miškų kriterijai. Nuo miesto teritorijos ribos iki 1 km atstumas pasirinktas kaip minimalus atstumas, o ne maksimali riba. Šis pasirinkimas grindžiamas 2024 m. atliktos studijos „Rekomendacijos dėl rekreaciniams miškams taikomo miškininkavimo modelio parengimas“ rezultatais, kuriais IIB grupei priskiriamus miškus rekomenduojama planuoti taip, kad būtų užtikrinamas jų prieinamumas bendruomenėms: įtraukiami visi miškai esantys gyvenvietėse (100%) bei 70-80% su jomis besiribojančių (gyvenvietės kontaktinėje teritorijoje esančių miškų); kuo mažesnė gyvenvietė tuo kontaktinės teritorijos, priemiesčio ir nutolusių rekreacinių teritorijų atstumas mažesnis; rekomenduojami zonų plotai: 50-500 m kontaktinės zonos, 50-1500 m priemiesčio, 20 – 100 km nutolusios nuo gyvenviečių zonomis; gyvenviečių priemiesčių teritorijose rekomenduojama rekreacinį prioritetą suteikti 20-30% miškų; nutolusiose nuo gyvenviečių teritorijose – iki 10% gausiausiai lankomų ir tam pritaikytų miškų.</p>
	Miškų planavimo procesai lieka uždari, visuomenės ir specialistų dalyvavimas ribotas.	Atsižvelgta iš dalies.

		<p>Miškų įstatymo naujos redakcijos projektu siūlomi miškų planavimo procesai vieši, skelbiami viešai, jie atitinka teritorijų planavimo sistemoje taikomus principus. Vyriausybės įgaliotos institucijos (Valstybinės miškų tarnybos) parengtas savivaldybės miškų priskyrimo miškų grupėms plano projektas bus skelbiamas Vyriausybės įgaliotos institucijos ir savivaldybės interneto svetainėse, informuojant, kada ir kokių adresu galima teikti pasiūlymus dėl miškų priskyrimo miškų grupėms. Vyriausybės įgaliota institucija, pasibaigus susipažinimo su miškų priskyrimo miškų grupėms plano projektu terminui, organizuos viešą šio plano projekto svarstymą. Apie keičiamą ir pasikeitusią miško grupę privačių miškų savininkai bus informuojami individualiai. Vyriausybės tvirtinamoje miškų priskyrimo miškų grupėms tvarkoje bus nustatyta detali miškų grupėms planų rengimo tvarka, apimanti jų rengimo, derinimo, tvirtinimo ir keitimo procedūras, kaip jau minėta, atitinkančias teritorijų planavimo sistemoje vykdomas visuomenės dalyvavimo procedūras. Šioje tvarkoje bus numatytos galimybės įvairių sričių specialistams ir visuomenei dalyvauti planavime.</p>
	<p>Siūlomi pertekliniai apribojimai riboja visuomenės teisę lankytis miškuose ir naudotis jų rekreaciniais ištekliais.</p>	<p>Neatsižvelgta. Rekreacinės infrastruktūros įrengimas ir teisės ja naudotis nesuteikimas neapriboja teisės lankytis miškuose. Nuostatos dėl naudojimosi įrengta rekreacine infrastruktūra bei lankymosi miškuose, įskaitant rekreaciją, parengtos siekiant įgyvendinti Nacionaliniame susitarime dėl miškų sutartą nuostatą „užtikrinti laisvą lankymąsi visuose miškuose, kartu</p>

		pripažįstant privačių miškų savininkų teisėtus lūkesčius dėl saugumo ir įgyvendinti nuosavybės teises, kad nebūtų tiesiogiai trikdomas savininko privatumas ar trukdoma įstatymais numatyta veikla“.
	Plėsti I grupės miškų dalį iki bent 10 %, kad būtų užtikrinta rezervatų ir kertinių buveinių apsauga. Sudaryti sąlygas priskirti miškus šiai grupei ir paliekant teisę juose lankytis.	Atsižvelgta iš dalies. Sudaroma galimybė plėsti I grupės miškus jiems priskiriant draustinių dalis. Tai bus daroma rengiant, tikslinant saugomų teritorijų planavimo dokumentus. Be to, privačių miškų savininkams sudaroma galimybė įkurti privačias saugomas vietas I grupės miškuose.
	Ženkliai plėsti II (A ir B) grupės miškų plotus saugomose teritorijose, III ir IV grupės sąskaita. Visiškai atsisakyti IV grupės miškų saugomose teritorijose, pertvarkyti juos į II ar III grupę, nustatant gamtai artimos miškininkystės režimą ir griežtai ribojant plynus kirtimus.	Atsižvelgta iš dalies. Projektu siūloma sudaryti galimybę draustinių miškų dalis, privačių miškų vietas priskirti I miškų grupei, nuo miesto teritorijos ribos iki 1 km atstumu esančius III, IV grupių miškus, kultūrinių draustinių, kultūrinių rezervatų miškus ar jų dalis – IIB miškų grupei, o III, IV miškų grupių miškus, esančius patvirtintose Europos Bendrijos svarbos buveinėse, geologinių, geomorfologinių, hidrografinių draustinių miškus – IIA miškų grupei. Tokiu būdu bus plečiami II grupės miškų plotai saugomose teritorijose. I ir II miškų grupėje draudžiami plynų miško kirtimai, o III miškų grupėje jie apribojami. Projektu siūlomi gamtiškosios miškininkystės principai remiasi Europos Komisijos rekomendacijomis dėl artimesnės gamtai miškininkystės ir formuluojami taip, kad juos būtų galima pritaikyti visų grupių miškuose. Konkrečios gamtiškosios miškininkystės principų įgyvendinimo nuostatos bus įtvirtintos poįstatyminiuose aktuose (Miško kirtimo taisyklėse).

	<p>Drausti plynuosius kirtimus, išskyrus išskirtinius gamtotvarkos atvejus. Prioritetą teikti biologinės įvairovės ir ekosistemų gerovės užtikrinimui bei daugiarūšių ir įvairiaamžių medynų ugdymui.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Lietuvos miškuose vyrauja pušynai, beržynai, labai vertingi yra ąžuolynai, tačiau šių medžių rūšių medynų dažnai neįmanoma atkurti dirbtiniu ar savaiminiu būdu, suformuoti naujas šių medžių rūšių kartas vykdant tik neplynuosius pagrindinius miško kirtimus ne tik dėl šių rūšių šviesamėgiškumo, bet ir kai medynai nedera ar susidariusios nepalankios sąlygos jų augavietėse. Drebulynuose ir baltalksnynuose neplynieji miško kirtimai miškininkystės praktikoje netaikomi. Todėl Projekte siūloma ne visiškai uždrausti plynuosius miško kirtimus, bet riboti plynaisiais pagrindiniais miško kirtimais kertamos biržės plotą.</p> <p>Siūlomame Miškų įstatymo pakeitime visose miškų grupėse plynieji pagrindiniai miško kirtimai daugiau ar mažiau yra ribojami – I-II grupėse jie yra draudžiami, III grupėje – draudžiami kirtimai didesnėmis kaip 1,5 hektaro plynio pagrindinio miško kirtimo biržėmis, IVA grupėje – plynieji pagrindiniai miško kirtimai didesnėmis kaip 4 hektarai biržėmis.</p>
	<p>Rekreaciniai ir urbanizuotų teritorijų miškai:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rekreacinius miškus plėsti į miestelių ir gyvenviečių miškus, apsaugant juos nuo intensyvios ūkinės veiklos. - Miškuose šalia gyvenamųjų teritorijų atsisakyti plynųjų kirtimų, įgyvendinant miškininkystę, skirtą mikroklimato gerinimui bei rekreacinių, dvasinių ir kultūrinių bendruomenės poreikių tenkinimui. - Pertvarkant gyvenamųjų teritorijų ir šalia jų esančių miškus įtraukti vietos gyventojus į sprendimų priėmimo procesą, bet užtikrinant, kad miškininkystė būtų vykdoma tausojant biologinę įvairovę bei laikantis gamtai artimų miškininkystės principų. 	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Siūlomas teisinis reguliavimas sudaro sąlygas plėsti rekreaciniams miškams šalia miestelių, jei tai atitinka rekreacinių miškų kriterijus. Gyvenvietės neturi nustatytų ribų, todėl joms taikomas aukščiau minėtas teisinis reguliavimas.</p> <p>Teisinis reguliavimas nedraudžia vietos gyventojams įsitraukti į sprendimų priėmimą pertvarkant miškus. Vietos gyventojai gali tiesiogiai bendrauti su miškų valdytojais dėl miškų tvarkymo. Pasitaikys atvejų, kai ir vietos gyventojas bus miško savininkas.</p>

	Įstatyme neturėtų būti naujų apribojimų lankytis miškuose. Užtikrinti visuomenės teisę laisvai naudotis miškais rekreacijai, laikantis atsakomybės ir pagarbos gamtai principų.	Neatsižvelgta. Rekreacinės infrastruktūros įrengimas ir teisės ja naudotis nesuteikimas neapriboja teisės lankytis miškuose. Nuostatos dėl naudojimosi įrengta rekreacine infrastruktūra bei lankymosi miškuose, įskaitant rekreaciją, parengtos siekiant įgyvendinti Nacionaliniame susitarime dėl miškų sutartą nuostatą „užtikrinti laisvą lankymąsi visuose miškuose, kartu pripažįstant privačių miškų savininkų teisėtus lūkesčius dėl saugumo ir įgyvendinti nuosavybės teises, kad nebūtų tiesiogiai trikdomas savininko privatumas ar trukdoma įstatymais numatyta veikla“.
	Miškų planavimo sistema turi būti atvira ir užtikrinti ankstyvą bendruomenių, visuomenės ir specialistų įtraukimą. Atsisakyti Valstybinės miškų tarnybos vienvaldiškumo tvirtinant planus.	Atsižvelgta iš dalies. Miškų įstatymo naujos redakcijos projektu siūlomi miškų planavimo procesai vieši, skelbiami viešai, jie atitinka teritorijų planavimo sistemoje taikomus principus. Vyriausybės įgaliotos institucijos (Valstybinės miškų tarnybos) parengtas savivaldybės miškų priskyrimo miškų grupėms plano projektas bus skelbiamas Vyriausybės įgaliotos institucijos ir savivaldybės interneto svetainėse, informuojant, kada ir kokių adresu galima teikti pasiūlymus dėl miškų priskyrimo miškų grupėms. Vyriausybės įgaliota institucija, pasibaigus susipažinimo su miškų priskyrimo miškų grupėms plano projektu terminui, organizuos viešą šio plano projekto svarstymą. Apie keičiamą ir pasikeitusią miško grupę privačių miškų savininkai bus informuojami individualiai. Vyriausybės tvirtinamoje miškų priskyrimo miškų grupėms tvarkoje bus nustatyta detali miškų grupėms planų rengimo tvarka, apimanti jų rengimo, derinimo, tvirtinimo ir keitimo procedūras, kaip jau minėta,

		<p>atitinkančias teritorijų planavimo sistemoje vykdomas visuomenės dalyvavimo procedūras. Šioje tvarkoje bus numatytos galimybės įvairių sričių specialistams ir visuomenei dalyvauti planavime.</p> <p>Manome, kad Valstybinė miškų tarnyba turi pakankamai kompetentingų specialistų numatytiems darbams atlikti efektyviausiu būdu, mažinant šiuo metu miško grupių planavime esančius perteklinius procesus, administracinę naštą.</p>
	<p>Miškų savininkai turi būti skatinami taikyti draugiškus ūkininkavimo režimus ne tik kompensacijomis, bet ir finansinėmis paskatomis, tokiomis kaip mokestinės lengvatos.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Vykdydamas ūkinę veiklą miško savininkas be išimties visais atvejais turi taikyti gamtai draugiškas priemones, nenaikinti ir nežaloti jos vertybių, miškus tvarkyti vadovaudamasis tvaraus ir subalansuoto miškų naudojimo principų.</p> <p>Lietuvoje galimoms taikyti finansinėms paskatomis išaiškinti reikalinga atlikti išsamią, detalią, moksliniais duomenimis ir užsienio valstybių gerosiomis praktikomis pagrįstą analizę, kurios šiuo metu neturime.</p>
Lietuvos fitoterapijos sąjunga	<p>Peržiūrėti miško grupių apibrėžtis, kad būtų užtikrinti nemedieninės ekonomikos poreikiai. Nemedieninė ekonomika dažnu atveju reikalaus kitokio ūkininkavimo režimo nei funkcinė paskirtis nepertraukiamai tiekti medieną. Nemedieninei ekonomikai geriausiai tiktų IIB ir reformuota III (apsauginių) miškų grupė, kurioje būtų įpareigojimas taikyti gamtai artimos miškininkystės principus. Tai taip pat dera su siekiu išlaikyti apsauginių miškų kategoriją su jų funkcijomis. Šiuose nemedieninei ekonomikai/apsauginėms miškų ekosisteminėms funkcijoms užtikrinti skirtuose miškuose vykdant gamtą tausojančią miškininkystę, būtų įmanoma derinti įvairių formų ekonomines veiklas nepažeidžiant ekosistemų ir išlaikant vientisos dangos miško masyvus.</p> <p>Įstatyme įdėti straipsnį, kuriame būtų reglamentuojama nemedieninė ekonomika, jai reikalingų miško funkcijų užtikrinimas.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Gamtiškosios (artimos gamtai) miškininkystės principai, kuriuos siekiama įtvirtinti Projekte, remiasi Europos Komisijos rekomendacijomis dėl artimesnės gamtai miškininkystės ir formuluojami taip, kad juos būtų galima pritaikyti visų grupių miškuose. Todėl manome, kad netikslinga grupių sistemoje numatyti atskirtos miškų grupės, kuri įpareigotų ūkininkauti remiantis gamtiškosios miškininkystės principais ir kuri tuo pačiu būtų skirta nemedieninės ekonomikos poreikių tenkinimui.</p> <p>Nemedieninės ekonomikos klausimai negali būti reglamentuojami tik viename straipsnyje, jie yra</p>

		<p>išdėstyti per daugelį įstatymo straipsnių, taip pat ir kituose įstatymuose (Laukinių augalų ir grybų, Medžioklės, Klimato kaitos valdymo ir kt.) ir poįstatyminiuose teisės aktuose (kurie taip pat yra ir bus keičiami). Įstatyme reguliuojama tai, kas turi didžiausią poveikį miškui ir kuriai veiklai yra būtinas valstybės įsikišimas. Todėl manome, kad Projektu užtikrinami baziniai nemedieninės ekonomikos poreikiai. Konkretesni nemedieninės ekonomikos klausimai galės būti aptarti ir reglamentuojami patvirtinus ilgalaikės miškų politikos strateginį dokumentą.</p>
	<p>Įstatyme į 4 straipsnyje numatytas Miškų urėdijos veiklos kryptis įtraukti miško ekosisteminių paslaugų vystymą ir plėtrą. Pavyzdžiui, VMU kartu su Lietuvos mokslo ir studijų institucijomis galėtų vykdyti Lietuvos Respublikos papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros įstatyme numatytų gydymo praktikų centrų, skirtų mokymui ir terapijai miškuose, kūrimą ir priežiūrą ir kitas tikresnę kompleksinę miškų ūkio veiklą atspindinčias veiklas. Šis punktas gali būti išplėtotas ankstesniame punkte siūlomame atskirame nemedieninės ekonomikos reglamentavimui skirtame straipsnyje.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Įgyvendinant Vyriausybės programos 639 punktą, kuriuo siekiama tobulinti valstybės įmonės Valstybinių miškų urėdijos veiklą ir jos veiklos efektyvumo vertinimo kriterijus lygiavertį prioritetą teikiant ekologinių, socialinių ir ekonominių miškų funkcijų balansui, vystant įvairiapusių ekosisteminių paslaugų paketą bei gaunamų pajamų iš ekonominės veiklos pakankumą, taip pat siekiant diversifikuoti miškų urėdijos veiklą ir pajamas, Projektu pasiūlyta į kompleksinės miškų ūkio veiklos sąvoką įtraukti veiklą, susijusią su miško ekosistemų atliekamų funkcijų vykdymo užtikrinimu ir palaikymu, ir nustatyti, kad miškų urėdija užtikrina valstybinių miško ekosistemų funkcijų įvairovę ir plėtrą, lygiavertį prioritetą teikiant miško ekosistemų ekologinėms, socialinėms ir ekonominėms funkcijoms – kad miškų urėdija vykdytų ne tik ekonomiškai naudingiausias, bet ir socialiai bei ekologiškai vertingas veiklas valstybiniuose miškuose ir taip užtikrintų papildomą miškų teikiamą naudą</p>

		<p>visuomenei. Miško ekosistemų atliekamos funkcijos suprantamos kaip miško ekosisteminės paslaugos, kurios apimtų siūlyme įvardintas paslaugas. Atkreipiame dėmesį, kad Valstybinių miškų urėdijos veikla reglamentuojama ne tik Miškų įstatymu, š. m. liepos 7 d. buvo patvirtintas naujas valstybės lūkesčių įmonei raštas, kuriame numatyta, jog įmonė turi peržiūrėti veiklos efektyvumo vertinimo kriterijus prioritetai teikiant ekologinėms ir socialinėms miško funkcijoms, įskaitant miško išteklių atkūrimą, apsaugą ir racionalų naudojimą, įskaitant pakankamą kokybiškų sodmenų tiekimą, biologinės įvairovės apsaugą, valstybinių miškų ekosistemų atliekamų funkcijų įvairovės ir plėtros užtikrinimą, aktyvesnį veiklos įvairinimą per nemedieninės miškų ūkio ekonomikos veiklų vystymą ir vykdymą. Įmonės strateginiame veiklos plane išvardyti rodikliai, kurie rodytų Įmonės orientaciją į minėtas kryptis. Įmonė turi vystyti nemedieninių miškų ūkio teikiamų naudų apskaitos metodus, didinti gebėjimą visuomenei demonstruoti miškų įvairialypę naudą, inventorizuoti, atverti su rekreacija ir kitomis nemedieninėmis miškų ūkio teikiamomis naudomis susijusius duomenis, skatinti miškų ekosistemų funkcijų plėtrą ir naudojimą, vertinti jų pritaikymo verslui galimybes; tinkamai tvarkyti ir prižiūrėti rekreacinius miškus ir kitus gausiai lankomus, besiribojančius su gyvenvietėmis ar jautrius rekreaciniu požiūriu miškus, nuolat vertinti valdomą miško rekreacinę infrastruktūrą ir priimti sprendimus dėl jos optimizavimo. nesusijusias su žaliavinės medienos pardavimu (t. y. pajamomis iš medieninės miškų ūkio veiklos), prisidėti prie nemedieninės šalies miškų ūkio</p>
--	--	---

		<p>ekonomikos plėtros. Įmonė, atsižvelgdama į užsienio šalių gerą patirtį šioje srityje, iki 2026 m. pabaigos turi parengti ir su Aplinkos ministerija suderinti pajamų įvairinimo veiksmų planą, kuriame numatytų konkrečias vykdomas ar papildomas nemedienines miškų ūkio veiklas, jų įgyvendinimo priemones ir alternatyvas, galimų pajamų rodiklius siekiant, kad nemedieninės miškų ūkio veiklos pajamos iki 2030 m. sudarytų bent 10 proc. Įmonės pajamų.</p>
	<p>Renginiai ir asmenų lankymasis miške.</p> <p>10 straipsnyje įvedami nauji apribojimai asmenų lankymuisi miške, kurie sudaro sąlygas piktnaudžiauti ribojant lankymąsi arba įveda perteklinius ribojimus. Su šiais pakeitimais dar labiau tolstama nuo nemedieninės ekonomikos vystymo bei dalyje Europos šalių įstatymais įtvirtintos teisės klajoti, t.y. leidimo žmonėms vaikščioti ar stovyklauti praktiškai bet kur, jei tik jie gerbia aplinką, laukinę gamtą ir vietinius gyventojus. Panašios teisės Lietuvoje buvo atkurtos nepriklausomybės pradžioje, tačiau su kiekvienais metais yra vis labiau ribojamos.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Projekto 10 straipsnio 5 dalyje siūlomas įtvirtinti baigtinis lankymosi miške ribojimo ar draudimo atvejų sąrašas, atsižvelgiant į Specialiųjų tyrimų tarnybos 2019 m. spalio 29 d. rašte Nr. 4-01-9169, 2020 m. balandžio 7 d., rašte Nr. 4-01-2659 pateiktas pastabas dėl teisės aktuose nustatytų reikalavimų asmenų lankymuisi miške, kuo vadovaujantis siekiama pagrįstų bei objektyvių sprendimų dėl asmenų lankymosi miškuose apribojimo priėmimo. Nuostatos dėl naudojimosi įrengta rekreacine infrastruktūra bei lankymosi miškuose, įskaitant rekreaciją, parengtos siekiant įgyvendinti Nacionaliniame susitarime dėl miškų sutartą nuostatą „užtikrinti laisvą lankymąsi visuose miškuose, kartu pripažįstant privačių miškų savininkų teisėtus lūkesčius dėl saugumo ir įgyvendinti nuosavybės teises, kad nebūtų tiesiogiai trikdomas savininko privatumas ar trukdoma įstatymais numatyta veikla“. Nemedieninės ekonomikos klausimai negali būti reglamentuojami tik viename straipsnyje, jie yra išdėstyti per daugelį įstatymo straipsnių, taip pat ir kituose įstatymuose (Laukinių augalų ir grybų, Medžioklės, Klimato kaitos valdymo ir kt.) ir</p>

		poįstatyminiuose teisės aktuose (kurie taip pat yra ir bus keičiami). Konkretesni nemedieninės ekonomikos klausimai galės būti aptarti ir reglamentuojami patvirtinus ilgalaikės miškų politikos strateginį dokumentą.
	<p>Išbraukti iš 10 straipsnio 5 dalyje numatytų svarbių priežasčių sąrašo „Laukinių gyvūnų laikymas nelaisvėje“. Kitos šiame straipsnyje numatytos svarbios priežastys yra laikinos, tęsiasi tiek, kiek trunka nepalanki situacija. Laukinių gyvūnų laikymas nelaisvėje dažniausiai bus ilgalaikis apribojimas. Tokie aptvarai sąlygoja didelių plotų aptvėrimą, miškas panašėja į fermą, perėjimas negalimas, todėl reglamentavimas turėtų būti peržiūrėtas atidžiau, užkertant kelią piktnaudžiavimams.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Galimybė laukinių gyvūnų laikytojams apsitverti miško žemę nustatyta Lietuvos Respublikos laukinės gyvūnijos įstatyme. Laukinių gyvūnų naudojimo taisyklės (2023 m. rugpjūčio 1 d. aplinkos ministro įsakymas Nr. D1-262) nustato laukinių gyvūnų laikymo nelaisvėje (aptvaruose, voljeruose ar kituose statiniuose) sąlygas ir priežiūros reikalavimus. Tam, kad būtų išvengta piktnaudžiavimo, kai neproporcingai dideliame aptvertame miško žemės plote laikomas vienas individas ar labai mažas gyvūnų skaičius, Laukinių gyvūnų naudojimo taisyklėse nustatytas maksimalaus leidžiamo aptverti miško žemės plotas vienam gyvūnui (Laukinių gyvūnų naudojimo taisyklių 6 priedas) ir nustatyta, kad asmenys per 18 mėnesių nuo aplinkos ministro įsakymo įsigaliojimo dienos privalo pagal nustatytus reikalavimus sumažinti aptvėto miško žemės plotą arba padidinti laikomų laukinių gyvūnų skaičių aptvėto miško žemės ploto vienetu (jeigu aptvertame miško žemės plote laikoma per mažai gyvūnų). Taisyklėse taip pat nustatyti terminai per kiek dienų (per 15) turi būti užtikrintas asmenų laisvas lankymasis miške, per kiek laiko turi būti pašalinti aptvarai (be kelių išimčių – per 1 metus), kai juose metus ar ilgiau nelaikomi laukiniai gyvūnai. Rekreacinės infrastruktūros įrengimas ir teisės ja</p>

		naudotis nesuteikimas neapriboja teisės lankytis miške.
	Papildomai reglamentuoti 10 straipsnio 6 dalyje įvedamą draudimą be savininko sutikimo naudotis privataus miško savininko sukurta ar įrengta rekreacine miško infrastruktūra. Tokie apribojimai turėtų būti taškiniai , nedraudžiantys lankytis ar pereiti mišku, kitaip bus sudaromos sąlygos nepagrįstai riboti lankymąsi.	Neatsižvelgta. Teisės naudotis įrengta rekreacine infrastruktūra nesuteikimas neapriboja teisės lankytis miške. Įrengti rekreacinės infrastruktūros objektai ir yra “taškiniai” - pavėsinės ir kt.
	Inicijuoti diskusiją, ar neturėtų Lietuvoje būti įstatymais įtvirtinta „teisė klajoti“, sekant Skandinavijos šalių pavyzdžiu.	Neatsižvelgta. Rengiant Lankymosi miške taisyklių pakeitimą, galima bus išnagrinėti šį klausimą detaliau. Reikalinga atskira diskusija.
	Tikslinti 3 ir 4 straipsnius, kad juose valstybės institucijos ir valstybinių miškų valdytojas būtų įpareigoti lygiavertiškai ir integruotai įgyvendinti visus visuomenės interesus integruojančią miškininkystę. Pavyzdžiui, į funkcijų sąrašus išreikštinai turėtų būti įrašytos funkcijos, susijusios su miško ekosistemų stebėseną, ekosistemų apsaugos ir atkūrimo tikslų įgyvendinimu, su rekreacinės infrastruktūros valstybiniuose miškuose planavimu, formavimu ir priežiūra, su bendruomenės svarbių miškų prie gyvenviečių išskyrimu ir tvarkymu, su dvasinės paskirties miškų plotų formavimu ir naudojimu, su miško savininkų konsultavimu diegiant artimos gamtai miškininkystės principus ir t.t.	Atsižvelgta iš dalies. Įgyvendinant Vyriausybės programos 639 punktą, kuriuo siekiama tobulinti valstybės įmonės Valstybinių miškų urėdijos veiklą ir jos veiklos efektyvumo vertinimo kriterijus lygiavertį prioritetą teikiant ekologinių, socialinių ir ekonominių miškų funkcijų balansui, vystant įvairiapusių ekosisteminių paslaugų paketą bei gaunamų pajamų iš ekonominės veiklos pakankamumą, taip pat siekiant diversifikuoti miškų urėdijos veiklą ir pajamas, Projektu pasiūlyta į kompleksinės miškų ūkio veiklos sąvoką įtraukti veiklą, susijusią su miško ekosistemų atliekamų funkcijų vykdymo užtikrinimu ir palaikymu, ir nustatyti, kad miškų urėdija užtikrina valstybinių miško ekosistemų funkcijų įvairovę ir plėtrą, lygiavertį prioritetą teikiant miško ekosistemų ekologinėms, socialinėms ir ekonominėms funkcijoms, kad miškų urėdija vykdytų ne tik ekonomiškai naudingiausias, bet ir socialiai bei ekologiškai vertingas veiklas valstybiniuose miškuose ir taip užtikrintų papildomą miškų teikiamą naudą visuomenei.

		<p>Miško ekosistemų atliekamos funkcijos suprantamos kaip miško ekosisteminės paslaugos, todėl manome, kad šios paslaugos apimtų ir siūlyme įvardintas paslaugas ar funkcijas. Atkreipiame dėmesį, kad Valstybinių miškų urėdijos veikla reglamentuojama ne tik Miškų įstatymu, š. m. liepos 7 d. buvo patvirtintas naujas valstybės lūkesčių įmonei raštas, kuriame numatyta, jog įmonė turi peržiūrėti veiklos efektyvumo vertinimo kriterijus prioritetais teikiant ekologinėms ir socialinėms miško funkcijoms, įskaitant miško išteklių atkūrimą, apsaugą ir racionalų naudojimą, įskaitant pakankamą kokybiškų sodmenų tiekimą, biologinės įvairovės apsaugą, valstybinių miškų ekosistemų atliekamų funkcijų įvairovės ir plėtros užtikrinimą, aktyvesnį veiklos įvairinimą per nemedieninės miškų ūkio ekonomikos veiklą vystymą ir vykdymą. Įmonės strateginiame veiklos plane išvardyti rodikliai, kurie rodytų Įmonės orientaciją į minėtas kryptis. Įmonė turi vystyti nemedieninių miškų ūkio teikiamų naudų apskaitos metodus, didinti gebėjimą visuomenei demonstruoti miškų įvairialypę naudą, inventorizuoti, atverti su rekreacija ir kitomis nemedieninėmis miškų ūkio teikiamomis naudomis susijusius duomenis, skatinti miškų ekosistemų funkcijų plėtrą ir naudojimą, vertinti jų pritaikymo verslui galimybes; tinkamai tvarkyti ir prižiūrėti rekreacinius miškus ir kitus gausiai lankomus, besiribojančius su gyvenvietėmis ar jautrius rekreaciniu požiūriu miškus, nuolat vertinti valdomą miško rekreacinę infrastruktūrą ir priimti sprendimus dėl jos optimizavimo. nesusijusias su žaliavinės medienos pardavimu (t. y. pajamomis iš medieninės miškų ūkio veiklos), prisidėti prie nemedieninės šalies</p>
--	--	---

		miškų ūkio ekonomikos plėtros. Įmonė, atsižvelgdama į užsienio šalių gerą patirtį šioje srityje, iki 2026 m. pabaigos turi parengti ir su Aplinkos ministerija suderinti pajamų įvairinimo veiksmų planą, kuriame numatytų konkrečias vykdomas ar papildomas nemedienines miškų ūkio veiklas, jų įgyvendinimo priemones ir alternatyvas, galimų pajamų rodiklius siekiant, kad nemedieninės miškų ūkio veiklos pajamos iki 2030 m. sudarytų bent 10 proc. Įmonės pajamų.
	<p>9 straipsnyje įvesti tokį reglamentavimą, kad medienos gavyba nebūtų didinama lyginant su dabartinėmis apimtis ir būtų palaipsniui mažinama, kol nebus išspręstos tvarumo problemos: biologinės įvairovės apsaugos, klimato kaitos iššūkių valdymo ir visuomenės socialinių, dvasinių ir rekreacinių poreikių miškams tenkinimo.</p> <p>Prašome paaiškinti:</p> <p>▲ Įstatymo projekte 19 straipsnyje išvardijami atvejai, kada nereikalaujama kirtimų leidimų. Kokiu būdu šių kirtimų apimtys įskaičiuojamos į statistiką, pagal kurią skaičiuojama 9 straipsnyje nurodyta metinė kirtimų norma?</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Projektu yra nustatomi griežtesni miško kirtimų apribojimai visose miškų grupėse, todėl apribojama medienos gavyba, siekiama biologinės įvairovės apsaugos, klimato kaitos iššūkių valdymo ir visuomenės socialinių, dvasinių ir rekreacinių poreikių miškams tenkinimo. Miškų įstatymo projekto 19 straipsnio 1 dalyje nurodyti miško kirtimai neįskaičiuojami į pagrindinių miško kirtimų normą.</p>
Asociacija „Aplinkosaugos koalicija“	<p>SIŪLOME ŠIUOS MIŠKŲ GRUPIŲ SISTEMOS PERŽIŪROS PRINCIPUS</p> <p>Ūkininkavimo režimai</p> <p>Ūkininkavimo režimas turėtų reglamentuoti įveisimą ar atkūrimą, medynų auginimą, palaikymą, galimus kirtimus, kirtimų liekanų naudojimą, miško sanitarinės, gamtinės ir/ar socialinės apsaugos reikalavimus ir kt.:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● I grupėje, kaip ir dabar, nevykdoma ūkinė veikla. Įstatyme turi būti numatyta galimybė miškui priskirti I grupę, paliekant teisę jame laisvai lankytis. 	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Lankymosi taisyklės rezervatuose reglamentuoja Saugomų teritorijų įstatymas ir jo poįstatyminiai teisės aktai.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> ● IIA ir IIB grupėse turi būti numatyta specialios paskirties miškininkystė, kurioje draudžiami pagrindiniai miško kirtimai ir siekiama tam tikrų ekologinių ar socialinių tikslų. 	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Projektu II miškų grupėje siūloma nustatyti veiklos apribojimus – uždrausti pagrindinius miško kirtimus, išskyrus grupinius atvejinius miško kirtimus (iki 0,5</p>

		ha biržėmis) ir atrankinius miško kirtimus, kas sudaro specialias sąlygas vykdyti ūkinę veiklą šiuose miškuose.
	<p>• III grupėje gali būti vykdoma tik gamtiškoji miškininkystė arba bet kuri kita aukštesnio apsaugos režimo miškininkystė. Tai naujos kartos miškininkystė, kurios praktikos bus vystomos, bet kurioje iš karto turi būti draudžiami plynai ir supaprastinti atvejiniai kirtimai.</p> <p>IV grupėje leidžiama tradicinė ūkinė miškininkystė, tačiau skatinama taikyti ir pereiti prie gamtiškosios miškininkystės principų ir praktikų.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Gamtiškoji miškininkystė – yra tradicinė miškininkystė, kurioje taikomi įvairūs tradiciniai miškininkystės metodai, ne tik plynieji kirtimai.</p> <p>Dėl siūlymo drausti plynuosius ir supaprastintus atvejinius miško kirtimus – Lietuvos miškuose vyrauja pušynai, beržynai, labai vertingi yra ąžuolynai, tačiau šių medžių rūšių medynų dažnai neįmanoma atkurti dirbtiniu ar savaiminiu būdu, suformuoti naujas šių medžių rūšių kartas vykdant tik atrankinius miško kirtimus ne tik dėl šių rūšių šviesamėgiškumo, bet ir kai medynai nedera ar susidariusios nepalankios sąlygos jų augavietėse. Drebulynuose ir baltalksnynuose neplynieji miško kirtimai miškininkystės praktikoje netaikomi. Todėl Projekte siūloma ne drausti plynuosius ir supaprastintus atvejinius miško kirtimus, bet riboti šiais miško kirtimais kertamos biržės plotą.</p> <p>Gamtiškosios (artimos gamtai) miškininkystės principai, kuriuos siekiama įtvirtinti Projekte, remiasi Europos Komisijos rekomendacijomis dėl artimesnės gamtai miškininkystės ir formuluojami taip, kad juos būtų galima pritaikyti visų grupių miškuose.</p>
	<p>Priskyrimo miškų grupėms principai</p> <p>Konkretūs normatyvai bus patvirtinti Vyriausybės, tačiau Miškų įstatymo projekto 8 straipsnyje esantys miškų grupių apibrėžimai turi leisti miškams priskirti reikiamas grupes.</p> <p>Griežta apsauga turėtų būti taikoma priskiriant I gr. miškams:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rezervatuose I gr. • Valstybiniuose miškuose kertinėse miško buveinėse I gr. 	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Projektu sudaroma galimybė I miškų grupei papildomai priskirti draustinių miškų dalis, privačias saugomas vietas, pagal Vyriausybės patvirtintus miškų priskyrimo miškų grupėms normatyvus taip pat galės būti priskirtos kertinės miško buveinės ir reprezentatyviniai miškų plotai pagal FSC, kuriuose</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ● Valstybiniuose miškuose visi reprezentatyviniai miškų plotai pagal FSC reikalavimus I gr. arba II gr. <p>Saugomose teritorijose miškams turėtų būti priskirtos šios grupės:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Visuose draustiniuose (ir valstybiniuose ir savivaldybių) II gr. arba I gr. ● Visose saugomose teritorijose ženkliai plečiama II gr. ją nustatant vietoje III ir IV grupių: <ul style="list-style-type: none"> ○ Natura 2000 teritorijose apsaugotos buveinės ir jų buferinės zonos (30 m, t.y. taip, kaip buvo numatyta specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo pakeitimuose) IIA gr. ○ Nacionalinių parkų valstybiniuose miškuose II gr. ○ Nacionalinių parkų privačiuose miškuose galėtų būti ir III gr. ○ Miškai ar jų dalys, svarbūs natūralioms buveinėms ir rūšių buveinėms išsaugoti ar atkurti, kiti didelės gamtinės vertės miškai IIA gr. <p>Rekreacijai ir ar kitoms socialinėms, kultūrinėms ir dvasinėms vertybėms puoselėti skirti miškai IIB gr.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Visose saugomose teritorijose, kur nėra nustatyta I ar II grupė, turi būti III gr. ● Saugomose teritorijose turi nelikti IV grupės miškų. <p>Už saugomų teritorijų ribų:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Laukų apsauginiai, apsaugos zonų miškai III gr. arba II gr. ● Priešeroziniai miškai II gr. ● Galimybė gamtinio karkaso miškams suteikti II gr. arba III gr. ● Turi būti leidžiama bet kurį IV gr. mišką ar jo dalį kapeisti į III gr. <p>Gyvenamųjų teritorijų ir prie jų esantys miškai, kiti rekreacijai ir/ar socialinėms, kultūrinėms ir dvasinėms vertybėms puoselėti skirti miškai:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Miestų miškai ir miestelių miškai IIB gr. ● Turėtų būti normatyvai, nustatantys kurie gyvenamųjų teritorijų kaiminystėje esantys miškai turėtų būti priskirti IIB gr. ar III gr.. Jie turėtų apimti ne tik miestus ir atsižvelgti į daugiau kriterijų nei atstumas nuo ribos. 	<p>turės būti nustatomas rezervatinis ūkininkavimo režimas. Kiti pokyčiai – IIB miškų grupei priskirti nuo miesto teritorijos ribos iki 1 km atstumu esančius III, IV grupių miškus, kultūrinių draustinių, kultūrinių rezervatų miškus ar jų dalis; III, IV miškų grupių miškus, esančius patvirtintose Europos Bendrijos svarbos buveinėse, geologinių, geomorfologinių, hidrografinių draustinių miškai – IIA miškų grupei, o nacionalinių parkų miškai ir draustinių miškų dalys nebūtų priskiriamos IV miškų grupei.</p> <p>Miškų įstatymo naujos redakcijos projektu siūlomi miškų planavimo procesai vieši, skelbiami viešai, jie atitinka teritorijų planavimo sistemoje taikomus principus. Vyriausybės įgaliotos institucijos (Valstybinės miškų tarnybos) parengtas savivaldybės miškų priskyrimo miškų grupėms plano projektas bus skelbiamas Vyriausybės įgaliotos institucijos ir savivaldybės interneto svetainėse, informuojant, kada ir koku adresu galima teikti pasiūlymus dėl miškų priskyrimo miškų grupėms. Vyriausybės įgaliota institucija, pasibaigus susipažinimo su miškų priskyrimo miškų grupėms plano projektu terminui, organizuos viešą šio plano projekto svarstymą. Apie keičiamą ir pasikeitusią miško grupę privačių miškų savininkai bus informuojami individualiai. Vyriausybės tvirtinamoje miškų priskyrimo miškų grupėms tvarkoje bus nustatyta detali miškų grupėms planų rengimo tvarka, apimanti jų rengimo, derinimo, tvirtinimo ir keitimo procedūras, kaip jau minėta, atitinkančias teritorijų planavimo sistemoje vykdomas visuomenės dalyvavimo procedūras. Šioje tvarkoje</p>
--	---	--

	<ul style="list-style-type: none"> ● Gyvenamosiose teritorijose ir prie jų, taip pat kituose rekreacijai ir/ar socialinėms, kultūrinėms ir dvasinėms vertybėms puoselėti svarbiuose miškuose turi būti .galimybės apriboti ūkinės veiklas, pasitelkiant NMS priimtus susitarimus: <ul style="list-style-type: none"> ○ Sutvarkyti planavimo procesus taip, kad būtų tinkamas visų suinteresuotų asmenų informavimas ir ankstyvas įtraukimas į sprendimus, kai yra visos galimybės svarstyti įvairius variantus (NMS skyriai 3.2. ir 3.2.) ○ Sukurti mechanizmus suinteresuotoms bendruomenėms bei asmenims prioritetine tvarka išpirkti mišką iš privačių savininkų ar sudaryti sutartis dėl tam tikros veiklos nevykdymo (NMS punktai 3.2.6., 2.1.11., 5.1.6.) ○ Sukurti kompetencijų centrą, kurio viena iš funkcijų būtų konsultuoti ir teikti pagalbą įsitraukiant į sprendimų priėmimą (NMS punktas 3.1.5.). <p>Galimybės privačių miškų savininkams nustatyti didesnę apsaugą:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Galimybė privačiuose miškuose esančioms kartinėms miško buveinėms ir reprezentatyviniams miškų plotams, vadovaujantis FSC reikalavimais, nustatyti I gr. arba II gr. ● Galimybė privačiose saugomose teritorijose esantiems miškams nustatyti I gr. arba II gr. 	<p>bus numatytos galimybės įvairių sričių specialistams ir visuomenei dalyvauti planavime.</p> <p>Miškų įstatymo naujos redakcijos projekte pasiūlyta nustatyti, kad pirmumo teisę įsigyti privačią miškų ūkio paskirties žemę eilės tvarka turi tik bendraturčiai ir valstybė, kai ji yra valstybiniuose parkuose, valstybiniuose draustiniuose ir kitose teritorijose, kurioms suteiktas „Natura 2000“ statusas, taip pat „Natura 2000“ teritorijose, kurios nepatenka į nacionalines saugomas teritorijas. Šiuo metu galiojantis ir siūlomas teisinis reguliavimas sudaro visiems vienodas sąlygas išsipirkti mišką, nesudarant atskirų kategorijų, kurioms būtų taikomos išskirtinės teisės išsipirkti mišką. Siūlomas teisinis reguliavimas nedraudžia bendruomenėms kartu su miško savininkais ieškoti abiem pusėms tinkamų ūkininkavimo būdų.</p> <p>Manome, kad kompetencijų centro sukūrimas nėra Miškų įstatymo reguliavimo sritis. Šiuo metu Valstybinės miškų tarnybos specialistai konsultuoja, informuoja ir teikia pagalbą, įtraukia suinteresuotuosius į derinimo procesus.</p> <p>Projektu sudaroma galimybė privačiam miško savininkui įkurti privačią saugomą vietovę ir joje esančius miškus pagal jo pasiūlymus, pagrįstus apsaugos sutarties, sudarytos dėl privačios saugomos vietovės, sudarytos Saugomų teritorijų įstatymo nustatyta tvarka, nuostatomis, siūlyti priskirti I–IV miškų grupėms atitinkamai pasirenkant ūkininkavimo režimą.</p>
	Kompensavimas ir paskatos savininkams:	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Vykdydamas ūkinę veiklą miško savininkas be išimties visais atvejais turi taikyti gamtai draugiškas</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Ūkinėse grupėse, kuriose nėra draudžiami pagrindiniai kirtimai, draugiškesni ūkininkavimo režimai turėtų būti skatinami ne kompensuojant, o per finansines ir mokestines paskatas. Viena iš galimybių yra diferencijuoti 7 straipsnyje apibrėžiamus privalomuosius atskaitymus, jų dydį diferencijuojant priklausomai nuo priskirtos miško grupės ir galbūt nuo kitų apribojimų. 	<p>priemonės, nenaikinti ir nežaloti jos vertybių, miškus tvarkyti vadovaudamasis tvaraus ir subalansuoto miškų naudojimo principų.</p> <p>Lietuvoje galimoms taikyti finansinėms paskatomis išaiškinti reikalinga atlikti išsamią, detalią, moksliniais duomenimis ir užsienio valstybių gerosiomis praktikomis pagrįstą analizę, kurios šiuo metu neturime.</p>
	Įstatymo pakeitimo priede nustatyti teisiškai įpareigojantį grupių perskirstymo grafiką, numatantį, koks grupių santykis turės būti pabaigus kiekvieną grafike numatytą terminą. Grafike galima numatyti ir priskyrimo grupėms principus.	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Projekte numatyta tvarka (grafikas), kurioje nurodoma kokiais terminais ir kuriose teritorijose Vyriausybės įgaliota institucija, vadovaudamasi Vyriausybės tvirtinamais miškų grupių normatyvais ir nustatyta miškų priskyrimo miškų grupėms tvarka, parengs ir tvirtins miškų priskyrimo miškų grupėms planus. Galutinio miškų grupių santykio numatyti neįmanoma, kadangi tai bus įgyvendinta per planavimo procesą, procesas turi būti dinamiškas ir kintantis, atsižvelgiant į kintančias miškų savybes.</p>
	Grupių perskirstymo grafike teikti prioritetą valstybiniam miškams, privačių miškų perskirstymas galėtų būti palaipsninis priklausomai nuo turimų lėšų kompensacijoms ir nuo teritorijos svarbos viešam interesui.	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Priėmus Miškų įstatymą, miškų priskyrimo miškų grupėms grafikas turės būti įgyvendinamas nepriklausomai nuo nuosavybės formos, todėl miško grupių perskirstymas turės būti atliktas vienu metu.</p>
	8 straipsnyje IIA, IIB ir III grupių taikymo srities apibrėžimuose pridėti “ir kiti miškai.”, kaip tai buvo iki 2015 metų. Tai užtikrintų, kad didesnės miškų apsaugos grupės nebūtų dirbtinai apribotos.	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Pagal Teisėkūros taisyklės teisės aktuose negali būti neapibrėžtumo, turi būti nurodomas baigtinis sąrašas. Todėl negalime atsižvelgti į pastabą.</p>
	8 straipsnyje I grupės taikymo srities apibrėžimą tikslinti (pvz., taip pat pridėti “ir kiti miškai.”), kad jis leistų I grupę suteikti kertinėse miško buveinėse bei FSC reprezentatyviniuose plotuose ar pagal kitus sertifikatus	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Šiai grupei priskiriami miškai pagal teritorijų planavimo dokumentų sprendinius, nes taikomas griežčiausias apsaugos režimas. Pagal Teisėkūros taisyklės teisės aktuose negali būti neapibrėžtumo, turi</p>

		būti nurodomas baigtinis sąrašas. Todėl negalime atsižvelgti į pastabą.
	Pritariame planui, kad visuose IIA grupės apibrėžime išvardintuose draustiniuose būtų I arba II miškų grupė. Svarbu patikslinti 8 straipsnio 7 dalį aiškiai reglamentuojant, kad atskiros dalys gali būti priskiriamos tik nurodytai arba aukštesnei grupei: “7. Draustinių miškų dalys, vadovaujantis saugomų teritorijų specialiojo teritorijų planavimo dokumentais, gali būti priskirtos skirtingoms miškų grupėms, bet ne žemesnėms nei nurodyta šio straipsnio 4 dalyje.”	Neatsižvelgta. Saugomų teritorijų specialiojo teritorijų planavimo dokumentai turi nustatyti, koks šiose dalyse taikomas ūkininkavimo režimas.
	7 straipsnyje 1 dalyje apibrėžiamus privalomuosius atskaitymus privačių miškų savininkams diferencijuoti priklausomai nuo priskirtos miško grupės. III grupės miškams galėtų būti taikomi ženkliai mažesni arba 0% atskaitymai, o IV grupės miškams – 5% atskaitymai.	Neatsižvelgta. Privalomieji atskaitymai atskaitomi iš pajamų už parduotą žaliavinę medieną ir nenukirstą mišką ir skirti tenkinti ne tik valstybės biudžeto ar savivaldybių biudžetų reikmes, bet ir bendrąsias miško reikmes. Šis mokestis nėra tiesiogiai susijęs su miškų grupe ir atitinkamoje miškų grupėje galimais/negalimais vykdyti kirtimais. Atskaitymai nustatomi nepriklausomai nuo vykdytų kirtimų būdo, t.y. neakcentuojama, ar parduota žaliavinė mediena pagaminta tarpiniais kirtimais II miškų grupėje, ar pagrindiniais kirtimais III ar IV miškų grupėse. Atskaitymų objektas – pajamos iš parduotos žaliavinės medienos ir nenukirsto miško. Siūlyme nėra pateikta tokio siūlymo argumentų, taip pat svarbu pažymėti, kad bendrųjų miško reikmių finansavimo sistema yra konstruojama taip, kad tenkintų valstybės interesus visų nuosavybės formų ir visų miškų grupių miškuose.
	Įstatymu įpareigoti, kad miško liekanų naudojimas būtų reglamentuojamas poįstatyminiais teisės aktais, taip, kad atitiktų funkcinę miškų grupę. Biokurui tapus svarbiu energijos šaltiniu, miško liekanos tapo svarbia žaliava ir jos paėmimas gali turėti reikšmingą poveikį, todėl reikalingas	Neatsižvelgta. Miško kirtimo taisyklėse yra reglamentuojamas miško kirtimo liekanų tvarkymas. Miško kirtimo liekanos lieka po miško kirtimų, todėl atskiras reglamentavimas netikslingas.

	reglamentavimas. Biokuro tvarumo užtikrinimo svarba pabrėžiama ir ES miškų strategijoje.	
	2 straipsnyje įvesti kiekvienai miškų grupei ir jos tvarkymo režimui svarbias sąvokas. Pvz., dabar sąvoka „Specialusis miško kirtimas“ apima daugelio paskirčių kirtimus. Ši sąvoka galėtų būti išskleista į atskiras sąvokas, tokias kaip „Biologinės įvairovės palaikymo kirtimai“, „Rekreacinės aplinkos palaikymo kirtimai“ ir pan.	Neatsižvelgta. Kadangi Miškų įstatymo naujos redakcijos projekte specialieji miško kirtimai nedetalizuojami ir smulkiau neregamentuojami, manome, kad netikslinga nustatyti atskirų šių kirtimų porūšių sąvokas. Tai bus detaliau reglamentuota įstatymą įgyvendinančiuose teisės aktuose.
	3 ir 4 straipsniuose, kuriuose apibrėžiamos institucijų ir Miškų urėdijos funkcijos, dominuoja funkcijos, nukreiptos į medienos gavybos ūkinio prioriteto miškų tvarkymą, neatliepia NMS pasiektų susitarimų. 2 straipsnio 10 d. pateikta „Kompleksinės miškų ūkio veiklos“ sąvoka buvo patikslinta pridodant „kitų miško ekosistemų atliekamų funkcijų saugojimą, atkūrimą ir naudojimą“. Tai iš dalies atliepia anksčiau teiktą pastabą. Sąvoka „ekosistemų atliekamos funkcijos“ apima daug ekologinių, socialinių ir nemedieninės ekonomikos poreikių, tačiau ši svarbi sąvoka nėra teisiškai apibrėžta ir lieka atvira interpretacijoms.	Neatsižvelgta. Derinant Miškų įstatymo naujos redakcijos projektą su Vyriausybės teisininkais, sąvoka „Miško ekosisteminės paslaugos“ nebuvo patvirtinta, nes ji prieštarauja Lietuvos Respublikos paslaugų įstatymui. Pagal Paslaugų įstatymą miškas nėra asmuo ir negali teikti paslaugų. Siekiant kompromiso, paliktas išsireiškimas „miško ekosistemų atliekamos funkcijos“ ir įtvirtinta sąvoka „Miško ekosistema“. Šių sąvokų ir vartojamų išsireiškimų apimtis įvardijama Projekto 8 straipsnio 1 dalyje „1. Lietuvos miškai tvarkomi taip, kad būtų užtikrinamas jų tvarumas vykstant klimato kaitai, išlaikoma jų biologinė įvairovė, produktyvumas, pajėgumas atsinaujinti, gyvybingumas, sveikumas, dirvožemio našumas, galimybė darniai atlikti aprūpinimo, reguliavimo, palaikymo ir kultūrinės miško ekosistemų funkcijas.“ Bendraja prasme (ne vien miško tema) sąvoka „Ekosisteminės paslaugos“ apibrėžta Lietuvos Respublikos laukinių augalų ir grybų įstatyme: „2. Ekosisteminės paslaugos – ši sąvoka atitinka Reglamento (ES) Nr. 1143/2014 3 straipsnio 6 punkte apibrėžtą sąvoką „ekosistemų funkcijos“.“

	<p>Iš esmės tikslinti 3 ir 4 straipsnius, kad juose valstybės institucijos ir valstybinių miškų valdytojas būtų įpareigoti įgyvendinti tiek ekologinius, tiek visus visuomenės interesus lygiavertiškai integruojančią veiklą miškuose. Pavyzdžiui, į funkcijų sąrašus išreikštinai turėtų būti įrašytos funkcijos, susijusios su miško ekosistemų stebėseną, ekosistemų apsaugos ir atkūrimo tikslų įgyvendinimu, su rekreacinės infrastruktūros valstybiniuose miškuose planavimu, formavimu ir priežiūra, su bendruomenėms svarbių miškų prie gyvenviečių išskyrimu ir tvarkymu, su miško savininkų konsultavimu diegiant artimos gamtai miškininkystės principus ir t.t. Tikslinant institucijų ir valstybinių miškų valdytojo funkcijų aprašus reikėtų dar kartą peržiūrėti visus su tuo susijusius NMS susitarimus.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Įgyvendinant Vyriausybės programos 639 punktą, kuriuo siekiama tobulinti valstybės įmonės Valstybinių miškų urėdijos veiklą ir jos veiklos efektyvumo vertinimo kriterijus lygiavertį prioritetą teikiant ekologinių, socialinių ir ekonominių miškų funkcijų balansui, vystant įvairiapusių ekosisteminių paslaugų paketą bei gaunamų pajamų iš ekonominės veiklos pakankumą, taip pat siekiant diversifikuoti miškų urėdijos veiklą ir pajamas, Projektu pasiūlyta į kompleksinės miškų ūkio veiklos sąvoką įtraukti veiklą, susijusią su miško ekosistemų atliekamų funkcijų vykdymo užtikrinimu ir palaikymu, ir nustatyti, kad miškų urėdija užtikrina valstybinių miško ekosistemų funkcijų įvairovę ir plėtrą, lygiavertį prioritetą teikiant miško ekosistemų ekologinėms, socialinėms ir ekonominėms funkcijoms, kad miškų urėdija vykdytų ne tik ekonomiškai naudingiausias, bet ir socialiai bei ekologiškai vertingas veiklas valstybiniuose miškuose ir taip užtikrintų papildomą miškų teikiamą naudą visuomenei. Atkreipiame dėmesį, kad Valstybinių miškų urėdijos veikla reglamentuojama ne tik Miškų įstatymu, š. m. liepos 7 d. buvo patvirtintas naujas valstybės lūkesčių įmonei raštas, kuriame numatyta, jog įmonė turi peržiūrėti veiklos efektyvumo vertinimo kriterijus prioritetą teikiant ekologinėms ir socialinėms miško funkcijoms, įskaitant miško išteklių atkūrimą, apsaugą ir racionalų naudojimą, įskaitant pakankamą kokybiškų sodmenų tiekimą, biologinės įvairovės apsaugą, valstybinių miškų ekosistemų atliekamų funkcijų įvairovės ir plėtros užtikrinimą, aktyvesnį veiklos įvairinimą per</p>
--	---	---

		nemedieninės miškų ūkio ekonomikos veiklų vystymą ir vykdymą.
	Užtikrinti, kad įstatyme būtų įpareigojimas esamų įstaigų pagrindu sukurti kompetencijų centrą, kaip tai numato NMS punktas 3.1.5.	Neatsižvelgta. Kompetencijų centro sukūrimas nėra Miškų įstatymo reguliavimo sritis. Manome, kad kompetencijų centro sukūrimas nėra Miškų įstatymo reguliavimo sritis. Šiuo metu Valstybinės miškų tarnybos specialistai konsultuoja, informuoja ir teikia pagalbą, įtraukia suinteresuotuosius į derinimo procesus.
	Griežtai nepritariame Vyriausybės nutarimo projekte siūlomam Įstatymo projekto 3 straipsnio 5 dalies 2 punkto pakeitimui, pagal kurį Valstybinė miškų tarnyba ne tik rengtų, bet ir tvirtintų miškų priskyrimo miškų grupėms planus. Toks pakeitimas miškų priskyrimą miškų grupėm padarytų dar uždaresnį ir dar mažiau skaidrų.	Neatsižvelgta. Šiuo metu nustatyta miškų priskyrimo miškų grupėms tvarka yra nelanksti, sudėtinga, apimanti besidubliuojančius, ilgai trunkančius ir vertės nekuriančius procesus, miškų grupės nustatymas konkrečiam miškui užtrunka itin ilgai, o nustatyta grupė peržiūrima rečiau kaip kas dešimt metų. Siūlomais pakeitimais siekiama pagreitinti ir supaprastinti miškų priskyrimo miškų grupėms procedūras, kai pagal Vyriausybės tvirtinamus normatyvus ir nustatytą tvarką, miškų priskyrimo miškų grupėms planus rengtų ir tvirtintų Valstybinė miškų tarnyba. Manome, kad Valstybinė miškų tarnyba turi pakankamai kompetentingų specialistų numatytiems darbams atlikti efektyviausiu būdu, mažinant šiuo metu miško grupių planavime esančius perteklinius procesus, administracinę naštą.
	Miškų priskyrimas miškų grupėms yra vienas esminių subalansuotų miško naudojimo ir apsaugos mechanizmų. Tačiau, įstatymu leidžiama priskyrimą miškų grupėms vykdyti tiesmuku išskaičiavimu pagal ministro patvirtintas taisykles, apeinant teritorijų planavimo dokumentų rengimo ir derinimo su visuomene procedūras, neužtikrinant suinteresuotų sričių specialistų bendradarbiavimo.	Neatsižvelgta. Šiuo metu nustatyta miškų priskyrimo miškų grupėms tvarka yra nelanksti, sudėtinga, apimanti besidubliuojančius, ilgai trunkančius ir vertės nekuriančius procesus, miškų grupės nustatymas konkrečiam miškui užtrunka itin ilgai, o nustatyta grupė peržiūrima rečiau kaip kas dešimt metų.

		Siūlomais pakeitimais siekiama pagreitinti ir supaprastinti miškų priskyrimo miškų grupėms procedūras, kai pagal Vyriausybės tvirtinamus normatyvus ir nustatytą tvarką, miškų priskyrimo miškų grupėms planus rengtų ir tvirtintų Valstybinė miškų tarnyba.
	Siūlome užtikrinti, kad miškų planavimo sistema atitiktų bendrą visoms šalies sritims taikomą teritorijų planavimo logiką, įstatymu būtų užtikrintos galimybės suinteresuotiems kitų sričių specialistams (ne vien miškininkams) lygiaverčiai dalyvauti planavime, ir tuo pačiu visuomenei įsitraukti į sprendimų priėmimo procesą.	Atsižvelgta iš dalies. Miškų įstatymo naujos redakcijos projektu siūlomi miškų planavimo procesai vieši, skelbiami viešai, jie atitinka teritorijų planavimo principus. Parengtas savivaldybės miškų priskyrimo miškų grupėms plano projektas bus skelbiamas Vyriausybės įgaliotos institucijos ir savivaldybės interneto svetainėse, informuojant, kada ir koku adresu galima teikti pasiūlymus dėl miškų priskyrimo miškų grupėms. Apie keičiamą ir pasikeitusią miško grupę privačių miškų savininkai bus informuojami individualiai. Vyriausybės įgaliota institucija, pasibaigus susipažinimo su miškų priskyrimo miškų grupėms plano projektu terminui, organizuos viešą šio plano projekto svarstymą. Vyriausybės tvirtinamoje miškų priskyrimo miškų grupėms tvarkoje bus nustatyta detali miškų grupėms planų rengimo tvarka, apimanti jų rengimo, derinimo, tvirtinimo ir keitimo procedūras. Šioje tvarkoje bus numatytos galimybės įvairių sričių specialistams dalyvauti planavime.
	Nepritariame Vyriausybės nutarimo projekte siūlomam 19 straipsnio 4 dalies pakeitimui, kuriuo trumpinami leidimų kirsti mišką išdavimo terminai. Leidimų išdavimo terminų trumpinimas gali turėti didelę reikšmę leidimų kokybei, neleisti tinkamai įvertinti poveikių. Tai ypač aktualu šiuo laikotarpiu, kai numatomi taupymai valstybiniame sektoriuje.	Neatsižvelgta. Projekte siūloma nustatyti, kad įprastai leidimas kirsti mišką turi būti išduodamas per 10 darbo dienų nuo prašymo ir dokumentų, reikalingų leidimui gauti, pateikimo dienos. Tačiau siekiant išvengti rizikų dėl procedūrinių klaidų, nepakankamo kiekvienos situacijos įvertinimo ir sprendimų, priimamų

		<p>neįvertinus visų reikšmingų aplinkybių, siekiant užtikrinti tiek procedūrų teisėtumą, tiek miško ekosistemų apsaugą, kai miško kirtimus numatoma vykdyti saugomoje teritorijoje ir (ar) Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoje, ir (ar) kultūros paveldo teritorijoje, tikslinga nustatyti ilgesnį leidimo kirsti mišką išdavimo terminą – 20 darbo dienų. Manoma, kad tokie leidimų išdavimo terminai yra pakankami įvertinti galimus poveikius.</p> <p>Leidimo galiojimas pratęsiamas siekiant mažinti administracinę naštą ir atsižvelgiant į tai, kad šiltėjant klimatui ir dėl nepalankių sąlygų žiemą, neužbaigus miško kirtimų vienais metais, nereikėtų teikti papildomų prašymų dėl leidimo pratęsimo.</p>
	<p>Siūlome įstatyme pridėti nuostatas, kuriose būtų reglamentuojama miško ekosistemų apsauga, galbūt pateikiant nuorodas į kitus tai reglamentuojančius įstatymus. Įstatyme apsauga neturėtų būti suprantama susiaurintai, apimant tik sanitarinę ir priešgaisrinę apsaugą.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Miškų kaip ekosistemos apsauga suprantama bendrai. Įstatymo projekte taip pat kalbama apie miško ir jo išteklių saugojimą nuo neteisėtų veiksmų, miško želdinių apsaugą, taip pat kirtimų apribojimai suprantami kaip miškų apsauga.</p> <p>Vadovaujantis Įstatymo projekto 8 straipsnio 1 dalimi, Lietuvos miškai tvarkomi taip, kad būtų užtikrinamas jų tvarumas vykstant klimato kaitai, išlaikoma jų biologinė įvairovė, produktyvumas, pajėgumas atsinaujinti, gyvybingumas, sveikumas, dirvožemio našumas, galimybė darniai atlikti aprūpinimo, reguliavimo, palaikymo ir kultūrinės miško ekosistemų funkcijas.</p>
	<p>Įstatymo projekto 14 straipsnio 6 dalyje leidžiama supaprastinta eksploatavimo galimybė, nes miško valdose, ne didesnėse kaip 10 ha, atsisakoma miškotvarkos projektu. Miškotvarkos projektu nustatoma esama medyno būklė iki ūkinių priemonių taikymo, o vėliau leidžia patikrinti ar ūkinės veiklos metu nebuvo aplinkosauginio pobūdžio</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Priėmus Miškų įstatymą, bus keičiami atitinkami poįstatyminiai teisės aktai, kuriais bus reglamentuojama miškotvarka.</p>

	pažeidimų. Vidutinis privačios miško valdos dydis yra 2,7 ha., o ši išimtis palieštų daugiau nei 2/3 visų miško valdų. Nepritariame tokiame supaprastinimui ir raginame išlaikyti esamą reglamentavimą.	
	Įstatymo projekto 19 straipsnyje 1 ir 2 dalyse nustatytos išimtys, kada nereikia kirtimų leidimų, 8 dalyje numatytas ilgas 24 mėn. leidimo galiojimas nėra suderinami su ekologinio prioriteto paskirtimi ir bendra pareiga vertinti ūkinės veiklos poveikį Natura 2000 teritorijose. Pavyzdžiui, per 24 mėn. laikotarpį teritorijoje gali atsirasti rūšių, kurioms turėtų būti taikoma apsauga.	Neatsižvelgta. Leidimo galiojimas pratęsiamas siekiant mažinti administracinę naštą ir atsižvelgiant į tai, kad šiltėjant klimatui ir dėl nepalankių sąlygų žiemą, neužbaigus miško kirtimų vienais metais, nereikėtų teikti papildomų prašymų dėl leidimo pratęsimo.
	Siūlome peržiūrėti planavimo dokumentų ir kirtimų leidimų išdavimo bei galiojimo logiką siekiant užtikrinti, kad ji leistų tinkamai įvertinti ūkinės veiklos poveikio reikšmingumo vertinimą Natura 2000 teritorijoms. Svarbu užtikrinti, kad būtų kuo geresnės galimybės nustatyti suminių ūkinių veiklų poveikį, o ne atliekami pavienių atskirų veiklų vertinimai, kai planuojama ne viena veikla.	Neatsižvelgta. Natura 2000“ teritorijoje, ir (ar) kultūros paveldo teritorijoje, tikslinga nustatyti ilgesnį leidimo kirsti mišką išdavimo terminą – 20 darbo dienų. Manoma, kad tokie leidimų išdavimo terminai yra pakankami įvertinti galimus poveikius. Leidimo galiojimas pratęsiamas siekiant mažinti administracinę naštą ir atsižvelgiant į tai, kad šiltėjant klimatui ir dėl nepalankių sąlygų žiemą, neužbaigus miško kirtimų vienais metais, nereikėtų teikti papildomų prašymų dėl leidimo pratęsimo.
	2 straipsnyje peržiūrėti sąvokas, kad jos derėtų su ekologiniais terminais. Pvz., „Brandus medynas“ apibrėžimas yra klaidinantis, pagal esamą apibrėžimo turinį tai yra „ūkiškai brandus medynas“, „ūkinę brandą pasiekęs medynas“. Sąvokos „Miško ekosistema“ ir „Gamtinės buveinės miškuose“ turėtų būti suderintos su Aplinkos apsaugos ir Saugomų teritorijų įstatymais.	Neatsižvelgta. Miškų įstatymo naujos redakcijos projekte vartojama sąvoka „ Gamtinę brandą pasiekęs medis – medžio būklė, kai prasideda jo natūralaus senėjimo procesas ir jis pradeda nykti.“, kuri siejama su natūralaus medžio vystymosi procesu. Pažymėtina, kad sąvokos „brandus medynas“, „bręstantis medynas“ vartojamos reglamentuojant ūkininkavimo režimą, tad šiame kontekste jos siejamos su ūkine veikla. Sąvoka „gamtinės buveinės miškuose“ suprantama plačiau ir apima miškuose esančias tiek natūralias, tiek rūšių buveines, kurios yra apibrėžtos Saugomų teritorijų įstatyme. Ši sąvoka pritaikyta Miškų įstatymo naujos

		redakcijos projekto nuostatomis. Analogiškai, Saugomų teritorijų įstatyme reglamentuojama ekosistemos sąvoka pritaikyta Miškų įstatymo naujos redakcijos projekto nuostatomis.
	Užtikrinti, kad greta Miškų įstatymo pakeitimų būtų atlikti ir Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo pakeitimai, kaip buvo žadėta pasibaigus NMS procesui. Primename, kad iš Seimui pateiktų Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo buvo išimti visi pakeitimai, susiję su miškų ekosistemų apsauga.	Atsižvelgta iš dalies. Projekte pateikti siūlomi Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo pakeitimai, kuriais siūlomi pokyčiai keičiant ūkininkavimo režimus miškų grupėse, nustatant griežtesnius veiklos apribojimus miškuose.
	<p>5.1. Siūlome užtikrinti, kad ūkinių ir kitų veiklų miškuose planavimas atitiktų Orhuso konvencijos reikalavimus. Svarbu, kad visuomenės dalyvavimas būtų užtikrintas jau pradiniam etape, kai yra visos galimybės svarstyti įvairius variantus. Tam turi būti tinkama planavimo dokumentų rengimo logika (žr. ŪKINIŲ IR KITŲ VEIKLŲ MIŠKUOSE PLANAVIMAS).</p> <p>5.2. Siūlome įstatyme įdėti straipsnį, kuriame būtų reglamentuojamos prie miškų gyvenančių asmenų ir bendruomenių teisės ir pareigos.</p> <p>5.3. Siūlome įstatymu sudaryti sąlygas mišką ir jo aplinką saugoti norinčioms bendruomenėms ir jų nariams turėti pirmumo teisę įsigyti šalia gyvenamosios vietos esantį mišką (6 straipsnis), sudaryti prielaidas sutartims su savininkais dėl tam tikros veiklos nevykdymo.</p> <p>5.4. Siūlome įstatymu sudaryti teisinės galimybes pirmumo teise išpirkti visų saugomų teritorijų miškus saugojimui, o taip pat gamtiškai vertingus miškus už saugomų teritorijų ribų (6 straipsnis).</p>	Atsižvelgta iš dalies. Miškų įstatymo naujos redakcijos projektu siūlomi miškų planavimo procesai vieši, skelbiami viešai, jie atitinka teritorijų planavimo sistemoje taikomus principus. Vyriausybės įgaliotos institucijos parengtas savivaldybės miškų priskyrimo miškų grupėms plano projektas bus skelbiamas Vyriausybės įgaliotos institucijos ir savivaldybės interneto svetainėse, informuojant, kada ir koku adresu galima teikti pasiūlymus dėl miškų priskyrimo miškų grupėms. Vyriausybės įgaliota institucija, pasibaigus susipažinimo su miškų priskyrimo miškų grupėms plano projektu terminui, organizuos viešą šio plano projekto svarstymą. Apie keičiamą ir pasikeitusią miško grupę privačių miškų savininkai bus informuojami individualiai aplinkos ministro nustatyta tvarka. Vyriausybės tvirtinamoje miškų priskyrimo miškų grupėms tvarkoje bus nustatyta detali miškų grupėms planų rengimo tvarka, apimanti jų rengimo, derinimo, tvirtinimo ir keitimo procedūras, kaip jau minėta, atitinkančias teritorijų planavimo sistemoje vykdomas visuomenės dalyvavimo procedūras. Šioje tvarkoje bus numatytos

		<p>galimybės įvairių sričių specialistams ir visuomenei dalyvauti planavime.</p> <p>Iš Konstitucijos nuostatų išplaukia, kad Lietuvos Respublikos piliečiai sudaro valstybinę bendruomenę arba pilietinę Tautą, kuri turi teisę kurti Lietuvos valstybę, t. y. piliečiai turi teisę spręsti, kokia turi būti Lietuvos valstybė, nustatyti Lietuvos valstybės konstitucinę santvarką, valstybės valdžią įgyvendinančių institucijų sąrangą, asmens ir valstybės teisinių santykių pagrindus, šalies ūkio sistemą ir pan. Taigi, bendruomenės, kurias sudaro piliečiai, gyvenantys prie miško ar miške, turi teisę ir pareigą naudotis mišku, jį saugoti ir gerbti, jame lankytis kaip ir visi piliečiai. Piliečių pareiga gerbti miško savininko nuosavybę. Bendruomenės, turinčios asociacijos ir kitos organizacijos statusą, atstovauja savo narių, kurie yra piliečiai, interesams ir juos gina ar tenkina kitus viešuosius interesus. Jų pareigos ir teisės yra tos pačios, kaip ir piliečių. Atsižvelgiant į tai, netikslinga reglamentuoti piliečių ar bendruomenių kaip organizacijų, kurių statusas gali būti įvairus, teisių ir pareigų, kurios tiesiogiai ar netiesiogiai yra reglamentuotos Konstitucijoje, Miškų įstatyme ir kituose teisės aktuose, tarptautiniuose susitarimuose, tarp jų – Orhuso konvencijos tekste.</p> <p>Miškų įstatymo naujos redakcijos projekte pasiūlyta nustatyti, kad pirmumo teisę įsigyti privačią miškų ūkio paskirties žemę eilės tvarka turi tik bendraturčiai ir valstybė, kai ji yra valstybiniuose parkuose, valstybiniuose draustiniuose ir kitose teritorijose, kurioms suteiktas „Natura 2000“ statusas, taip pat „Natura 2000“ teritorijose, kurios nepatenka į nacionalines saugomas teritorijas. Šiuo metu</p>
--	--	---

		<p>galiojantis ir siūlomas teisinis reguliavimas sudaro visiems vienodas sąlygas išsipirkti mišką, nesudarant atskirų kategorijų, kurioms būtų taikomos išskirtinės teisės išsipirkti mišką. Siūlomas teisinis reguliavimas nedraudžia bendruomenėms kartu su miško savininkais ieškoti abiem pusėms tinkamų ūkininkavimo būdų.</p> <p>Žemės įstatymo 45 ir 46 straipsniuose yra reglamentuojama galimybė žemę (įskaitant mišką) paimti visuomenės poreikiams, pvz., gamtos apsaugos reikmėms, miškus miestų teritorijoms plėsti ir kt. Pagal Saugomų teritorijų įstatymo 28 straipsnio 5 dalį naujoms saugomoms teritorijoms steigti gali būti išperkama žemė (pirkimo pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatyme arba Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatyme nustatytą tvarką arba žemės paėmimo visuomenės poreikiams pagal Žemės įstatyme nustatytą procedūrą).</p>
	<p>Siūlome įstatyme įdėti straipsnį, kuriame būtų reglamentuojama nemedieninė ekonomika, nepertraukiamas jai reikalingų miško funkcijų užtikrinimas arba keisti/pildyti kitus įstatymus, kad būtų panaikinta esama reglamentavimo spraga.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Nemedieninės ekonomikos klausimai negali būti reglamentuojami tik viename straipsnyje, jie yra išdėstyti per daugelį įstatymo straipsnių, taip pat ir kituose įstatymuose (Laukinių augalų ir grybų, Lietuvos Respublikos medžioklės, Lietuvos Respublikos klimato kaitos valdymo ir kt.) ir poįstatyminiuose teisės aktuose (kurie taip pat yra ir bus keičiami). Įstatyme reguliuojama tai, kas turi didžiausią poveikį miškui ir kuriai veiklai yra būtinas valstybės įsikišimas. Todėl Projektu užtikrinami baziniai nemedieninės ekonomikos poreikiai. Konkretesni nemedieninės ekonomikos klausimai</p>

		galės būti aptarti ir reglamentuojami patvirtinus ilgalaikės miškų politikos strateginį dokumentą.
	<p>Siūlome inicijuoti diskusiją, kokia apimtimi galėtų būti įstatymais įtvirtinta teisė būti gamtoje, sekant Skandinavijos šalių pavyzdžiu.</p> <p>7.2. Siūlome papildomai reglamentuoti 10 straipsnio 8 dalyje įvedamą draudimą be savininko sutikimo naudotis privataus miško savininko sukurtą ar įrengtą rekreacinę miško infrastruktūrą. Tokie apribojimai turėtų būti taškiniai, nedraudžiantys lankytis ar pereiti mišku, kitaip bus sudaromos sąlygos nepagrįstai riboti lankymąsi.</p> <p>7.3. Siūlome peržiūrėti, kaip būtų galima užtikrinti, kad 10 straipsnio 7 dalyje apribojimas apsistoti poilsiui netaptų beveik absoliučiu draudimu, nes nėra sukurta pakankamos poilsiui skirtų objektų infrastruktūros.</p> <p>7.4. Siūlome išbraukti iš 10 straipsnio 5 dalyje numatytų svarbių priežasčių sąrašo „Laukinių gyvūnų laikymas nelaisvėje“. Kitos šiame straipsnyje numatytos svarbios priežastys yra laikinos, tęsiasi tiek, kiek trunka nepalanki situacija. Laukinių gyvūnų laikymas nelaisvėje dažniausiai bus ilgalaikis apribojimas. Tokie aptvarai sąlygoja didelių plotų aptvėrimą, miškas panašėja į fermą, perėjimas negalimas, todėl reglamentavimas turėtų būti peržiūrėtas atidžiau, užkertant kelią piktnaudžiavimams.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Įgyvendinant Nacionalinio susitarimo dėl miškų sutartą nuostatą „užtikrinti laisvą lankymąsi visuose miškuose, kartu pripažįstant privačių miškų savininkų teisėtus lūkesčius dėl saugumo ir įgyvendinti nuosavybės teises, kad nebūtų tiesiogiai trikdomas savininko privatumas ar trukdoma įstatymais numatyta veikla“, siūloma nustatyti reikalavimus dėl privačių miškų savininkų nuosavybės teisių įgyvendinimo miško lankytojų atžvilgiu, patikslinant Projekto nuostatas dėl to, kad privačiuose miškuose besilankantys asmenys gali naudotis privataus miško savininko sukurtą ar įrengtą rekreacinę miško infrastruktūrą, jei privataus miško savininkas to nedraudžia.</p> <p>Teisės naudotis įrengta rekreacine infrastruktūra nesuteikimas neapriboja teisės lankytis miške. Privataus miško savininko sukurtą ar įrengtą infrastruktūrą ir apima taškinis objektus – tai pavėsinė, šiukšlinė ar pan.</p> <p>Projekto 10 straipsnyje siūlomas baigtinis lankymosi miške ribojimo ar draudimo atvejų sąrašas atsižvelgiant į Specialiųjų tyrimų tarnybos 2019 m. spalio 29 d. rašte Nr. 4-01-9169, 2020 m. balandžio 7 d., rašte Nr. 4-01-2659 pateiktas pastabas dėl teisės aktuose nustatytų reikalavimų asmenų lankymuisi miške, kuo vadovaujantis siekiama pagrįstų bei objektyvių sprendimų dėl asmenų lankymosi miškuose apribojimo priėmimo.</p> <p>Galimybė laukinių gyvūnų laikytojams apsitverti miško žemę nustatyta Laukinės gyvūnijos įstatyme.</p>

		<p>Laukinių gyvūnų naudojimo taisyklės (2023 m. rugpjūčio 1 d. aplinkos ministro įsakymas Nr. D1-262) nustato laukinių gyvūnų laikymo nelaisvėje (aptvaruose, voljeruose ar kituose statiniuose) sąlygas ir priežiūros reikalavimus.</p> <p>Tam, kad būtų išvengta piktnaudžiavimo, kai neproporcingai dideliame aptvertame miško žemės plote laikomas vienas individas ar labai mažas gyvūnų skaičius, Laukinių gyvūnų naudojimo taisyklėse nustatytas maksimalaus leidžiamo aptverti miško žemės plotas vienam gyvūnui (Laukinių gyvūnų naudojimo taisyklių 6 priedas) ir nustatyta, kad asmenys per 18 mėnesių nuo aplinkos ministro įsakymo įsigaliojimo dienos privalo pagal nustatytus reikalavimus sumažinti aptvarto miško žemės plotą arba padidinti laikomų laukinių gyvūnų skaičių aptvarto miško žemės ploto vienetu (jeigu aptvertame miško žemės plote laikoma per mažai gyvūnų). Taisyklėse taip pat nustatyti terminai per kiek dienų (per 15) turi būti užtikrintas asmenų laisvas lankymasis miške, per kiek laiko turi būti pašalinti aptvarai (be kelių išimčių – per 1 metus), kai juose metus ar ilgiau nelaikomi laukiniai gyvūnai.</p>
	<p>2. Ekosistemų ir rekreacinio prioriteto miškuose numatoma leisti ūkinius kirtimus, kurie trukdys formotis brandiems medynams ir sengirėms.</p> <p><i>Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas.</i></p> <p><i>Įvedamos sąvokos: „111. Grupinis atrankinis pagrindinis miško kirtimas – atrankinis pagrindinis miško kirtimas, kai medyne (dažniausiai grupinio pomiškio vietose) iškertamos ne didesnės kaip 0,1 hektaro medžių grupės. Iškirsti plotai didinami ne dažniau kaip kas 5 metus.“; „112. Grupinis atvejinis pagrindinis miško kirtimas – atvejinis pagrindinis miško kirtimas,</i></p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Tiek IIA grupės, tiek rekreaciniuose miškuose turi būti formuojami įvairiaamžiai įvairios rūšinės sudėties medynai, siekiant, kad jie atliktų jiems būtinas funkcijas. Senuosius medynus, kurie pasiekę gamtinę brandą, pradeda irti, palaipsniui turi pakeisti jauni medynai, išlaikant amžiaus įvairovę ir proporcingumą. Perbrendę medynai, kaip ir visi gyvi organizmai, palaipsniui irsta, juos dažnai keičia krūmai, minkštieji lapuočiai. Nereguliuojant ir</p>

	<p><i>kai medyne iškertamos 0,05–0,5 hektaro ploto medžių grupės. Iškirsti plotai vėliau didinami.</i>“;</p> <p><i>95 straipsnis “Specialiosios žemės naudojimo sąlygos miško žemėje”</i></p> <p><i>Miško žemėje draudžiama: „4) vykdyti miško kirtimus: <...> b) IIA ir IIB grupių miškuose – visus pagrindinius miško kirtimus, išskyrus grupinius atrankinius ir grupinius atvejinius miško kirtimus;</i></p> <p><i>Įvedamos naujos kirtimų rūšys, skirtos leisti ekosistemų apsaugos ir rekreaciniuose miškuose kirtimus, kurie išlaiko ūkinio miško logiką iškirsti brandžius medynus ir palaipsnius juos pakeisti jaunais medynais. Tai iš esmės prieštarauja II miškų grupės paskirtims “išsaugoti arba atkurti gyvybingas miško ekosistemas ar atskirus jų komponentus su įvairiaamžiais įvairiarūšiais arba gamtinę brandą pasiekusiais medynais, sengirėmis.” arba “formuoti ir išsaugoti rekreacinius ar kitus socialinius, kultūrinius ir dvasinius visuomenės poreikius geriausiai tenkinančius miškus ir miško aplinką.”</i></p> <p><i>Siūlome: neleisti pagrindinių miško kirtimų II grupės miškuose. Taip pat įstatymu įpareigoti nustatyti specialias taisykles II grupėje vykdomiems kitų rūšių kirtimams (sanitariniams, ugdomiesiems), kurios užtikrintų šių grupių paskirtį.</i></p>	<p>nesudarant tinkamų sąlygų atsikurti ąžuolynams, pušynams bei kitoms vertingoms ir šviesamėgėms medžių rūšims, tikėtina, kad ateities kartas tenkins menkaverčių medžių rūšių – minkštųjų lapuočių medynai. Tuo pačiu nyks ir tos augalų ir kitų gyvų organizmų rūšys, kurios prisitaikę gyventi tik nykstančių medžių rūšių ekosistemoje, taip mažės ir biologinė įvairovė. Atkreipiame dėmesį, kad Projektu siūlomais pagrindinių miško kirtimų ribojimai II miškų grupėje siekiama sudaryti geresnes sąlygas brandžių medynų ir sengirių formavimuisi, tuo pačiu paliekant tolygaus miško dangą užtikrinančių atrankinių ir grupinių atvejinių kirtimų galimybę, reikalingą minėtam įvairios rūšinės sudėties išlaikymui.</p>
	<p>4. Įvedamos dviprasmybės miško įveisimo ir atkūrimo reikalavimuose, kurios potencialiai neleis saugomose teritorijose taikyti savaiminio atsikūrimo ar ekosistemų apsaugai palankių miško atkūrimo terminų.</p> <p><i>17 straipsnis. Miško įveisimas ir atkūrimas. 3. Kirtavietės turi būti apželdintos arba atžėlusios medžių rūšimis per 3 metus nuo jų atsiradimo, žuvę želdiniai ir žėliniai – per 2 metus, atkurtini žuvę medynai – per 3 metus nuo jų žuvimo, išskyrus atvejus, kai saugomų teritorijų nuostatuose ir (ar) saugomų teritorijų planavimo dokumentuose nustatyti kitokie kirtaviečių, žuvusių želdinių ir žėlinių ar žuvusių medynų apželdinimo arba atžėlimo terminai. Nepavykus medyną atkurti žėlimu per nustatytą terminą, jis turi būti atkuriamas želdinant. IV, V, Va ir Vb bonitetų IVA grupės miškai turi būti atkuriami želdinant.</i></p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Dabar ir ateityje tiek saugomose, tiek nesaugomose teritorijose galimi visi miško atkūrimo būdai (želdinimas, žėlimas ir mišrusis – želdinimą derinant su žėlimu), o saugomose teritorijose prioritetas teikiamas savaiminiam miško atžėlimui ir kitiems teisės aktams, reglamentuojantiems veiklą saugomose teritorijose (žr. Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatų 5 ir 6 punktus), dviprasmybių šis reikalavimas nenumato. Svarbiausia, kad miškas būtų atžėlęs laiku, kol augavietė nesuvelėnėjo, neapžėlė puskrūmiai, žolėmis ir krūmais, kai lėtai augantys medžių palikuonys jau nebegali konkuruoti su agresyvia ir sparčiai augančia žoline, krūmų bei puskrūmių</p>

	<p>Įvedami reikalavimai dėl būtino želdinimo tam tikro boniteto miškuose gali būti suprasti kaip absoliutūs, kuriems netaikoma saugomų teritorijų galima išimtis.</p> <p>Siūlome: neįvesti papildomų reikalavimų arba performuluoti taip, kad saugomose teritorijose galėtų būti taikomi kitokie terminai nepriklausomai nuo boniteto.</p>	<p>augalija ir buvę miškai nepavirstų krūmynais. Tai ypač aktualu siekiant, kad neišnyktų šviesamėgės lėtai augančios medžių rūšys (pušynai, ąžuolynai ir kt.) ir buvę vertingi miškai nepavirstų sparčiai augančių medžių rūšių – minkštųjų lapuočių sąžalynais.</p> <p>Kadangi saugomose teritorijose bus draudžiami arba ribojami plynieji pagrindiniai miško kirtimai, neplynųjų miško kirtimų tikslas visada buvo ir liks ateityje miškus atkurti savaiminiu žėlimu.</p> <p>Dabar ir priėmus Miškų įstatymo projektą saugomų teritorijų tik daugės, bus dar labiau ribojami plynieji pagrindiniai miško kirtimai ne tik saugomose teritorijose, bet ir pakelių, pasienių miškuose, saugomose teritorijose mažės IV (ūkinių) miškų grupės, todėl visas ekonominis (aprūpinimo medienos žaliava ir pajamų) krūvis jau dabar perkeliamas į ūkinius (IVA grupės) miškus. Lietuva medienos iš kaimyninių ar kitų šalių neįveža, todėl kirtimais alinant ūkinius miškus, kurie įprastai atlieka ne tik ūkines, bet ir apsaugines ir vietos socialines, rekreacines funkcijas, juos būtina tinkamai atkurti kokybiška miško dauginamąja medžiaga, didinti jų atsparumą ir stabilumą. Tokios niekuo nepagrįstos pastabos rodo trumparegišką požiūrį į miškų atkūrimą ir jų išteklių gausinimą.</p>
	<p>5. Į įstatymą perkeliama sutrumpinti leidimų kirsti mišką išdavimo terminai, kurie gali turėti didelę reikšmę leidimų kokybei, neleisti tinkamai įvertinti poveikių.</p> <p><i>19 straipsnis. Leidimas kirsti mišką. 4 dalis.</i></p> <p>Nors leidimų išdavimo terminai šiek tiek pailginti lyginant su šių metų kovą derintu Vyriausybės išvados projektu, tačiau jie vis tiek lieka nepagrįstai sutrumpinti ir gali turėti didelę reikšmę leidimų kokybei, neleisti tinkamai įvertinti poveikių.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Projekte siūloma nustatyti, kad įprastai leidimas kirsti mišką turi būti išduodamas per 10 darbo dienų nuo prašymo ir dokumentų, reikalingų leidimui gauti, pateikimo dienos. Tačiau siekiant išvengti rizikų dėl procedūrinių klaidų, nepakankamo kiekvienos situacijos įvertinimo ir sprendimų, priimamų neįvertinus visų reikšmingų aplinkybių, siekiant</p>

	<p>Siūlome: Įstatymu netrumpinti šiuo metu galiojančių leidimo išdavimų terminų. Išlaikyti ilgesnį leidimų išdavimo terminą miško valdoms, kurioms nėra parengto vidinio miškotvarkos projekto.</p>	<p>užtikrinti tiek procedūrų teisėtumą, tiek miško ekosistemų apsaugą, kai miško kirtimus numatoma vykdyti saugomoje teritorijoje ir (ar) Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoje, ir (ar) kultūros paveldo teritorijoje, tikslinga nustatyti ilgesnį leidimo kirsti mišką išdavimo terminą – 20 darbo dienų. Manoma, kad tokie leidimų išdavimo terminai yra pakankami įvertinti galimus poveikius.</p>
	<p>6. Rekomenduojame ieškoti tikslesnės formuluotės dėl kirtimų apribojimų saugomų rūšių veisimosi vietose ar radavietėse. <i>Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas.</i> <i>95 straipsnis “Specialiosios žemės naudojimo sąlygos miško žemėje”</i> <i>Miško žemėje draudžiama: „4) vykdyti miško kirtimus: <...> e) aplinkos ministro tvirtinamose miško kirtimų taisyklėse išvardytų saugomų paukščių veisimosi vietose ir saugomų rūšių radavietėse – pagrindinius miško kirtimus ir kraštovaizdžio formavimo miško kirtimus.“</i> Sveikiname, kad įvedamas punktas, kuris išreikštinais nurodo, jog turi būti taikomi kirtimų apribojimai saugomų rūšių veisimosi vietose ir rūšių radavietėse. Kiekviena rūšis turi savo poreikius, todėl apibendrinti apribojimai neatitiks rūšių apsaugos tikslų. Siūlome pasitarus su Gamtos apsaugos politinės grupės ir Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos specialistais surasti tinkamesnę formuluotę. Mūsų žiniomis, 2021 metais buvo parengti pasiūlymai Miško kirtimo taisyklių pakeitimams, kur išrašytos rūšys ir pagrindiniai jų apsaugos poreikiai. Raginame ieškant formuluotės atsižvelgti į šiuos buvusius pasiūlymus.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Saugomų paukščių veisimosi vietose ir visų saugomų rūšių radavietėse apribojimai miško kirtimams detalizuojami poįstatyminiuose teisės aktuose (Miško kirtimų taisyklėse) atsižvelgiant į rūšių įvairovę ir ypatybes.</p>
	<p>8. Naudojama sąvoka “Miško ekosistemų funkcijos” yra labai svarbi, bet ji išlieka neapibrėžta, o jos netikslus vartojimas įveda dviprasmybes. <i>2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos 11. Kompleksinė miškų ūkio veikla – veikla, apimanti miškų įveisimą, atkūrimą, priežiūrą, apsaugą, racionalų miško išteklių naudojimą, medienos ruošą ir prekybą mediena, miško ištekliais ir biokuru, taip pat miško ekosistemų funkcijų vykdymą,</i></p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Miškų įstatymo projektu sudaroma galimybė Aplinkos ministerijai atitinkamais metais patvirtintais Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimais ir (arba) kitomis lėšomis finansuoti priemones, kurios užtikrintų valstybinių miško ekosistemų funkcijų įvairovę ir plėtrą. Nors miško</p>

	<p><i>gamtos vertybių apsaugą, gamtotvarkos priemonių miškuose įgyvendinimą, miško infrastruktūros įrengimą ir priežiūrą.</i></p> <p>Įstatyme vartojama sąvoka „miško ekosistemų funkcijų vykdymas“ yra dviprasmiška ir neatitinka ekologinės logikos. Miško ekosistemų funkcijos – tai natūralūs ekologiniai procesai, kuriuos vykdo pats miškas, o ne miškų valdytojai ar institucijos. Žmogaus veikla gali sudaryti sąlygas šioms funkcijoms vykti arba jas skurdinti, tačiau negali jų vykdyti tiesiogiai. Galbūt tikslesnis terminas būtų “miško ekosistemų funkcijų užtikrinimas ir palaikymas”.</p> <p><i>4 straipsnis. Valstybinio miško valdytojai <...> 2. Miškų urėdija vykdo kompleksinę miškų ūkio veiklą <...> taip pat atlieka šias valstybines funkcijas: <...> 7) užtikrina valstybinių miško ekosistemų funkcijų įvairovę ir plėtrą prioritetai teikiant miško ekosistemų ekologinėms ir socialinėms funkcijoms. 3. Šio straipsnio 2 dalies 1–7 punktuose nurodytos funkcijos finansuojamos iš Aplinkos ministerijai atitinkamais metais patvirtintų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų ir (arba) kitų lėšų.</i></p> <p>Sveikintina, kad įstatyme valstybiniuose miškuose numatoma prioritetai teikti miško ekosistemų ekologinėms ir socialinėms funkcijoms, pripažįstant jų svarbą visuomenės gerovei. Tačiau 4 straipsnio 3 dalyje nurodyta, kad už šių funkcijų užtikrinimą valstybė turi papildomai susimokėti, kelia loginių ir teisinių prieštara.</p> <p>Miško ekosistemų funkcijos yra natūralūs procesai, vykstantys sveikose ir gyvybingose ekosistemose. Valstybiniai miškai, būdami valstybinės reikšmės, turi būti tvarkomi taip, kad užtikrintų bendrą tautos gerovę, atlieptų įvairius interesus. Įstatymas neturėtų įpareigoti valstybės „susimokėti“ už tai, kad miškai nėra perekspluatuojami – tai turėtų būti pamatinė miškų valdymo pareiga, o ne papildoma paslauga, už kurią valstybė turi papildomai mokėti.</p> <p>Siūlome performuluoti 3 dalį neįtraukiant 2 dalies 7 punkto. Alternatyva – įtraukti 7 punktą tiesiogiai į 2 dalies pagrindinę formuluotę: “2. Miškų urėdija vykdo kompleksinę miškų ūkio veiklą, prioritetai teikdama miško ekosistemų ekologinėms ir socialinėms funkcijoms, jai Vyriausybės</p>	<p>ekosistemos funkcijos apima natūralius procesus, vykstančius pačioje ekosistemoje, tačiau ekosistemos funkcijos „tampa“ paslaugomis, kai atsiranda socioekonominis interesas, t. y., kai funkcija yra įvardijama kaip žmonių gerovei teikianti „naudą“ (psichinei ir fizinei sveikatai, socialiniam gyvenimui, bendrųjų poreikių patenkinimui, ir t.t.) ir turinti „vertę“ (ekonominę, socialinę, sveikatos, ir t.t.). Bendrąja prasme (ne vien miško tema) sąvoka „Ekosisteminės paslaugos“ apibrėžta Lietuvos Respublikos laukinių augalų ir grybų įstatyme: „2. Ekosisteminės paslaugos – ši sąvoka atitinka Reglamento (ES) Nr. 1143/2014 3 straipsnio 6 punkte apibrėžtą sąvoką „ekosistemų funkcijos“.“ Klaidingai mąstoma, kad ekosistemos funkcijos/paslaugos yra nemokamos ir neišsenkančios, kad nereikalingas indėlis į jas. Pažymėtina, kad reikalingos priemonės, padėsiančios užtikrinti miško ekosistemų funkcijų atlikimą ir miško ekosistemų paslaugų teikimą, o šių priemonių vykdymui reikalingas finansavimas.</p>
--	--	---

	<i>nutarimais perduotoje valstybinėje miško žemėje, Vyriausybės nustatyta tvarka kariniuose poligonuose ir karinio mokymo teritorijose esančioje miško žemėje, kai juose nevyksta mokymai ar pratybos, taip pat atlieka šias valstybines funkcijas.“</i>	
Asociacija “Gyvo Žalio”	<p>Siūlymas mechanškai 1km atstumu tik nuo miestų ribos esančius miškus apsaugoti ir priskirti IIB grupei yra per mažas, ir neužtikrina NMS sutartos nuostatos: <...></p> <p>Ministerijos siūlyme nėra pagrindimo, kodėl tik aplink miestus, būtina taip pat pridėti ir miestelių miškus ir gyvenviečių (urbanizuotų teritorijų) numatant gyventojų min skaičių, peržiūrėti konkrečius planavimo dokumentus ir pritaikyti atstumus, nes didžiausios kirtimų problemos ir nusiskundimai dažniausiai ir yra aplink rajonų miestelius ir gyvenvietes, kur žmonės kraustosi gyventi arčiau miško ir gamtos ir netenka rekreacinių - sveikatinimo zonų (pvz. kaip neliko miško tarp Grigiškių ir Lentvario). Tokiu būdu valstybei išauga sveikatos apsaugos išlaidos. Valstybinių miškų valdymas turėtų užtikrinti socialines ir rekreacines paslaugas gyventojams bei skatinti rekreacinio potencialo plėtrą, ypač aplink gyvenvietes.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Įgyvendinant Vyriausybės programos 630 ir 632 punktų nuostatas, kuriomis siekiama apriboti plynuosius kirtimus saugomose teritorijose ir priemiestiniuose bei miesto teritorijoje esančiuose miškuose, Projekte numatyta įtraukti priemiesčių miškus, t. y. nuo miesto teritorijos ribos iki 1 km atstumu IIB miškų grupei priskiriami miškai. Jei bus poreikis IIB miškų grupei priskirti daugiau už šios ribos esančių miškų, priskyrimui galės būti taikomi kiti rekreacinių miškų kriterijai. Nuo miesto teritorijos ribos iki 1 km atstumas pasirinktas kaip minimalus atstumas, o ne maksimali riba. Šis pasirinkimas grindžiamas 2024 m. atliktos studijos „Rekomendacijos dėl rekreaciniams miškams taikomo miškininkavimo modelio parengimas“ rezultatais, kuriais IIB grupei priskiriamus miškus rekomenduojama planuoti taip, kad būtų užtikrinamas jų prieinamumas bendruomenėms: įtraukiami visi miškai esantys gyvenvietėse (100%) bei 70-80% su jomis besiribojančių (gyvenvietės kontaktinėje teritorijoje esančių miškų); kuo mažesnė gyvenvietė tuo kontaktinės teritorijos, priemiesčio ir nutolusių rekreacinių teritorijų atstumas mažesnis; rekomenduojami zonų plotai: 50-500 m kontaktinės zonos, 50-1500 m priemiesčio, 20 – 100 km nutolusios nuo gyvenviečių zonomis; gyvenviečių priemiesčių teritorijose rekomenduojama rekreacinį prioritetą suteikti 20-30% miškų; nutolusiose nuo gyvenviečių</p>

		teritorijose – iki 10% gausiausiai lankomų ir tam pritaikytų miškų.
	Šis siūlymas neužtikrina programos nuostatos griežtai riboti plynus kirtimus saugomose teritorijose. pagrindiniai miško kirtimai turėtų būti visiškai uždrausti ne tik nacionaliniuose parkuose ir draustiniuose, bet ir regioniniuose parkuose bei biosferos poligonuose, kur turėtų būti taikomas griežtos apsaugos miškų ūkininkavimo režimas.	Neatsižvelgta. Lietuvos saugomų teritorijų miškuose vyrauja brandūs ar gamtinę brandą pasiekę šviesamėgių medžių rūšių medynai – pušynai, beržynai, labai vertingi ąžuolynai, todėl šių medžių rūšių medynų dažnai neįmanoma atkurti dirbtiniu ar savaiminiu būdu, suformuoti naujas šių medžių rūšių kartas dėl jų šviesamėgiškumo vykdant tik neplynuosius pagrindinius miško kirtimus arba kai medynai nederą dėl jų amžiaus susilpnėjusių generatyvinių galių ar susidarius nepalankioms sąlygoms jų augavietėse. Drebulynuose ir baltalksnynuose neplynieji miško kirtimai miškininkystės praktikoje netaikomi. Todėl Projekte siūloma ne visiškai drausti plynuosius miško kirtimus, bet priklausomai nuo miškų grupės riboti plynaisiais pagrindiniais miško kirtimais leidžiamos kirsti biržės plotą.
	Į rekreaciniams miškams priskiriamų miškų sąrašą įtraukti ne tik 1 km atstumu nuo miestų ribos esančius miškus (priemiesčių miškus), bet ir pridėti miškus aplink gyvenvietes (urbanizuotas teritorijas) numatant gyventojų min skaičių. Vykdyti sprendimus, kurie stiprina vietos bendruomenių ryšį su miškais ir užtikrina jų socialinę bei ekologinę naudą.	Neatsižvelgta. Įgyvendinant Vyriausybės programos 630 ir 632 punktų nuostatas, kuriomis siekiama apriboti plynuosius kirtimus saugomose teritorijose ir priemiestiniuose bei miesto teritorijoje esančiuose miškuose, Projekte numatyta įtraukti priemiesčių miškus, t. y. nuo miesto teritorijos ribos iki 1 km atstumu IIB miškų grupei priskiriami miškai. Jei bus poreikis IIB miškų grupei priskirti daugiau už šios ribos esančių miškų, priskyrimui galės būti taikomi kiti rekreacinių miškų kriterijai. Nuo miesto teritorijos ribos iki 1 km atstumas pasirinktas kaip minimalus atstumas, o ne maksimali riba. Šis pasirinkimas grindžiamas 2024 m. atliktos studijos

		<p>„Rekomendacijos dėl rekreaciniams miškams taikomo miškininkavimo modelio parengimas“ rezultatais, kuriais IIB grupei priskiriamus miškus rekomenduojama planuoti taip, kad būtų užtikrinamas jų prieinamumas bendruomenėms: įtraukiami visi miškai esantys gyvenvietėse (100%) bei 70-80% su jomis besiribojančių (gyvenvietės kontaktinėje teritorijoje esančių miškų); kuo mažesnė gyvenvietė tuo kontaktinės teritorijos, priemiesčio ir nutolusių rekreacinių teritorijų atstumas mažesnis; rekomenduojami zonų plotai: 50-500 m kontaktinės zonos, 50-1500 m priemiesčio, 20 – 100 km nutolusios nuo gyvenviečių zonomis; gyvenviečių priemiesčių teritorijose rekomenduojama rekreacinį prioritetą suteikti 20-30% miškų; nutolusiose nuo gyvenviečių teritorijose – iki 10% gausiausiai lankomų ir tam pritaikytų miškų.</p>
	<p>Griežtai nepritariame Vyriausybės nutarimo projekte siūlomam Įstatymo projekto 3 straipsnio 5 dalies 2 punkto pakeitimui, pagal kurį Valstybinė miškų tarnyba ne tik rengtų, bet ir tvirtintų miškų priskyrimo miškų grupėms planus. Toks pakeitimas miškų priskyrimą miškų grupėms padarytų dar uždaresnį ir dar mažiau skaidrų.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Šiuo metu nustatyta miškų priskyrimo miškų grupėms tvarka yra nelanksti, sudėtinga, apimanti besidubliuojančius, ilgai trunkančius ir vertės nekuriančius procesus, miškų grupės nustatymas konkrečiam miškui užtrunka itin ilgai, o nustatyta grupė peržiūrima rečiau kaip kas dešimt metų. Siūlomais pakeitimais siekiama pagreitinti ir supaprastinti miškų priskyrimo miškų grupėms procedūras, kai pagal Vyriausybės tvirtinamus normatyvus ir nustatytą tvarką, miškų priskyrimo miškų grupėms planus rengtų ir tvirtintų Valstybinė miškų tarnyba. Manome, kad Valstybinė miškų tarnyba turi pakankamai kompetentingų specialistų numatytiems darbams atlikti efektyviausiu būdu,</p>

		mažinant šiuo metu miško grupių planavime esančius perteklinius procesus, administracinę naštą.
	Pasiūlymas apriboti plynųjų kirtimų dydį iki 1 ha regioniniuose parkuose, biosferos rezervatuose ir draustiniuose bei iki 4 ha IVA grupės miškuose yra nepakankamas ir nesprendžia esminių problemų, susijusių su miškų ekosistemų išsaugojimu bei jų teikiamomis ekosistemų paslaugomis	Neatsižvelgta. Lietuvos miškuose vyrauja pušynai, beržynai, labai vertingi yra ąžuolynai, tačiau šių medžių rūšių medynų dažnai neįmanoma atkurti dirbtiniu ar savaiminiu būdu, suformuoti naujas šių medžių rūšių kartas vykdant tik neplynuosius pagrindinius miško kirtimus ne tik dėl šių rūšių šviesamėgiškumo, bet ir kai medynai nedera ar susidariusios nepalankios sąlygos jų augavietėse. Drebulynuose ir baltalksnynuose neplynieji miško kirtimai miškininkystės praktikoje iš viso netaikomi. Todėl Projekte siūloma ne drausti plynuosius miško kirtimus, bet riboti plynaisiais pagrindiniais miško kirtimais kertamos biržės plotą.
	Plynieji pagrindiniai miško kirtimai turi būti visiškai uždrausti ne tik nacionaliniuose parkuose ir draustiniuose, bet ir regioniniuose parkuose bei biosferos poligonuose. Šiose teritorijose būtina taikyti griežtos apsaugos miškų ūkininkavimo režimą, kuris užtikrintų miškų ekologinį vientisumą, biologinę įvairovę ir geoekologinį stabilumą. Pasiūlymas sumažinti plynų kirtimo biržės yra minimalus ir neatitinka būtinų atsakomybės lygio	
	Nepritariame Vyriausybės nutarimo projekte siūlomam 19 straipsnio 4 dalies pakeitimui, kuriuo trumpinami leidimų kirsti mišką išdavimo terminai. Leidimų išdavimo terminų trumpinimas gali turėti didelę reikšmę leidimų kokybei, neleisti tinkamai įvertinti poveikių. Tai ypač aktualu šiuo laikotarpiu, kai kalbama apie galimus taupymus valstybiniame sektoriuje. Leidimų išdavimo terminų trumpinimas gali neigiamai paveikti leidimų kokybę, neleisti tinkamai įvertinti poveikių ir didinti riziką aplinkai. Be to, tai dar labiau apsunkintų jau dabar didelį darbo krūvį patiriančius atsakingus darbuotojus, o esant taupymo politikai valstybiniame sektoriuje, galėtų dar labiau sumažinti leidimų išdavimo kokybę.	Neatsižvelgta. Projekte siūloma nustatyti, kad įprastai leidimas kirsti mišką turi būti išduodamas per 10 darbo dienų nuo prašymo ir dokumentų, reikalingų leidimui gauti, pateikimo dienos. Tačiau siekiant išvengti rizikų dėl procedūrinių klaidų, nepakankamo kiekvienos situacijos įvertinimo ir sprendimų, priimamų neįvertinus visų reikšmingų aplinkybių, siekiant užtikrinti tiek procedūrų teisėtumą, tiek miško ekosistemų apsaugą, kai miško kirtimus numatoma vykdyti saugomoje teritorijoje ir (ar) Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoje, ir (ar) kultūros paveldo teritorijoje, tikslinga nustatyti ilgesnį leidimo kirsti mišką išdavimo terminą – 20 darbo dienų. Manoma, kad tokie leidimų išdavimo terminai yra pakankami įvertinti galimus poveikius.

	<p>Istatymo projekto 14 straipsnio 6 dalyje leidžiama supaprastinta eksploatavimo galimybė miško valdose, ne didesnėse kaip 10 ha, atsisakant miškotvarkos projekto rengimo, kuris nustato, kokia buvo medyno būklė iki pradedant vykdyti ūkines priemones, ir esant poreikiui konstatuoti, ar vykdant ūkinę veiklą nebuvo padaryta žala aplinkai. Nepritariame tokiam supaprastinimui ir raginame išlaikyti esamą reglamentavimą.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Manytina, kad miškotvarkos projektų rengimas tikslingas didesnėms valdoms (10 ha ir daugiau). Mažose miško valdose (iki 3,5 ha) pagrindiniai miško kirtimai vykdomi tik vieną kartą per visą projekto laikotarpį, o jiems vykdyti vis tiek būtinas valstybinės institucijos išduodamas leidimas kirsti mišką. Kadangi pagrindiniams kirtimams visais atvejais bus reikalingas leidimas kirsti mišką, todėl tikslinga atsisakyti perteklinio ir vertės nekuriančio planavimo ir numatyti, kad miškotvarkos projektai turi būti rengiami pagrindiniams miško kirtimams vykdyti žemės sklypuose, kuriuose miško žemė užima 10 ha ar didesnę plotą. Šiuo siūlymu siekiama mažinti administracinę naštą.</p>
	<p>Istatymo projekto 19 straipsnyje 1 ir 2 dalyse nustatytos išimtys, kada nereikia kirtimų leidimų, 8 dalyje numatytas ilgas 24 mėn. leidimo galiojimas nėra suderinti su ekologinio prioriteto paskirtimi ir bendra pareiga vertinti ūkinės veiklos poveikį Natura 2000 teritorijose. Siūlome peržiūrėti planavimo dokumentų ir kirtimų leidimų išdavimo bei galiojimo logiką siekiant užtikrinti, kad ji leistų tinkamai įvertinti ūkinės veiklos poveikio reikšmingumo vertinimą Natura 2000 teritorijoms. Svarbu užtikrinti, kad būtų kuo geresnės galimybės nustatyti suminį ūkinių veiklų poveikį, kurį dažnai sunku įvertinti pavienėms ūkinėms veikloms.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Leidimo galiojimas pratęsiamas siekiant mažinti administracinę naštą ir atsižvelgiant į tai, kad šiltėjant klimatui ir dėl nepalankių sąlygų žiemą, neužbaigus miško kirtimų vienais metais, nereikėtų teikti papildomų prašymų dėl leidimo pratęsimo.</p>
Lietuvos miško ir žemės savininkų asociacija	<p>1 pastaba. Kadangi <u>Valstybės finansinės galimybės neleidžia užtikrinti</u> Seime svarstomame LR miškų įstatymo Nr. I-671 pakeitimo įstatymo <u>projekte Nr. XIVP-3933 numatytų teisinio reguliavimo priemonių- rekomenduojama nepritarti projektui</u> (teisinio reguliavimo priemonėms).</p> <p>Siūlome: tikslinti Nutarimo projekto 1 straipsnį: <...>1. Iš esmės pritarti Lietuvos Respublikos miškų įstatymo Nr. I-671 pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-3933 (toliau –</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Atsižvelgiant į Lietuvos verslo konfederacijos siūlymą, patikslinta kompensacijų apskaičiavimo metodika – kompensacijos būtų apskaičiuojamos taikant diskontuotų pinigų srautų metodiką, kuri leistų apskaičiuoti dabartinę nuostolių vertę atsižvelgiant į laiką, infliaciją ir būsimus finansinius srautus (diskonto norma – 3,26 proc. nustatyta pagal Vyriausybės obligacijų vidutinį pelningumą; kirtimų</p>

	<p>Istatymo projektas) tikslui, tačiau iš esmės nepritarti toms projekte teikiamoms teisinio reguliavimo priemonėms, kurių įgyvendinimo neleidžia užtikrinti valstybės finansinės galimybės, siūlyti Lietuvos Respublikos Seimui tobulinti Istatymo projektą pagal šias pastabas ir pasiūlymus: <...></p> <p><u>Paaikškinimas:</u> Pirmiausiai turi būti atsakoma į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2024 m. gruodžio 11 d. sprendimo Nr. SV-S-17 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 7 ir 8 punktus- t.y. pateikiamas Vyriausybės įvertinimas dėl Seime svarstomo Miškų įstatymo Nr. I-671 pakeitimo įstatymo projekto. Remiantis LR Teisingumo ministerijos parengtomis <u>Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų projektu, kuriais teikiamos Lietuvos Respublikos Vyriausybės išvados dėl Lietuvos Respublikos Seime svarstomų teisės aktu projektų, rengimo rekomendacijomis</u>, Vyriausybės pozicija ir Vyriausybės nutarimo projektas turi būti rengiami vadovaujantis <u>šių rekomendacijų 3 punkte pateikta Seime svarstomo teisės akto projekto vertinimo schema</u>. Schemoje numatyta (3 vertinimo aspektas), kad <u>privalomai turi būti įvertintos Valstybės finansinės galimybės</u>: jeigu valstybės finansinės galimybės neleidžia užtikrinti įstatymo projekte numatomų teisinio reguliavimo priemonių įgyvendinimo, tuomet rekomenduojama iš esmės pritarti projekto tikslui, tačiau iš esmės nepritarti / nepritarti projektui (teisinio reguliavimo priemonėms).</p> <p>Pažymėtina, kad LR Miškų įstatymo projekto Nr. XIVP-3933(dėl kurio LR Seimo Valdyba ir prašo Vyriausybės išvados) <u>aiškinamojo rašto 13 punkte</u> yra pateikti paskaičiavimai, kiek projekte siūlomos teisinio reguliavimo priemonės ūkiniuose miškuose (3-4 gr) nešų finansinių praradimų vien tik privačių miškų savininkams: <...> neiškertant 49660,4 ha privačių miškų plotuose esančių brandžių medynų, kai vidutinė medienos kaina yra 57,84 Eur/m³, o remiantis VMT statistika (2021 m.), vidutinis brandžių medynų tūris III-IV gr. miškuose yra 349 m³/ha, 2028-2038 m. finansinė nauda skaičiuojama 49660,4 ha* 57,84 Eur/ m³*349 m³/ha*1,5 lygu 1,5 mlrd. Eur.<...> Be to, ten pat skaičiuojama, kad įgyvendinant tame pat projekte numatomą ūkinės veiklos suvaržymų sistemą miškų grupėse bei šiuo metu esančiuose IIA ir IIB grupių miškuose, papildomai reikės apie 314,1 mln. Eur (27,6 mln. Eur+286,5 mln. Eur.) valstybės biudžeto lėšų kompensacijoms (AM rengiamo Nutarimo projekto aiškinamajame rašte teigia, kad atsitraukia</p>	<p>atidėjimas 5 metams; skaičiuojama konkrečiam galimam plynai iškirsti miško plotui; išskaičiuojamos miško ruošos ir atkūrimo sąnaudos). Be to, tikslinant projekto nuostatas, atlaisvinami dalis anksčiau siūlytų veiklos ribojimų miškuose, todėl skaičiuojama, kad lėšų poreikis kompensacijoms bus žymiai mažesnis. Nutarimo projekte patikslintas lėšų poreikis kompensacijoms. Planuojami finansavimo šaltiniai: Bendrųjų miškų ūkio reikmių finansavimo programos lėšos, Aplinkos apsaugos ir klimato kaitos valdymo plėtros programos pažangos priemonėje Nr. 02-001-06-08-01 „Išsaugoti biologinę įvairovę“ numatytos ES struktūrinių fondų lėšos (iš viso 2025-2029 m. numatyta 24,75 mln. Eur), taip pat planuojama, kad iš įsiterpusių miško žemės plotų pardavimų privačion nuosavybėn surinktos lėšos galės būti naudojamos kompensacijoms mokėti. Paskaičiuota, kad Laisvos valstybinės žemės fonde esančių miško žemės plotų pardavimo pajamos sudarytų 130,6 mln. Eur. Planuojama, kad pardavimo procesas truks 10 metų ir kasmet bus gaunama apie 13 mln. Eur įplaukų į valstybės biudžetą.</p>
--	---	--

	<p>nuo grupių sistemos keitimo ir lydraštyje minima 264,5 mln. Eur). Ir čia sumos, kuomet skaičiavimuose AM naudoja brandaus miško 1 ha kainą ~ 5 769,90 Eur/ha, kai tuo tarpu reali rinkos kainą yra 3-4 kartus didesnė.</p> <p>Būtina neužmiršti, kad didžiulė, <u>šimtais milijonų eurų skaičiuojama</u>, praradimų dėl ūkinės veiklos suvaržymų miškuose našta jau nustatyta 2024 m. liepos 1 d. įsigaliojus nauja redakcija LR Saugomų teritorijų įstatymui bei taikant LR specialiujų žemės naudojimo sąlygų įstatyme nustatytus apribojimus. Dar iki šių pakeitimų įsigaliojimo, 2020 m. atliktos studijos² duomenimis (apie kurią mini Aplinkos ministerija Lydraštyje prie rengiamo Nutarimo) nustatyta, kad jau tada žemės ir miško naudmenų savininkų dėl „Natura 2000“ teritorijose galiojančių apribojimų prarastos pajamos per metus siekė 78,5 mln. eurų. Aplinkos ministerija iki šiol neatnaujino kompensacijų išmokėjimo tvarkos aprašo ir todėl pilna apimtimi nepradėtos taikyti. Pagal galiojančius teisės aktus, kompensacijos miško savininkams už aplinkosauginius apribojimus turi būti išmokamos LR Saugomų teritorijų įstatymo nustatyta tvarka tiek dėl apribojimų, nustatomų LR Saugomų teritorijų įstatymu, tiek ir pagal LR Specialiujų žemės naudojimo sąlygų įstatymą. Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymas Nr. I-301 (nauja redakcija) Seimo <u>priimtas</u> 2023-12-14, įsigaliojo 2024 m. liepos 1 d. Tačiau Aplinkos ministerija <u>iki šiol dar neatnaujino</u> ir Vyriausybei nepateikė tvirtinti (nors tą Seimas <u>įpareigojo atlikti iki 2024 m. birželio 30 d.</u>) Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. gruodžio 3 d. nutarimu Nr. 1578 (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. vasario 12 d. nutarimo Nr. 146 redakcija) patvirtinto „Kompensacijų privataus miško savininkams už saugomose teritorijose nustatytus veiklos apribojimus apskaičiavimo ir išmokėjimo tvarkos“ aprašo.</p>	
	<p>2 pastaba. Aplinkos ministerijos rengiamame LR Vyriausybės Nutarimo projekte (3 versija) yra siūloma daug <u>naujų esminių</u> teisinio reglamentavimo priemonių, kurios sujauktų miškų ūkinės veiklos reglamentavimą, blogintų ūkininkavimo galimybes ir ženkliai mažintų galimybes Lietuvai apsirūpinti žaliavine mediena, mažintų</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Siekiant įgyvendinti Vyriausybės programos, Nacionalinio susitarimo dėl miškų nuostatas, Projektu siekiama užtikrinti labiau subalansuotas miškų funkcijas ir galimybę geriau derinti ekologines, socialines ir ekonomines reikmes miškui, atliepti</p>

² „Natura 2000“ tinklo socio-ekonominės naudos vertinimo studija// https://naturalit.lt/wp-content/uploads/2020/10/BGI_VSTT_Natura-2000_Galutine-vertinimo-ataskaita_20200916-su-ekspertu-parasais.pdf

	<p>miško valdų vertę ir ženkliai apribotų miško savininkų teisę gauti pilnavertiškas kompensacijas dėl AM siūlymais numatomų apribojimų ar draudimų. Vietoje to, kad mažinti perteklinę biurokratinę naštą ir sudaryti sąlygas tvariai ūkininkaujant užtikrinti didesnę šalies miškų ūkio indėlį į ekonomiką, didesnes valstybės biudžeto pajamas, šie svarbūs dalykai ignoruojami ir siūlomos didelė neigiamą poveikį dar ekonomiškai gyvybingam šalies miškų ūkiui turėsiančios ideologiniu aplinkosauginiu kategoriškumu paremtos teisinio reguliavimo priemonės. Tai vestų prie svarbios Lietuvai ūkio šakos sužlugdymo, neatitinka Valstybės interesų bei finansinių galimybių. Todėl <u>siūlome nepritarti tokiam</u> Nutarimo projektui (Reg. Nr. 25-3140(3)) ir rengėjams- Aplinkos ministerijai- projektą tobulinti.</p> <p><i>Paaiškinimas: Nutarimo projekto Lydraščio punkte „9. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas“ yra atspindėta tik dalis siūlomų teisinių reguliavimo priemonių poveikio, nors ir jis yra išpūdingų apimčių: penktadaliu sumažės metinių kirtimų plotai, kasmet žaliavinės medienos iš privačių ir valstybinių miškų gali būti tiekama ~0,7 mln. m3 mažiau, vien dėl to bus kasmet negaunama 45-50 mln.eur pajamų (kad AM pateikia kitą, mažesnę skaičių-37,8 mln. eurų- tai klaidina, kadangi ruošos sąnaudos pirma patiriamos, o po to turi būti atlyginamos iš už medienos realizaciją gautų pajamų.). Neįvertinta, kiek dėl siūlomų suvaržymų išaugtų ūkininkavimo sąnaudos, kiek sumažėtų miško valdų vertė.</i></p> <p><i>AM preliminariais skaičiavimais (Lydraščio 2 psl., 3 p.), patvirtinus įgyvendinamuosius teisės aktus ir įsigaliojus įstatymui, I grupei būtų papildomai priskirta apie 29 tūkst. ha miškų, iš kurių apie 5,3 tūkst. ha – privačių miškų (apie 1,8 tūkst. ha bręstančių ir brandžių medynų), II miškų grupei – 105,5 tūkst. ha miškų, iš kurių apie 36 tūkst. ha – privačių miškų (apie 18 tūkst. ha bręstančių ir brandžių medynų). Viso- 19,8 tūkst ha bręstančių ir brandžių medynų privačiuose miškuose. Atkreipiame dėmesį, kad Lydraštyje pačios AM pateiktais duomenimis (remdamiesi atlikta studija³) galima apskaičiuoti, kad neiškertant 19 500 ha privačių miškų plotuose</i></p>	<p>klimato kaitos iššūkius ir kintančius visuomenės poreikius. Atsižvelgiant į tai, Projektu siūloma atsisakyti Seimui pateiktu Miškų įstatymo projektu siūlomos miškų grupių pertvarkos ir persvarstyti dabartinį miškų grupių paskirstymą, siekiant padidinti rekreacinio, apsauginio ir ekologinio prioriteto miškų dalį, pakeisti ūkininkavimo režimus miškų grupėse, nustatant griežtesnius veiklos apribojimus miškuose, taip pat pagreitinti ir supaprastinti miškų priskyrimo miškų grupėms procedūras.</p> <p>Suprantant, kad valstybės finansinės galimybės išmokėti kompensacijas visiems miško savininkams, kuriems yra nustatyti nors menkiausi veiklos apribojimai, yra ribotos, Projekte pasiūlyta išmokėti kompensacijas tik tiems privačių miškų savininkams, kai jų miško žemėje pakeičiama miškų grupė ir todėl uždraudžiami plynieji pagrindiniai miško kirtimai. Be to, pažymima, kad privatūs miško savininkai gali savo miškuose ūkininkauti taikant ir kitus miškų tvarkymo būdus (kirtimus) (nei plynuosius miško kirtimus) ir gauti norimą naudą tik per ilgesnį laiką ir užtikrinant biologinės įvairovės apsaugą, miškų išsaugojimą, nes jie įtakoja visų šalies gyventojų gyvenimo kokybę – vandens, dirvožemio, gyvosios ir negyvosios gamtos apsaugą, oro kokybę, kovos su klimato kaita ir prisitaikymo prie jos aspektus.</p> <p>Suprantama, kad veiklos apribojimai miškuose turės poveikį miškų ūkiui, tačiau tuo pačiu būtų užtikrinama geresnė saugomų vertybių ir biologinės įvairovės apsauga, sudaromos geresnės sąlygos socialines miško funkcijas pritaikyti miškuose besilankantiems</p>
--	---	---

³ Introducing the concept of ecosystem services: inventory and economic valuation on local scale in Lithuania, Darnaus vystymosi strategija ir praktika, Vol 1, No 5, 2011// <https://scispace.com/pdf/introducing-the-concept-of-ecosystem-services-inventory-and-30yqpldocq.pdf>

	<p><i>esančių brandžių medynų, miško savininkų negautos pajamos siekia ~414,7 mln.eurų (!). Jei AM skaičiuoja, kad kompensacijoms iš viso skirs 4-5 mln. Eurų/kismet, tai vien tik už aukščiau minėtus apribojimus I ir II grupėse per artimiausią 10 metų patiriamus nuostolius kompensuoti per 80-100 metų (!).</i></p>	<p>asmenims. Apskaičiuoti šio pokyčio ekonominės naudos neįmanoma, nes nėra vieningų tokios naudos apskaičiavimo mechanizmų. Tik galima būtų remtis kitais aspektais atliktų miško ekosistemų paslaugų vertinimų rezultatais. Šiame kontekste atlikti preliminarūs skaičiavimai, kurie pateikti lydraštyje.</p>
	<p>3 pastaba. Dėl Miškų įstatymo projekto 2 straipsnio 5 dalimi siūlomos miškų grupių pertvarkos atsisakymo. Pritariame Nutarimo projekto 1 straipsnio 1.1 punkte pateiktam siūlymui atsisakyti siūlomos miškų grupių pertvarkos (argumentai- žiūr. 1 pastabą).</p> <p>Tačiau kategoriškai nepritariame šiame punkte ir toliau dėstomiems siūlymams miško kirtimų reglamentavimo pagal atskiras miškų grupes išėmimui iš Miškų įstatymo, paliekant tik bendro pobūdžio nuorodą į LR Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymą (SŽNSĮ). Tai sukurtų teisinį neapibrėžtumą, kadangi SŽNSĮ tik fragmentiškai reglamentuoja miško kirtimus tam tikrose specifinėse teritorijose, bet nėra skirtas reglamentuoti miško naudojimą visoje Lietuvos miško žemėje ir tas epizodinis reglamentavimas nėra susietas su miškų grupėmis.</p> <p>Nepritariame svarstymams peržiūrėti procentinį miškų grupių paskirstymą, ženkliau mastu uždrausti pagrindinį miškų naudojimą ir apriboti ūkinę veiklą miškuose kitu keliu- <u>pakeitus Miškų priskyrimo miškų grupėms normatyvus bei patikslinus ūkininkavimo režimus.</u> Atkreipiame dėmesį, kad esminį privačios nuosavybės naudojimo aspektą Aplinkos ministerija siekia iš įstatymo lygmens perkelti į žemesnio lygmens teisės aktų lygmenį, kas leistų AM ir jai pavaldžioms institucijoms pačioms nustatinėti įstatymuose nenumatytus įvairius draudimus/apribojimus ir dargi išvengti nuostolių kompensavimo privatiems miškų savininkams. Nes šiuo metu pagal LR Miškų įstatymą įvedami apribojimai kompensuojami tik tuo atveju, jei keičiama miškų grupė. Tad kyla pagrįstas klausimas: <u>kokiu pagrindu privačių miškų savininkams būtų išmokamos kompensacijos už nustatytus veiklos apribojimus, jei miškų grupė nebus pakeista, tačiau bus visiškai uždraudžiami ar stipriai apriboti pagrindiniai miško kirtimai</u> (kaip siūloma</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Derinimosi su Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės darbuotojais metu buvo pateikta pastaba, kad visi miškų kirtimų apribojimai (draudimai) turėtų būti reglamentuojami viename teisės akte – Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme, tad Projekte siūloma su miškų kirtimų apribojimais susijusias nuostatas perkelti į šį įstatymą.</p> <p>Suprantant, kad valstybės finansinės galimybės išmokėti kompensacijas visiems miško savininkams, kuriems yra nustatyti nors menkiausi veiklos apribojimai, yra ribotos, Projekte pasiūlyta išmokėti kompensacijas tik tiems privačių miškų savininkams, kai jų miško žemėje pakeičiama miškų grupė ir todėl uždraudžiami plynieji pagrindiniai miško kirtimai. Be to, pažymima, kad privatūs miško savininkai gali savo miškuose ūkininkauti taikant ir kitus miškų tvarkymo būdus (kirtimus) (nei plynuosius miško kirtimus) ir gauti norimą naudą tik per ilgesnį laiką ir užtikrinant biologinės įvairovės apsaugą, miškų išsaugojimą, nes jie įtakoja visų šalies gyventojų gyvenimo kokybę – vandens, dirvožemio, gyvosios ir negyvosios gamtos apsaugą, oro kokybę, kovos su klimato kaita ir prisitaikymo prie jos aspektus.</p>

	<p>Nutarimo projekto 1.9. punkte)? Dar daugiau, 3 variante AM jau siūlo ženkliai susiaurinti atvejus, kada miško savininkams būtų kompensuojama- tiktai priskyrus privačius miškus I ar II grupėms ir visai uždraudžiami plynieji kirtimai. <u>Tai gali būti traktuojama, kaip teisinis savivaliavimas, kėsiantis didele apimtimi nusavinti privačią nuosavybę, vengiant už tai atlyginti.</u></p> <p>Detalizuoti <u>pasiūlymai</u> dėl kompensacijų pateikiami 4 pastaboje, o dėl miško grupių- 5 pastaboje tekste žemiau.</p>	
	<p>4, pastaba. Netenkina ir <u>nepritariame</u> tam, kaip Nutarimo projekto 1.13 punkte numatoma reglamentuoti kompensavimą už miškuose nustatytus veiklos apribojimus (MĮ projekte 11 str.)- nei siūlomas mechanizmas, nei sąlygos. LRV išvados Projekto 3 variante siūloma kompensuoti tik dėl miškų grupės pakeitimo į I ar II grupę naujai atsirandančius ūkinės veiklos apribojimus- pagrindinių miško kirtimų uždraudimą. Tačiau tokiu siūlymu AM siekia <u>nekompensuoti reikšmingos dalies pajamų praradimo</u> dėl kitų ir kitose miškų grupėse nustatytų veiklos apribojimų. Projekto rengėjų Lydraštyje pateikiamuose skaičiavimuose bei paaiškinimuose įvardintas <u>ženkliai mažesnis lėšų poreikis kompensacijoms</u> (<i>nors šiame Nutarime keliamos ambicijos dar stipriau riboti miško kirtimus, lyginant su Seime jau esančiu Miškų įstatymo projektu</i>) akivaizdžiai atskleidžia tokias užmačias.</p> <p>Todėl kategoriškai nepritariame Aplinkos ministerijos siekiui Nutarimo projekto 1.13 punkte <u>nekompensuoti reikšmingos dalies pajamų praradimo</u> ir poįstatyminiais aktais nustatomų draudimų bei apribojimų pagalba susikurti galimybę didelėse teritorijose <u>nustatyti naudojimo apribojimus neatlygintinai</u> (<i>išvengiant prievolės sumokėti kompensacijas privačių miškų savininkams už tokiu būdu įvedamus apribojimus</i>). Tai prieštarauja Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. gruodžio 12 d. nutarimu Nr. XV-54, 639 punktui (toliau – Vyriausybės programa), kuriame nustatyta, kad privačių miškų savininkams bus numatytas tinkamas kompensavimo ar miškų išpirkimo mechanizmas.</p> <p>Pažymėtina, kad tokios nuostatos prieštarauja LR Konstitucijai:</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Įgyvendinant Vyriausybės programos 629 ir 632 punktų nuostatas, kuriomis siekiama nustatyti sąžiningą ir tinkamą kompensavimo privačių miškų savininkams mechanizmą, Miškų įstatymo naujos redakcijos projekte ir Nutarimo projekte patikslintos kompensacijos už nustatytus veiklos apribojimus. Planuojama išmokėti kompensacijas, kai pasikeičia miškų grupė ir dėl to visiškai uždraudžiami plynieji pagrindiniai miško kirtimai. Kompensacijos būtų apskaičiuojamos taikant diskontuotų pinigų srautų metodiką, kuri leistų apskaičiuoti dabartinę nuostolių vertę atsižvelgiant į laiką, infliaciją ir būsimus finansinius srautus (diskonto norma – 3,26 proc., nustatyta pagal Vyriausybės obligacijų vidutinį pelningumą; kirtimų atidėjimas 5 metams; skaičiuojama konkrečiam galimam plynai iškirsti miško plotui; išskaičiuojamos miško ruošos ir atkūrimo sąnaudos). Kompensacijos dydis apskaičiuojamas Vyriausybės nustatyta tvarka įvertinant nuostolius, patirtus uždraudus plynuosius pagrindinius miško kirtimus, pajamas, kurios galėjo būti gautos pardavus medieną rinkoje, vidutinės medienos ruošos sąnaudas ir galimybes vykdyti kitus miško kirtimus. Siekiant sumažinti našą pareiškėjui</p>

	<p>Konstitucinis teismas ne kartą yra konstatavęs, jog ribojant nuosavybės teises, visais atvejais turi būti laikomasi šių sąlygų: visuomenės poreikiams ji gali būti ribojama tik remiantis įstatymu ir teisingai atlyginami savininko patiriami nuostoliai; apribojimai turi būti būtini demokratinėje visuomenėje siekiant apsaugoti kitų asmenų teises ir laisves, Konstitucijoje įtvirtintas vertybes, visuomenei būtinus konstituciškai svarbius tikslus; turi būti paisoma proporcingumo principo, pagal kurį įstatymuose numatytos priemonės turi atitikti siekiamus visuomenei būtinus ir konstituciškai pagrįstus tikslus (inter alia 2002 m. rugsėjo 19d., 2016 m. birželio 7 d., 2000 m. gruodžio 21 d., 2009 m. balandžio 10 d., 2017 m. kovo 15 d. nutarimai). Pabrėžtina, kad pagal Konstituciją jokių nuosavybės teisės apribojimų negalima paneigti nuosavybės teisės esmės.</p> <p><u>Siūlome:</u> tikslinti Nutarimo projekto 1.13; 1.13.1 ir 1.13.2 punktus:</p> <p><...>1.13. Įgyvendinant Vyriausybės programos 639 punktą, kuriuo siekiama privačių miškų savininkams numatyti tinkamą kompensavimo mechanizmą, tikslinga patikslinti Projekto 11 straipsnio 3 dalį numatant galimybę kompensacijas išmokėti privačių miškų savininkams, kai jų miško žemėje pakeičiama miškų grupė ir todėl uždraudžiami plynieji pagrindiniai miško kirtimai, uždraudžiama iškirsti dalį brandžių medžių ar atsiranda kitų ūkinės veiklos ir nuosavybės naudojimo draudimų ir (ar) apribojimų. Kompensacijos dydis būtų apskaičiuojamas ir išmokamas Vyriausybės nustatyta tvarka. Kompensacijoms apskaičiuoti siūlytina taikyti diskontuotų pinigų srautų metodiką, kuri leistų apskaičiuoti dabartinę nuostolių vertę atsižvelgiant į laiką, infliaciją ir būsimus finansinius srautus. Šios metodikos detalizavimas būtų reglamentuojamas poįstatyminiuose teisės aktuose. Pagal šią metodiką kompensacijos dydis būtų apskaičiuojamas įvertinus nuostolius, patirtus uždraudus plynuosius pagrindinius miško kirtimus, pajamas, kurios galėjo būti gautos pardavus medieną rinkoje, vidutinės medienos ruošos, miškų atkūrimo, priežiūros ir jaunuolynų ugdymo sąnaudas ir galimybes vykdyti kitus miško kirtimus. Pagal šią metodiką</p>	<p>perkant miškotvarkos projekto parengimo paslaugas, reikalingas kompensacijai apskaičiuoti, manoma, kad tikslinga nustatyti, kad kompensacijai apskaičiuoti reikalingus duomenis nustato Vyriausybės įgaliota institucija. Tai bus reglamentuojama Vyriausybės patvirtintoje kompensacijų apskaičiavimo ir mokėjimo tvarkoje.</p>
--	--	---

~~nevertinamos miškų atkūrimo, priežiūros ir jaunuolynų ugdymo sąnaudos, kaip siūloma Projekto 11 straipsnio 3 dalimi, nes kompensacijos išmokamos ne kai draudžiami visi pagrindiniai miško kirtimai, o kai draudžiami tik plynieji pagrindiniai miško kirtimai ir galima vykdyti neplynuosius pagrindinius miško kirtimus.~~ Pagal šią metodiką vertinamas miško kirtimų atidėjimo laikotarpis ir dėl jo susidariusios papildomos sąnaudos, taip pat dėl kitų miško kirtimų būdų taikymo atsiradusios papildomos sąnaudos. Preliminariais skaičiavimais lėšų poreikis kompensacijoms, išmokamoms už nustatytus veiklos apribojimus miškuose, būtų **46,4 80-100** mln. eurų. Kompensacijos būtų išmokamos įsigaliojus įstatymui. Atsižvelgiant į sumažėjusį lėšų poreikį kompensacijoms išmokėti ir į privačių miškų savininkų lūkesčius gauti kompensaciją greičiau nei per 20 metų, tikslinga nustatyti, kad kompensacijos mokamos dalimis kiekvienais metais ne ilgiau kaip 5 metus (vietoje siūlytų 20 metų), kai kompensacijos dydis viršija 10 000,00 eurų. Šis kompensacijos išmokėjimo laikotarpis siejamas su grupinių atvejinių ir grupinių atrankinių miško kirtimų vykdymo atidėjimo laikotarpiu. Pažymėtina, kad kompensacijos už saugomose teritorijose esančiuose miškuose nustatytus veiklos apribojimus išmokamos Saugomų teritorijų įstatyme nustatyta tvarka, todėl šio nutarimo 4 punktu teikiami atitinkami pakeitimai. Atsižvelgiant į tai, tikslinga:

1.13.1. pakeisti Projekto 11 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Kompensacijos išmokamos privačių miškų savininkams, kurių miško žemėje pakeičiama miškų grupė ir todėl visam laikui uždraudžiami ~~plynieji~~ pagrindiniai miško kirtimai, **uždraudžiama iškirsti dalį brandžių medžių ar atsiranda kitų ūkinės veiklos ir nuosavybės naudojimo draudimų ir (ar) apribojimų.** Kompensacijos dydis apskaičiuojamas Vyriausybės nustatyta tvarka įvertinus nuostolius, patirtus uždraudus ~~plynuosius~~ pagrindinius miško kirtimus **arba (ir) kai uždraudžiama iškirsti dalį brandžių medžių ar atsiranda kitų ūkinės veiklos ir nuosavybės naudojimo draudimų ir (ar) apribojimų,** pajamas, kurios galėjo būti gautos pardavus medieną rinkoje, vidutinės medienos ruošos,

	<p>miškų atkūrimo, priežiūros ir jaunuolynų ugdymo sąnaudas ir galimybes vykdyti kitus miško kirtimus, taikant vidutinės medienos rinkos kainas ir vidutinės medienos ruošos sąnaudas tais metais, kai privataus miško savininkas pateikia prašymą apskaičiuoti ir išmokėti kompensaciją, įvertinant ateities pajamų srautus, kurie būtų gautini, jei ribojimai nepakeistų iki jų taikymo leidžiamos. Kompensuojamos pajamos, kurios galėjo būti gautos pardavus medieną rinkoje, atimant iš jų vidutinės medienos ruošos sąnaudas (taikant diskontuotų pajamų srautų metodą). Kartu kompensuojamos ir miškotvarkos projekto (ar kito nustatyto dokumento), reikalingo kompensacijai apskaičiuoti, parengimo išlaidos. Prašymą privataus miško savininkas gali pateikti ne anksčiau kaip metais, kai jo miško žemės sklypui įsigalioja apribojimai medynas pasiekia pagrindinių miško kirtimų amžių, taikytą iki miškų grupės pakeitimo.“;</p> <p>1.13.2. pakeisti Projekto 11 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:</p> <p>„5. Viešo intereso tenkinimo ar kitu pagrindu privačiame miške nustatčius ūkinės veiklos ribojimus, draudimus ar turto apsunkinimus, dėl to privataus miško savininkui privaloma savalaikiai atlyginti privataus miško vertės skirtumą nuo vertės buvusios iki taikomų ribojimų ir kitus objektyvius finansinius praradimus. Privataus miško savininkui skiriama kompensacija apskaičiuojama ir išmokama Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka, įvertinus miško žemės sklype taikomų apribojimų visumą ir jų poveikį galimai ūkinei veiklai, numatomoms gauti pajamos iš ūkinės veiklos, miško vertę prieš ir po taikytų apribojimų. Šio straipsnio 3 dalyje nustatytų kompensacijų apskaičiavimo ir išmokėjimo tvarką nustato Vyriausybė. Prašymus skirti kompensaciją nagrinėja, sprendimą dėl kompensacijos išmokėjimo priima ir tvirtina, kompensacijas išmoka Vyriausybės įgaliota institucija. Kasmetinės kompensacijos mokamos kiekvienais metais, o vienkartinės kompensacijos išmokamos per vieną kartą, kai kompensacijos dydis neviršija 640 000,00 eurų, arba išmokamos dalimis per 3 metus kiekvienais metais ne ilgiau kaip 5 metus, kai kompensacijos dydis viršija 640 000,00 eurų, nuo administracinio</p>	
--	---	--

	<p>sprendimo išmokėti kompensaciją patvirtinimo, kuris priimamas išnagrinėjus prašymą išmokėti kompensaciją Vyriausybės nustatyta tvarka.“</p> <p><i>Paaiškinimas- kompensacijų už analogiškus nuosavybės naudojimo apribojimus apskaičiavimo principai turėtų būti tie patys. Tad siūlome vadovautis tik 2024 m. liepos 1 d. įsigaliojusio nauja redakcija Saugomų teritorijų įstatyme nustatytais kompensacijų už apribojimus miškuose apskaičiavimo principais, kurie įtvirtinti STĮ 34 straipsnyje. Informaciją žemės savininkui apie ruošiamus apribojimus ir apie kompensacijų mechanizmą suteikia apribojimų iniciatorius prieš įsigaliojant apribojimams</i></p> <p><i>Pažymėtina, kad AM siūlomas kompensavimo mechanizmas yra per daug abstraktus ir teorinis. To pasėkoje kyla tiek teisinio, tiek ekonominio neapibrėžtumo rizika, o pats kompensavimo mechanizmas būtų neveiksmingas ir sunkiai įgyvendinamas praktikoje. Todėl siūlome atsisakyti tokio neapibrėžto reguliavimo ir nustatyti aiškius kompensacijų apskaičiavimo principus: iš gautinų pajamų atimant vidutinės ruošos sąnaudas ir dar kompensuojant paskaičiuoti kompensacijoms reikalingo miškotvarkos projekto parengimo išlaidas.</i></p> <p><i>Vidutinė privataus miško valda Lietuvoje yra 3,5 ha, todėl skaičiuojant vienkartinę kompensacijos sumą, išmokamą per vieną kartą reikėtų prilyginti mokamos kompensacijos sumą padauginus iš vidutinės valdos dydžio (~17 tūkst. EUR/ha x 3,5 ha= 59,5 tūkst EUR). Jei apskaičiuota likusi neišmokėta kompensacijų suma yra didesnė už 60 tūkst. EUR, tuomet ji turėtų būti išmokama ne per ilgesnį kaip 3 metų laikotarpį (taikant analogiją, kaip tai numatyta Kompensacijos dėl specialiųjų žemės naudojimo sąlygų taikymo Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme nurodytose teritorijose, nustatytose tenkinant viešąjį interesą, apskaičiavimo ir išmokėjimo metodikoje). Būtina numatyti, kad kompensacijos mokamos iš valstybės biudžeto lėšų, neapsiribojant tik bendrosioms miško reikmėms finansuoti skiriamomis lėšomis. Atsižvelgiant į tai, siūloma atitinkamai pakeisti Projekto 11 straipsnio 5 ir 6 dalis</i></p>	
	<p>3.2. Siūlome: tikslinti Nutarimo projekto 1.12 punktą: Vidutinė privataus miško valda Lietuvoje yra 3,5 ha, todėl skaičiuojant vienkartinę</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Siūloma nekeisti kompensacijos sumos, išmokamos per vieną kartą, - iki 10 000 Eur, o jei viršija šią sumą,</p>

	<p>kompensacijos sumą, išmokamą per vieną kartą reikėtų prilyginti mokamos kompensacijos sumą padauginus iš vidutinės valdos dydžio (~17 tūkst. EUR/ha x 3,5 ha= 59,5 tūkst EUR). Jei apskaičiuota likusi neišmokėta kompensacijų suma yra didesnė už 60 tūkst. EUR, tuomet ji turėtų būti išmokama ne per ilgesnį kaip 3 metų laikotarpį (taikant analogiją, kaip tai numatyta Kompensacijos dėl specialiųjų žemės naudojimo sąlygų taikymo Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme nurodytose teritorijose, nustatytose tenkinant viešąjį interesą, apskaičiavimo ir išmokėjimo metodikoje). Būtina numatyti, kad kompensacijos mokamos iš valstybės biudžeto lėšų, neapsiribojant tik bendrosioms miško reikmėms finansuoti skiriamomis lėšomis. Atsižvelgiant į tai, siūloma pakeisti Projekto 11 straipsnio 5 ir 6 dalis ir jas išdėstyti taip:</p> <p><...>5. Šio straipsnio 3 dalyje nustatytų kompensacijų apskaičiavimo ir išmokėjimo tvarką nustato Vyriausybė. Prašymus skirti kompensaciją nagrinėja, sprendimą dėl kompensacijos išmokėjimo priima ir tvirtina, kompensacijas išmoka Vyriausybės įgaliota institucija.</p> <p>Kasmetinės kompensacijos mokamos kiekvienais metais, o vienkartinės Kkompensacijos išmokamos per vieną kartą, kai kompensacijos dydis neviršija 610 000,00 eurų, arba išmokamos dalimis per 3 metus kiekvienais metais ne ilgiau kaip 20 metų, kai kompensacijos dydis viršija 610 000,00 eurų, nuo administracinio sprendimo išmokėti kompensaciją patvirtinimo, kuris</p>	<p>siūloma išmokėti šią sumą per 5 metus (vietoj siūlyto 20 metų laikotarpio). 5 metų laikotarpis siejamas su miškų kirtimų atidėjimo laikotarpiu.</p>
--	---	--

	<p>priimamas išnagrinėjus prašymą išmokėti kompensaciją Vyriausybės nustatyta tvarka.</p> <p>6. Šio straipsnio 3 dalyje nustatytos kompensacijos mokamos iš valstybės biudžeto lėšų bendrosioms miško reikmėms finansuoti arba iš savivaldybės biudžeto lėšų, jei miškų grupės pakeitimą arba nekeičiant miškų grupės nustatyti miško kirtimų apribojimus inicijuoja savivaldybė. <...></p>	
	<p>4 pastaba. Miškų įstatymo projekto 19 straipsnio 5 dalies 3 punkte nurodyta, kad leidimas kirsti mišką neišduodamas tais atvejais, jeigu miškų sklypų inventorizacijos duomenys senesni kaip 10 metų. Atkreipiame dėmesį, kad privačiuose miškuose parengti miškotvarkos vidiniai projektai (kuriems rengti vykdoma inventorizacija) galioja ir ilgiau, nei 10 metų, nemažoje dalyje nedidelių miškų valdų (iki 3 ha ploto) ūkininkavimui vidinis miškotvarkos projektas nėra privalomas. O miškų sklypų inventorizacijos duomenis atnaujinti didele apimtimi iš karto nėra galimybių, tad dėl to strigtų visi darbai, kuriems yra reikalingas leidimas kirsti mišką. Siūlytume ne per kategorišką įstatymo reikalavimą, o per skatinimą palaipsniui pereiti prie praktikos, kad leidimai išduodami pagal miškų registro duomenis, vadovaujantis atnaujintais miškų sklypų inventorizacijos duomenimis. Todėl siūlome Nutarimo projekte siūlyti šią nuostatą panaikinti:</p> <p>5. Leidimas kirsti mišką neišduodamas, jei:</p> <p><...>3) Miškų registro informacinėje sistemoje esantys atitinkamo miško, kuriame planuojama vykdyti kirtimus, miškų sklypų inventorizacijos duomenys senesni kaip 10 metų (išskyrus leidimą kirsti mišką sanitariniais miško kirtimais ir miško kirtimais, vykdomais pagal miškotvarkos projektus);<...>.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Siekiant didesnio skaidrumo priimant sprendimus dėl teisės kirsti mišką suteikimo, turėtų būti vengiama situacijų, kai duomenys, pagal kuriuos išduodami leidimai kirsti mišką skiriasi nuo viešų duomenų, skelbiamų informacinėse sistemose.</p> <p>Atkreipiame dėmesį, kad Miškų įstatymo projekto 19 straipsnio 5 dalies 3 punkte numatyta išimtis miško kirtimams, vykdomiems pagal miškotvarkos projektus, todėl norint vykdyti miško kirtimus pagal miškotvarkos projektus, galiojančius ilgiau nei 10 metų, atnaujinti duomenų nereikės.</p>
	<p>5 pastaba. Dėl priskyrimo miškų grupėms reglamentavimo. Kategoriškai nepritariame Aplinkos ministerijos siekiui nustatyti papildomus draudimus bei apribojimus didelėse miškų teritorijose, įjungiant į</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Įgyvendinant Vyriausybės programos 630 ir 632 punktų nuostatas, kuriomis siekiama apriboti plynuosius kirtimus saugomose teritorijose ir</p>

	<p>griežtesnių apribojimų grupes miškus, kurie neturi tokioms grupėms priskirti reikalingų charakteristikų.</p> <p>Siūlome koreguoti ir tikslinti Nutarimo projekto 1.2-1.11 papunkčius ir 1.9 papunkčio 1, 2, 3, 4, 9. 10 dalis, paaiškinimuose atitinkamai nurodydami- ką reikia tikslinti ir 1,2-1.8 papunkčiuose:</p> <p><...> 1.9. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta šio nutarimo 1.1–1.8 papunkčiuose, būtina pakeisti Projekto 8 straipsnį ir jį išdėstyti taip:</p> <p>„8 straipsnis. Miško tvarkymas ir miškų grupės</p> <p>1. Lietuvos miškai tvarkomi pagal daugiafunkcinio darnaus miškų ūkio valdymo principus taip, kad būtų užtikrinamas jų tvarumas vykstant klimato kaitai, racionalus miškų išteklių naudojimas ir gausinimas siekiant aprūpinti šalies pramonę žaliava ir šalies energetikos sektorių atsinaujinančiais resursais, suteikiant šaliai didžiausią socialinę ir ekonominę naudą, atkūrimas, priežiūra, apsauga, išlaikoma jų biologinė įvairovė, medynų produktyvumas ir jų stabilumas, pajėgumas atsinaujinti, gyvybingumas, sveikumas, dirvožemio našumas, galimybė darniai atlikti aprūpinimo, reguliavimo, palaikymo ir kultūrinės miško ekosistemų funkcijas. „</p> <p><i>Paaškinimas: Siūlome aiškiai įvardinti, kad miškų tvarkyme orientuojamasi į daugiafunkcinį miškų ūkį, užtikrinant racionalų miškų išteklių naudojimą ir gausinimą siekiant aprūpinti šalies pramonę žaliava ir šalies energetikos sektorių atsinaujinančiais resursais, suteikti šaliai didžiausią socialinę ir ekonominę naudą, užtikrinant biologinės įvairovės išsaugojimą, medynų produktyvumo ir jų stabilumo didinimą, kraštovaizdžio stabilumą ir aplinkos kokybę.</i></p> <p>„2. Pagal pagrindinę funkcinę paskirtį miškai skirstomi į grupes.</p> <p>3. I grupė – rezervatiniai miškai: ypatingą gamtinę vertę turinčių valstybinių gamtinių rezervatų, valstybinių parkų ir biosferos stebėsenos teritorijose esančių gamtinių rezervatų ir rezervatinių apyubių miškai, draustinių miškų dalys. Rezervatiniams miškams gali būti priskiriami tik valstybinės reikšmės miškai. Pagrindinė funkcinė paskirtis – leisti vykti natūraliems procesams miškuose, formuoti sėngirėms.“</p>	<p>priemiestiniuose bei miesto teritorijoje esančiuose miškuose, Projekte numatyta įtraukti priemiesčių miškus, t. y. nuo miesto teritorijos ribos iki 1 km atstumu IIB miškų grupei priskiriami miškai. Jei bus poreikis IIB miškų grupei priskirti daugiau už šios ribos esančių miškų, priskyrimui galės būti taikomi kiti rekreacinių miškų kriterijai. Nuo miesto teritorijos ribos iki 1 km atstumas pasirinktas kaip minimalus atstumas, o ne maksimali riba. Šis pasirinkimas grindžiamas 2024 m. atliktos studijos „Rekomendacijos dėl rekreaciniams miškams taikomo miškininkavimo modelio parengimas“ rezultatais, kuriais IIB grupei priskiriamus miškus rekomenduojama planuoti taip, kad būtų užtikrinamas jų prieinamumas bendruomenėms: įtraukiami visi miškai esantys gyvenvietėse (100%) bei 70-80% su jomis besiribojančių (gyvenvietės kontaktinėje teritorijoje esančių miškų); kuo mažesnė gyvenvietė tuo kontaktinės teritorijos, priemiesčio ir nutolusių rekreacinių teritorijų atstumas mažesnis; rekomenduojami zonų plotai: 50-500 m kontaktinės zonos, 50-1500 m priemiesčio, 20 – 100 km nutolusios nuo gyvenviečių zonomis; gyvenviečių priemiesčių teritorijose rekomenduojama rekreacinį prioritetą suteikti 20-30% miškų; nutolusiose nuo gyvenviečių teritorijose – iki 10% gausiausiai lankomų ir tam pritaikytų miškų.</p> <p>Projektu sudaroma galimybė rezervatiniams miškams priskirti ir privačių saugomų vietovių miškus pagal jos savininko pasiūlymus (tai yra pačio savininko iniciatyva), grindžiamus apsaugos sutarties, sudarytos dėl privačios saugomos vietovės Saugomų teritorijų įstatymo nustatyta tvarka, nuostatomis.</p>
--	--	--

Paaškinimas: Pirmiausiai, turėtų būti nedviprasmiškai įtvirtinta, kad I miškų grupei (kurioje ūkininkavimo režimas yra pats griežčiausias), t.y. rezervatiniams miškams derėtų priskirti tik ypatingą gamtinę vertę turinčias teritorijas, kur miško tolesnis vystymasis paliekamas natūraliai eigai be žmogaus įsikišimo. Atkreiptinas dėmesys, kad pagal Saugomų teritorijų įstatymą saugomos teritorijos, atsižvelgiant į jose saugomų vertybių reikšmę ir pobūdį, yra skirstomos į saugomų teritorijų tipus: rezervatai, draustiniai ir kt. Keičiamo įstatymo 3 straipsnio 3 dalies 1 punkte bei 4 dalyje yra išvardintos konkrečios gamtinių ir kompleksinių draustinių rūšys, kurių miškai priskirtini IIA (ekosistemos apsaugos miškai) ir III (apsauginiai miškai) miškų grupėms. Atsižvelgiant į tai, nėra aiškus minėtų projekto nuostatų bei keičiamo įstatymo 3 straipsnio 3 dalies 1 punkto bei 4 dalies nuostatų tarpusavio santykis. Todėl draustinių miškus iš šios dalies siūlome išbraukti<...>

Taipogi svarbu pažymėti, kad rezervatiniai miškai yra išskiriami ten, kur vykdomi moksliniai natūralių miškuose vykstančių procesų stebėjimai, paliekant tokius plotus savaiminiam formavimuisi be jokio žmogaus įsikišimo ar net lankymosi (kuris galimas tik išskirtiniais atvejais ir su atsakingų specialistų priežiūra). Tad privatus savininkas jo valdą priskyrus rezervatui net negalėtų lankytis savo miške. Tad geriau yra tokias teritorijas Valstybei išpirkti iš savininko, jei norima steigti rezervatą.

Todėl **siūlome** LR Vyriausybės dėl MĮ pakeitimų teikiamoje išvadoje konstatuoti, kad nedera kurti painiavos, o kaip tik reiktų teisės aktais įvardinti aiškius ypatingą gamtinę vertę turinčių miškų kriterijus, kuriais vadovaujantis tokie miškai galėtų būti priskiriami rezervatiniams miškams patikslinant LR Vyriausybės 2001 m. rugsėjo 26 d. nutarimą Nr. 1171 „Dėl Miškų priskyrimo miškų grupėms tvarkos aprašo ir Miškų priskyrimo miškų grupėms normatyvų patvirtinimo“. Siūlome išlaikyti nuostatą, kad Valstybė turi išpirkti mišką iš savininko, jei jame norima steigti rezervatą.

„4. II grupė – specialios paskirties miškai. Joje skiriami:

1) A – ekosistemų apsaugos miškai. Kraštovaizdžio, telmologinių, pedologinių, botaninių, zoologinių, botaninių-zoologinių draustinių miškai ar jų dalys, priešeroziniai miškai, ~~Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijų dalys, svarbios jose nustatytoms Europos Bendrijos svarbos natūralioms buveinėms ir rūšių buveinėms išsaugoti ar~~

~~atkurti, kiti didelės gamtinės vertės saugomų teritorijų miškai.~~ Pagrindinė funkcinė paskirtis – išsaugoti arba atkurti gyvybingas miško ekosistemas ar atskirus jų komponentus su įvairiaamžiais įvairiarūšiais arba gamtinę brandą pasiekusiais medynais, sengirėmis.“

Paiškinimas: Šitie geologiniai, geomorfologiniai, hidrografiniai, kultūriniai draustiniai saugo reljefą ar statinius, todėl keista, kad siekiama sugriežtinama miškų apsauga. Natura 2000 teritorijos išskiriamos kitokiu principu (skirtos apsaugoti konkrečius objektus) ir yra nesuderinamos su miškų grupių sistema (skirta kompleksiniam saugojimui). **Siūlyme** LR Vyriausybės dėl MĮ pakeitimų teikiamoje išvadoje konstatuoti, kad nederėtų kurti painiavos, o kaip tik reiktų teisės aktais įvardinti aiškius svarbią vertą aiškia išskirtų ekosistemų apsaugai turinčių miškų kriterijus, kuriais vadovaujantis tokie miškai galėtų būti priskiriami 2A gr. ekosistemų apsaugos miškams patikslinant LR Vyriausybės 2001 m. rugsėjo 26 d. nutarimą Nr. 1171 „Dėl Miškų priskyrimo miškų grupėms tvarkos aprašo ir Miškų priskyrimo miškų grupėms normatyvų patvirtinimo“.

Taipogi primename, kad nepamatuotai išplėtus IIA gr. miškus į kitas saugomas teritorijas, ten esančių privačių miškų savininkams reiktų išmokėti **apie 100 mln.** Eur kompensacijų už nustatytus veiklos apribojimus. Esamoje Valstybės finansinėje ir saugumo užtikrinimo situacijoje tokia papildoma finansinė našta nėra šalies biudžetui pakeliama. Todėl **siūlyme** apsiriboti patikslinimu ūkininkavimo tikslų.

„2) B – rekreaciniai miškai: miško parkai, miestų ~~ir ne mažesniu kaip 1 km atstumu nuo miestų ribos esantys~~ miškai, kultūrinių draustinių, kultūrinių rezervatų miškai ar jų dalys, valstybinių parkų rekreacinių zonų miškai, rekreaciniai miško sklypai ir kiti poilsiui ar kitoms socialinėms, kultūrinėms ir dvasinėms vertybėms puoselėti skirti miškai. Pagrindinė funkcinė paskirtis – formuoti ir išsaugoti geriausiai rekreacinius ar kitus socialinius, kultūrinius ir dvasinius visuomenės poreikius tenkinančius miškus ir miško aplinką.“ <...>

Paiškinimas: rekreacinėms reikmėms netinka bet koks miškas, miškai turi atitikti poilsiui ar kitoms socialinėms, kultūrinėms ir dvasinėms vertybėms puoselėti keliamus kriterijus. Rekreacinė miškų vertė negali būti nustatinėjama pagal atstumą nuo miesto ribos. Vienai gyventojų grupei yra suteikiamas prioritetas prieš kitą - konstitucinis pažeidimas. Todėl netikslinga

priskirti visus 1 km atstumu nuo miestų ribos esančius miškus prie rekreacinių (II B grupės). Papildomai, ne mažesniu kaip 1 km atstumu nuo miestų ribos esantys miškai galėtų būti ir už kelių dešimčių ar kelių šimtų kilometrų nuo miestų ribų, tokiu atveju jų nebūtų galima laikyti priemiesčių miškais.

„9. Miškai miškų grupėms priskiriami vadovaujantis Vyriausybės tvirtinamais miškų grupių normatyvais ir miškų priskyrimo miškų grupėms tvarka, atsižvelgiant į saugomų teritorijų steigimo tikslus. Vyriausybės įgaliota institucija rengia ir tvirtina miškų priskyrimo miškų grupėms planus Vyriausybės nustatyta tvarka. Miškų priskyrimo miškų grupėms planai nerengiami, **jei saugomose teritorijose esančius miškus priskirti miškų grupėms nustatyta saugomų teritorijų specialiojo teritorijų planavimo dokumentuose** arba privačios saugomos vietovės miško savininkas pateikia pasiūlymą, pagrįstą apsaugos sutarties, sudarytos dėl privačios saugomos vietovės Saugomų teritorijų įstatymo nustatyta tvarka, nuostatomis.“

Paaškinimas: *Atkreipiame dėmesį, kad tokiu reglamentavimu, kaip pažymėtoji nuostata tekste, galimai bus formuojama ydinga praktika, kai miškų grupės bus tvirtinamos vadovaujantis skirtinga politika, priklausančia tik nuo saugomų teritorijų direkcijų, o ne nuo Vyriausybės politikos ir nesivadovaujant šiuo įstatymu.*

„10. Parengtas savivaldybės miškų priskyrimo miškų grupėms plano projektas skelbiamas Vyriausybės įgaliotos institucijos ir savivaldybės interneto svetainėse, informuojant, kada ir koku adresu galima teikti pasiūlymus dėl miškų priskyrimo miškų grupėms. Apie keičiamą miško grupę privačių miškų savininkai informuojami individualiai **prieš patvirtinant planus. Miško grupės gali būti griežtinamos tik miško savininkui sutikus.** Vyriausybės įgaliota institucija, pasibaigus susipažinimo su miškų priskyrimo miškų grupėms plano projektu terminui, organizuoja viešą šio plano projekto svarstymą.“

Siūlome išbraukti 1,11 papunktį:

~~„1.11. Atsižvelgiant į Vyriausybės programos 626, 637, 639, 642 ir 643 punktų nuostatas, šio nutarimo 1.1–1.10 papunkčius, atliepiančiu visuomenės~~

	<p>lūkesčius dėl plynųjų miško kirtimų mažinimo, įvertinus, kad, didėjant plynųjų miško kirtimų plotui, intensyvesni mikroklimato sąlygų pakitimai kirtavietėje labiau neigiamai veikia naujos miško kartos augimą, tikslinga sugriežtinti miškų apsaugą ir apriboti pagrindinius miško kirtimus saugomose teritorijose esančiuose miškuose, mažinti maksimalų leistiną plynųjų pagrindinių miško kirtimų plotą IVA miškų grupės miškuose iki 4 ha. Vadovaujantis Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 5, 6 ir 7 punktuose apibrėžtais teisėkūros efektyvumo, aiškumo ir sistemiškumo principais, tikslinga visus miško kirtimų draudimus nustatyti Lietuvos Respublikos specialijų žemės naudojimo sąlygų įstatyme, kuris nustato specialiąsias žemės naudojimo sąlygas (įskaitant veiklos apribojimus, draudimus) tiek saugomose teritorijose, tiek miško žemėje. Atsižvelgiant į tai, tikslinga pakeisti Projekto 18 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:</p> <p>„4. Miško kirtimai draudžiami Specialijų žemės naudojimo sąlygų įstatyme nustatytais atvejais.“</p> <p><i><u>Paaškinimas:</u> kategoriškai nepritariame šiame papunktyje ir toliau dėstomiems siūlymams miško kirtimų reglamentavimo pagal atskiras miškų grupes išėmimui iš Miškų įstatymo, paliekant tik bendro pobūdžio nuorodą į LR Specialijų žemės naudojimo sąlygų įstatymą (SŽNSĮ). Tai sukurtų teisinį neapibrėžtumą, kadangi SŽNSĮ tik fragmentiškai reglamentuoja miško kirtimus tam tikrose specifinėse teritorijose, bet nėra skirtas reglamentuoti miško naudojimą visoje Lietuvos miško žemėje ir tas epizodinis reglamentavimas nėra susietas su miškų grupėmis.</i></p> <p><i>Taipogi atkreipiame dėmesį, kad Lietuvos Respublikos Seimo valdybos sprendimo 7 ir 8 punktuose Vyriausybės prašoma pateikti išvadas tik dėl Lietuvos Respublikos miškų įstatymo Nr. I-671 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3933 ir Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 9, 25, 45 ir 46 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3939, todėl Vyriausybės išvada parengto Nutarimo projekto 3 ir 4 punktuose neturėtų būti teikiama Vyriausybės pozicija dėl LR Specialijų žemės naudojimo sąlygų ar LR Saugomų teritorijų įstatymų projekto, juo labiau- Šioje Vyriausybės išvadoje neturėtų būti siūloma papildomi pakeitimai ar papildymai LR Specialijų žemės naudojimo sąlygų ar LR Saugomų teritorijų įstatymams. Atsižvelgiant į tai siūlome išimti Nutarimo projekto 1.11 papunktį.</i></p>	
--	--	--

	<p>„9. Vyriausybės įgaliota institucija, rengdama miškų priskyrimo miškų grupėms planus, vadovaujasi Vyriausybės nustatyta tvarka ir normatyvais. Miškų priskyrimo miškų grupėms planai nerengiami, jei saugomose teritorijose esantiems miškams miškų grupės nustatytos saugomų teritorijų specialiojo teritorijų planavimo dokumentuose arba privačios saugomos vietovės miško savininkas pateikia pasiūlymą, grindžiamą apsaugos sutarties, sudarytos dėl privačios saugomos vietovės Saugomų teritorijų įstatymo nustatyta tvarka, nuostatomis.“</p> <p><i>Paaiškinimas: Atkreipiame dėmesį, kad tokiu reglamentavimu, kaip pažymėtoji nuostata tekste, galimai bus formuojama ydinga praktika, kai miškų grupės bus tvirtinamos vadovaujantis skirtinga politika, priklausančia tik nuo saugomų teritorijų direkčių, o ne nuo Vyriausybės politikos ir nesivadovaujant šiuo įstatymu.</i></p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Esama miškų priskyrimo miškų grupėms tvarka yra nelanksti, sudėtinga, apimanti besidubliuojančius ir ilgai trunkančius procesus, todėl miškų grupės nustatymas konkrečiam miškui užtrunka ilgai, o nustatyta grupė peržiūrima rečiau kaip kas dešimt metų. Įstatymo pakeitimais siekiama pagreitinti ir supaprastinti miškų priskyrimo miškų grupėms procedūras.</p> <p>Projekte siūloma, kad Valstybinė miškų tarnyba priskirtų miškus miškų grupėms, vadovaudamasi Vyriausybės nustatyta tvarka ir normatyvais, pagal parengtus miškų priskyrimo miškų grupėms planus. Įtvirtinus šią nuostatą miškų priskyrimo miškų grupėms procedūros, įskaitant ir miškų priskyrimo miškų grupėms keitimo procedūrą, būtų pagreitinamos. Miškų priskyrimo miškų grupėms procedūra supaprastėtų atsisakius miškų tvarkymo schemų rengimo, kuriose buvo tik projektuojamas miškų priskyrimas miškų grupėms, bet dėl užsitęsusių procedūrų dažnai tapdavo neaktualus ir apsunkindavo suplanuotų aplinkosauginių ir miškų ūkio priemonių vykdymą. Taip pat numatoma, kad miškų priskyrimo miškų grupėms planų nereikėtų rengti, jei saugomose teritorijose esančiuose miškuose miškų grupės nustatytos saugomų teritorijų specialiųjų teritorijų planavimo dokumentais. Miškų grupės ir jų pakeitimai būtų registruojami Miškų kadastre. Įstatyme įtvirtinami pagrindiniai reikalavimai šių planų rengimo procesui. Saugomų teritorijų planavimas viešas procesas, kurio negali įtakoti vien saugomų teritorijų direkcijos.</p>
--	---	---

		Vyriausybės tvirtinamoje miškų priskyrimo miškų grupėms tvarkoje bus nustatyta detali miškų grupėms planų rengimo tvarka, apimanti jų rengimo, derinimo, tvirtinimo ir keitimo procedūras.
	<p>„10. Miškų priskyrimo miškų grupėms planai rengiami savivaldybės atitinkamos savivaldybės teritorijoje esantiems miškams. Parengtas savivaldybės miškų priskyrimo miškų grupėms plano projektas skelbiamas Vyriausybės įgaliotos institucijos ir savivaldybės interneto svetainėje, informuojant, kada ir koku adresu galima teikti pasiūlymus dėl miškų priskyrimo miškų grupėms. Apie pasikeitusią keičiamą miško grupę privačių miškų savininkai informuojami individualiai prieš patvirtinant planus. Miško grupės gali būti griežtinamos tik miško savininkui sutikus. Vyriausybės įgaliota institucija, praėjus susipažinimo su miškų priskyrimo miškų grupėms plano projektu laikui, organizuoja viešą šio plano projekto svarstymą.“</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Miškų grupės nustatomos pagal Miškų priskyrimo miškų grupėms normatyvus ir negali būti nustatomos pagal miško savininko pageidavimus. Pakeitus miškų grupę ir dėl to už naujai nustatytus veiklos apribojimus būtų mokamos kompensacijos.</p>
	<p>6 pastaba. Esame įsitikinę, kad II grupės miškuose reiktų palikti didesnę įvairovę ūkininkavimui ir kategoriškai pasisakome prieš visų plynųjų pagrindinių miško kirtimų uždraudimą šios grupės miškuose. Juo labiau, kad Aplinkos ministerija siekia šių miškų plotus ženkliai plėsti: visus miškus, esančius nacionaliniuose parkuose, draustiniuose, 1 km spinduliu nuo miestų ribos ir kt. pervesti į II grupę. Tokio masto siekia, mūsų skaičiavimais, stipriai apribotų pagrindinį miškų naudojimą ~130-150 tūkst. ha privačių miškų ir tas vestų prie ženklaus 1,5 mlrd. EUR vertės turto naudojimo suvaržymo. Ankstesni skaičiavimai pateikti čia [nuoroda]. Aplinkos ministerija gudrauja, vietoje absoliutaus draudimo ūkinei veiklai dabar pasiūlusi Nutarimo projekto 3.2.2. punkte, kad bus galima naujai sugalvotais grupiniais atrankiniais ar atvejiniiais kirtimais kas 5 metus vykdyti ypač mažos apimties 0,05-0,1-0,5 ha atskirų medžių kirtimus</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Įgyvendinant Vyriausybės programos 618, 641, 644, 688 ir kitų punktų nuostatas, kuriomis siekiama stiprinti biologinės įvairovės apsaugą saugomose teritorijose, išsaugoti vertingiausias ir nykstančias miško ekosistemas, Projektu siekiama užtikrinti biologinės įvairovės apsaugą saugomose teritorijose. Projektas patikslintas siūlant, kad II grupės miškuose liktų ir toliau galimybė vykdyti laisvuosius atrankinius pagrindinius miško kirtimus. Taip pat būtų galima vykdyti atrankinius grupinius ir grupinius atvejinius miško kirtimus.</p>

	<p><u>praktiškai reiškia ūkinės veiklos uždraudimą</u>, kadangi ekonomiškai tokiuose mažiuose ploteliuose ūkininkavimas neš nuostolius, kaštai didesni, nei gaunamos pajamos. Miško darbų rangovai į tokius plotus mažus nevažiuos, nes neapsimokės. Apibendrinant, valstybės finansinės galimybės neleidžia užtikrinti įstatymo projekte numatomų teisinio reguliavimo priemonių įgyvendinimo.</p> <p>Siekiant skatinti funkcinę paskirtį geriau atitinkančių medynų formavimą, jų tinkamą atkūrimą II miškų grupės miškuose, siūlome ne praktiškai uždrausti pagrindinius miško kirtimus šioje miškų grupėje, bet leisti toliau vykdyti atrankinius ir atvejinius pagrindinius miško kirtimus, kurie sudarytų sąlygas nuolatinei miško dangai ir įvairiaamžių medynų formavimui, tuo pačiu užtikrintų reikiamą miško kartų pasikeitimą, o rekreaciniuose miškuose ir leistų išvengti lankytojams pavojų keliančių nestabilių, džiūstantčių ir pažeistų medžių. Tokiu pakeitimu būtų išlaikytas siekis II miškų grupėje išvengti plynųjų pagrindinių miško kirtimų, bet praplėstos galimybės greta specialiųjų miško kirtimų vykdyti ir atrankinius bei atvejinius miško kirtimus.</p> <p><u>Siūlome</u> tikslinti Nutarimo projekto 3 punktą jį visa apimtimi pašalinant:</p> <p><...>3. Atkreipti dėmesį, kad atsižvelgiant į šiame nutarime išdėstytus pasiūlymus, vadovaujantis Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 7 punkte apibrėžtu teisėkūros sistemiškumo principu, pagal kurį teisės normos turi derėti tarpusavyje, turėtų būti keičiamos ir atitinkamos Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo ir Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo nuostatos. Atsižvelgiant į tai, tikslinga keisti:<...></p>	<p>Atkreipiame dėmesį, kad Projektu siūlomais pagrindinių miško kirtimų ribojimai II miškų grupėje siekiama sudaryti geresnes sąlygas brandžių medynų ir sengirių formavimuisi, tuo pačiu paliekant tolygaus miško dangą užtikrinančių atrankinių ir grupinių atvejinių kirtimų galimybę, reikalingą minėtam įvairios rūšinės sudėties išlaikymui.</p>
	<p>1. Atvejinis pagrindinis miško kirtimas –pagrindinis miško kirtimas, kai medynas kertamas per kelis kartus arba mažesniame nei 0,3ha plote, siekiant sudaryti sąlygas medynui atsikurti.</p> <p><i>Paiškinimas: Pagal FAO metodiką ir daugelio šalių taikomą apibrėžimą miškui priskiriami didesni nei</i></p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Atvejinio pagrindinio miško kirtimo plotas sietinas su minimaliu medyno (miško) plotu (0,1 ha), nurodytu sąvokos „miško“ sąvokos apibrėžtyje.</p> <p>Todėl mažesnio nei 0,3 ha ploto medyno nukirtimas turėtų būti irgi laikomas plynuoju miško kirtimu. Pvz. viso atskirai augančio, mažesnio nei 0,3 ha ploto,</p>

	<p>0,5 ha , tad jei kirtimo metu formuojamos mažesnės aikštės- nederėtų to vadinti plynu kirtimu. Pavyzdžiui, Kroatijoje, jei kertama plynai, tačiau paliekamas pomiškis- tai nelaikoma plynu kirtimu. Bavarijoje plynu kirtimu nelaikoma iki 2 ha iškirstas plotas. Austrijoje, jei plynai iškertama nedidelė 0,2-0,5 ha aikštė nelaikoma plynu kirtimu</p> <p>O iki nuo 0,1-0,5ha kirtimus galima pavadinti - <i>atkuriamieji kirtimai</i> (nes miško aplinka nepasikeičia,).</p> <p>Gal reiktų keisti terminiją iš "plynas" į "atkuriamasis kirtimas" ar "atkuriamoji medžiapjūtė"? Šiuos terminus taiko kitos ES šalys Miškų įstatyme, pavyzdžiui: Suomija [Suomijos Miškų įstatymas: https://www.finlex.fi/en/laki/kaannokset/1996/en19961093_20140567.pdf]</p>	miškelio nukirtimas <i>de facto</i> būtų plynasis miško kirtimas.
	<p>„8. Gamtiškoji miškininkystė – natūraliais miško vystymosi principais grindžiamas miškų tvarkymas ir naudojimas, palaikantis ar didinantis miškų biologinę įvairovę.“</p> <p><i>Paaiškinimas: Siūlome vadovautis tarptautine gamtiškojo miškininkavimo samprata, apibrėžiama kaip procesas, kurio metu vadovaujamasi įprastais miškų vystymosi principais.</i></p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Natūralus miško vystymasis suprantamas kaip dinamiška miško ekosistemų raida, su kuria dera miško vystymosi stadijų kaita dėl pasikartojančių įvairaus masto trikdžių ir dėl miško ekosistemų sukcesijos nuolat susidaranti ir palaikoma miško kraštovaizdyje tam tikra medynų proporcija. Siūlomi pakeitimai turinio esmės nekeičia.</p>
	<p>„11. Laisvasis miško kirtimas– neplynasis miško kirtimas privataus miško savininko reikmėms III ar IV grupės miškuose, kurį atlikus medyno skalsumas lieka ne mažesnis kaip 0,76 miško valdos ribinių linijų kirtimas, medžių kirtimas grioviuose, 5 metrų pločio žemės juostoje nuo griovio šlaito briaunos, kai prie griovio nėra miško kelio, proskynose, taip pat sausuočių ir vėjavartų, pavojų keliančių medžių kirtimas.“</p> <p><i>Paaiškinimas: siūlome taikyti tokį pat medyno skalsumą, kaip ir pagrindinių atrankinių kirtimų atveju –</i></p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Medyno išretinimas iki žemesnio nei 0,7 skalsumo gali reikšmingai įtakoti medyno stabilumą ir atsparumą abiotiniams ir biotiniams veiksniams. Atsižvelgiant į tai, kad laisviesiems miško kirtimams nebus reikalingas leidimas, manome kad siūlymas keltų piktnaudžiavimo siekiant pasipelnėti rizikas ir galimai prieštarautų pačiai laisvojo kirtimo esmei – „privataus miško savininko reikmėms“.</p>

	<p><i>0,6. Skurdžiose (Na tipo) augavietėse, kur nėra pavojaus, kad suvešės žolinė danga, medyno skalsumą galima palikti mažesnis (0,5), kad būtų sudaromos palankios sąlygos šviesiamėgėms augalų rūšims.</i></p>	
	<p>14. Miškas – ne mažesnis kaip 0,45 hektaro žemės plotas, kuriame yra pagrindinis miško ekosistemos elementas – medynas arba kuriame jo laikinai nėra (kirtavietės, žuvę medynai, miško krūmynai, miško želdiniai ir (ar) žėliniai). Mišku nelaikomi kapinėse augantys medžiai ir krūmai, kelio juostose įveisti želdiniai, viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo patikėjimo teise valdomuose ne miškų ūkio paskirties žemės sklypuose augantys medžiai ir krūmai, siauros – iki 10 metrų pločio – medžių juostos, gyvatvorės, pavieniai medžiai ir krūmai, taip pat želdynai, sodai, trumpos (iki 20 metų) rotacijos plantaciniai želdiniai.“</p> <p><i>Paaiškinimas: Pagal Jungtinių tautų Žemės ūkio ir maisto organizacijos FAO metodiką ir daugelio kitų šalių taikomą apibrėžimą miškui priskiriami didesni nei 0,5 ha. Reikėtų ir Lietuvai harmonizuotis su tarptautiniais miško priskyrimo ir apskaitos standartais.</i></p> <p>9 pastaba. Siūlome tikslinti Nutarimo projekte pateiktas kai kurias apibrėžiamas sąvokas:</p> <p>„1.21.1. pakeisti Projekto 2 straipsnio 14 dalį (kuri po pernumeravimo laikoma Projekto 2 straipsnio 15 dalimi) ir ją išdėstyti taip:</p> <p>„15. Miškas – ne mažesnis kaip 0,45 hektaro žemės plotas, kuriame yra pagrindinis miško ekosistemos elementas – medynas arba kuriame jo laikinai nėra (kirtavietės, žuvę medynai, miško krūmynai, miško želdiniai ir (ar) žėliniai). Mišku nelaikomi kapinėse augantys medžiai ir krūmai, kelio juostose įveisti želdiniai, viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo patikėjimo teise valdomuose ne miškų ūkio paskirties žemės sklypuose augantys medžiai ir krūmai, siauros – iki 10 metrų pločio – medžių juostos, gyvatvorės, pavieniai medžiai ir krūmai, taip pat želdynai, sodai, plantaciniai želdiniai ir žėliniai.“;</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Su kitose šalyse taikomu 0,5 ha plotu neturėtų būti siejamas ar nustatytas minimalus miško plotas dėl to, kad būtų sunaikinta nemažai laukų apsauginių miškų, kurių plotas dažnai yra iki 0,5 ha, jie įsiterpę į ne miško žemės naudmenas ir atlieka labai svarbią laukų, vandens, kraštovaizdžio apsauginę, biologinės įvairovės gausinimo funkcijas.</p>

	<p><i>Paaikškinimas: Pagal Jungtinių tautų Žemės ūkio ir maisto organizacijos FAO metodiką ir daugelio kitų šalių taikomą apibrėžimą miškui priskiriami didesni nei 0,5 ha. Reikėtų ir Lietuvai harmonizuotis su tarptautiniais miško priskyrimo ir apskaitos standartais. Tas reikšmingos įtakos mažų miškelio naudojimui neturės, kadangi tokių želdinių apsaugą ir naudojimą griežtai reglamentuoja LR Želdynų įstatymas.</i></p> <p>Siūlymus dėl kitų sąvokų tikslinimo jau esame pateikę ankstesniuose LMSA raštuose, pavyzdžiui LMSA 2025-06-06 rašte Nr. 26, tad nesikartosime.</p>	
	<p>20. Miško ištekliai – nenukirstas miškas, sakai, kelmiai ir dervuoliai, medžių žievė, karnos ir tošis, medžių sula, kalėdiniai medeliai, kitos dekoratyvinės miško medžiagos, šakelės, vytelės, grybai, riešutai, uogos, vaisiai, vaistažolės ir vaistinė žaliava, miško paklotė, lapai ir miško augalai,</p> <p>medžiojami gyvūnai, erdvė socialinėms visuomenės reikmėms tenkinti.“</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Medžiojamųjų gyvūnų apsauga ir jų racionalus naudojimas reglamentuotas Medžioklės įstatyme. Nors plačiąja prasme miško ekosistemai priklauso miške esanti flora ir fauna, tačiau miško ištekliai šio įstatymo apimtyje suvokiami kaip natūraliai miške esantys augalinės kilmės miško produktai, o daug platesnis suvokimas apie miško teikiamą naudą atspindi per miško ekosistemų atliekamas funkcijas.</p>
	<p>Miško medelynas – iš vieno ar daugiau žemės sklypų sudarytas plotas, kuriame atvira grunte ir (ar) šiltnamiuose auginami miško sodmenys ir įrengta jiems auginti reikalinga infrastruktūra –</p> <p>komposto ruošimo vieta, laistymo sistema ir (ar) vandens telkinys, keliai, miško sodmenų rūšiavimo, laikymo, su medelyno veikla susiję statiniai ir įrenginiai.</p> <p><i>Paaikškinimai: Sodmenis galima užauginti (savo reikmėms pvz.) ir be gausios infrastruktūros. Svarbu įteisintas plotas, kuriame jie auginami. Visa ši dabar privaloma "atributika" apriboja galimybes įkurti nepramoninio lygio nedidelį medelyną ir sukuria išskirtines sąlygas VMU dominuoti sodmenų išauginimo rinkoje.</i></p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Termino „miško medelynas“ apibrėžtyje ir projekte nenustatyti reikalavimai miško medelynam ar jų plotui, bet nurodyti miško žemės naudmenos – miško medelyno pagrindinės infrastruktūros dalys, priskiriamos šiai naudmenai ir užtikrinančios miško sodmenų auginimo ir laikymo sąlygas.</p>
	<p>Miško valda – nuosavybės teise valdomas miškų ūkio paskirties miško žemės sklypas su visais</p>	<p>Neatsižvelgta.</p>

	<p>jame esančiais priklausiniais ir ištekliais.“</p> <p><i>Paiškinimas: Reikia galų gale spręsti teisinę koliziją, kada dėl painiavos su naudmenų ir tikslinių paskirčių identifikavimu, užfiksavimu Valstybinės miškų tarnybos valdomame Valstybiniame miškų kadastre ir Registrų centro valdomame Nekilnojamo turto kadastre ir Nekilnojamo turto registre miškų savininkai nepelnytai apmokestinami žemės mokesčiu. Vadovautis 2 str.15 d. miško apibrėžimu.</i></p>	<p>Žemės mokesčio apskaičiavimą ir mokėjimą reglamentuoja Žemės mokesčio įstatymas. Projekte miško valda suprantama kaip žemės sklypas. Be to, Žemės įstatyme žemės valda apibrėžiama kaip „nuosavybės teise valdomas žemės sklypas ar bendra ūkine veikla susiję žemės sklypai“, nesiejant jo su ištekliais ir priklausiniais.</p>
	<p>Miško žemė – miškui įveisti skirta valstybinė žemė, miško medelynai, mišku apaugę žemės plotai ir juose esančios miško laukymės, mažosios miško pelkės (iki 1 hektaro ploto), iki 0,1 hektaro ploto dirbtiniai vandens telkiniai, sėklinės miško medžių plantacijos ir klonų rinkiniai, miško keliai, kvartalų linijos, technologinės proskynos, priešgaisrinės juostos, poilsio aikštelės, laukinių gyvūnų pašarų aikštelės, medienos sandėlių ir miško infrastruktūros, inžinerinių tinklų (įskaitant laikomus kilnojamaisiais daiktais) ir jų apsaugos zonų siaurose iki 10 metrų pločio žemės juostose užimti žemės plotai, taip pat dviračių ir pėsčiųjų takų užimamos žemės juostos.“</p> <p><i>Paiškinimas: Išbraukimas gerokai supaprastintų privačių miško savininkų procedūras įveisiant mišką ne miško žemėje, paspartintų bei paskatintų miškingumo didinimo procesą.</i></p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Žemės įstatymo projekto 2 straipsnio 1 dalimi siūloma miškų ūkio paskirties žemei priskirti privačią žemę, kai aplinkos ministro nustatyta tvarka priimtas sprendimas leisti įveisti mišką ne miško žemėje. Miško įveisimo privačioje ne miško žemėje tvarka ir sąlygos nustatytos Miško įveisimo privačioje ne miško žemėje tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2024 m. liepos 8 d. įsakymu Nr. D1-225 „Dėl Miško įveisimo privačioje ne miško žemėje tvarkos aprašo patvirtinimo“. Toks pasiūlymas argumentuojamas tuo, kad tikslinga ne visą privačią žemę, kurioje numatyta ar planuojama įveisti mišką, priskirti miškų ūkio paskirties žemei, o tik tą, kurioje tai leista atlikti pagal įstatymą. Neapželdinta privati žemė neįtraukiama į Miškų valstybės registrą kaip miško žemė.</p>
	<p>Miško žemės taksacinis sklypas – miško žemės dalis, atskiriama nuo kitų pagal miško žemės naudmenas, miško grupę ir funkcinę paskirtį, administracinį suskirstymą, miško augimo sąlygas, medyno taksacinius rodiklius ir miškotvarkos projekte numatytas ūkines priemones.“</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Miškotvarkos projekte numatytos ūkinės priemonės gali būti neįgyvendintos ir jame jos neprojektuoja taksacinio sklypo ribų.</p>

	<p><i>Paaiškinimas: Supaprastintų duomenų Miškų registre aktualizavimą tas ūkine priemonės atlikus. T.y. plotas jau iš anksto būtų išskirtas kaip savarankiškas taksacinis sklypas, užtektų tik pakeisti jo rodiklius.</i></p>	
	<p>Miškų stichinė nelaimė – įvykis, kai einamaisiais metais biotiniai ir (ar) abiotiniai veiksniai labai pažeidžia medžius arba kyla pažeidimų grėsmė, kurių suminis tūris savivaldybės teritorijoje esančiuose miškuose sudaro ar sudarytų daugiau kaip 50 25 tūkst. kubinių metrų.“</p> <p><i>Paaiškinimas: Siūlome palikti 25 tūkst.m3, kaip dabartinėje galiojančioje redakcijoje. Kartelės pakėlimas dvigubai neišsprendžia spręstinių problemų.</i></p> <p>8 pastaba. Siūlome dvigubai nedidinti stichinės nelaimės miškuose ribą apsprendžiančio kriterijaus ir Projekto 1.26 papunkčiu siūloma nustatyti, kad miško stichine nelaime laikomas ir įvykis, kai pagal aplinkos ministro patvirtintą savivaldybių teritorijose esančiuose miškuose medžių liemenų pavojingų kenkėjų bei kitų pažeidimų prognozavimo ir apskaičiavimo metodiką savivaldybės teritorijoje prognozuojami didesni kaip 25 50 tūkst. kubinių metrų išdžiūvusių, išverstų, išlaužytų, išdegusių, medžių liemenų pavojingų kenkėjų, arba kitaip pažeistų medynų tūrio pažeidimai.</p> <p>„1.26.1. pakeisti Projekto 2 straipsnio 38 dalį (kuri po pernumeravimo laikoma Projekto 2 straipnio 39 dalimi) ir ją išdėstyti taip:</p> <p>„39. Miškų stichinė nelaimė – įvykis, kai einamaisiais metais abiotiniai veiksniai labai pažeidžia medžius, kurių suminis tūris savivaldybės teritorijoje esančiuose miškuose sudaro daugiau kaip 25 50 tūkst. kubinių metrų, arba kai prognozuojami tokio pat masto medžių liemenų pavojingų kenkėjų pažeidimai.“;</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Projekte atsižvelgta į būtinumą taikyti specialiąsias apsaugos priemones esant pavojingų medžių liemenų kenkėjų stichinių pažeidimų grėsmei, nelaukiant kol bus pažeista 50 tūkst. kubinių metrų miškų, o specialiąsias priemones taikant ten, kur tokie pažeidimai prognozuojami.</p> <p>Atsižvelgdami į 2023 m. vėjo padarinių likvidavimo patirtį Joniškio r. miškuose, kai vėjo ir krušos pažeistų medynų tūris valstybiniuose miškuose sudarė 27 tūkst. kubinių metrų, o jiems sutvarkyti nereikėjo taikyti specialiųjų priemonių, Projekte siūloma abiotinių veiksmų pažeidimams nustatyti 50 tūkst. kubinių metrų slenkstį.</p>
	<p>Plynasis pagrindinis miško kirtimas – pagrindinis miško kirtimas, kai didesnėje nei 0,3 ha biržėje</p>	<p>Neatsižvelgta.</p>

	<p>iškertami visi medžiai, išskyrus sėklinius, biologinei įvairovei svarbius medžius, saugomo pomiškio grupes, siekiant racionaliai naudoti miško išteklius. Po kirtimo likę medžiai nesudaro medyno.“</p> <p><i>Paaškinimas: Pagal FAO metodiką ir daugelio šalių taikomą apibrėžimą miškui priskiriami didesni nei 0,5 ha, tad jei kirtimo metu formuojamos mažesnės aikštės- nederėtų to vadinti plynu kirtimu. Pavyzdžiui, Kroatijoje, jei kertama plynai, tačiau paliekamas pomiškis- tai nelaikoma plynu kirtimu. Bavarijoje plynu kirtimu nelaikoma iki 2 ha iškirstas plotas. Austrijoje, jei plynai iškertama nedidelė 0,2-05 ha aikštė nelaikoma plynu kirtimu. Nustatant 0,3 ha tai koreliuotų su dabartiniais grupiniais atvejinais kirtimais. O iki nuo 0,1-0,5ha kirtimus galima pavadinti - atkuriamieji kirtimai (nes miško aplinka nepasikeičia,). Gal reiktų keisti terminiją iš "plynas" į "atkuriamasis kirtimas" ar "atkuriamoji medžiapjūtė"? Šiuos terminus taiko kitos ES šalys Miškų įstatyme, pavyzdžiui: Suomija [Suomijos Miškų įstatymas: https://www.finlex.fi/en/laki/kaannokset/1996/en19961093_20140567.pdf]</i></p>	<p>Plynojo pagrindinio miško kirtimo plotas sietinas su minimaliu medyno (miško) plotu (0,1 ha), nurodytu sąvokos „miško“ sąvokos apibrėžtyje.</p> <p>Todėl mažesnio nei 0,3 ha ploto medyno nukirtimas turėtų būti irgi laikomas plynuoju miško kirtimu. Pvz. viso atskirai augančio, mažesnio nei 0,3 ha ploto, miškelio nukirtimas <i>de facto</i> būtų plynasis miško kirtimas.</p>
	<p>Sengirė – nepalietas žmogaus veiklos įvairiaamžis vietinių medžių rūšių miškas, kurio dauguma medžių pasiekę gamtinę brandą ir susiformavę natūraliai, paprastai vėlyvojo vystymosi etapais vieno tipo pirmykščiame miške. Buvusios žmogaus veiklos požymiai gali būti matomi, tačiau jie pamažu nyksta arba nėra pernelyg reikšmingi, kad sutrikdytų natūralius procesus.“</p> <p><i>Paaškinimas: Europos aplinkos agentūra pateikia tokį išaiškinimą: „<...>The old growth forests may be defined as a climax forest that has never been disturbed by man <...>“</i></p> <p><i>Nuoroda:</i></p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Sąvokos apibrėžimas formuluojamas taip, jog didžioji dalis medžių turi būti pasiekę gamtinę brandą, o takoskyrai nuo pirmykščių miškų užtikrinti ir remiantis Europos Komisijos rekomendacijomis yra paliekamos nuostatos, kad žmogaus veiklos požymiai gali būti matomi, tačiau ne tiek, kad sutrikdytų natūralius procesus.</p> <p>Europos Komisijos rekomendacijose pateikta apibrėžtis: Sengirė – medynas arba miško teritorija, sudarytas (-a) iš vietinių rūšių medžių, kurie keisdami, daugiausia dėl natūralių procesų, įgijo</p>

	<p>https://www.eea.europa.eu/help/glossary/eea-glossary/old-growth-forest .. <i>Siūlome vadovautis europiniais apibrėžimais, o neišradinėti naujų.</i></p>	<p>struktūras ir dinamiką, kurios paprastai siejamos su vėlyvaisiais to paties tipo pirminių arba neliestų miškų raidos etapais. Gali būti matomi tam tikri ankstesnės žmogaus veiklos požymiai, bet jų palaipsniui nelieta arba jų yra ne tiek, kad jie smarkiai sutrikdytų natūralius procesus.</p>
	<p>Specialusis miško kirtimas – miško kirtimas, kuriuo siekiama formuoti kraštovaizdį, išsaugoti ir atkurti genetiškai vertingas miško medžių populiacijas miško medžių genetiniuose draustiniuose, genetiniuose ir sėkliniuose medynuose, klonų rinkiniuose, išsaugoti ar atkurti biologinę įvairovę, vykdyti selekciją bandomųjų miško medžių želdinių plotuose, sėklinėse miško medžių plantacijose, ruošti sėklas sėklinės miško bazės objektuose, vykdyti biotechnines priemones, gerinančias natūralias laukinių gyvūnų gyvenamosios aplinkos sąlygas, gerinti miškų ekologines, ekonomines, estetines, rekreacines funkcijas, pertvarkyti medynus ir krūmynus, tvarkyti ir atkurti mišką žuvusiuose medynuose, šalinti avarijų padarinius, prižiūrėti apsaugos zonų miškus.“ <i>Paaiškinimas: Siūlome papildyti, kam atliekamas spec.miško kirtimas, kadangi irgi svarbu ir reikalinga.</i> <i>Pritariame AM siūlomiems sąvokos “Specialusis miško kirtimas,, papildymams ir siūlome papildyti galimybe vykdyti specialiuosius kirtimus gerinti miškų ekologines, ekonomines, estetines, rekreacines</i></p>	<p>Neatsižvelgta. Siūlomas papildymas – perteklinis, kadangi miško kirtimai siūlomoms funkcijoms įgyvendinti jau numatyti šioje apibrėžtyje (miško kirtimas, kuriuo siekiama formuoti kraštovaizdį,...) išsaugoti ar atkurti biologinę įvairovę, miško medžių genetinius išteklius, (...) pertvarkyti medynus ir krūmynus, tvarkyti ir atkurti mišką žuvusiuose medynuose, šalinti avarijų padarinius(...).</p>
	<p>8 pastaba. Nepritariame kaip nepagrįstiems mokslo žiniomis ar praktika Aplinkos ministerijos siūlymams Nutarimo projekto 1.10. punkte numatyti net 3 kartus mažinti (iki 1 ha nuo dabar taikomų 3 ha) maksimalų leistiną plynųjų pagrindinių miško kirtimų plotą regioniniuose parkuose, biosferos rezervatuose ir draustiniuose . O Nutarimo projekto 1.11. punkte numatyti net 2 kartus mažinti (iki 4 ha nuo</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Siūloma didinti didžiausią leistiną plynųjų pagrindinių miško kirtimų plotą regioniniuose parkuose, biosferos rezervatuose ir draustiniuose iki 1,5 ha. Pažymėtina, kad vidutinis plynųjų miško kirtimų biržės plotas nesiekia 1,5 ha.</p>

	<p>dabar taikomų 8 ha) maksimalų leistiną plynųjų pagrindinių miško kirtimų plotą ūkiniuose IVA miškų grupės miškuose.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, siūlome nepakeisti Projekto 18 straipsnio 4 dalies 5 punkto ir jį išdėstyti taip:</p> <p>„5) regioniniuose parkuose, biosferos rezervatuose ir draustiniuose – plynieji pagrindiniai miško kirtimai didesnėmis kaip 1 hektaras biržėmis ir atvejiniai pagrindiniai miško kirtimai didesnėmis kaip 3 hektarai biržėmis;“.</p> <p>Atsižvelgiant į tai siūlome tikslinti 18 straipsnio 4 dalies 6 punktą ir jį išdėstyti taip:</p> <p>„6) IVA grupės miškuose – plynieji pagrindiniai miško kirtimai didesnėmis kaip 6 4 hektarai biržėmis.“</p> <p><i>Paiškinimas: Siūlome regioniniuose parkuose, biosferos rezervatuose ir draustiniuose plynų ir atvejinų pagrindinių miško kirtimų plotą palikti 3 ha, o ūkiniuose IVA miškų grupės miškuose plynų pagrindinių miško kirtimų plotą sumažinti iki 6 ha. Pasigendame argumentuoto mokslinio pagrindimo, kad šie inicijuojami apribojimai padės siekti parkų ar draustinių nuostatuose iškeltų tikslų. Pavyzdžiui, Dieveniškų istorinio regioninio parko atvejis. Kuo biržių dydžio apribojimas prisidėtų prie istorinio parko apsaugos ?</i></p>	<p>Įstatymo projektu miškuose siūlomas plynųjų pagrindinių miško kirtimų ploto ribojimas iki 1,5 ha nedraudžia nurodytose teritorijose jokios ūkinės veiklos, t. y., atsižvelgiant į miškų funkcinę paskirtį, brandžiuose miškuose galima taikyti bet kokią miško kirtimų rūšį, būdą arba kelių būdų darinį. Ribojamas tik vienos plynųjų miško kirtimų rūšies plotas iki 1,5 ha, kuris ir dabar valstybiniuose miškuose sudaro vidutiniškai apie 1,5 ha, privačiuose – apie 1 ha: pvz., miško savininkas gali pasirinkti: išsikirtęs 1,5 ha plynai, jis likusiame plote gali vykdyti neplynuosius pagrindinius miško kirtimus. Atsižvelgiant į tai, kad Miškų įstatymo 1 straipsnio 1 dalyje deklaruojama, kad nepriklausomai nuo nuosavybės formos, visi šalies miškai turi būti tvarkomi tvariai ir subalansuotai, o plynasis miško kirtimas didelio ploto biržėmis nėra geriausia miškininkystės priemonė, kuri užtikrintų tvaraus ir subalansuoto miškų tvarkymo principus ir miškų atkūrimo kokybę, siūloma miškuose naudoti įvairesnes miškininkystės priemones arba kirtimus vykdyti palaipsniui, per ilgesnį laiko tarpą, nedraudžiant pasiimti medienos, bet kartu užtikrinant miškų stabilumą.</p>
	<p>9 pastaba. Nutarimo projekte siūlome papildyti Miškų įstatymo projekto 5 str. 1 dalį:</p> <p>5 straipsnis. Nuosavybės teisė į mišką</p> <p>1. Miškas nuosavybės teise gali priklausyti valstybei, savivaldybėms, fiziniams ir juridiniams asmenims, neturintiems juridinio asmens statuso subjektams, tačiau turintiems civilinį teisnumą.</p> <p>Užsieniečiai, užsienio juridiniai asmenys, užsienio valstybėse įsteigtos organizacijos, neturinčios</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Ne šio teisės akto reguliavimo sritis. Tai numato Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas.</p>

	<p>juridinio asmens statuso, tačiau turinčios civilinį teisnumą pagal tų valstybių įstatymus, atitinkantys Lietuvos pasirinktos europinės ir transatlantinės integracijos kriterijus, mišką turi teisę įsigyti Lietuvos Respublikos Konstitucijos 47 straipsnio 3 dalies įgyvendinimo konstitucinio įstatymo nustatyta tvarka ir sąlygomis. Miško nuosavybės teisė neatsiejama nuo žemės sklypo, kuriame yra miškas, nuosavybės teisės. Miško savininkų, valdytojų ir naudotojų teises saugo įstatymai. Pažeistos teisės turi būti atkuriamos, o padaryti nuostoliai atlyginami įstatymų bei kitų teisės aktų nustatyta tvarka. Miško savininkų, valdytojų ir naudotojų teisės gali būti apribotos įstatymų nustatyta tvarka visuomenės, aplinkos bei miško apsaugos interesais, o šie apribojimai konkrečiai miško valdai (ar jos daliai) taikomi nuo jų įrašymo į Nekilnojamojo turto kadastrą ir Nekilnojamojo turto registrą.</p> <p><i>Paaiškinimas: Tiek SŽNSĮ, tiek Žemės įstatyme yra imperatyviai nurodyta, nuo kada taikomi apribojimai konkrečiam žemės sklypui/teritorijai- nuo jų įrašymo į Nekilnojamojo turto registrą. Tai labai aiškus ir geras principas, kurį patvirtino ir LR Konstitucinis teismas 2023 m. birželio 29 d. nutarimu Nr. KT60-N7/2023.</i></p>	
	<p>10 pastaba. Nutarimo projekte rekomenduojame pasiūlyti Miškų įstatymo projekto 5 str. 6 dalį panaikinti, kaip atgyvenusią ir sukuriančią bereikalingų biurokratinių suvaržymų disponavimui privačia nuosavybe:</p> <p>6. Privati miško valda arba privačiame ne miškų ūkio paskirties žemės sklype esanti miško žemė į</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Miškų įstatymo naujos redakcijos projekte yra taikoma išimtis leidžianti atsidalinti žemės sklypą bendrasavininkams – siūloma nustatyti, kad atidalijama bendraturčių valdoma privati miško valda arba privačiame ne miškų ūkio paskirties žemės sklype esanti miško žemė, jeigu šie sklypai suformuoti atkuriant nuosavybės teises asmenims bendrosios</p>

	<p>dalis neskaidoma, jeigu privati miško valda arba privačiame ne miškų ūkio paskirties žemės sklype esantis vientisas miško žemės plotas yra arba tampa mažesnis kaip 5 ha, <...></p> <p><i>Paiškinimas: Pagal Civilinio kodekso 4.80 straipsnio 1 dalį, 4.90 straipsnio 1 dalį, kiekvienas bendraturtis turi teisę reikalauti atidalyti jo dalį iš bendrosios nuosavybės. Civilinio kodekso 4.80 straipsnio 2 dalyje bei 4.90 straipsnio 2 dalyje numatoma, kad natūra daiktas nedalijamas tik tada, kai žala yra neproporcinga jo paskirčiai. Tuo tarpu šiuo metu galiojantis MĮ apribojimas atsidalinti bendraturčiams savo nuosavybės dalis tiesiogiai, verčia tai forminti netiesiogiai – notariniu būdu atsidalinama veika, sudarant sklypų naudojimo sutartį tarp bendrasavininkų. Nuosavybė iš bendros jungtinės tampa bendra daline pagal CK. Tačiau miško naudojimo požiūriu tai tas pats, kas padalinti geodeziškai, nes notaras patvirtina ir pasidalinimo planą. Tai daro šį procesą sudėtingą, ilgai trunkantį, sukeliantį teisinio neužtikrintumo situacijų. Žodžiu- bereikalingą.</i></p> <p>Jei vis tik Aplinkos ministerija nuspręstų neatsižvelgti į siūlymą naikinti 5 str. 6 dalį, tuomet siūlytume bent patikslinti 5 str. 6 dalies 2 punktą:</p> <p>2) atidalijama privati miško valda, kurioje yra žemės ūkio naudmenos, atidalijant šias žemės ūkio naudmenas. Šiuo atveju formuojami du – miškų ūkio paskirties ir žemės ūkio paskirties – žemės sklypai; bendras suformuotų miškų ūkio paskirties žemės sklypų plotas negali būti mažesnis už iki atidalijimo buvusį miško žemės plotą ir vienodos paskirties žemės sklypai negali šlietis tarpusavyje.</p>	<p>nuosavybės teise pagal įstatymus, reglamentuojančius piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimą. Šiuo atveju privati miško valda arba privačiame ne miškų ūkio paskirties žemės sklype esanti miško žemė gali būti padalyta į ne daugiau dalių, negu sprendime dėl nuosavybės teisių atkūrimo šiame sklype nurodytas bendraturčių skaičius.</p>
--	--	--

	<p><i>Paaškinimas: Problema- kai turime toje pačioje valdoje nebesišliejančias tarpusavyje miško žemės naudmenas, tokiu atveju neįmanoma nuo jų atskirti ir suformuoti atskiru žemės sklypu žemės ūkio naudmenų. Tame suformuotame sklype- kai dar reikalaujama, kad miškų ūkio paskirties žemės plotas turi būti ne mažesnis, kaip plotas iki padalinimo- tada negalima formuoti daugiau kaip 2 sklypus atskiriant naudmenas.</i></p>	
	<p>11 pastaba. Nutarimo projekte rekomenduojame pasiūlyti tikslinti Miškų įstatymo projekto 7 str. pavadinimą: 7 straipsnis. Privalomieji atskaitymai iš pajamų už parduotą žaliavinę medieną ir nenukirstą mišką. Bendrosioms miškų reikmėms skirtos lėšos</p> <p>Nutarimo projekte taip pat rekomenduojame pasiūlyti tikslinti Miškų įstatymo projekto 7 str. 1 dalį.</p> <p>Siūloma formuluotė:</p> <p>1. Bendrosioms miško reikmėms ir kitoms valstybės biudžeto ar savivaldybių biudžetų reikmėms Už naudojimąsi patikėjimo teise suteiktais valstybiniais miškais</p> <p>Vyriausybės nustatyta tvarka valstybinio miško valdytojams nustatomi privalomieji 15 procentų, privačių miškų savininkams—5 procentų atskaitymai į valstybės biudžetą iš pajamų už parduotą žaliavinę medieną ir nenukirstą mišką.</p> <p>Surinktos lėšos skirstomos taip: 85 procentai – į valstybės biudžetą, 15 procentų Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka – į savivaldybių, kurių teritorijos miškingumas yra didesnis kaip 50 procentų, biudžetus vietinės reikšmės viešųjų kelių priežiūrai ir remontui. Bendrosioms miško reikmėms skirtas lėšas administruoja Aplinkos ministerija ar jos įgaliota institucija, jų naudojimo tvarką</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Analogiška pastaba ir komentaras į ją teikti naujos redakcijos Miškų įstatymo naujos redakcijos projektui – privalomųjų atskaitymų į valstybės biudžetą iš pajamų už parduotą žaliavinę medieną ir nenukirstą mišką taikymas ir valstybinių miškų valdytojams, ir privačių miškų savininkams nekeičiamas kompleksiskai įvertinus visas projektui pateiktas pastabas ir pasiūlymus, praplečiamą finansuotinių bendrųjų miško reikmių sąrašą.</p>

	<p>nustato aplinkos ministras.</p> <p><i>Paaškinimai: Po Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2020 m. lapkričio 3 d. nutarimo Nr. KT187-N15/2020 „Dėl Lietuvos Respublikos įstatymų, kuriais reguliuojamas tam tikrų programų, fondų arba institucijų finansavimas, nuostatų atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ akivaizdu, kad nuo tada Bendrosioms miško reikmėms skirtos lėšos kasmet skiriamos iš bendrojo Seimo tvirtinamo valstybės biudžeto, o jų apimtis kasmet suderinama Vyriausybėje. Valstybė laisva nustatyti, kokio atlygio reikalauti iš valstybinių miškų valdytojų už jiems naudojimuisi patikėjimo teise suteiktus miškus. Visos įmokos patenka į bendrą valstybės biudžetą. O privačių miškų savininkams nieks neatlygintinai miškų neperduoda, visi privatūs miškai kažkada yra įsigyti, privačių miškų savininkai moka 15 proc. GPM (fiziniai asmenys), 15 proc. pelno (įmonės) ir visus kitus veiklos mokesčius į valstybės biudžetą. O iš ten finansuojama bendrųjų miškų ūkio reikmių finansavimo programa. Todėl primygtinai reikalaujame nesugrąžinti į rengiamą naują redakciją įstatymą ydingų 5 procentų atskaitymų iš privačių miškų savinininkų į valstybės biudžetą iš pajamų už parduotą žaliavinę medieną ir nenukirstą mišką, kadangi tai prieštarauja tiek Nacionalinio miškų susitarimo NMS pasiektiems susitarimams, tiek ir viešai Miškų įstatymo projekto rengimo metu deklaruotai Aplinkos ministerijos pozicijai.</i></p>	
	<p>10 pastaba. Siūlome tikslinti Nutarimo projekto 1.24.2. papunktį: <...> 1.24.2. pakeisti Projekto 17 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip: „3. Kirtavietės turi būti apželdintos per 3 metus arba atžėlusios medžių rūšimis per 3 5 metus nuo jų atsiradimo taikant atkūrimo būdą nurodytą paraiškoje leidimui miškui kirsti,, žuvę želdiniai ir žėliniai –</p>	<p>Neatsižvelgta. Bet kokios funkcinės paskirties miškai turi būti atkuriami, o ne naikinami ar verčiami kitomis naudmenomis, ypač saugomose teritorijose. Miško kirtimai bet kurios funkcinės paskirties miškuose turi</p>

	<p>per 2 metus, atkurtini žuvę medynai – per 3 metus nuo jų žuvimo, išskyrus atvejus, kai saugomų teritorijų nuostatuose ir (ar) saugomų teritorijų planavimo dokumentuose nurodoma kirtavietės neatkurti arba nustatyti kitokie kirtaviečių, žuvusių želdinių ir žėlinių ar žuvusių medynų apželdinimo arba atžėlimo terminai. Nepavykus medyną atkurti žėlimu per nustatytą terminą, jis turi būti atkuriamas želdinant. IV, V, Va ir Vb bonitetų IVA grupės valstybiniai miškai turi būti atkuriami želdinant.“</p> <p><i>Paaiškinimai: Jeigu siekiame savaiminio miškų atsikūrimo, nereikia forsuoti su terminais, nes dažnai pasitaiko, kad 3 metų atžėlimui nepakanka ir pasirenkamas mažiau gamtai artimas želdinimo būdas</i> <i>Praverstų daugiau lankstumo atkuriant atviras erdves ten, kur jų trūksta. Jeigu savaiminiu nepavyko per nustatytą terminą – iš karto prievolė želdinti. Kažkaip nesiriša su "artimesne gamtai miškininkyste".</i></p>	<p>būti vykdomi laikantis pagrindinio miško atkūrimo principo – medžiams derant ir, jei būtina, taikant savaiminio miško žėlimo skatinimo priemones – šalinant stelbiančią augaliją ir purenant miško paklotę. Jeigu laikomasi šių principų, medžių savaiminukai suželia anksčiau nei per 3 metus. Tačiau kuo ilgiau tęsiamas miško žėlimo terminas arba nepaisoma medžių generatyvinių galių, tuo labiau suvelėnėja augavietė, agresyvėja stelbianči žolinė augalija, krūmai ir miško atkūrimas nevyksta arba tam reikia skirti papildomų lėšų ir darbo, kad būtų sudarytos atžėlimui palankios sąlygos. Jei reikalingos erdvės – jos numatomos ne chaotiškai, dawkant miško ekosistemą, o saugomų teritorijų planavimo dokumentuose arba nuostatuose, kas ir nurodyta šio straipsnio nuostatose.</p>
	<p>15 pastaba. Nutarimo projekte rekomenduojame pasiūlyti tikslinti Miškų įstatymo projekto 18 str. 3 ir 4 punktą:</p> <p>18 straipsnis. Medynų auginimas ir miško kirtimas <...>“3. Miško žemėje gali būti vykdomi pagrindiniai, ugdomieji, sanitariniai, specialieji, lydimos ir laisvieji miško kirtimai. Miško kirtimo būdai, kirtimų amžius, biržių atrėžimo reikalavimai, gamtiškosios miškininkystės principų įgyvendinimo, aplinkosaugos ir technologiniai reikalavimai nustatomi aplinkos ministro tvirtinamose miško kirtimų taisyklėse.“</p> <p><i>Paaiškinimai: Kuo mažiau reglamentavimo, kuo didesnė sprendimų laisvė, tuo didesnė gamtinė įvairovė gali būti sukurta.</i></p>	<p>Neatsižvelgta. Gamtiškosios miškininkystės principai, kuriuos siekiama įvirtinti projekte, remiasi Europos Komisijos rekomendacijomis dėl artimesnės gamtai miškininkystės ir formuluojami taip, kad juos būtų galima pritaikyti visuose miškuose.</p>
	<p>16 pastaba. Nutarimo projekte rekomenduojame pasiūlyti tikslinti Miškų įstatymo projekto 19 str. 1 ir 4 punktą:</p>	<p>Neatsižvelgta. Tai privaloma vadovaujantis Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo,</p>

	<p>19 straipsnis. Leidimas kirsti mišką</p> <p>„1. Miško savininkai ir valstybinio miško valdytojai, ketinantys vykdyti miško kirtimus, privalo aplinkos ministro nustatyta tvarka iš Vyriausybės įgaliotos institucijos gauti leidimą kirsti mišką, išskyrus šiuos atvejus:</p> <p>2) III ir IVA grupės miškuose atliekamas laisvasis miško kirtimas (išskyrus neplėtinį miško kirtimą privataus miško savininko reikmėms, po kurio liks ne mažesnis kaip 0,7 medyno skalsumas, miškuose, esančiuose saugomose teritorijose, „Natura 2000“ teritorijose ar kultūros paveldo teritorijose), jaunuolynų ugdymo kirtimas; „</p> <p><i>Paiškinimai: Kitaip tariant – noras vertinti poveikio aplinkai reikšmingumą net dėl vieno medžio nukirtimo savo reikmėms. Absurdiška nuostata, kurios siūlome atsisakyti.</i></p>	<p>Saugomų teritorijų įstatymo, Statybos įstatymo nuostatomis. Be to, pagal 1992-05-21 Tarybos direktyvos 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos (toliau – Buveinių direktyva) 6 straipsnio 3 dalies nuostatas, poveikio „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumo nustatymo procedūra turi būti taikoma visoms ūkinėms veikloms, galinčioms reikšmingai paveikti „Natura 2000“ teritorijas.</p>
	<p>„4. Leidimas kirsti mišką turi būti išduodamas per 20 darbo dienų nuo prašymo ir visų tinkamų dokumentų, reikalingų leidimui gauti, pateikimo dienos. Kai siekiant išvengti medžių ligų ar miško kenkėjų plitimo numatoma vykdyti sanitarinius miško kirtimus „Natura 2000“ teritorijoje ar kultūros paveldo teritorijoje, leidimas kirsti mišką išduodamas per 10 darbo dienų, kituose miškuose – per 5 darbo dienas nuo prašymo ir visų tinkamų dokumentų, reikalingų leidimui gauti, pateikimo dienos. Jei prašymas pateiktas nesilaikant aplinkos ministro nustatytos leidimų kirsti mišką išdavimo tvarkos, Vyriausybės įgaliota institucija per 5 darbo dienas nuo tokio prašymo ir dokumentų gavimo paprašo prašymą pateikusį asmenį patikslinti prašymą ir (ar) pateikti trūkstamus dokumentus ir nustato terminą,</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Siūlomo pakeitimo esmė atitinka Projekto nuostatas, skiriasi tik jų dėstymas.</p> <p>Nepritariame siūlymui nustatyti trumpesnę (5 darbo dienų) terminą leidimams, kai miško kirtimai vykdomi pagal galiojantį miškotvarkos projektą, kadangi miškotvarkos projektas galioja net 20 metų, per tą laiką gali būti pasikeitę teisės aktų reikalavimai, miškų funkcinė paskirtis ir teritorijų planavimo dokumentai, sąlygojantys miško kirtimų vykdymo tvarką.</p>

	<p>ne trumpesni kaip 14 kalendorinių dienų ir ne ilgesni kaip 2 mėnesiai, per kurį jis turi patikslinti prašymą ir (ar) pateikti trūkstamus dokumentus. Terminas išduoti leidimą kirsti mišką skaičiuojamas nuo visų tinkamai įformintų dokumentų pateikimo dienos. Leidimas kirsti mišką išduodamas, jei nėra šio straipsnio 5 dalyje nurodytų leidimo neišdavimo pagrindų. Leidimo kirsti mišką neišdavimas per šio įstatymo nustatytą terminą nelaikomas leidimo išdavimu.“</p> <p>4. Per 5 darbo dienas nuo prašymo ir visų reikiamų dokumentų gavimo dienos Vyriausybės įgaliojama institucija įvertina, ar prašymas pateiktas laikantis aplinkos ministro nustatytos leidimų kirsti mišką išdavimo tvarkos, ir ar pateikti visi būtini dokumentai. Jei nustatomi trūkumai, per tą patį terminą prašoma juos ištaisyti ir nustatomas terminas, ne trumpesnis kaip 14 kalendorinių dienų ir ne ilgesnis kaip 2 mėnesiai, per kurį pareiškėjas turi patikslinti prašymą ir (ar) pateikti trūkstamus dokumentus. Sprendimas dėl leidimo kirsti mišką priimamas per:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 20 darbo dienų nuo visų tinkamai pateiktų dokumentų gavimo dienos; 2. 10 darbo dienų – kai siekiant išvengti medžių ligų ar miško kenkėjų plitimo numatomi sanitariniai miško kirtimai „Natura 2000“ ar kultūros paveldo teritorijoje; 3. 5 darbo dienas – kai sanitariniai miško kirtimai numatomi kituose miškuose; 4. 5 darbo dienas – kai miško kirtimai vykdomi pagal galiojantį miškotvarkos projektą. <p>Leidimo išdavimo terminas skaičiuojamas nuo dienos, kai pateikiami visi reikiami dokumentai be</p>	
--	---	--

	<p>trūkumų. Leidimas neišduodamas, jei egzistuoja šio straipsnio 5 dalyje nurodyti leidimo neišdavimo pagrindai. Leidimo neišdavimas per nustatytą terminą nelaikomas leidimo išdavimu.</p> <p><i>Paaiškinimai: Siūlomas dokumentų vertinimo ir sprendimo priėmimo procesų atskyrimas leistų užtikrinti aiškumą ir veiksmingumą. Praktikoje institucijos jau dabar per 5 darbo dienas įvertina dokumentų tinkamumą ir priima sprendimus dėl miškotvarkinių kirtimų. Toks skaidymas leistų išlaikyti efektyvų darbą ir užtikrinti skirtingą leidimų išdavimo terminų taikymą priklausomai nuo kirtimų pobūdžio ir skubumo.</i></p> <p>7 pastaba. <u>Nepritariame</u> Projekto 1.12 papunkčiu vėl siūlomam nustatyti ilgesniam leidimo kirsti mišką išdavimo terminui – 20 darbo dienų nuo prašymo ir dokumentų, reikalingų leidimui gauti, pateikimo dienos. Detalūs pasiūlymai pateikti LMSA 2025-06-06 rašte Nr. 26, tad nesikartosime</p>	
	<p>„4. Miško savininkai ir valstybinio miško valdytojai miško sanitarinės apsaugos reikalavimuose nustatytais atvejais turi pranešti Vyriausybės įgaliotai institucijai apie pavojingų medžių ligų ir miško kenkėjų židinius Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka ir juos likviduoti laikantis miško sanitarinės apsaugos reikalavimų, išskyrus šio įstatymo 3 straipsnio 5 dalies 16 punkte nurodytą atvejį. Pareiga pranešti apie medžių ligų ir kenkėjų židinius ir juos likviduoti netaikoma I miškų grupės miško savininkams ir valstybinio miško valdytojams.“</p> <p><i>Paaiškinimai: I-os grupės miškai turėtų būti išimtinai valstybiniai.</i></p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Projektu sudaroma galimybė I miškų grupei priskirti ir privačių saugomų vietovių miškus pagal jų savininkų pasiūlymus (tai yra pačio savininko iniciatyva), grindžiamus apsaugos sutarties, sudarytos dėl privačios saugomos vietovės Saugomų teritorijų įstatymo nustatyta tvarka, nuostatomis. Todėl negalima nustatyti, kad rezervatiniai miškai būtų išimtinai tik valstybiniai.</p>
	<p>8 pastaba. Siūlome dvigubai nedidinti stichinės nelaimės miškuose ribą apsprendžiančio kriterijaus ir Projekto 1.26 papunkčiu siūloma nustatyti,</p>	<p>Neatsižvelgta.</p>

	<p>kad miško stichine nelaime laikomas ir įvykis, kai pagal aplinkos ministro patvirtintą savivaldybių teritorijose esančiuose miškuose medžių liemenų pavojingų kenkėjų bei kitų pažeidimų prognozavimo ir apskaičiavimo metodiką savivaldybės teritorijoje prognozuojami didesni kaip 25 50 tūkst. kubinių metrų išdžiūvusių, išverstų, išlaužytų, išdegusių, medžių liemenų pavojingų kenkėjų, arba kitaip pažeistų medynų tūrio pažeidimai.</p> <p>„1.26.1. pakeisti Projekto 2 straipsnio 38 dalį (kuri po pernumeravimo laikoma Projekto 2 straipsnio 39 dalimi) ir ją išdėstyti taip:</p> <p>„39. Miškų stichinė nelaime – įvykis, kai einamaisiais metais abiotiniai veiksniai labai pažeidžia medžius, kurių suminis tūris savivaldybės teritorijoje esančiuose miškuose sudaro daugiau kaip 25 50 tūkst. kubinių metrų, arba kai prognozuojami tokio pat masto medžių liemenų pavojingų kenkėjų pažeidimai.“;</p>	<p>Atsižvelgdami į 2023 m. vėjo padarinių likvidavimo patirtį Joniškio r. miškuose, kai vėjo ir krušos pažeistų medynų tūris valstybiniuose miškuose sudarė 27 tūkst. kubinių metrų, o jiems sutvarkyti nereikėjo taikyti specialiųjų priemonių, Projekte siūloma abiotinių veiksnių pažeidimams nustatyti 50 tūkst. kubinių metrų slenkstį.</p>
Lietuvos verslo konfederacija	<p>Pažymėtina, kad Vyriausybės nutarimo projekte siūloma pakeisti naujos redakcijos Miškų įstatymo projekto 11 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip: <...></p> <p>Analizuojant siūlomą pakeitimą, natūraliai kyla klausimas, koku pagrindu privačių miškų savininkams būtų išmokamos kompensacijos už nustatytus veiklos apribojimus, jei miškų grupė nebus pakeista, tačiau bus visiškai uždraudžiami pagrindiniai miško kirtimai. Prašome papildomai įvertinti šį siūlomą pakeitimą bei lygiagrečiai galinčius kilti klausimus dėl kompensacijų mechanizmo veikimo reguliavimo aiškumo.</p> <p>Vertintina, kad šiuo metu numatytas kompensavimo mechanizmas yra per daug abstraktus ir teorinis, kadangi nėra aiškiai nustatyta, kaip būtų vertinamos ekosistemų funkcijos, kas atliktų tokį vertinimą ir koku būdu būtų nustatoma tiek piniginių, tiek nepiniginė žalos ar praradimų vertė. Dėl to kyla tiek teisinio, tiek ekonominio neapibrėžtumo rizika, o pats mechanizmas gali tapti neveiksmingas arba sunkiai įgyvendinamas praktikoje.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Atsižvelgiant į Lietuvos verslo konfederacijos siūlymą, patikslinta kompensacijų apskaičiavimo metodika – kompensacijos būtų apskaičiuojamos taikant diskontuotų pinigų srautų metodiką, kuri leistų apskaičiuoti dabartinę nuostolių vertę atsižvelgiant į laiką, infliaciją ir būsimus finansinius srautus (diskonto norma – 3,26 proc. nustatyta pagal Vyriausybės obligacijų vidutinį pelningumą; kirtimų atidėjimas 5 metams; skaičiuojama konkrečiam galimam plynai iškirsti miško plotui; išskaičiuojamos miško ruošos ir atkūrimo sąnaudos). Kompensacijų apskaičiavimo metodika ir mokėjimo tvarką bus detalizuota Vyriausybės nustatyta tvarka. Nutarimo projekte patikslintas lėšų poreikis kompensacijoms. Tikslinant projekto nuostatas, atlaisvinami dalis</p>

	<p>Atitinkamai, LVK siūlytų kompensacijos apskaičiavimo metodiką supaprastinti ir remtis objektyviai įvertinamais kriterijais, pagrįstais ekonomine logika:</p> <p>1. Ekonominių nuostolių vertinimas pagal realius finansinius rodiklius. Kompensacija turėtų būti skaičiuojama įvertinant negautas pajamas iš parduotos medienos. Tam galima naudoti:</p> <p style="padding-left: 40px;">Diskontuotų srautų metodą įvertinant ateities srautus, kurie būtų gautini, jei ribojimai nepakeistų leidžiamos veiklos.</p> <p>Tam reikėtų įvertinti nenukirsto miško vertę šiai dienai (t. y., nustatyti vertę remiantis rinkos kainomis už nenukirstą mišką tam tikroje vietovėje), apvaliosios medienos rinkos kainas ir vidutines eksploatacijos išlaidas.</p> <p>2. Prašymo pateikimo laikas ir kompensacijos mokėjimo terminai. Šiuo metu reikalavimas teikti kompensacijos prašymą tik sulaukus medyno brandos nėra pagrįstas, nes:</p> <p style="padding-left: 40px;">Miško žemės vertė reikšmingai mažėja dėl kirtimų ribojimų, ypač kai brandos laikotarpis yra ilgas (pvz., 30 metų ar daugiau);</p> <p>Rinkos vertės kritimas gali būti ne procentinis, o kartotinis, todėl būsima kompensacija po dešimtmečių neatitiks realių savininko patiriamų nuostolių dabartiniu laikotarpiu.</p> <p>Apibendrinant, LVK siūlytų numatyti tokią alternatyvą:</p> <p style="padding-left: 40px;">Sudaryti galimybę gauti kompensaciją nepriklausomai nuo medyno brandos amžiaus, jei savininkas pateikia prašymą.</p> <p style="padding-left: 40px;">Tam siūloma taikyti diskontuotų pinigų srautų (NPV – net present value) metodiką, kuri leistų apskaičiuoti dabartinę nuostolių vertę atsižvelgiant į laiką, infliaciją ir būsimus finansinius srautus.</p> <p>Toks modelis užtikrintų skaidresnį, aiškesnį ir rinkos sąlygomis pagrįstą kompensavimo mechanizmą, sumažintų neapibrėžtumą tiek miško savininkams, tiek valstybei, taip pat skatintų racionalesnį miškų išteklių valdymą.</p>	<p>veiklos apribojimų miškuose, todėl skaičiuojama, kad lėšų poreikis kompensacijoms bus žymiai mažesnis.</p>
--	---	---

Lietuvos miškininkų sąjunga	<p>3. Intensyviai rekreaciniam naudojimui pagal galiojančio Miškų įstatymo nuostatas priskirta 2,5 proc. visų Lietuvos miškų. Tik dalis šių miškų yra intensyviai naudojami rekreacijai. Gyventojų rekreaciniam naudojimui šiandien prieinami beveik visi Lietuvos miškai. Labiausiai apleisti ir neįsavinti rekreacinio naudojimo požiūriu, išskyrus vieną kitą prestižinę teritoriją, yra miestų miškai. Manome, kad nuo jų tvarkymo planavimo, prieinamumo gyventojams ir reiktų pradėti. Todėl nepritariame siūlymui IIB miškų grupei „aklai“ priskirti miškus, esančius 1 km atstumu nuo miesto ribos.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Įgyvendinant Vyriausybės programos 630 ir 632 punktų nuostatas, kuriomis siekiama apriboti plynuosius kirtimus saugomose teritorijose ir priemiestiniuose bei miesto teritorijoje esančiuose miškuose, Projekte numatyta įtraukti priemiesčių miškus, t. y. nuo miesto teritorijos ribos iki 1 km atstumu IIB miškų grupei priskiriami miškai. Jei bus poreikis IIB miškų grupei priskirti daugiau už šios ribos esančių miškų, priskyrimui galės būti taikomi kiti rekreacinių miškų kriterijai. Nuo miesto teritorijos ribos iki 1 km atstumas pasirinktas kaip minimalus atstumas, o ne maksimali riba. Šis pasirinkimas grindžiamas 2024 m. atliktos studijos „Rekomendacijos dėl rekreaciniams miškams taikomo miškininkavimo modelio parengimas“ rezultatais, kuriais IIB grupei priskiriamus miškus rekomenduojama planuoti taip, kad būtų užtikrinamas jų prieinamumas bendruomenėms: įtraukiami visi miškai esantys gyvenvietėse (100%) bei 70-80% su jomis besiribojančių (gyvenvietės kontaktinėje teritorijoje esančių miškų); kuo mažesnė gyvenvietė tuo kontaktinės teritorijos, priemiesčio ir nutolusių rekreacinių teritorijų atstumas mažesnis; rekomenduojami zonų plotai: 50-500 m kontaktinės zonos, 50-1500 m priemiesčio, 20 – 100 km nutolusios nuo gyvenviečių zonomis; gyvenviečių priemiesčių teritorijose rekomenduojama rekreacinį prioritetą suteikti 20-30% miškų; nutolusiose nuo gyvenviečių teritorijose – iki 10% gausiausiai lankomų ir tam pritaikytų miškų.</p>
	5. Nepritariame siūlymui, kad visuose IIA ir IIB grupių miškuose ir visuose	Atsižvelgta iš dalies.

	<p>nacionaliniuose parkuose ir draustiniuose būtų uždrausti pagrindiniai miško kirtimai, o medynuose pasiekusiuose gamtinės brandos amžių būtų vykdomi tik specialieji kirtimai, ir šis apribojimas apimtų virš 20 proc. Lietuvos miškų. Suprantame Įstatymo projekto kūrėjų mintį, kad terminas pagrindiniai miško kirtimai yra susijęs su ekonominės naudos iš miško gavimu, todėl, galimai šis terminas kai kam yra nepriimtinas. Savo laiku II miškų grupės miškuose gamtinės brandos amžių pasiekusiuose medynuose vykdomų miško kirtimų pavadinimas buvo pakeistas terminu „atkuriamieji miško kirtimai“. Tą padaryti esame siūlę ir dabar, tačiau Įstatymo projekto rengėjai į tai nereagavo. Visa kas gyva, taip pat ir miškai, turi savo pradžią ir pabaigą, t. y. senąją kartą turi pakeisti naujoji karta. Rezervatuose, kur žmogaus įtaka yra griežtai apribota, tai atlieka pati gamta. Tačiau kitų miško grupių miškuose brandūs medynai atkuriami su žmogaus pagalba, taikant vienokius ar kitokius miško kirtimus (plynį, atvejinį, atrankinį kirtimų būdą). Suprantamas noras saugomų teritorijų miškuose kategoriškai drausti plynuosius miško kirtimus, bet turėtų būti galima taikyti vienokius ar kitokius neplynųjų miško kirtimų būdus, juos vadinant atkuriamaisiais kirtimais. Atkreiptinas dėmesys, kad visi pagrindiniai kirtimai savo esme yra miško atkuriamieji kirtimai.</p>	<p>Projektu siūloma II miškų grupėje uždrausti visus pagrindinius miško kirtimus, išskyrus atrankinius ir grupinius atvejinius miško kirtimus. Tai reiškia kad šioje miškų grupėje galės būti vykdomi kirtimai, tik reikės pasirinkti kitus kirtimo būdus (ne plynuosius miško kirtimus), o vėliau miškas atkuriamas. Todėl netikslinga įvesti naują miško kirtimų rūšį.</p>
	<p>Siūlome Miškų įstatymo projekto 2 str. papildyti „atkuriamojo miško kirtimo“ sąvoka. Kadangi šie miško kirtimai reikalingi II miškų grupės miškuose, kur pagrindiniai miško kirtimai bus draudžiami, o perbrendusiuose, viršijančiuose gamtinės brandos amžių, irstančiuose ir</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Projektu siūloma II miškų grupėje uždrausti visus pagrindinius miško kirtimus, išskyrus atrankinius ir grupinius atvejinius miško kirtimus. Tai reiškia kad šioje miškų grupėje galės būti vykdomi kirtimai, tik reikės pasirinkti kitus kirtimo būdus (ne plynuosius</p>

	nebeatliekančiuose apsauginio vaidmens medynuose, jų atkūrimas reikalingas. Priskirti tokius kirtimus specialiesiems miško kitimams netinka dėl aukščiau nurodytų priežasčių. Atkuriamojo miško kirtimo terminas buvo naudojamas miško kirtimų klasifikacijoje. Jis buvo ir teisės aktuose, tik prieš kurį laiką dėl neaiškių priežasčių išbrauktas.	miško kirtimus). Todėl netikslinga įvesti naują miško kirtimų rūšį.
	Biržių ploto mažinimas reiškia atėjimų į kertamą plotą skaičiaus didinimą, tuo pačiu anglies pėdsako didinimą. Be to, labai mažo (1 ha) ploto biržės, bus sunkiai įgyvendinamos dėl šliejimų ribojimų, dėl fragmentuotos lajų dangos sukūrimo, o tuo pačiu medyno stabilumo, tvarumo mažėjimo. Biržių ploto mažinimas žemiau 2-3 ha nėra pateisinamas ir saugomose teritorijose. Todėl, siūlome IVA ir III miškų grupėse palikti šiuo metu galiojančius plynųjų miško kirtimų plotus, o saugomose teritorijose nustatyti ne mažesnę nei 2 ha plotą.	Atsižvelgta iš dalies. Siūloma regioniniuose parkuose, biosferos rezervatuose ir draustiniuose lestiną biržės plotą didinti iki 1,5 ha, t. y. nustatyti didesnę nei esamas vidutinis plynųjų miško kirtimų plotas. Pažymėtina, kad mažesnio ploto plynose kirtavietėse – geresnės sąlygos miško atkūrimui, nes mažiau pažeidžiamas miško mikroklimatas, didesnės galimybės atželti miškui savaime nuo derančių šalia esančių medynų. Atkreiptinas dėmesys, kad teiginys, kad biržių ploto mažinimas mažiau kaip 2-3 ha nepateisinamas, neturi jokio pagrindo, nepateikti tai pagrindžiantys argumentai.
	Projekte siūloma atsisakyti saugomų teritorijų ženklavimo sklypo ribomis, tačiau kaip jas ženklini nenurodoma. Manome, kad praktika skirti mažo ploto saugomus objektus yra ydinga jų išsaugojimo požiūriu. Maži objektai galėtų būti tik išimtiniais atvejais. Tuomet atsirastų galimybė ribas nustatyti pagal linijinius objektus, ilgesnį laiką nekeičiančius savo padėties. Atsižvelgdami į tai, siūlome išskiriamoms saugomoms teritorijoms, buveinėms griežtai laikytis minimalaus ploto reikalavimo, nustatyto Aplinkos ministro 2001-04-20 įsakymu Nr. 219 „Dėl buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijų aprašo“ patvirtinimo.	Neatsižvelgta. Nei Miškų įstatymo naujos redakcijos projekte, nei Projekte pasiūlymai dėl saugomų teritorijų ribų nustatymo principų neteikiami.
	Labai svarbu daugybę su miškais susijusių duomenų bazių, bei reguliariai	Atsižvelgta iš dalies.

	<p>permatuojamų miškų duomenų bazes surišti tarpusavyje, panaudojant miškų georeferencinį pagrindą, todėl siūlome įteisinti Įstatymo projekte, jog miškų inventorizacijos, tuo pačiu ir miškų registro bei su juo susijusių daugybės kitų registrų pagrindas yra georeferencinis miškų pagrindas.</p>	<p>Suprantama, kad siūloma, jog Miškų valstybės kadastro žemės naudmenų informacijos šaltiniu turėtų būti naudojamas Georeferencinio pagrindo kadastras (GRPK). Pažymėtina, kad jis ir dabar yra naudojamas, taip pat ir yra numatomas naudoti žemės naudmenų duomenų nustatymui pagal Miškų valstybės kadastrą (MVK). Tačiau GRPK nekaupia daugelio duomenų, kurie reikalingi miško būklės vertinimui ir būtent tie papildomi reikalingi duomenys (medžių rūšis, amžius, skersmuo ir kt.) surenkami miškų inventorizacijos procesuose, kurių nėra galimybės atsisakyti. GRPK negali būti traktuojamas MVK pakaitalu. GRPK yra tik vienas iš MVK naudojamų duomenų šaltinių. GRPK duomenų tikslumo didinimo bus siekiama peržiūrint Miškotvarkos darbų vykdymo instrukcijoje nustatytus miškų georeferencinio pagrindo tvarkymo principus.</p>
	<p>Nepritariame, Įstatymo projekto pakeitimams, numatantiems atsisakyti valstybinių miškų apsaugos pareigūnų, nes tai turės neigiamos įtakos miškų apsaugai. Vadovaujantis Miškų įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 1 punktu, valstybiniai miškų apsaugos pareigūnai vykdo miškų apsaugą nuo neteisėtų veiksmų – savavališko medžių ir krūmų kirtimo, naikinimo arba žalojimo miško žemėje, specialiųjų žemės naudojimo sąlygų pažeidimo miško žemėje, neteisėto miško naudojimo, neteisėto miško sodmenų, miško želdinių ir žėlinių, sėklinių miško medžių plantacijų, pomiškio ir jaunuolynų naikinimo arba žalojimo, medienos ir miško išteklių grobstymo, medžioklę reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų pažeidimo, neteisėto važiavimo per miško paklotę motorinėmis transporto priemonėmis, miškų riboženklų,</p>	<p>Neatsižvelgta. Miškų įstatymo naujos redakcijos projekto 2 straipsnio 39 dalyje apibrėžta, kas yra miškų urėdija – „39. Miškų urėdija – valstybės įmonė, patikėjimo teise valdanti, naudojanti valstybinę miško žemę ir jais disponuojanti įstatymų nustatytais sąlygomis ir tvarka, taip pat vykdanči juose kompleksinę miškų ūkio veiklą ir kitą įmonės įstatuose numatytą veiklą.“; 4 straipsnio 2 dalyje apibrėžiamos miškų urėdijos valstybinės funkcijos. Manome, kad ekonominis valstybinių miškų reguliavimas pakankamai detalai reglamentuojamas Miškų įstatyme ir kituose teisės aktuose (valstybės įmonei taikomas Valstybės ir savivaldybių įmonių įstatymas). Miškų įstatymo pakeitimo projekto rengimo motyvai ir priežastys išdėstyti aiškinamajame rašte. Valstybinių miškų</p>

	<p>kvartalinių stulpų ir ženklų, informacinių stendų, priešgaisrinių ir rekreacinių įrenginių gadavimo, naikinimo ar savavališko perkėlimo, lankymąsi miške reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų pažeidimo, priešgaisrinės miškų apsaugos reikalavimų pažeidimo, miško sanitarinės apsaugos reikalavimų pažeidimo, atliekų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų pažeidimo. Šios miško pažaidos nustatomos kiekvienais metais, o atsisakius valstybinių miškų apsaugos pareigūnų, šių pažeidimų rizika dar padidėtų, kadangi visoje Lietuvoje po kitos – miškų kontrolės reformos liko tik trisdešimt penki Aplinkos apsaugos departamento pareigūnai, vykdantys kontrolę miškuose, geriausi iš jų dėl nepakeliamo darbo krūvio taip pat palieka šią instituciją. Be to, labai svarbus valstybinių miškų apsaugos pareigūnų atliekamas prevencinis darbas, vykdomi reidai ir kita veikla, kas reikšmingai mažina neteisėtų veiksmų riziką ne tik valstybiniuose, bet ir privačiuose miškuose. Nesutinkame, kad valstybinių miškų apsaugos pareigūnų atliekamas miškų apsaugos nuo pažeidimų faktinės ir prevencinės funkcijas dubliuoja Aplinkos apsaugos departamento pareigūnai ir ši veikla nederą su valstybės įmonės vykdoma veikla – valstybinių miškų apsaugos pareigūnai stiprina miškų apsaugą, atlieka didžiulį prevencinį darbą ir papildo valstybinę miškų kontrolę. Manome, kad sunaikintas valstybinių miškų apsaugos pareigūnų institutas tik blogins Lietuvos miškų apsaugą. Kad užtikrinti vienodą valstybinės kontrolės standartų taikymą valstybiniuose ir</p>	<p>apsaugos pareigūnų instituto atsisakymo priežastys išdėstytos naujos redakcijos Miškų įstatymo projekto aiškinamajame rašte – vykdomos funkcijos nederėtų su valstybės įmonės veikla ir funkcijomis. Be to, valstybinių miškų apsaugos pareigūnų funkcijos iš esmės dubliuojasi su Aplinkos apsaugos departamento pareigūnų vykdomomis miškų kontrolės funkcijomis, todėl neteisėtos veiklos užkardymas valstybiniuose miškuose liktų būtent Aplinkos apsaugos departamento kompetencijoje, o valstybinių miškų apsaugoje ir pažeidimų prevencijoje ir toliau veiktų už konkrečių miško plotų priežiūrą ir apsaugą atsakingi miškų urėdijos darbuotojai neturėdami pareigūno statuso.</p>
--	--	---

	<p>privačiuose miškuose, siūlome papildyti Įstatymo projekto išplečiant valstybinių miškų apsaugos pareigūnų įgalinimus ir į privačius miškus.</p>	
	<p>Norėtume pabrėžti, kad keisti Miškų įstatymą derėtų tik turint patvirtintą miškų strategiją ir atlikus pakeitimų kaštų ir naudos analizę.</p>	<p>Neatsižvelgta. Atsižvelgiant į Nacionalinio susitarimo dėl miškų proceso intensyvumą ir trukmę, interesų grupių prieštaringas nuomones, tikėtina, kad ilgalaikės miškų politikos strateginio planavimo dokumento rengimas ir derinimas užsitęs, todėl, siekiant greitesnių pokyčių miškų sektoriuje, priimtas politinis sprendimas nestabdyti Miškų įstatymo naujos redakcijos svarstymų bei priėmimo ir 2025 m. pradėti rengti strateginį planavimo dokumentą. Atsižvelgiant į patvirtintą strateginį planavimo dokumentą, Miškų įstatymo nuostatos bus peržiūrimos ir pagal poreikį inicijuojami reikalingi jų pakeitimai.</p>
	<p>1. nepritariame pakeitimams, kurie galėtų sudaryti prielaidas, kad neliks valstybės įmonės Valstybinių miškų urėdijos;</p>	<p>Neatsižvelgta. Projekte nėra sudaroma jokių prielaidų nelikti valstybės įmonei Valstybinių miškų urėdijai. Miškų įstatymo naujos redakcijos projekte miškų urėdija apibrėžiama kaip valstybės įmonė, patikėjimo teise valdanti, naudojanti valstybinę miško žemę ir jais disponuojanti įstatymų nustatytais sąlygomis ir tvarka, taip pat vykdanči juose kompleksinę miškų ūkio veiklą ir kitą įmonės įstatuose numatytą veiklą.</p>
	<p>2. nepritariame pakeitimams, kuriais siūloma Miškų įstatyme neminėti Valstybinės miškų tarnybos;</p>	<p>Neatsižvelgta. Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymo 22 straipsnio 8 punktą, kuriame nustatyta, kad Vyriausybė steigia, reorganizuoja ir likviduoja Vyriausybės įstaigas, steigia įstaigas prie ministerijų ir paveda ministerijoms įgyvendinti įstaigų prie ministerijų savininko teises ir pareigas (išskyrus sutikimų dėl tokių įstaigų reorganizavimo ir</p>

		likvidavimo priėmimą), steigia, reorganizuoja ir likviduoja kitas biudžetines įstaigas, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina Vyriausybė ar Vyriausybės įgaliota valstybės institucija ar įstaiga, ir siekiant užtikrinti (neapriboti) Vyriausybei suteiktų įgaliojimų įgyvendinimą, Įstatyme atsisakoma konkrečių Aplinkos ministerijai pavaldžių institucijų pavadinimų nurodymo ir vietoje jų nurodoma, kad tam tikrą funkciją vykdo Vyriausybės įgaliota institucija.
	3. nepritariame pakeitimams, kuriais siūloma, kad priskyrimą miškų grupėms atliktų Aplinkos ministerijos įgaliotos institucijos vadovas (-ė), kadangi sudaroma didelė korupcijos rizika;	Neatsižvelgta. Manome, kad Valstybinė miškų tarnyba turi pakankamai kompetentingų specialistų numatytiems darbams atlikti efektyviausiu būdu, mažinant šiuo metu miško grupių planavime esančius perteklinius procesus, administracinę naštą.
	4. nepritariame Projekto 5.2 punkte siūlomam pakeitimui, kadangi atveriamas kelias privatizuoti valstybinius miškus;	Neatsižvelgta. Projekte nėra jokių pakeitimų, susijusių su valstybinių miškų privatizavimu.
	5. nepritariame Projekto 5.3 punkte siūlomam pakeitimui, kadangi atveriamas kelias privačios miško žemės nacionalizacijai. Šio punkto įgyvendinimu sudaroma didelė korupcijos rizika;	Neatsižvelgta. Projekte nėra jokių pakeitimų, susijusių su privačios miško žemės nacionalizacija.
	6. nepritariame Projekto 5.4 punkte siūlomam pakeitimui, kadangi atveriamas kelias aukcionuose parduoti valstybinę miško žemę rezervuotą nuosavybės teisių atkūrimui;	Neatsižvelgta. Projekte numatomi atvejai, kaip laisvo valstybinio fondo miškai nepanaudoti nuosavybės teisių atkūrimui gali būti perduodami privačion nuosavybėn. Tarp privačios nuosavybės teise valdomų žemės sklypų įsiterpusiuose ne didesniuose kaip 3 hektarų miško žemės plotuose suformuoti žemės sklypai privačion nuosavybėn be aukciono Vyriausybės nustatyta tvarka perduodami besiribojančių žemės sklypų savininkams. Kita nuosavybės teisėms atkurti nepanaudota valstybinė miško žemė Vyriausybės nustatyta

		tvarka parduodama aukcionuose, jeigu kituose įstatymuose nenustatyta kitaip.
	7. nepritariame pakeitimams, dėl kurių nebelieka laisvo lankymosi miškuose;	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Miškų įstatymo projekte numatoma, kad asmenys, prisiimdami atsakomybę už savo saugumą ir asmeninio turto saugumą, turi teisę lankytis visų nuosavybės formų miškuose, išskyrus šiame įstatyme nustatytas išimtis (reikalavimai valstybės sienos apsaugos zonoje, pasienio ruože, pasienio juostoje, karinėse teritorijose ir pan., lankymasis saugomose teritorijose, savivaldybių apribojimai ir draudimai, miško kirtimai). Siekiant privataus miško savininkų teisių ir jų turto apsaugos, siūloma nustatyti, kad privačiuose miškuose besilankantys asmenys taip pat gali naudotis privataus miško savininko sukurta ar įrengta rekreacine miško infrastruktūra, jei privataus miško savininkas to nedraudžia.</p>
	8. nepritariame siūlomiems naujiems miško grupių pokyčiams ir medžiapjūtės apribojimams, kadangi kompensacijoms už ūkinės veiklos ribojimus nepakaks pinigų;	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Keletą metų diskutuojama, kad reikalingi miškų grupių pokyčiai, todėl po ilgų diskusijų tiek Nacionalinio miškų susitarimo metu, tiek organizuotuose susitikimuose Projektu siūlomi esamų miškų grupių pokyčiai, kurie atliepia tendencijas – išlaikyti balansą tarp ekologinių, socialinių ir ekonominių interesų, siekti kad priskirtos miškų grupės geriau atspindėtų realias miškininkavimo galimybes, ypač saugomose teritorijose, miškų grupes priskirti pagal aiškesnius kriterijus.</p> <p>Įgyvendinant Vyriausybės programos 630 ir 632 punktų nuostatas, kuriomis siekiama apriboti plynuosius kirtimus saugomose teritorijose ir priemiestiniuose bei miesto teritorijoje esančiuose</p>

		<p>miškuosem, Projektu siūlomi ūkinės veiklos apribojimai.</p> <p>Suprantant, kad valstybės finansinės galimybės išmokėti kompensacijas visiems miško savininkams, kuriems yra nustatyti nors menkiausi veiklos apribojimai, yra ribotos, Projekte pasiūlyta išmokėti kompensacijas tik tiems privačių miškų savininkams, kai jų miško žemėje pakeičiama miškų grupė ir todėl uždraudžiami plynieji pagrindiniai miško kirtimai. Be to, pažymima, kad privatūs miško savininkai gali savo miškuose ūkininkauti taikant ir kitus miškų tvarkymo būdus (kirtimus) (nei plynuosius miško kirtimus) ir gauti norimą naudą tik per ilgesnį laiką ir užtikrinant biologinės įvairovės apsaugą, miškų išsaugojimą, nes jie įtakoja visų šalies gyventojų gyvenimo kokybę – vandens, dirvožemio, gyvosios ir negyvosios gamtos apsaugą, oro kokybę, kovos su klimato kaita ir prisitaikymo prie jos aspektus.</p>
	<p>9. siūlome atsisakyti socialiai neteisingo miškų savininkų apmokestinimo už parduotą žaliavinę medieną ir nenukirstą mišką;</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Sprendimas likti prie reguliavimo, kai privalomieji atskaitymai į valstybės biudžetą iš pajamų už parduotą žaliavinę medieną ir nenukirstą mišką taikomi ir valstybinių miškų valdytojams, ir privačių miškų savininkams, priimtas kompleksiskai įvertinus <u>visas</u> pateiktas pastabas ir pasiūlymus, lėšų poreikį kompensacijoms, praplečiamą finansuotinių bendrųjų miško reikmių sąrašą, taip pat Seime svarstytus ir priimtus įstatymų projektus, kuriuose kelti klausimai ir apsispręsta dėl dalies privalomųjų atskaitymų skyrimo savivaldai (<i>savivaldybėms, kurių teritorijos miškingumas yra didesnis kaip 50 procentų, vietinės reikšmės viešųjų kelių priežiūrai ir remontui</i>) ir kt. Privalomieji atskaitymai atskaitomi iš pajamų už</p>

		<p>parduotą žaliavinę medieną ir nenukirstą mišką ir skirti tenkinti ne tik valstybės biudžeto ar savivaldybių biudžetų reikmes, bet ir bendrąsias miško reikmes. Šis mokestis nėra tiesiogiai susijęs su miškų grupe ir atitinkamoje miškų grupėje galimais/negalimais vykdyti kirtimais. Atskaitymai nustatomi nepriklausomai nuo vykdytų kirtimų būdo, t.y. neakcentuojama, ar parduota žaliavinė mediena pagaminta tarpiniais kirtimais II miškų grupėje, ar pagrindiniais kirtimais III ar IV miškų grupėse. Atskaitymų objektas – pajamos iš parduotos žaliavinės medienos ir nenukirsto miško. Svarbu pažymėti, kad bendrųjų miško reikmių finansavimo sistema yra konstruojama taip, kad tenkintų valstybės interesus visų nuosavybės formų ir visų miškų grupių miškuose.</p>
	10. nepritariame Projekto 23.1.1 ir 23.1.10 punktams, kadangi sudaromos vykdyti miško naikinimą, įteisinti neteisėtą miško žemės pavertimą kitomis naudmenomis, prisidengiant gamtinių buveinių atkūrimu;	<p>Neatsižvelgta. Sudaromos sąlygos įgyvendinti gamtotvarkos planus.</p>
	11. nepritariame Projekto 23.11.7 punktui, kadangi sudaromos sąlygas nemokėti į valstybės biudžetą kompensacijų už miško naikinimą, kai neteisėtai suformuotos gamtinės buveinės;	<p>Neatsižvelgta. Nesuprantamas ir nepagrįstas teiginys.</p>
	12. nepritariame siūlymui II gr. miškuose leisti vykdyti tik grupinę atvejinę ir grupinę atrankinę medžiapjūtę, o neleisti kitų atvejinių (pvz. ilgalaikę) ir atrankinių medžiapjūtės variantų. Taikymas tik grupinių atvejinės ir grupinės atrankinės medžiapjūtės daugumoje atvejų nesudarys sąlygų atsikurti naujai miško kartai, nes šios medžiapjūtės, kaip taisyklė, taikomos tik medynuose, kuriuose jau vyksta pomiškio atžėlimas grupėmis. Langų prakirtimas medynuose, kuriuose pomiškio atžėlimas grupėmis nevyksta, daugumoje atvejų negarantuoja, kad iškirštuose languose jis atsiras. Todėl siūlome II m. gr. miškuose drausti tik plynąją (atkuriamąją) medžiapjūtę ir leisti visas pas mus taikomas atvejinės ir	<p>Atsižvelgta iš dalies. Sudaroma galimybė II grupės miškuose vykdyti atrankinius ir grupinius atvejinius kirtimus. Grupiniai atvejiniai kirtimai turi būti planuojami ir vykdomi kaip kompleksinė, ilgalaikė priemonė, orientuota į miško ekosistemų tvarumą, mišrių medynų formavimą ir klimato kaitos švelninimą. Taikant grupinius atvejinius kirtimus, galima palaipsniui pertvarkyti monokultūrinius, vienerūšius ar menkaverčius medynus į mišrius, įvairiaamžius ir ekologiškai stabilesnius miškus. Tokie medynai</p>

	<p>atrankinės medžiapjūtės variantus ir šią medžiapjūtę (kirtimus) vadinti ne pagrindine, o atkuriamąja.</p>	<p>geriau atlaiko stichinius reiškinius, mažina vėjovartų, gaisrų ir kenkėjų riziką, užtikrina didesnę anglies kaupimą ir platesnę ekosisteminių paslaugų spektrą visuomenei. Šis metodas taip pat sudaro sąlygas efektyviau panaudoti esamą pomiškį, sumažinti želdinimo sąnaudas ir užtikrinti didesnę atkūrimo sėkmės procentą net ir ten, kur savaiminio atžėlimo tikimybė yra menka. Taikant grupinius atvejinius kirtimus, kertami lizdai išdėstomi netolygiai, atsižvelgiant į augavietės sąlygas, reljefą, vyraujančių vėjų kryptį, esamą pomiškį ar plynę. Lizdų forma dažniausiai ovali, atstumas tarp lizdų – ne mažesnis nei medžio aukštis. Lizdai gali būti daromi ir tose vietose, kur nėra pomiškio – tokiais atvejais būtinas želdinimas tikslinėmis rūšimis, atsižvelgiant į augavietės tipą ir miškininkystės tikslus. Sodinio tankis gali būti 15 % mažesnis nei reikalaujama želdinimo normatyvuose, nes tikimasi ir savaiminio atžėlimo. Jei lizduose atsiranda savaiminukų, jie paliekami, o papildomai želdinamos tik trūkstamos rūšys. Rekomenduojama taikyti mišrinimo schemas, kurios užtikrintų rūšinę ir amžiaus įvairovę, didesnę atsparumą ir produktyvumą.</p>
	<p>13. rekomenduojame pakoreguoti siūlomą grupinės atvejinės ir grupinės atrankinės medžiapjūtės dydį. Siūlome, kad grupinės atrankinės medžiapjūtės dydis būtų 0,05-0,1 ha, o grupinės atvejinės - 0,1-0,5 ha.</p>	<p>Neatsižvelgta. Medžiapjūtės dydis priklauso nuo situacijos – esamo, jau augančio pomiškio grupių dydžio, kurias reikia atverti, grupėse atkuriamų medžių rūšių šviesamėgiškumo ir kt. Siūlomi technologinių miškininkystės priemonių taisymai privalo būti pagrįsti konkrečiais tyrimais. Todėl neturėtų būti keičiamos teisės aktų nuostatos nesant konkrečių tyrimų rezultatų.</p>

	<p>15. atsižvelgiant į tai, kad iki šiol nėra atlikta Miškų įstatymo pakeitimo pasekmių pilno ir teisingo neigiamo ekonominio poveikio vertinimo valstybės biudžetui, nėra įvertinti ekonominiai ir socialiniai praradimai dėl neigiamos medienos prieaugio dinamikos, praradimai dėl miškų sveikatingumo, ir neišvengiamo sanitarinės miškų būklės blogėjimo, bei galimas neigiamas poveikis biologinės įvairovės plėtrai Lietuvos miškuose, taip pat nėra numatyta teisingų kompensacijų miškų savininkams ir valdytojams, (t.t. ir valstybinių miškų), kurios pilna apimtimi ir teisingai atlygintų negautas pajamas, dėl planuojamų visų veiklos apribojimų miškuose, įvertinus tai, kad visos suinteresuotos visuomenės grupės, miškų mokslo atstovai, ekspertai vieningai nepritarė Įstatymo rengėjų pateiktiems Miškų įstatymo pakeitimams, primygtinai siūlome Projektą tobulinti.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Atliktas Projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas pateiktas lydraštyje.</p>
<p>Privačių miškų savininkų asociacija</p>	<p>1. Dėl valstybinių miškų valdymo pokyčių. Nepalaikome siūlymų, kurie galėtų sudaryti prielaidas naikinti valstybinių miškų centralizuotą valdymo struktūrą. Tokie pokyčiai tiesiogiai paveikia rinkos stabilumą, medienos tiekimą ir bendrą ūkinių miško santykių ekosistemą, į kurią įtraukti ir privatūs miškų savininkai.</p>	<p>Neatsižvelgta. Projekte nėra sudaroma jokių prielaidų nelikti valstybinių miškų centralizuotai valdymo struktūrai – valstybės įmonei Valstybinių miškų urėdijai. Miškų įstatymo naujos redakcijos projekte miškų urėdija apibrėžiama kaip valstybės įmonė, patikėjimo teise valdanti, naudojanti valstybinę miško žemę ir jais disponuojanti įstatymų nustatytais sąlygomis ir tvarka, taip pat vykdanči juose kompleksinę miškų ūkio veiklą ir kitą įmonės įstatuose numatytą veiklą.</p>
	<p>2. Dėl Valstybinės miškų tarnybos vaidmens. Siūlome išsaugoti aiškią Valstybinės miškų tarnybos funkciją ir įvardijimą įstatyme, užtikrinant nepertraukiamą nepriklausomą priežiūrą. Tarnybos išbraukimas iš įstatymo sukuria teisinį neapibrėžtumą ir riboja viešojo intereso apsaugą tiek valstybiniuose, tiek privačiuose miškuose.</p>	<p>Neatsižvelgta. Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymo 22 straipsnio 8 punktą, kuriame nustatyta, kad Vyriausybė steigia, reorganizuoja ir likviduoja Vyriausybės įstaigas, steigia įstaigas prie ministerijų ir paveda ministerijoms įgyvendinti įstaigų prie ministerijų savininko teises ir pareigas (išskyrus sutikimų dėl tokių įstaigų reorganizavimo ir likvidavimo priėmimą), steigia, reorganizuoja ir likviduoja kitas biudžetines įstaigas, kurių savininko</p>

		teises ir pareigas įgyvendina Vyriausybė ar Vyriausybės įgaliota valstybės institucija ar įstaiga, ir siekiant užtikrinti (neapriboti) Vyriausybei suteiktų įgaliojimų įgyvendinimą, Įstatyme atsisakoma konkrečių Aplinkos ministerijai pavaldžių institucijų pavadinimų nurodymo ir vietoje jų nurodoma, kad tam tikrą funkciją vykdo Vyriausybės įgaliota institucija.
	3. Dėl miško grupių keitimo. Nepritariame siūlymui, kad miško grupių priskyrimą vykdytų tik vienas Aplinkos ministerijos įgaliotas pareigūnas. Tai kelia korupcijos riziką ir atveria kelią piktnaudžiavimui. Reikalaujame viešo, objektyvia duomenų analize grįsto proceso su savininkų informavimu ir galimybe apskūsti sprendimus.	Neatsižvelgta. Vyriausybės įgaliota institucija rengia ir tvirtina miškų priskyrimo miškų grupėms planus Vyriausybės nustatyta tvarka. Parengtas miškų priskyrimo miškų grupėms plano projektas skelbiamas Vyriausybės įgalios institucijos ir savivaldybės interneto svetainėse, informuojant, kada ir koku adresu galima teikti pasiūlymus dėl miškų priskyrimo miškų grupėms. Apie keičiamą miško grupę privačių miškų savininkai informuojami individualiai aplinkos ministro nustatyta tvarka. Vyriausybės įgaliota institucija, pasibaigus susipažinimo su miškų priskyrimo miškų grupėms plano projektu terminui, organizuoja viešą šio plano projekto svarstymą
	4. Dėl 5.2 punkto – valstybinių miškų privatizacijos. Šis punktas kelia riziką dėl valstybinių miškų perdavimo į privačias rankas, neapibrėžiant tikslų ir kontrolės mechanizmų. Tai gali tiesiogiai paveikti rinkos konkurenciją bei miško infrastruktūros vystymą regionuose.	Neatsižvelgta. Projekte nėra jokių pakeitimų, susijusių su valstybinių miškų privatizavimu.
	5. Dėl 5.3 punkto – privačios žemės perėmimo. Nepritariame galimai privačios miško žemės nacionalizacijai, net jei tai grindžiama viešuoju interesu ar gamtinių buveinių atkūrimu. Šis siūlymas kelia konstitucinės apsaugos pažeidimo riziką ir turi būti atmestas arba kardinaliai peržiūrėtas, užtikrinant visiškai savanorišką ir kompensuojamą procesą.	Neatsižvelgta. Projekte nėra jokių pakeitimų, susijusių su privačios miško žemės nacionalizacija. Žemės paėmimas viešajam interesui reglamentuojamas Žemės įstatyme.
	6. Dėl 5.4 punkto – rezervuotos miško žemės pardavimo. Siūlome neleisti valstybinės žemės, rezervuotos nuosavybės teisių atkūrimui, pardavimo aukcionuose, kol nėra užtikrintas visų buvusių savininkų teisių atkūrimas.	Neatsižvelgta. Miškų urėdija vykdo kompleksinę miškų ūkio veiklą laisvos valstybinės žemės fonde esančioje

		<p>nepanaudotoje nuosavybės teisėms atkurti valstybinėje miško žemėje.</p> <p>Projekte numatomi atvejai, kaip laisvo valstybinio fondo miškai nepanaudoti nuosavybės teisių atkūrimui gali būti perduodami privačion nuosavybėn. Tarp privačios nuosavybės teise valdomų žemės sklypų įsiterpusiuose ne didesniuose kaip 3 hektarų miško žemės plotuose suformuoti žemės sklypai privačion nuosavybėn be aukciono Vyriausybės nustatyta tvarka parduodami besiribojančių žemės sklypų savininkams. Kita nuosavybės teisėms atkurti nepanaudota valstybinė miško žemė Vyriausybės nustatyta tvarka parduodama aukcionuose, jeigu kituose įstatymuose nenustatyta kitaip.</p>
	<p>7. Dėl lankymosi teisės ribojimų. Nepritariame siūlymams riboti laisvą lankymąsi miškuose, ypač privačiuose. Tai ne tik sunkiai įgyvendinama, bet ir socialiai nepriimtina, nes valstybė nekompensuoja papildomos priežiūros ar apsaugos kaštų savininkams.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Miškų įstatymo projekte numatoma, kad asmenys, prisiimdami atsakomybę už savo saugumą ir asmeninio turto saugumą, turi teisę lankytis visų nuosavybės formų miškuose, išskyrus šiame įstatyme nustatytas išimtis (reikalavimai valstybės sienos apsaugos zonoje, pasienio ruože, pasienio juostoje, karinėse teritorijose ir pan., lankymasis saugomose teritorijose, savivaldybių apribojimai ir draudimai, miško kirtimai). Siekiant privataus miško savininkų teisių ir jų turto apsaugos, siūloma nustatyti, kad privačiuose miškuose besilankantys asmenys taip pat gali naudotis privataus miško savininko sukurta ar įrengta rekreacine miško infrastruktūra, jei privataus miško savininkas to nedraudžia.</p>
	<p>8. Dėl miško grupių pokyčių ir ūkinės veiklos ribojimų. Nepritariame siūlymams, kadangi kompensacijoms už ūkinės veiklos ribojimus nepakaks pinigų</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Keletą metų diskutuojama, kad reikalingi miškų grupių pokyčiai, todėl po ilgų diskusijų tiek</p>

		<p>Nacionalinio miškų susitarimo metu, tiek organizuotuose susitikimuose Projektu siūlomi esamų miškų grupių pokyčiai, kurie atliepia tendencijas – išlaikyti balansą tarp ekologinių, socialinių ir ekonominių interesų, siekti kad priskirtos miškų grupės geriau atspindėtų realias miškininkavimo galimybes, ypač saugomose teritorijose, miškų grupes priskirti pagal aiškesnius kriterijus.</p> <p>Igyvendinant Vyriausybės programos 630 ir 632 punktų nuostatas, kuriomis siekiama apriboti plynuosius kirtimus saugomose teritorijose ir priemiestiniuose bei miesto teritorijoje esančiuose miškuose, Projektu siūlomi ūkinės veiklos apribojimai.</p> <p>Suprantant, kad valstybės finansinės galimybės išmokėti kompensacijas visiems miško savininkams, kuriems yra nustatyti nors menkiausi veiklos apribojimai, yra ribotos, Projekte pasiūlyta išmokėti kompensacijas tiems privačių miškų savininkams, kurių miško žemėje pakeičiama miškų grupė ir todėl uždraudžiami plynieji pagrindiniai miško kirtimai. Be to, pažymima, kad privatūs miško savininkai gali savo miškuose ūkininkauti taikant ir kitus miškų tvarkymo būdus (kirtimus) (nei plynuosius miško kirtimus), ir gauti norimą ekonominę naudą tik per ilgesnį laiką, užtikrinant biologinės įvairovės apsaugą, miškų išsaugojimą, į finansinius praradimus, susijusius su pelno gavimu per ilgesnį laiką, numatoma atsižvelgti, rengiant kompensavimo tvarką.</p>
	<p>10. Dėl neteisėto miško pavertimo buveinėmis. Pasisakome prieš siūlymus, kurie galimai įteisina anksčiau neteisėtai paverstų miško plotų statusą (pvz., prisidengiant gamtinėmis buveinėmis). Tai kuria neatsakingo elgesio precedentą ir iškreipia teisingumo principą.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Nesuprantamas teiginys. Nėra aišku apie kokią situaciją kalbama.</p>

	<p>11. Dėl neteisingo apmokestinimo. Siūlome atsisakyti apmokestinimo mechanizmų, kurie neproporcingai baudžia savininkus už žaliavinės medienos ar nenukirsto miško pardavimą, ypač kai tokios veiklos alternatyva tampa pasyvus turėjimas be jokios grąžos.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Sprendimas likti prie reguliavimo, kai privalomieji atskaitymai į valstybės biudžetą iš pajamų už parduotą žaliavinę medieną ir nenukirstą mišką taikomi ir valstybinių miškų valdytojams, ir privačių miškų savininkams, priimtas kompleksiskai įvertinus <u>visas</u> pateiktas pastabas ir pasiūlymus, lėšų poreikį kompensacijoms, praplečiamą finansuotinių bendrųjų miško reikmių sąrašą, taip pat Seime svarstytus ir priimtus įstatymų projektus, kuriuose kelti klausimai ir apsispręsta dėl dalies privalomųjų atskaitymų skyrimo savivaldai (<i>savivaldybėms, kurių teritorijos miškingumas yra didesnis kaip 50 procentų, vietinės reikšmės viešųjų kelių priežiūrai ir remontui</i>) ir kt. Privalomieji atskaitymai atskaitomi iš pajamų už parduotą žaliavinę medieną ir nenukirstą mišką ir skirti tenkinti ne tik valstybės biudžeto ar savivaldybių biudžetų reikmes, bet ir bendrąsias miško reikmes. Šis mokestis nėra tiesiogiai susijęs su miškų grupe ir atitinkamoje miškų grupėje galimais/negalimais vykdyti kirtimais. Atskaitymai nustatomi nepriklausomai nuo vykdytų kirtimų būdo, t.y. neakcentuojama, ar parduota žaliavinė mediena pagaminta tarpiniais kirtimais II miškų grupėje, ar pagrindiniais kirtimais III ar IV miškų grupėse. Atskaitymų objektas – pajamos iš parduotos žaliavinės medienos ir nenukirsto miško. Svarbu pažymėti, kad bendrųjų miško reikmių finansavimo sistema yra konstruojama taip, kad tenkintų valstybės interesus visų nuosavybės formų ir visų miškų grupių miškuose.</p>
	<p>12. Dėl nediferencijuoto reguliavimo mažiesiems savininkams. Siūlome, kad įstatymu būtų numatytas palankesnis režimas smulkiesiems miško</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p>

	savininkams, atsižvelgiant į jų ūkinį pajėgumą, miškininkystės žinių trūkumą ir ribotas investavimo galimybes.	Miškų įstatymo naujos redakcijos projekte yra numatyti palengvinimai smulkiems miško savininkams, pvz., pagrindiniai miško kirtimai žemės sklypuose, kuriuose miško žemė užima mažesnę nei 10 hektarų plotą, ir nepagrindiniai miško kirtimai gali būti vykdomi ir be miškotvarkos projekto.
	13. Dėl kompensacijų aiškumo. Kompensacijos už apribojimus neturi būti formali pažada, bet konkretus įstatyme įtvirtintas įsipareigojimas su nurodytais šaltiniais ir apskaičiavimo metodika.	Atsižvelgta iš dalies. Kompensacijoms apskaičiuoti siūlytina taikyti diskontuotų pinigų srautų metodiką, kuri leistų apskaičiuoti dabartinę nuostolių vertę atsižvelgiant į laiką, infliaciją ir būsimus finansinius srautus. Šios metodikos detalizavimas būtų reglamentuojamas poįstatyminiuose teisės aktuose. Pagal šią metodiką kompensacijos dydis būtų apskaičiuojamas įvertinus nuostolius, patirtus uždraudus plynuosius pagrindinius miško kirtimus, pajamas, kurios galėjo būti gautos pardavus medieną rinkoje, vidutinės medienos ruošos sąnaudas ir galimybes vykdyti kitus miško kirtimus. Pagal šią metodiką nevertinamos miškų atkūrimo, priežiūros ir jaunuolynų ugdymo sąnaudos, kaip siūloma Įstatymo projekto 11 straipsnio 3 dalimi, nes kompensacijos išmokamos ne kai draudžiami visi pagrindiniai miško kirtimai, o kai draudžiami tik plynieji pagrindiniai miško kirtimai ir galima vykdyti neplynuosius pagrindinius miško kirtimus. Pagal šią metodiką vertinamas miško kirtimų atidėjimo laikotarpis ir dėl jo susidariusios papildomos sąnaudos, taip pat dėl kitų miško kirtimų būdų taikymo atsiradusios papildomos sąnaudos.
Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmai	2. Alternatyvių pajamų trūkumas ir nepakankamos kompensacijos. Tai vieni didžiausių iššūkių, su kuriais susidurs privačių miškų savininkai, jei bus įgyvendinti siūlomi Miškų įstatymo pakeitimai. Be aiškaus ir	Atsižvelgta iš dalies. Atsižvelgiant į Lietuvos verslo konfederacijos siūlymą, patikslinta kompensacijų apskaičiavimo metodika – kompensacijos būtų apskaičiuojamos

	<p>pakankamo kompensavimo mechanizmo bei alternatyvių pajamų šaltinių, miškų savininkai gali atsidurti sudėtingoje finansinėje situacijoje:</p> <p>2.1. Numatomos kompensacijos gali būti nepakankamos. Nors siūloma numatyti kompensacijas už nustatytus pagrindinių miško kirtimų apribojimus, planuojama skirti suma (264,5 mln. eurų) gali būti nepakankama visiems nukentėjusiems savininkams ir neapimti visų patiriamų nuostolių. Jei miškų savininkų patiriami nuostoliai siektų iki 40 mln. eurų per metus, tai reiškia, kad per 10 metų nuostoliai gali viršyti 400 mln. eurų, t. y. ženkliai daugiau nei planuojama kompensuoti. Be to, kompensacijos numatomos kaip vienkartinė pagalba, tačiau jos neužtikrina ilgalaikio finansinio stabilumo miškų savininkams.</p> <p>2.2. Neapibrėžtas ir neskaidrus kompensacijų mechanizmas: iki šiol nėra aiškių kriterijų, pagal kuriuos bus skaičiuojamos kompensacijos – ar jos priklausys nuo miško ploto, jo vertės ar kirtimų ribojimo lygio. Taip pat nėra aišku, ar kompensacijos bus skiriamos visiems miškų savininkams vienodai, ar tik tiems, kurie patirs didžiausius apribojimus. Atsižvelgiant į ankstesnę praktiką, kyla rizika, kad kompensacijų skirstymas gali tapti biurokратиškai sudėtingas ir užtrukti, paliekant miškų savininkus be aiškos finansinės paramos.</p> <p>2.3. Alternatyvių pajamų šaltinių trūkumas: šiuo metu savininkai lieka neapibrėžtoje situacijoje, kadangi nėra aiškiai suformuotų mechanizmų, kaip miškų savininkai galėtų gauti alternatyvias pajamas už savo miškus, pvz., dalyvaujant CO₂ (anglies dvideginio) kreditų rinkoje, biologinės įvairovės apsaugos programose ir rekreacinių miškų ekonomikoje. Įvertinus tai, kyla pagrįsta rizika, kad miškų savininkams nebus suteiktos realios galimybės kompensuoti prarastas pajamas.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, nepritariame Projekto 1.1. papunktyje išdėstytam siekiui keisti Miškų priskyrimo miškų grupėms normatyvus bei tikslinti ūkininkavimo režimus, kadangi tokiu būdu poįstatyminiais aktais nustatomų draudimų bei apribojimų pagalba būtų sukurtos galimybės didelėse teritorijose nustatyti naudojimo apribojimus neatlygintinai, t. y. išvengiant prievolės sumokėti kompensacijas privačių miškų savininkams už tokiu būdu įvedamus apribojimus.</p>	<p>taikant diskontuotų pinigų srautų metodiką, kuri leistų apskaičiuoti dabartinę nuostolių vertę atsižvelgiant į laiką, infliaciją ir būsimus finansinius srautus (diskonto norma – 3,26 proc. nustatyta pagal Vyriausybės obligacijų vidutinį pelningumą; kirtimų atidėjimas 5 metams; skaičiuojama konkrečiam galimam plynai iškirsti miško plotui; išskaičiuojamos miško ruošos ir atkūrimo sąnaudos). Kompensacijų apskaičiavimo metodika ir mokėjimo tvarka bus detalizuota Vyriausybės nustatyta tvarka. Nutarimo projekte patikslintas lėšų poreikis kompensacijoms. Tikslinant projekto nuostatus, atlaisvinami dalis veiklos apribojimų miškuose, todėl skaičiuojama, kad lėšų poreikis kompensacijoms bus žymiai mažesnis. Planuojami finansavimo šaltiniai: Bendrųjų miškų ūkio reikmių finansavimo programos lėšos, Aplinkos apsaugos ir klimato kaitos valdymo plėtros programos pažangos priemonėje Nr. 02-001-06-08-01 „Išsaugoti biologinę įvairovę“ numatytos ES struktūrinių fondų lėšos (iš viso 2025-2029 m. numatyta 24,75 mln. Eur), taip pat planuojama, kad iš įsiterpusių miško žemės plotų pardavimų privačion nuosavybės surinktos lėšos galėtų būti naudojamos kompensacijoms mokėti. Paskaičiuota, kad Laisvos valstybinės žemės fonde esančių miško žemės plotų pardavimo pajamos sudarytų 130,6 mln. Eur. Planuojama, kad pardavimo procesas truks 10 metų ir kasmet bus gaunama apie 13 mln. Eur įplaukų į valstybės biudžetą.</p> <p>Alternatyvių pajamų šaltinių reglamentavimas nėra reikalingas. Miško savininkas autonomiškai gali naudotis jam teikiamomis rinkos galimybėmis ir gauti įvardytas papildomas pajamas.</p>
--	--	---

	<p>3. Poveikis regionų užimtumui. Siūlomi Miškų įstatymo pakeitimai gali turėti itin reikšmingą poveikį, ypač tose vietovėse, kuriose miškų ūkis ir medienos perdirbimas yra pagrindinės ekonominės veiklos sritys. Šie pakeitimai gali sukelti šiuos neigiamus padarinius:</p> <p>3.1. Darbo vietų mažėjimas miškininkystės ir medienos pramonės sektoriuose: dėl numatytų apribojimų, įskaitant plynųjų kirtimų ribojimus ir visišką pagrindinių miško kirtimų uždraudimą tam tikrose teritorijose, smarkiai sumažės žaliavinės medienos tiekimas. Medienos perdirbimo įmonės, kurios priklauso nuo vietinės medienos tiekimo, gali susidurti su veiklos mažėjimu ar net užsidarymu, kas lemtų darbuotojų atleidimus. Apytiksliai skaičiuojama, kad dėl šių pokyčių gali būti prarasta tūkstančiai darbo vietų miškų ūkyje ir su juo susijusiose pramonės šakose, ypač regionuose, kur miškų ūkis sudaro reikšmingą ekonomikos dalį.</p> <p>3.2. Neigiamas poveikis vietos bendruomenėms: regionų gyventojai, kurie dirba miško kirtimo, medienos ruošos, transportavimo ir perdirbimo srityse, gali prarasti stabilias pajamas. Sumažėjus darbo galimybėms, gali padidėti emigracija iš kaimiškų vietovių į didžiuosius miestus arba užsienį, kas dar labiau pagilintų regionų depopuliacijos problemą. Mažėjantis užimtumas taip pat gali sumažinti vietinių paslaugų sektoriaus (prekybos, transporto, remonto ir kt.) paklausą, kas gali lemti dar daugiau verslų užsidarymą.</p> <p>3.3. Biudžeto pajamų mažėjimas ir socialinių išmokų poreikio augimas: sumažėjus miškų ūkio ir medienos pramonės veiklai, mažės šių sektorių įmonių sumokami mokesčiai, kas tiesiogiai paveiks savivaldybių biudžetus. Savivaldybėms gali tekti daugiau lėšų skirti socialinėms išmokoms bedarbiams ir kitoms paramos programoms, kas taps papildoma našta valstybės ir vietos valdžios finansams.</p> <p>3.4. Investicijų stabdymas ir naujų verslo galimybių trūkumas: dėl neaiškios situacijos ir didėjančių miškotvarkos apribojimų investuotojai gali atsisakyti planų investuoti į miško pramonę ir susijusias sritis Lietuvoje. Tai gali ne tik sustabdyti naujų darbo vietų kūrimą, bet ir sukelti regioninę ekonominę stagnaciją.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Siūlomi pakeitimai turės vienokį ar kitokį poveikį užimtumui. Pažymima, kad iš esmės siūlomais pakeitimais nesustabdoma miškininkystė, tačiau siūloma ją vykdyti gamtiškesniais principais, taikyti kitus, be tik plynuosius, miško kirtimų būdus, kurių vykdymui gali prireikti daugiau darbo jėgos.</p> <p>Igyvendinant Vyriausybės programos 639 punktą, kuriuo siekiama tobulinti valstybės įmonės Valstybinių miškų urėdijos veiklą ir jos veiklos efektyvumo vertinimo kriterijus lygiavertį prioritetą teikiant ekologinių, socialinių ir ekonominių miškų funkcijų balansui, vystant įvairiapusių ekosisteminių paslaugų paketą bei gaunamų pajamų iš ekonominės veiklos pakankamumą, taip pat siekiant diversifikuoti miškų urėdijos veiklą ir pajamas, Projektu pasiūlyta į kompleksinės miškų ūkio veiklos sąvoką įtraukti veiklą, susijusią su miško ekosistemų atliekamų funkcijų vykdymo užtikrinimu ir palaikymu, ir nustatyti, kad miškų urėdija užtikrina valstybinių miško ekosistemų funkcijų įvairovę ir plėtrą, lygiavertį prioritetą teikiant miško ekosistemų ekologinėms, socialinėms ir ekonominėms funkcijoms, kad miškų urėdija vykdytų ne tik ekonomiškai naudingiausias, bet ir socialiai bei ekologiškai vertingas veiklas valstybiniuose miškuose ir taip užtikrintų papildomą miškų teikiamą naudą visuomenei. Todėl atsižvelgiant į Valstybinių miškų urėdijos ilgalaikius planus, investicijas, planuojama plačiau vystyti kitas veiklas, pvz., medžioklę, turizmą, biokuro gamybą, medelynų veiklos plėtrą, kurių vykdymui gali prireikti naujų darbo vietų. Šiuo pavyzdžiu gali sekti ir regionuose esančios įmonės.</p>
--	---	--

	<p>Siekiant išvengti neigiamų socialinių ir ekonominių pasekmių regionams, būtina kruopščiai įvertinti Miškų įstatymo pakeitimų poveikį užimtumui bei numatyti efektyvias kompensacines ir alternatyvaus užimtumo priemones. Be tinkamos strategijos šie pakeitimai gali dar labiau pagilinti regionų socialines ir ekonomines problemas.</p>	
	<p>4. Rekreacinio miškų prieinamumo didinimas ir jo poveikis miškų savininkams. Nors Projekte teigiama, kad Miškų įstatymo pakeitimai, numatantys griežtesnius miškotvarkos apribojimus, turėtų padėti geriau saugoti gamtą ir padidinti rekreacinį miškų prieinamumą visuomenei, tačiau šie pokyčiai gali turėti ir neigiamų pasekmių, ypač privačių miškų savininkams:</p> <p>4.1. Miškų savininkų teisių ribojimas: pagal dabar galiojančius teisės aktus privatūs miškai yra atviri visuomenei, tačiau sugriežtinus Miškų įstatymą, miškų savininkai gali netekti dar daugiau kontrolės, kaip jie gali naudoti savo turtą. Rekreacinio miškų prieinamumo didinimas gali reikšti, kad savininkai negalės apriboti žmonių srautų, net jei jie sukelia žalą miško ekosistemai ar privačiai nuosavybei.</p> <p>4.2. Didėjanti atsakomybė ir išlaidos: jei miškai bus dažniau lankomi, kyla didesnė šiukšlinimo, miško gaisrų, vandalizmo ir neleistinos veiklos (pvz., nelegalių stovyklaviečių, motorinių transporto priemonių naudojimo) rizika. Miškų savininkams gali tekti skirti daugiau lėšų miškų priežiūrai, atliekų tvarkymui ir infrastruktūros gerinimui, tačiau jie iš to negaus tiesioginių pajamų. Šiuo metu nėra aiškių mechanizmų, kaip kompensuoti miškų savininkams dėl didesnių rekreacinių srautų sukeltus nuostolius.</p> <p>4.3. Trūksta aiškos ekonominės naudos savininkams: nors didėjantis miškų prieinamumas gali būti naudingas rekreacinei veiklai ir ekoturizmui, šiuo metu Lietuvoje nėra plačiai paplitę mechanizmai, kaip miškų savininkai galėtų gauti ekonominę naudą iš lankytojų. Kitose šalyse praktikuojami modeliai, kai miškų savininkai gali imti simbolinį mokestį už įėjimą į privačius miškus ar siūlyti mokamas paslaugas (pvz., stovėjimo</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Įgyvendinant Nacionalinio susitarimo dėl miškų sutartą nuostatą „užtikrinti laisvą lankymąsi visuose miškuose, kartu pripažįstant privačių miškų savininkų teisėtus lūkesčius dėl saugumo ir įgyvendinti nuosavybės teises, kad nebūtų tiesiogiai trukdomas savininko privatumas ar trukdoma įstatymais numatyta veikla“, siūloma nustatyti reikalavimus dėl privačių miškų savininkų nuosavybės teisių įgyvendinimo miško lankytojų atžvilgiu, patikslinant Projekto nuostatas dėl to, kad privačiuose miškuose besilankantys asmenys gali naudotis privataus miško savininko sukurta ar įrengta rekreacine miško infrastruktūra, jei privataus miško savininkas to nedraudžia.</p> <p>Konkretesni nemedieninės ekonomikos klausimai galės būti aptarti ir reglamentuojami patvirtinus ilgalaikės miškų politikos strateginį dokumentą.</p>

	<p>aikšteles, stovyklavietes, pažintinius takus). Lietuvoje tokios galimybės nėra iki galo išvystytos.</p> <p>Įvertinus tai, tikslinga numatyti, kad privačių miškų savininkams, kurių miškai intensyviai naudojami rekreaciniams tikslams, būtų skiriamos kompensacijos už padidėjusias išlaidas miškų priežiūrai, infrastruktūros palaikymui ir pan.</p>	
VšĮ „Sengirės fondas“	<p>Nesutiktume su 1.6. 2) punkto pakeitimu, kad valstybinė miškų tarnyba „rengia ir tvirtina miškų priskyrimo miškų grupėms planus“ – tokius esminius sprendimus turtų priiminėti bent jau Aplinkos ministerija.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Šiuo metu nustatyta miškų priskyrimo miškų grupėms tvarka yra nelanksti, sudėtinga, apimanti besidubliuojančius, ilgai trunkančius ir vertės nekuriančius procesus, miškų grupės nustatymas konkrečiam miškui užtrunka itin ilgai, o nustatyta grupė peržiūrima rečiau kaip kas dešimt metų. Siūlomais pakeitimais siekiama pagreitinti ir supaprastinti miškų priskyrimo miškų grupėms procedūras, kai pagal Vyriausybės tvirtinamus normatyvus ir nustatytą tvarką, miškų priskyrimo miškų grupėms planus rengtų ir tvirtintų Valstybinė miškų tarnyba. Manome, kad Valstybinė miškų tarnyba turi pakankamai kompetentingų specialistų numatytiems darbams atlikti efektyviausiu būdu, mažinant šiuo metu miško grupių planavime esančius perteklinius procesus, administracinę naštą.</p>
	<p>Pritartume IV grupės atsisakymui ne tik nacionaliniuose parkuose, bet ir regioniniuose parkuose, dabartinius ūkinius IV gr. miškus priskiriant III grupei, kuriai miško kirtimo taisyklėse turėtų būti numatyti labiau gamtą tausojantys ūkininkavimo miške standartai nei yra nustatyti dabar.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Negalima visiškai atsisakyti IV grupės miškų visose saugomose teritorijose. Jei bus atsisakyta, nebus kuriama sėklinė miško bazė, veisiami nauji miškai, kuriuos vesti neuždrausta ir įprastai pirmoji miško karta būna ūkinė, bus draudžiama pertvarkyti savaiminius neperspektyvius miškus į geresnės kokybės, nebus galima užsiimti miško sodmenų auginimu, kas yra nedraudžiama ir kita veikla, nedraudžiama pagal Specialiųjų žemės naudojimo</p>

		sąlygų įstatymą. Detalūs nacionalinių ir regioninių parkų miškų priskyrimo miškų grupėms normatyvai bus patvirtinti Vyriausybės nustatyta tvarka.
	<p>Nei įstatymo projektas, nei 8.4 punkte siūloma pataisa neišsprendžia rekreacinių miškų tvarkymo ir apsaugos problemų. Manome, kad turėtų būti įtraukti ir miestelių aplinkoje esantys miškai, kartu atsisakant mechaninio 1 km atstumo taikymo visiems miestams ir miestelius supantiems miškams – rekreacinius sklypus išskiriant pagal teritorinio planavimo dokumentus.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Siekiant apriboti plynuosius kirtimus saugomose teritorijose ir priemiestiniuose bei miesto teritorijoje esančiuose miškuose, Projekte numatyta įtraukti priemiesčių miškus, t. y. nuo miesto teritorijos ribos iki 1 km atstumu IIB miškų grupei priskiriami miškai. Jei bus poreikis IIB miškų grupei priskirti daugiau už šios ribos esančių miškų, priskyrimui galės būti taikomi kiti rekreacinių miškų kriterijai. Nuo miesto teritorijos ribos iki 1 km atstumas pasirinktas kaip minimalus atstumas, o ne maksimali riba. Šis pasirinkimas grindžiamas 2024 m. atliktos studijos „Rekomendacijos dėl rekreaciniams miškams taikomo miškininkavimo modelio parengimas“ rezultatais, kuriais IIB grupei priskiriamus miškus rekomenduojama planuoti taip, kad būtų užtikrinamas jų prieinamumas bendruomenėms: įtraukiami visi miškai esantys gyvenvietėse (100%) bei 70-80% su jomis besiribojančių (gyvenvietės kontaktinėje teritorijoje esančių miškų); kuo mažesnė gyvenvietė tuo kontaktinės teritorijos, priemiesčio ir nutolusių rekreacinių teritorijų atstumas mažesnis; rekomenduojami zonų plotai: 50-500 m kontaktinės zonos, 50-1500 m priemiesčio, 20 – 100 km nutolusios nuo gyvenviečių zonomis; gyvenviečių priemiesčių teritorijose rekomenduojama rekreacinį prioritetą suteikti 20-30% miškų; nutolusiose nuo gyvenviečių teritorijose – iki 10% gausiausiai lankomų ir tam pritaikytų miškų.</p>

<p>VšĮ „Girių inspekcija“</p>	<p>Siūlome skubiai pradėti vykdyti moratoriumą miškų kirtimams visose valstybiniuose miškuose esančiose saugomose teritorijose: visuose I, II ir III grupės miškuose, valstybinių parkų ir valstybinių rezervatų apsaugos zonų miškuose, valstybiniuose parkuose, draustiniuose, biosferos rezervatuose, biosferos poligonuose, pakrančių apsaugos zonose esančiuose miškuose ir pradėti tyrimą dėl pažeidimų Valstybinių miškų urėdijos valdomose teritorijose. Tyrimo metu pakeisti Valstybinių miškų urėdijos valdymo modelį, sureguliuojant teisės aktus ir miškotvarkos projektus taip, kad miškai patenkintų suinteresuotos visuomenės poreikius ir garantuotų saikingą gamtos išteklių naudojimą ir kokybišką jų gausinimą, nebūtų niokojama žemė bei skurdinama augalija ir gyvūnija, kaip tai numatyta LR Konstitucijos 54 straipsnyje.</p> <p>4. Pradėti miškų kirtimų moratoriumą visose valstybinių miškų saugomose teritorijose (I, II, III grupių miškai, rezervatai, draustiniai, parkai, pakrančių zonos), kol nebus parengta įstatymų reforma, atitinkanti LR Konstitucijos 54 straipsnį.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Lietuvos Respublikos Konstitucijos 54 straipsnyje nustatyta, kad „Valstybė rūpinasi natūralios gamtinės aplinkos, gyvūnijos ir augalijos, atskirų gamtos objektų ir ypač vertingų vietovių apsauga, prižiūri, kad su saiku būtų naudojami, taip pat atkuriami ir gausinami gamtos ištekliai. Įstatymu draudžiama niokoti žemę, jos gelmes, vandenį, teršti vandenį ir orą, daryti radiacinį poveikį aplinkai bei skurdinti augaliją ir gyvūniją.“ Gamtos vertybių apsauga susijusi su jų atkūrimu, todėl yra nemažai atvejų, kad siekiant išsaugoti kai kurias rūšis, o ypač genetinius išteklius, miško kirtimai būtini tiek sudaryti sąlygas išlikti rūšims, tiek formuoti saugomų miško medžių populiacijų naujas kartas (įvairiaamžius medynus) jiems išlikti. Augalų nacionalinių genetinių išteklių įstatymo 13 straipsnio 3 dalis numato, kad „augalų nacionaliniams genetiniams ištekliams atkurti, vykstant generacijų kaitai, naudotojai privalo sudaryti palankias atžėlimo sąlygas (jei šie neatželia, juos atželdinti), o trumpos rotacijos augalus atsėti.“ Taip pat Europos Parlamento ir Tarybos Reglamento (ES) 2024/1991 2024 m. birželio 24 d. dėl gamtos atkūrimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2022/869, 12 str. 3 d. nurodyta, kad valstybės narės nacionaliniu lygmeniu pasiekia bent šešių iš septynių toliau nurodytų miškų ekosistemų rodiklių, (...), pasirinktų remiantis jų tinkamumu parodyti miškų ekosistemų biologinės įvairovės didėjimą atitinkamoje valstybėje narėje, didėjimo tendenciją. Tendencija matuojama laikotarpiu nuo 2024 m. rugpjūčio 18 d. iki 2030 m. gruodžio 31 d., o vėliau – kas šešerius metus, kol pasiekiamas pakankamas</p>
-------------------------------	--	---

		<p>lygis, kaip nustatyta pagal 14 straipsnio 5 dalį ir vienas iš nurodytų ekosistemų vertinimo kriterijų yra įvairiaamžių miškų dalis, būtent, pasiekiamų vykdant kirtimus.</p> <p>Lietuvos saugomų teritorijų sistema sukurta kompleksinių saugomų teritorijų pagrindu. Tai reiškia, kad Lietuvos nacionaliniuose ir regioniniuose parkuose, biosferos rezervatuose ir biosferos poligonuose saugomi kompleksai gamtinių, kultūrinių, kraštovaizdžio ir kitų vertybių. Lietuvos kompleksinės saugomos teritorijos yra suskirstytos į konservacinės, atkuriamosios, ekologinės apsaugos zonas. Esant tokiai saugomų teritorijų struktūrai atkuriamosios, ekologinės apsaugos zonose ir tam tikrais atvejais konservacinės zonose leidžiama ūkinė, tarp jų ir miškų ūkio, veikla, tačiau ja negalima sunaikinti, sužaloti saugomų vertybių. Rengiant specialiuosius planus, privalomai išnagrinėjamas apsaugos priemonių poreikis ir ūkinės veiklos galimybės, taikant darnaus vystymosi principą, pasiūlomi tinkamiausi sprendimai.</p> <p>Pagrindinius miško kirtimų (medienos ruošos, medienos ištraukimo) miškuose biologinius, ekologinius ir technologinius reikalavimus nustato Miško kirtimų taisyklės. Miško kirtimų taisyklėse nustatyti miško kirtimų ir medienos ruošos laiko apribojimai miškuose aplink saugomų paukščių lizdavietes (Miško kirtimų taisyklių 1 priedas), rekreaciniuose ir ekosistemų apsaugos miškuose (II miškų grupėje) ir saugomose teritorijose. Vadovaujantis Miško kirtimų taisyklėmis, visuose II miškų grupei priskirtuose miškuose, III grupės miškuose, esančiuose saugomose teritorijose, kurios</p>
--	--	--

		<p>įsteigtos ir registruotos Saugomų teritorijų valstybės kadastrė Saugomų teritorijų įstatymo nustatyta tvarka, II ir III miškų grupių regioninių parkų miškuose ir visuose nacionalinių parkų miškuose miško kirtimai (išskyrus sanitarinius miško kirtimus dėl medžių liemenų pavojingų kenkėjų) ir medienos ištraukimas iš jų draudžiami nuo kovo 15 d. iki rugpjūčio 1 d., jei saugomai teritorijai kitais teisės aktais nenustatyta kitaip. Rengiant šį teisės aktą dalyvavo mokslo ir mokymo institucijos, nevyriausybinės aplinkosauginės organizacijos, miško savininkų ir medienos perdirbėjų asociacijos, kurios pritarė vėliau įsakymu patvirtintam reglamentavimui.</p> <p>Dabartiniai apribojimai sudaro priedaidas suderinti kartais skirtingus ir prieštarigus visuomenės interesus ir užtikrinti miško ekologinių, ekonominių ir socialinių funkcijų pusiausvyrą, todėl negalima uždrausti miško kirtimų saugomose teritorijose kol bus priimtas naujas Miškų įstatymas. Tačiau galima sutikti, kad galiojantys reikalavimai miško kirtimams saugomų teritorijų miškuose turėtų būti peržiūrėti. Atsižvelgiant į tai ir buvo parengtas Miškų įstatymo naujos redakcijos įstatymo projektas. Pažymėtina, kad derinimo metu šiam projektui pateikta daug, dažnai prieštaringų pastabų. Atsižvelgdami į derinimo metu gautas pastabas, šis projektas tikslinamas. Suprasdami miško kirtimų reglamentavimo saugomų teritorijų miškuose tobulinimo svarbą, siekiama kaip galima greičiau užbaigti šio projekto rengimą.</p>
	<p>Vyriausybė siekia, kad per 20 metų bent 50 % šalies miškų būtų tvarkomi pagal gamtai artimos miškininkystės principus, mažinant plynuosius kirtimus ir stiprinant ekosistemų apsaugą. Tačiau dabartinis Miškų įstatymas neįpareigoja keisti miškų grupių pasiskirstymo, o siūlomi</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Gamtiškosios miškininkystės principai, kuriuos siekiama įtvirtinti projekte, remiasi Europos Komisijos rekomendacijomis dėl artimesnės gamtai</p>

	<p>pakeitimai tik nežymiai didintų apsaugotų miškų dalį. Vyriausybės išvados projekte netgi mažinamos perskirstymo ambicijos, o planuojamos miškų grupių proporcijos neatitinka anksčiau deklaruotų tikslų. Be aiškių teisinių įpareigojimų ir ambicingesnės reformos nebus įgyvendinti užsibrėžti gamtos saugos tikslai.</p>	<p>miškininkystės ir formuluojami taip, kad juos būtų galima pritaikyti visuose miškuose. Detalesnis gamtiškosios miškininkystės reglamentavimas bus įtvirtintas Miško kirtimų taisyklėse.</p>
	<p>Griežtai prieštaraujame siūlomam Įstatymo projekto 3 straipsnio 5 dalies 2 punkto pakeitimui, pagal kurį Valstybinė miškų tarnyba ne tik rengtų, bet ir tvirtintų miškų priskyrimo miškų grupėms planus. Toks sprendimas dar labiau sumažintų šio proceso skaidrumą. Be to, Valstybinė miškų tarnyba vis dar yra viena nepatikimiausių institucijų, todėl jai negalima suteikti tokios atsakomybės, kol nebus atliktas išsamus jos veiklos auditas ir nepriklausomas miškų inventorizacijos duomenų patikrinimas šiuolaikiniais skaitmeniniais metodais.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Šiuo metu nustatyta miškų priskyrimo miškų grupėms tvarka yra nelanksti, sudėtinga, apimanti besidubliuojančius, ilgai trunkančius ir vertės nekuriančius procesus, miškų grupės nustatymas konkrečiam miškui užtrunka itin ilgai, o nustatyta grupė peržiūrima rečiau kaip kas dešimt metų. Siūlomais pakeitimais siekiama pagreitinti ir supaprastinti miškų priskyrimo miškų grupėms procedūras, kai pagal Vyriausybės tvirtinamus normatyvus ir nustatytą tvarką, miškų priskyrimo miškų grupėms planus rengtų ir tvirtintų Valstybinė miškų tarnyba. Manome, kad Valstybinė miškų tarnyba turi pakankamai kompetentingų specialistų numatytiems darbams atlikti efektyviausiu būdu, mažinant šiuo metu miško grupių planavime esančius perteklinius procesus, administracinę naštą.</p>
	<p>Taip pat būtina didinti apsaugos zonas aplink rezervatus ir jas priskirti I miškų grupei, kad būtų užtikrintos sąlygos jiems plėstis.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Saugomų teritorijų ribos, funkcinės zonos ir buferinės zonos nustatomos teritorijų planavimo dokumentais. Jokių atstumų, kiek turi apimti buferinės zonos apie rezervatus, Miškų įstatymas nenustato. Todėl nėra nei kliūčių, nei skatinimo plėsti buferines zonas. Rengiant saugomų teritorijų planavimo dokumentus, bus pagrįdžiama, kad rezervato ribą reikia perkelti, pvz., 500 m, ir tą plotą priskirti I grupei.</p>

	2. Atsisakyti sąvokų „kompleksinė miškų ūkio veikla“ ir „daugiafunkciniai miškai“, kurios yra per daug miglotos ir leidžia apeiti saugomų teritorijų ribojimus.	Neatsižvelgta. Teiginys nepagrįstas. Nėra galimybių „apeiti“ saugomų teritorijų miškų apsaugai ir tvarkymui taikomų reikalavimų.
Vytauto Didžiojo universitetas VšĮ Forest 4.0	Atkreipiame dėmesį, kad prieš iš esmės keičiant ir nauja redakcija dėstant svarbiausią miškų klausimus Lietuvoje reglamentuojantį teisės aktą – Lietuvos Respublikos miškų įstatymą, yra būtina valstybės mastu nusistatyti ilgalaikės nacionalinės miškų politikos strategines kryptis ir turėti sutartą aiškią ateities Lietuvos miškų ir viso miškų sektoriaus viziją. Tik tuomet konkretūs teisinio reguliavimo sprendimai galėtų ir turėtų būti formuluojami šios vizijos siekimui ir strateginių kryptių įgyvendinimui. Todėl siūlome Aplinkos ministerijai neatidėliojant imtis iniciatyvos ir pradėti rengti ilgalaikės miškų politikos strateginio planavimo dokumentą, kuris atskleistų Lietuvos miškų ir miškų sektoriaus ilgalaikę viziją ir miškų politikos strategines kryptis, numatytų konkrečius miškų politikos instrumentus siekiamiems tikslams įgyvendinti.	Neatsižvelgta. Atsižvelgiant į Nacionalinio susitarimo dėl miškų proceso intensyvumą ir trukmę, interesų grupių prieštaringas nuomones, tikėtina, kad ilgalaikės miškų politikos strateginio planavimo dokumento rengimas ir derinimas užsitęs, todėl, siekiant greitesnių pokyčių miškų sektoriuje, priimtas politinis sprendimas nestabdyti Miškų įstatymo naujos redakcijos svarstymų bei priėmimo ir 2025 m. pradėti rengti strateginį planavimo dokumentą. Atsižvelgiant į patvirtintą strateginį planavimo dokumentą, Miškų įstatymo nuostatos bus peržiūrimos ir pagal poreikį inicijuojami reikalingi jų pakeitimai.
	Siūloma paprasčiausiai palikti esamą miškų grupių sistemą, atliekant tik nedideles korekcijas priskyrimo kriterijuose ir veiklos reguliavime, tačiau neanalizuojama pačios sistemos pridėtinė vertė, iš esmės nesprendžiamas miško grupių sistemos konkuravimo ir dubliavimosi su saugomų teritorijų sistema klausimas, tokiu būdu paliekama didelė administracinė našta visiems miško sektoriaus dalyviams. Nors argumentacijoje pateikiama nuoroda į ketvirtojoje Ministrų konferencijoje dėl Europos miškų apsaugos (angl. <i>Forest Europe</i>) 2003 m. balandžio 28–30 d. Vienoje priimtą Vienos rezoliuciją, kurioje įtvirtinta saugomų ir apsauginių miškų klasifikacinė sistema, tačiau neanalizuojama kaip tą sistemą įgyvendina Europos šalys, neturinčios analogiškų lietuviškajai, būtent specialiai miškams skirstyti į grupes skirtų sistemų. Kaip tik tokiose šalyse stipriausiai ir išreiškiamas deklaruojamo daugiafunkcinio ar daugiatikslio darnaus miškų tvarkymo ir miškininkavimo modelis.	Neatsižvelgta. Miškų įstatymo naujos redakcijos projekte numatyta nuo 2029 m. įgyvendinti miškų suskirstymą į naujas miškų grupes pagal daugiafunkcinio ar daugiatikslio darnaus miškų tvarkymo ir miškininkavimo modelį. Tačiau ši miškų grupių pertvarka reikalauja daug valstybės biudžeto lėšų, o šiuo metu valstybės prioritetasis – valstybės saugumo ir gynybos užtikrinimas. Todėl šiame etape siūloma atsisakyti planuotos miškų grupių pertvarkos, o siekiamus pokyčius įgyvendinti peržiūrint esamų miškų grupių perskirstymą ir ūkininkavimo režimus jose, greičiausiai ir efektyviausiu būdu pasiekiant rezultatą, apsaugant gamtiniu požiūriu vertingiausius miškus.
	Tuo tikslu Miškų įstatyme reikėtų numatyti galimybę mokslo ir mokymo institucijoms valdyti moksliniams tyrimams ir eksperimentinei plėtrai bei	Neatsižvelgta.

	<p>mokymui skirtus valstybinius miškus. Tam siūlome papildyti Įstatymo projekto 4 straipsnyje nurodytų valstybinio miško valdytojų sąrašą mokslo ir mokymo institucijomis ir kaip valstybinę funkciją nurodyti miškų mokslo ir eksperimentinės plėtros bei mokymo veiklos organizavimą šioms institucijoms patikėjimo teise perduotuose valstybiniuose miškuose. Toks pakeitimas praplėstų šiuo metu valstybinės reikšmės miškams priskiriamų miškų mokslinio tyrimo ir mokymo bei selekcinės sėklininkystės objektų miškų, kurių plotus ir ribas tvirtina Vyriausybė, sąrašus, sudarytų sąlygas vykdyti ilgalaikius mokslinius tyrimus, išbandyti naujausias technologijas ir organizuoti praktinio mokymo miškuose veiklas nepriklausomai nuo kitų miško valdytojų valios ar sprendimų. Atitinkamai siūlome papildyti ir Vyriausybės išvados projektą.</p> <p>4. Taip pat dar kartą siūlome papildyti valstybinio miško valdytojų sąrašą mokslo ir mokymo institucijomis ir kaip valstybinę funkciją nurodyti miškų mokslo ir eksperimentinės plėtros bei mokymo veiklos organizavimą šioms institucijoms patikėjimo teise perduotuose valstybiniuose miškuose. Toks pakeitimas praplėstų šiuo metu valstybinės reikšmės miškams priskiriamų miškų mokslinio tyrimo ir mokymo bei selekcinės sėklininkystės objektų miškų, kurių plotus ir ribas tvirtina Vyriausybė, sąrašus, sudarytų sąlygas vykdyti ilgalaikius mokslinius tyrimus, išbandyti naujausias technologijas ir organizuoti praktinio mokymo miškuose veiklas ir kurti inovacijas, kurios vėliau būtų pritaikomos kitų valstybinių miškų valdytojų ir privačių miškų savininkų miškuose. Kartu toks sprendimas leistų pagerinti kvalifikuotų miškininkystės specialistų pasirengimą praktiniam darbui, geriau integruotų mokslo, mokymo ir praktinės veiklos miškuose lygmenis</p>	<p>Nepritartina, kad mokslo ir mokymo institucijos valdytų moksliniams tyrimams ir eksperimentinei plėtrai bei mokymui skirtus valstybinius miškus. Mokslo ir mokymo institucijoms tapus valstybinių miškų valdytojais tektų visa atsakomybė prižiūrėti, apsaugoti miškus, užtikrinti šalia esančių kitų valstybių miškų valdytojų apsaugą ir galimą poveikį. Abejotina, kad mokslo ir mokymo institucijos turėtų tiek žmogiškuosius, tiek materialinius išteklius vykdyti šiai veiklai. Mokslo ir mokymo institucijos galėtų sudaryti su valstybinių miškų valdytojais ilgalaikes sutartis dėl mokslinių tyrimų vykdymo.</p>
	<p>1. Nepritariame miško kirtimų reglamentavimo pagal atskiras miškų grupes išėmimui iš Miškų įstatymo, paliekant tik bendro pobūdžio nuorodą į Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymą. Pirmiausia, miško kirtimai yra viena svarbiausių ir didžiausių įtaką ekonominiu, ekologiniu ir socialiniu požiūriu turinčių veiklų miškuose, lemiantys miškų politikos praktinį įgyvendinimą šalies miškuose ir vien jau todėl privalantys būti</p>	<p>Neatsižvelgta. Projekte siūloma, kad visi miško kirtimų draudimai būtų išdėstyti viename teisės akte – Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme. Projekto 3.2.7. p. siūloma papildyti Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 95 straipsnį 4 punktu</p>

	aiškiai ir nedviprasmiškai reglamentuoti svarbiausiame specialiajame veiklą miškuose reglamentuojančiame įstatyme – Miškų įstatyme. Be to, Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas tik epizodiškai reglamentuoja miško kirtimus tam tikrose saugomose ir kitose specifinėse teritorijose, bet jokių būdu neregamentuoja miško kirtimų visoje Lietuvos miško žemėje ir tas epizodinis reglamentavimas nėra susietas su miškų grupėmis. Tokiu būdu Projektu sukuriamas teisinis neapibrėžtumas ir paliekama daug erdvės skirtingoms interpretacijoms. Pvz., Projekte deklaruojamas siekis apriboti plynuosius miško kirtimus iki 4 ha biržių ūkiniuose miškuose niekaip nerealizuojamas – nei per Miškų įstatymo naują redakciją, nei per Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymą.	numatant, kad IVA grupės miškuose draudžiama vykdyti plynuosius pagrindinius miško kirtimus didesnėmis kaip 4 hektarai biržėmis.
	2. Nepritariame Projektu siūlomam kompensavimo už ūkinės veiklos apribojimus privačiuose miškuose reglamentavimui, kuomet siūloma kompensuoti tik dėl miškų grupės pakeitimo naujai atsirandančius ūkinės veiklos apribojimus, konkrečiai pagrindinių miško kirtimų uždraudimą ar apribojimą. Tokie apribojimai ir to sąlygojami reikšmingi ekonominiai praradimai miško savininkui atsiranda ne vien pakeičiant miškų grupę, bet ir nekeičiant miškų grupės tam tikroje ekologiškai ar socialiai jautrioje teritorijoje nustatytus pagrindinių miško kirtimų (pvz., plynųjų ar atvejinių pagrindinių miško kirtimų) uždraudimus ar apribojimus. Tokiu būdu miško savininkams būtų nekompensuojama reikšminga dalis pajamų generavimą eliminuojančių veiklos apribojimų. Su Projektu pateikiamuose skaičiavimuose nurodytas ženkliai mažesnis lėšų poreikis kompensacijoms, lyginant su išaugusiomis ambicijomis labiau riboti miško kirtimus tą akivaizdžiai iliustruoja.	Neatsižvelgta. Suprantant, kad valstybės finansinės galimybės išmokėti kompensacijas visiems miško savininkams, kuriems yra nustatyti nors menkiausi veiklos apribojimai, yra ribotos, Projekte pasiūlyta išmokėti kompensacijas tik tiems privačių miškų savininkams, kai jų miško žemėje pakeičiama miškų grupė ir todėl uždraudžiami plynieji pagrindiniai miško kirtimai. Be to, pažymima, kad privatūs miško savininkai gali savo miškuose ūkininkauti taikant ir kitus miškų tvarkymo būdus (kirtimus) (nei plynuosius miško kirtimus) ir gauti norimą naudą tik per ilgesnį laiką ir užtikrinant biologinės įvairovės apsaugą, miškų išsaugojimą, nes jie įtakoja visų šalies gyventojų gyvenimo kokybę – vandens, dirvožemio, gyvosios ir negyvosios gamtos apsaugą, oro kokybę, kovos su klimato kaita ir prisitaikymo prie jos aspektus.
	3. Dar kartą siūlome didesnę dėmesį Projekte skirti ne vien gamtos saugos ar socialinių tikslų bei reikmių miškuose realizavimui, bet ir medienos, kaip itin svarbaus atsinaujinančio išteklio Lietuvos bioekonomikai ir valstybės finansams bei visuomenės gerovei, racionalaus ir tvaraus naudojimo užtikrinimui. Subalansuotas reguliavimas leistų ne tik pagerinti	Atsižvelgta iš dalies. Projektas parengtas siekiant įgyvendinti Nacionalinio susitarimo dėl miškų nuostatas, užtikrinti labiau subalansuotas miškų funkcijas ir galimybę geriau derinti ekologines, socialines ir ekonomines reikmes

	<p>biologinės įvairovės apsaugą gamtiškai vertingiausiose teritorijose ar padidinti socialinę miškų vertę urbanizuotose teritorijose, bet kartu leistų užtikrinti viso miškų sektoriaus gyvybingumą, reikšmingą indėlį į šalies ekonomiką, sudarytų prielaidas žaliajai statybų transformacijai nacionaliniu mastu, leistų išsaugoti ir padidinti iš vietinių atsinaujinančių išteklių pagamintų gamtai draugiškų ir anglį užrakinančių medienos produktų naudojimą Lietuvos žmonių gyvenime</p>	<p>miškui, atliepti klimato kaitos iššūkius ir kintančius visuomenės poreikius.</p>
<p>Lietuvos geografo draugija</p>	<p>Taip pat atkreipiame dėmesį į tai, kad teikiamame MĮ projekte neįgyvendintos Nacionalinio miškų susitarimo nuostatos dėl įtraukaus ir integruoto (į dokumentų rengimo procesą lygiaverčiai įtraukiant visų suinteresuotų teminių sričių atstovus) miškų planavimo, liks kaip Miškų įstatymo spraga, kurią prašysime taisyti svarstymuose Seime. Tinkamas įvairių suinteresuotų sričių specialistų įtraukimas į miškų naudojimo ir apsaugos planavimo procesą turi kartinę reikšmę siekiant darnios ir tvarios miškų politikos, todėl prašome Aplinkos ministerijos įsitraukimo ieškant tinkamų būdų išspręsti likusią spragą.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Miškų įstatymo naujos redakcijos projektu siūlomi miškų planavimo procesai vieši, skelbiami viešai, jie atitinka teritorijų planavimo sistemoje taikomus principus. Vyriausybės įgaliotos institucijos parengtas savivaldybės miškų priskyrimo miškų grupėms plano projektas bus skelbiamas Vyriausybės įgaliotos institucijos ir savivaldybės interneto svetainėse, informuojant, kada ir koku adresu galima teikti pasiūlymus dėl miškų priskyrimo miškų grupėms. Vyriausybės įgaliota institucija, pasibaigus susipažinimo su miškų priskyrimo miškų grupėms plano projektu terminui, organizuos viešą šio plano projekto svarstymą. Apie keičiamą ir pasikeitusią miško grupę privačių miškų savininkai bus informuojami individualiai. Vyriausybės tvirtinamoje miškų priskyrimo miškų grupėms tvarkoje bus nustatyta detali miškų grupėms planų rengimo tvarka, apimanti jų rengimo, derinimo, tvirtinimo ir keitimo procedūras, kaip jau minėta, atitinkančias teritorijų planavimo sistemoje vykdomas visuomenės dalyvavimo procedūras. Šioje tvarkoje bus numatytos galimybės įvairių sričių specialistams ir visuomenei dalyvauti planavime.</p>